

DISRUPTING HARM IN THAILAND

หลักฐานเกี่ยวกับแสวงหาประโยชน์ทางเพศ
และล่วงละเมิดทางเพศเด็กทางออนไลน์

Funded by

End Violence
Against Children

Implemented by

unicef
Office of Research-Innocenti

คำเตือน:

Disrupting Harm เป็นการนำเสนอประเด็นการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศจากเด็กทางออนไลน์ ที่มีความซับซ้อนและอ่อนไหว ซึ่งบางส่วนของรายงานฉบับนี้ ได้นำเสนอรายละเอียดความบอบช้ำทางจิตใจ รวมถึงคำพูดของผู้เสียหายที่ถูกแสวงหาประโยชน์ทางเพศและละเมิดทางเพศด้วย ผู้อ่านบางท่าน โดยเฉพาะผู้ที่มีประสบการณ์ตรงกับความรุนแรงทางเพศ อาจได้รับความกระทบกระเทือนทางจิตใจจากการอ่านรายงานในส่วนดังกล่าว ดังนั้น จึงขอแนะนำให้ท่านติดตามและตรวจสอบความรู้สึกนึกคิดของท่านในขณะที่อ่านรายงานนี้ และขอให้ท่านอ่านรายงานฉบับนี้ในแนวทางที่ทำให้ท่านรู้สึกสบายใจ ทั้งนี้ หากท่านเกิดความรู้สึกทุกขใจ กรุณาพบจิตแพทย์เพื่อขอรับความช่วยเหลือ

แนะนำการอ้างอิงข้อมูล:

องค์การเอ็ดแพท องค์การตำรวจสากล และ องค์การยูนิเซฟ (พ.ศ. 2565). *Disrupting Harm in Thailand: หลักฐานการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์*. พันธมิตรระดับโลกเพื่อยุติความรุนแรงต่อเด็ก

© เอ็ดแพท, พันธมิตรเพื่อยุติความรุนแรง, องค์การตำรวจสากล, ยูนิเซฟ, พ.ศ. 2565. อนุญาตให้นำข้อมูลในเอกสารนี้ไปใช้ประโยชน์ได้หากอ้างอิงแหล่งที่มาของข้อมูล และไม่อนุญาตให้ใช้เอกสารนี้เพื่อวัตถุประสงค์ทางการค้า

งบประมาณสนับสนุนโครงการจากพันธมิตรระดับโลกเพื่อยุติความรุนแรงต่อเด็ก ผ่านโครงการความปลอดภัยออนไลน์ (Safe Online initiative) มีได้หมายถึงการรับรองผลการวิจัย

สารบัญ

คำนำ	4
คำนิยาม	6
บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	7
ระเบียบวิธีวิจัยของ <i>Disrupting Harm</i>	11
การแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ เกี่ยวกับประเทศไทย - ข้อมูลประชากรและการใช้อินเทอร์เน็ต	15
1. การออนไลน์ของเด็กในประเทศไทย	22
1.1 การเข้าถึงอินเทอร์เน็ตและอุปกรณ์	23
1.2 กิจกรรมออนไลน์ของเด็ก	25
1.3 มุมมองและประสบการณ์เกี่ยวกับกิจกรรมออนไลน์ที่มีความเสี่ยง	26
2. การแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ในประเทศไทย	33
2.1 การบังคับใช้กฎหมาย	35
2.2 ประสบการณ์ของเด็กจากการถูกแสวงหาประโยชน์และถูกละเมิดทางเพศในประเทศไทย	48
2.3 ประสบการณ์อื่นๆ ของเด็กที่อาจเกี่ยวข้องกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์	63
2.4 ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับผู้เสียหายและผู้กระทำความผิดจากกรณีการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์และออฟไลน์	67
2.5 อุปกรณ์ของเด็กในการบอกเล่าสถานการณ์การแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์กับผู้ใหญ่	69
3. การแก้ไขปัญหาการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ในประเทศไทย	71
3.1 กลไกการแจ้งเหตุ	72
3.2 การดำเนินงานของผู้บังคับใช้กฎหมาย	77
3.3 การเข้าถึงระบบยุติธรรมและกระบวนการเยียวยา	84
3.4 การประสานงานและความร่วมมือ	89
4. จะหยุดยั้งภัยอันตรายในประเทศไทยได้อย่างไร	95
กิตติกรรมประกาศ	103

ชีวิตออนไลน์ของพวกเราพัฒนาไปอย่างไม่หยุดยั้ง อินเทอร์เน็ตและเครื่องมือสื่อสารดิจิทัลพัฒนาไปอย่างรวดเร็วและเชื่อมผู้คนจากที่ต่างๆ ให้ใกล้ชิดกันยิ่งขึ้น เด็กๆ มีความคุ้นเคยและพึ่งพาเทคโนโลยีเหล่านี้มากขึ้นเรื่อยๆ ประกอบกับการระบาดของโรคโควิด-19 ที่เป็นตัวเร่งให้ชีวิตหลายๆ ด้านของเด็กต้องเกี่ยวข้องกับโลกออนไลน์

อินเทอร์เน็ตเป็นเครื่องมือที่มีอิทธิพลต่อเด็กในการเชื่อมต่อ ค้นคว้า เรียนรู้ และปฏิสัมพันธ์ ในแนวทางที่สร้างสรรค์และเสริมพลัง คณะกรรมการสิทธิเด็กแห่งสหประชาชาติได้ระบุความสำคัญของสิ่งแวดล้อมดิจิทัลที่เกี่ยวกับชีวิตและสิทธิของเด็กไว้ในเอกสารข้อคิดเห็นทั่วไป ฉบับที่ 25 (2564) ว่าด้วยสิทธิเด็กที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมทางดิจิทัล¹ โดยเอกสารดังกล่าวได้รับการรับรอง [จากที่ประชุมสมัชชาสหประชาชาติ] ในปี พ.ศ. 2564 เอกสารข้อคิดเห็นทั่วไปดังกล่าวเน้นถึงความจริงที่ว่า การใช้เวลากับโลกออนไลน์ นำมาซึ่งภัยคุกคามและความเสี่ยงต่ออันตรายที่ยากจะยอมรับอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ซึ่งเด็กบางคนประสบกับความเสี่ยงและภัยคุกคามดังกล่าวในบริบทอื่นๆ ในขณะที่ภัยคุกคามบางส่วนเกิดขึ้นได้เฉพาะในบริบทออนไลน์

หนึ่งในความเสี่ยงที่เกิดขึ้น คือการใช้อินเทอร์เน็ตและเทคโนโลยีดิจิทัลในทางที่ผิดเพื่อแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก การล่วงละเมิดทางออนไลน์หรือการข่มขู่ การส่งต่อสื่อการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก และการถ่ายทอดสดการล่วงละเมิดเด็ก ล้วนเป็นอาชญากรรมที่ทำต่อเด็กทั้งสิ้น และจำเป็นต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วนโดยความร่วมมือจากหลายภาคส่วนในระดับสากล การกระทำอาชญากรรม เหล่านี้มักถูกบันทึกอย่างถาวรเป็นรูปภาพและวิดีโอในรูปแบบดิจิทัล และถูกส่งต่อกันทางออนไลน์ได้ตลอดเวลา ทำร้ายเด็กซ้ำแล้วซ้ำเล่า จากการที่ความเสี่ยงต่ออันตรายดังกล่าวมีการเปลี่ยนแปลงและเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทำให้การป้องกันและคุ้มครองเด็กมีความยากลำบากมากขึ้นสำหรับรัฐบาล เจ้าหน้าที่รัฐ และผู้ให้บริการด้านต่างๆ รวมถึงผู้ปกครองและผู้ดูแลเด็กที่ต้องพยายามตามการใช้เทคโนโลยีของเด็กให้ทัน

ความก้าวหน้าของการเชื่อมต่อสัญญาณอินเทอร์เน็ตที่เกิดขึ้นทั่วโลก เป็นปัจจัยผลักดันที่สำคัญยิ่งที่ต้องเร่งดำเนินการคุ้มครองและสร้างความปลอดภัยทางออนไลน์ให้แก่เด็ก รัฐบาลทั่วโลกมีความตระหนักมากขึ้นเกี่ยวกับภัยคุกคามของการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ โดยบางประเทศได้ออกกฎหมายที่จำเป็นต่อการคุ้มครองเด็ก รวมถึงจัดให้มีมาตรการการป้องกันเด็กจากภัยคุกคามดังกล่าว ขณะเดียวกันอุตสาหกรรมเทคโนโลยีการสื่อสารก็ได้รับแรงกดดันมากขึ้นในการทำให้ความปลอดภัยของเด็กเป็นศูนย์กลางของกระบวนการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์เป็นอันดับแรก ทั้งนี้การออกแบบผลิตภัณฑ์เพื่อความปลอดภัยต่อเด็กจะต้องทำบนพื้นฐานของหลักฐานการวิจัยที่เชื่อถือได้เกี่ยวกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กที่เกิดขึ้น ซึ่งเอกสาร *Disrupting Harm* ฉบับนี้ ถือเป็นหลักฐานที่สำคัญชิ้นหนึ่ง

1. คณะกรรมการสิทธิเด็กแห่งสหประชาชาติ (2564), [ข้อคิดเห็นทั่วไป \(General Comment\) ฉบับที่ 25 ว่าด้วยสิทธิเด็กที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมทางดิจิทัล เอกสารสหประชาชาติ CRC/C/GC/25](#)

พันธมิตรระดับโลกเพื่อยุติความรุนแรงต่อเด็กได้อุทิศเงินทุนจำนวนเจ็ดล้านดอลลาร์สหรัฐ ให้กับโครงการ *Disrupting Harm* ผ่านทางโครงการความปลอดภัยออนไลน์ *Disrupting Harm* ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบองค์รวมและมีนวัตกรรมในการศึกษาที่ครอบคลุมทั้งในด้านปริบท ด้านภัยคุกคาม และด้านมุมมองของเด็กเกี่ยวกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ โครงการการศึกษาที่ไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อนนี้ได้ดึงเอาความเชี่ยวชาญด้านการทำวิจัยจากองค์กรเอ็คแพท องค์กรตำรวจสากล และศูนย์วิจัยอินเทอร์เน็ตขององค์การยูนิเซฟ รวมทั้งเครือข่ายของทั้งสามองค์กรพันธมิตร โดยพันธมิตรทั้งสามองค์กรได้รับการสนับสนุนการดำเนินงานจากองค์กรสมาชิกของเอ็คแพท สำนักงานกลางแห่งชาติขององค์การตำรวจสากล และสำนักงานยูนิเซฟประเทศไทยและภูมิภาค ทั้งนี้ มีความมุ่งหมายว่าระเบียบวิธีวิจัยที่ได้พัฒนาและใช้ในการทำวิจัยครั้งนี้จะถูกนำไปใช้ในการดำเนินงานกับประเทศอื่นๆ ทั่วโลก

Disrupting Harm เป็นโครงการวิจัยเกี่ยวกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ที่กว้างและมีความครอบคลุมมากที่สุดในงานวิจัยระดับประเทศ ซึ่งผลงานวิจัยดังกล่าวได้นำเสนอไว้ในรายงาน 13 ประเทศ และระดับภูมิภาคจำนวน 2 ภูมิภาค การดำเนินงานวิจัยดังกล่าวได้นำเสนอหลักฐานเกี่ยวกับความเสี่ยงทางออนไลน์ที่เกิดขึ้นกับเด็ก พัฒนาการของความเสี่ยงนั้นๆ และความเกี่ยวข้องกับความรุนแรงในรูปแบบอื่นๆ รวมถึงสิ่งที่เราสามารถทำได้เพื่อป้องกันเด็กจากความเสี่ยงและความรุนแรงดังกล่าว

ข้อค้นพบจากการวิจัยจะเป็นแนวทางให้รัฐบาล ภาคธุรกิจ ผู้กำหนดนโยบายและชุมชน ดำเนินมาตรการที่เหมาะสมเพื่อให้มั่นใจได้ว่าอินเทอร์เน็ตปลอดภัยสำหรับเด็ก แนวทางรวมถึงการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติเพื่อการสนองตอบและป้องกันเด็กจากอันตราย โดยใช้ข้อมูลในรายงานฉบับนี้เป็นพื้นฐานในการออกแบบยุทธศาสตร์ การขยายการดำเนินงาน *Disrupting Harm* ไปสู่ประเทศและภูมิภาคอื่นๆ และการสร้างพันธมิตรใหม่ๆ ทางข้อมูลและความรู้ในประเด็นนี้ เป็นต้น

หยุดยั้งอันตรายต่อเด็กเป็นความรับผิดชอบของทุกคน

ดร.ไฮเวิร์ต เทเลอร์

ผู้อำนวยการบริหาร

พันธมิตรเพื่อยุติความรุนแรง

กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งราชอาณาจักรไทย รู้สึกยินดีเป็นอย่างยิ่งที่มีมูลนิธิเพื่อยุติการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก (ECPAT) องค์การตำรวจสากล (INTERPOL) และองค์การทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติ โดยสำนักงานวิจัยอินโนเซนต์ (UNICEF Innocenti) ได้ดำเนินการศึกษาสถานการณ์เรื่องการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กในโลกออนไลน์ (Online Child Sexual Exploitation and Abuse: OCSEA) ในประเทศไทย ตามโครงการ *Disrupting Harm Study* ที่ได้รับสนับสนุนงบประมาณจากพันธมิตรระดับโลกเพื่อยุติความรุนแรงต่อเด็ก (The End Violence Fund) ได้ดำเนินการสำเร็จลุล่วงเป็นอย่างดี

รายงานผลการศึกษา *Disrupting Harm* ที่ดำเนินการในประเทศไทยฉบับนี้ เป็นหลักฐานทางวิชาการเชิงประจักษ์ชิ้นสำคัญ ที่จะเสริมสร้างความเข้าใจต่อสถานการณ์การแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กบนโลกออนไลน์ที่เกิดขึ้นในประเทศไทย รวมถึงรูปแบบอาชญากรรมและการบังคับใช้กฎหมาย แนวทางการแก้ไขปัญหาและมุมมองจากประสบการณ์การใช้งานอินเทอร์เน็ตของเด็กและครอบครัว

การแก้ไขปัญหาการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กบนโลกออนไลน์ ยังคงเป็นภัยคุกคามและความท้าทายที่สำคัญของประเทศไทย ที่ต้องอาศัยองค์ความรู้ นวัตกรรม เครื่องมือ และความร่วมมือจากทุกภาคส่วนทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ ซึ่งรายงานผลการศึกษาค้นคว้านี้ สามารถใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการสร้างความตระหนักรู้ การขับเคลื่อนการดำเนินงานทั้งระดับนโยบายและปฏิบัติการ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางดิจิทัลที่จำเป็นและมีความมั่นคงปลอดภัยบนโลกออนไลน์ รวมถึงการเพิ่มขีดความสามารถในการบังคับใช้กฎหมายต่อภัยคุกคามบนโลกดิจิทัลที่ไร้พรมแดน

กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ขอแสดงความขอบคุณและยินดีต่อองค์กรพันธมิตรของ *Disrupting Harm* อีกครั้งในความสำเร็งนี้ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม สถาบันวิชาการ สาธารณชน และผู้สนใจทุกท่าน จะได้รับประโยชน์จากรายงานผลการศึกษานี้ และมีส่วนร่วมในการสร้างสังคมดิจิทัลที่มั่นคงปลอดภัยสำหรับเด็กให้เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรมสืบไป

นางสาวอัจฉรินทร์ พัฒนพันธ์ชัย

ปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งราชอาณาจักรไทย

27 ธันวาคม 2564

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

พันธมิตรระดับโลกเพื่อยุติความรุนแรงต่อเด็ก ผ่านโครงการความปลอดภัยออนไลน์ (Safe Online initiative) ได้ให้เงินทุนสนับสนุนการดำเนินงาน *Disrupting Harm* (หรือ *หยุดยั้งอันตราย*) ซึ่งเป็นโครงการวิจัยเกี่ยวกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ (Online Child Sexual Exploitation and Abuse - OCSEA) ที่ออกแบบและดำเนินการโดยพันธมิตรสามองค์กร ได้แก่ องค์กรเอ็ดแพท องค์กรตำรวจสากล และศูนย์วิจัยอินโนเซนติขององค์การยูนิเซฟ พันธมิตรนี้มีเอกลักษณ์เฉพาะ เนื่องจากเป็นการนำเอาสหวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับประเด็นซับซ้อนดังกล่าวมาทำงานร่วมกัน เพื่อศึกษาปัญหาให้ครอบคลุมในทุกๆ ด้าน ทั้งนี้ การแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ หมายถึงสถานการณ์ที่เทคโนโลยีการสื่อสารหรือเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาเกี่ยวข้องในบางช่วงระหว่างการแสวงหาประโยชน์และล่วงละเมิดทางเพศเด็ก ซึ่งการกระทำดังกล่าวสามารถเกิดทางออนไลน์ตั้งแต่ต้นจนจบ หรือเกิดขึ้นร่วมกันทั้งทางออนไลน์และการปฏิสัมพันธ์ทางกายภาพระหว่างผู้ละเมิดและเด็ก *Disrupting Harm* เป็นงานวิจัยที่ดำเนินการใน 6 ประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รวมทั้งประเทศไทย และ 7 ประเทศในภูมิภาคแอฟริกาตะวันออกและแอฟริกาใต้ ทั้งนี้ ผลการวิจัยในรายงานของแต่ละประเทศได้มาจากการเก็บข้อมูลที่แตกต่างกัน 9 กิจกรรม ซึ่งนำเสนอเรื่องราวของภัยคุกคาม รวมทั้งข้อเสนอแนะที่ชัดเจนสำหรับนำไปปฏิบัติ

การใช้อินเทอร์เน็ตของเด็ก

มีการใช้อินเทอร์เน็ตกันอย่างแพร่หลายในกลุ่มเด็กและวัยรุ่นในประเทศไทย ร้อยละ 94 ของเด็กอายุระหว่าง 12-17 ปี ใช้อินเทอร์เน็ตในช่วงสามเดือนที่ผ่านมา เด็กจะออนไลน์อย่างน้อยหนึ่งครั้งต่อวัน เครื่องมือที่เด็กนิยมใช้ในการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตมากที่สุด คือสมาร์ตโฟนเช่นเดียวกับเด็กในส่วนอื่นๆ ของโลก

ร้อยละ 55 ของเด็กสามารถออนไลน์ได้ในเวลาที่พวกเขาต้องการหรือจำเป็นโดยไม่มีอุปสรรคใดๆ สำหรับเด็กที่ประสบกับอุปสรรคในการออนไลน์นั้น สาเหตุส่วนใหญ่เนื่องจากผู้ใหญ่ควบคุมการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตของพวกเขา ในขณะที่เด็กส่วนที่น้อยกว่าประสบกับอุปสรรคเนื่องจากสัญญาณอินเทอร์เน็ตในบริเวณที่พวกเขาอยู่นั้นเชื่อมต่อได้ช้าหรือไม่เสถียร

กิจกรรมออนไลน์ที่เป็นที่นิยมมากที่สุดในกลุ่มเด็กอายุ 12-17 ปี คือ กิจกรรมด้านความบันเทิงหรือกิจกรรมทางสังคม โดยเริ่มจากการดูวิดีโอ การใช้สื่อสังคมออนไลน์และการส่งข้อความหรือแชท นอกจากนี้ กิจกรรมออนไลน์ด้านการศึกษาก็เป็นสิ่งที่พบเห็นได้โดยทั่วไป เช่น การใช้อินเทอร์เน็ตในการบ้านที่ได้รับมอบหมายจากโรงเรียน หรือการค้นหาข้อมูลใหม่ๆ

ความตระหนักและประสบการณ์เกี่ยวกับกิจกรรมออนไลน์ที่มีความเสี่ยง

สิ่งที่เป็นข้อกังวลใจอย่างมากสำหรับเด็กส่วนใหญ่ที่ใช้อินเทอร์เน็ต รวมถึงผู้ปกครองและผู้ดูแลของพวกเขา คือการที่เด็กสื่อสารกับบุคคลที่ไม่รู้จักผ่านทางอินเทอร์เน็ต อย่างไรก็ตาม จากการสำรวจข้อมูลครัวเรือนของ *Disrupting Harm* ในกลุ่มผู้ใช้อินเทอร์เน็ต (เด็กอายุ 12-17 ปี) จำนวน 967 คน และผู้ปกครองและผู้ดูแลพบว่าในปีที่ผ่านมา ประมาณครึ่งหนึ่งของเด็กเหล่านี้มีปฏิสัมพันธ์ทางออนไลน์กับบุคคลที่พวกเขาไม่รู้จัก (เช่น เพิ่มบุคคลที่พวกเขาไม่รู้จักไว้ในรายชื่อผู้ติดต่อและเปิดเผยข้อมูลส่วนตัวของพวกเขาให้แก่บุคคลเหล่านั้น) นอกจากนี้ ในปีที่ผ่านมา ร้อยละ 10 ของเด็กเหล่านี้ ออกไปพบปะบุคคลที่รู้จัก

ผ่านทางอินเทอร์เน็ต ถึงแม้ว่าการพบกันในลักษณะดังกล่าวจะไม่ทำให้เด็กตกอยู่ในสถานการณ์อันตรายในทันที ซึ่งเด็กส่วนใหญ่ระบุว่าพวกเขามีความรู้สึกเชิงบวกกับบุคคลเหล่านั้น แต่การปฏิสัมพันธ์ดังกล่าวก็ทำให้เด็กมีความเสี่ยงที่จะเกิดอันตรายได้

นอกจากนี้ ผู้ปกครองและผู้ดูแลเด็กยังมีความกังวลใจเกี่ยวกับการที่เด็กพบเห็นรูปภาพหรือวิดีโอเกี่ยวกับเรื่องเพศทางออนไลน์โดยบังเอิญ และเด็กหลายคนเห็นพ้องต้องกันว่าสิ่งนี้ก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อผู้ที่มีอายุรุ่นราวคราวเดียวกับพวกเขา ทั้งนี้ พบว่าในปีที่ผ่านมา ร้อยละ 24 ของเด็กอายุระหว่าง 12-17 ปี ค้นหภาพหรือวิดีโอเกี่ยวกับเรื่องเพศทางออนไลน์ และร้อยละ 29 ระบุว่าพวกเขาได้ดูเนื้อหาเกี่ยวกับเพศทางออนไลน์ โดยบังเอิญ (เช่น ทางป๊อป-อัพ, ทางโฆษณา, หรือสื่อที่ส่งเข้ามาในสื่อสังคมออนไลน์) ทั้งนี้ ในการเก็บข้อมูลเชิงสำรวจกับเจ้าหน้าที่ที่ให้ความช่วยเหลือด้านสังคมสงเคราะห์ พวกเขาได้แสดงความกังวลใจต่อการที่เด็กพบเห็นรูปภาพหรือวิดีโอเกี่ยวกับเรื่องเพศทางออนไลน์ด้วย

ประสบการณ์ของเด็กเกี่ยวกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศทางออนไลน์

เมื่อสอบถามเด็กว่า ในปีที่ผ่านมาพวกเขาประสบปัญหาการถูกแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศทางออนไลน์ในรูปแบบต่างๆ หรือไม่ ทั้งนี้ การแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ หมายถึง สถานการณ์ที่เทคโนโลยีการสื่อสารหรือเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาเกี่ยวข้องในช่วงหนึ่งระหว่างการกระทำเพื่อแสวงหาประโยชน์และล่วงละเมิด ข้อมูลจากการสำรวจครัวเรือนของ *Disrupting Harm* พบว่าในปีที่ผ่านมา ร้อยละ 9 ของเด็กอายุ 12-17 ปี ที่ใช้งานอินเทอร์เน็ตได้ตกเป็นผู้เสียหายจากการถูกแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศทางออนไลน์ ซึ่งรวมถึงการถูกขู่ว่าจะเปิดโปงความลับเพื่อให้เข้าร่วมกิจกรรมทางเพศ การส่งต่อรูปภาพทางเพศของพวกเขาโดยมิได้รับอนุญาต หรือบีบบังคับให้พวกเขาเข้าร่วมกิจกรรมทางเพศโดยสัญญาว่าจะได้รับเงินหรือของขวัญเป็นการตอบแทน

เด็กตกเป็นเป้าหมายของการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศไม่เพียงแต่ทางช่องทางออนไลน์เท่านั้น แต่ยักรวมถึงทางช่องทางออฟไลน์หรือการปฏิสัมพันธ์ทางกายภาพระหว่างผู้ละเมิดและเด็กด้วย ทั้งนี้ สื่อกลางหรือตัวเชื่อมซึ่งเป็นพื้นที่ที่เด็กถูกแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศทางออนไลน์มากที่สุด คือสื่อสังคมออนไลน์ (social media platform) รองลงมาได้แก่ เกมออนไลน์และการปฏิสัมพันธ์ทางกายภาพ ทั้งนี้ ในบางกรณีการล่วงละเมิดที่เป็นรูปแบบเดียวกัน เกิดขึ้นได้ทั้งทางเทคโนโลยีดิจิทัลและการมีปฏิสัมพันธ์ทางกายภาพ สำหรับพื้นที่แพลตฟอร์ม สื่อสังคมออนไลน์ที่เด็กถูกรับว่าเกี่ยวข้องกับประสบการณ์ครั้งล่าสุดที่พวกเขาถูกแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศทางออนไลน์ ได้แก่ เฟซบุ๊ก ทวิตเตอร์ อิน스타그램 และติ๊กต็อก

ข้อมูลจากการสำรวจครัวเรือนในประเทศไทยพบว่า บุคคลที่เป็นผู้ริเริ่มต้นแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์นั้น ส่วนใหญ่เป็นบุคคลที่เด็กรู้จัก ส่วนบุคคลที่เด็กไม่รู้จักมีเพียง 1 ใน 5 เท่านั้น อย่างไรก็ตามความผันแปรของข้อมูลดังกล่าวขึ้นอยู่กับรูปแบบของการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิด ทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ ทั้งนี้ ข้อมูลการสืบสวนสอบสวนของตำรวจในคดีที่เกี่ยวข้องกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ระหว่าง พ.ศ. 2560–2562 สนับสนุนข้อค้นพบว่า ผู้ละเมิดต่อเด็กมีแนวโน้มที่จะเป็นบุคคลที่อยู่ในเครือข่ายของเด็กผู้เสียหาย หรือเป็นบุคคลที่มีความใกล้ชิดกับเด็ก จากรายงานการสำรวจเจ้าหน้าที่ให้ความช่วยเหลือด้านสังคมสงเคราะห์ ที่เป็นผู้ดูแลกรณีการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กในปีที่ผ่านมา จำนวน 50 คน ระบุว่าเป็นเรื่องปกติที่ผู้ละเมิดต่อเด็กคือบุคคลที่มีตำแหน่งหรืออำนาจเหนือเด็ก

ข้อค้นพบเหล่านี้มีนัยยะสำคัญ เนื่องจากหลายครั้งที่ความพยายามในการป้องกันมักเน้นการป้องกันอันตรายจากบุคคลแปลกหน้ามากกว่าบุคคลที่เด็กรู้จัก ซึ่งข้อมูลนี้ควรนำไปพิจารณาในการดำเนินงานเพื่อให้ความช่วยเหลือแก่เด็กผู้เสียหายด้วย เนื่องจากเด็กจะประสบความสำเร็จในการขอความช่วยเหลือ หากผู้ละเมิดคือคนที่เด็กต้องพึ่งพาด้านอารมณ์และ/หรือทางเศรษฐกิจ

การเปิดเผยการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศทางออนไลน์

จากการสำรวจข้อมูลครัวเรือนของ *Disrupting Harm* พบว่าร้อยละ 8-15 ของเด็กซึ่งประสบกับการถูกแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศทางออนไลน์ในรูปแบบต่างๆ ในปีที่ผ่านมาไม่เปิดเผยการถูกล่วงละเมิดครั้งล่าสุดต่อผู้ใด อย่างไรก็ตาม เด็กส่วนใหญ่ที่ตกเป็นเป้าหมายของการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศทางออนไลน์เลือกเปิดเผยเรื่องดังกล่าวกับผู้ปกครองและผู้ดูแลที่เป็นหญิง หรือพี่น้อง และเพื่อนเป็นส่วนใหญ่ น้อยมากที่เด็กจะเปิดเผยกรณีดังกล่าวผ่านช่องทางทางการแจ้งเหตุที่เป็นทางการ เช่น เจ้าหน้าที่ตำรวจ นักสังคมสงเคราะห์ หรือสายด่วน

อุปสรรคสำคัญที่ทำให้เด็กไม่เปิดเผยสิ่งที่เกิดขึ้นกับพวกเขา คือไม่รู้ว่าจะแจ้งข้อมูลได้ที่ไหน หรือจะบอกข้อมูลดังกล่าวกับใคร ซึ่งข้อมูลนี้บ่งบอกว่าเด็กไม่คุ้นเคยกับกลไกการแจ้งเหตุอย่างเป็นทางการที่มีอยู่หรือไม่รู้สึกสะดวกใจในการเปิดเผยข้อมูลแก่ผู้ปกครองและผู้ดูแลพวกเขา จากการสำรวจข้อมูลครัวเรือนพบว่า ร้อยละ 47 ของเด็กระบุว่า หากพวกเขาหรือเพื่อนถูกกระทำอนาจารหรือถูกละเมิดทางเพศ พวกเขาไม่รู้อะไรจะขอความช่วยเหลือได้จากที่ใด อุปสรรคอีกประการสำหรับเด็กคือ ความคิดที่ว่าสิ่งที่เกิดขึ้นกับพวกเขาไม่ร้ายแรงมากพอที่จะรายงาน จากการเก็บข้อมูลเชิงสำรวจกับเจ้าหน้าที่ส่วนหน้าที่ให้ความช่วยเหลือด้านสังคมสงเคราะห์ ผู้เข้าร่วมการสำรวจ 40-50 คน ระบุว่า การยุติการจากชุมชนคือปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการไม่แจ้งเหตุอาชญากรรมเกี่ยวกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ และร้อยละ 82 ระบุว่า สาเหตุที่มีการแจ้งเหตุอยู่น้อย เนื่องจากผู้ปกครองและผู้ดูแลเด็กมีความตระหนักเกี่ยวกับความเสี่ยงต่อการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์น้อย

เมื่อถามผู้ปกครองและผู้ดูแลของเด็กอายุ 12-17 ปี ที่เข้าร่วมในการสำรวจข้อมูลครัวเรือนว่าพวกเขาจะทำอะไรหากเด็กที่พวกเขาดูแลตกเป็นเป้าหมายของการคุกคามทางเพศ การแสวงหาประโยชน์ทางเพศ และการล่วงละเมิดทางเพศ ผู้ปกครองและผู้ดูแลเด็กส่วนใหญ่ตอบว่าพวกเขาจะบอกคู่สมรส (67%) และบอกสมาชิกในครอบครัว (36%) มีผู้ปกครองและผู้ดูแลเด็กเพียงร้อยละ 16 ที่บอกว่าพวกเขาจะแจ้งตำรวจ นอกจากนี้ ผู้ปกครองและผู้ดูแลเด็กจำนวนน้อยมากที่ระบุว่าพวกเขาจะไม่ทำอะไรเลยหากเด็กประสบกับการถูกแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศทางออนไลน์ ทั้งนี้ เหตุผลหลักคือความเชื่อว่าการแจ้งเหตุจะไม่สามารถเปลี่ยนแปลงอะไรได้ รวมทั้งมีความกังวลต่อผลด้านลบที่อาจเกิดขึ้น

ข้อมูลเกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมาย

การศึกษา *Disrupting Harm* ได้รวบรวมข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพจากหน่วยงานผู้บังคับใช้กฎหมาย และหน่วยงานพันธมิตรเพื่อเข้าถึงข้อมูลการกระทำผิดเกี่ยวกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ในประเทศ พฤติกรรมของผู้กระทำผิดและของเด็กผู้เสียหายรวมทั้งปัจจัยส่งเสริมและปัจจัยประจักษ์บางที่นำไปสู่อาชญากรรมดังกล่าว

หน่วยงานที่ให้ข้อมูลการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ มีสองหน่วยงานคือกรมสอบสวนคดีพิเศษ หรือ ดีเอสไอ สังกัดกระทรวงยุติธรรม และชุดปฏิบัติการปราบปรามการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ต หรือ ไทแคค (TICAC) ซึ่งระหว่าง พ.ศ. 2560-2562 กรมสอบสวนคดีพิเศษได้บันทึกคดีการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กเพียง 37 คดี โดย 17 คดี มีเทคโนโลยีเข้ามาเกี่ยวข้องกับการแสวงหาประโยชน์และการล่วงละเมิด หรือคิดเป็นร้อยละ 46 ของคดีดังกล่าวทั้งหมด สำหรับไทแคคพบว่าในช่วงระหว่างเดือนมิถุนายน ปี

**จากการสำรวจข้อมูลครัวเรือนของ
Disrupting Harm พบว่า ในปีที่ผ่านมา
ร้อยละ 9 ของเด็กอายุ 12-17 ปี
ที่ใช้งานอินเทอร์เน็ต ได้ตกเป็นผู้เสียหาย
จากการถูกแสวงหาประโยชน์ทางเพศ
และการล่วงละเมิดทางเพศออนไลน์**

พ.ศ. 2558 และเดือนกันยายน พ.ศ. 2563 มีคดีที่เกี่ยวข้องกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ 152 คดี อย่างไรก็ตาม ข้อมูลจำนวนคดีที่ได้กล่าวแล้วข้างต้นอาจเป็นเพียงเสี้ยวหนึ่งของอาชญากรรมเกี่ยวกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ในประเทศไทย เนื่องจากมีหน่วยงานผู้บังคับใช้กฎหมายอื่นๆ อีกหลายหน่วยงานที่ดำเนินงานเกี่ยวกับกรณีการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ด้วยเช่นกัน อย่างไรก็ตาม ตัวเลขที่ได้นำเสนอข้างต้นสามารถบ่งชี้ถึงขอบเขตของการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ที่ได้มีการบันทึกไว้

บริษัทด้านเทคโนโลยีที่ตั้งอยู่ในประเทศสหรัฐอเมริกาได้ส่งรายงาน (ซึ่งรู้จักกันในชื่อว่า CyberTips) เกี่ยวกับเหตุการณ์ที่ต้องสงสัยว่าอาจเกี่ยวข้องกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กในประเทศไทย ให้แก่ศูนย์ข้อมูลเด็กหายและเด็กถูกแสวงหาประโยชน์แห่งชาติสหรัฐอเมริกา หรือ NCMEC เพื่อวิเคราะห์ข้อมูล ผลจากการวิเคราะห์ ข้อมูลดังกล่าวระหว่างปี พ.ศ. 2560–2562 พบว่ารายงานการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กของไทย (CyberTips) เพิ่มขึ้น ร้อยละ 27 และรูปแบบของเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์ที่ระบุใน CyberTips สำหรับประเทศไทยเกือบทั้งหมดเกี่ยวข้องกับการครอบครอง, การผลิต และการเผยแพร่สื่อการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก อย่างไรก็ตาม ข้อมูลที่กล่าวมานี้มิได้เป็นข้อมูลที่ให้ภาพรวมที่ครอบคลุมการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กที่เกิดขึ้นบนโลกออนไลน์ทั้งหมด เนื่องจากบริษัทด้านเทคโนโลยีที่ตั้งอยู่นอกสหรัฐอเมริกาไม่ได้อยู่ภายใต้ข้อบังคับทางกฎหมายของสหรัฐอเมริกาที่จะต้องรายงานเหตุไปยัง NCMEC

บริบททางกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม

จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมจำนวน 13 คน และเด็กผู้เสียหายจากการถูกแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศทางออนไลน์จำนวน 6 คน รวมทั้งผู้ปกครองเด็กและผู้ดูแลเด็กซึ่งนำคดีเข้าสู่ระบบยุติธรรมอย่างเป็นทางการ พบว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจและพนักงานอัยการประสบกับความยากลำบากในการจำแนกสืบสวนสอบสวน และดำเนินคดีที่เกี่ยวข้องกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ ซึ่งข้อมูลนี้บ่งบอก

ถึงการขาดการเข้าถึงการอบรมเกี่ยวกับประเด็นดังกล่าว รวมทั้งบ่งชี้ถึงช่องว่างทางกฎหมายบางประการ เหล่านี้อาจเกิดจากการที่ประเทศไทยมิได้กำหนดให้หน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งของรัฐทำหน้าที่ประสานงานการดำเนินคดีที่มีองค์ประกอบเกี่ยวข้องกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์

ประเด็นที่จะกล่าวถึงข้างล่างนี้ เป็นข้อมูลเชิงลึกที่ได้จากการศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ในประเทศไทย และจากการสัมภาษณ์ผู้แทนของหน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานด้านกระบวนการยุติธรรม

- ประมวลกฎหมายอาญาและกฎหมายอื่นๆ ไม่กำหนดบทลงโทษที่ชัดเจนเกี่ยวกับการถ่ายทอดสดการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก การกรูมมิ่งทางออนไลน์ และการแบล็กเมลล์ทางเพศทางออนไลน์
- บทบัญญัติว่าด้วยเขตอำนาจศาลนอกราชอาณาจักร [หรือการขยายเขตอำนาจศาลภายในประเทศเพื่อให้มีอำนาจศาลนอกราชอาณาจักร] ซึ่งได้กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายอาญาของไต้หวัน มิได้รวมถึงการกระทำความผิดเกี่ยวกับสื่อการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก
- ภายใต้กฎหมายปัจจุบันที่มีอยู่ เจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายประสบกับความยากลำบากอย่างยิ่งในการระบุและจำแนกกรณีการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ โดยเฉพาะคดีที่มีองค์ประกอบเกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ระบุว่า ช่องว่างทางกฎหมายเหล่านี้เป็นอุปสรรคต่อกระบวนการดำเนินคดีการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ของเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรม ช่องว่างดังกล่าวยังทำให้เกิดความยากลำบากในการบันทึกและติดตามจำนวนคดีที่มีองค์ประกอบเกี่ยวข้องกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์อย่างเหมาะสม ทั้งนี้ในบางกรณี มีการตั้งข้อหาการค้ามนุษย์ในคดีที่มีองค์ประกอบเกี่ยวข้องกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ เนื่องจากทำให้เด็กสามารถได้รับคำตอบแทนในฐานะผู้เสียหายมากขึ้น และได้รับการปฏิบัติและเข้าถึงบริการต่างๆ ได้มากขึ้น รวมทั้งบทลงโทษต่อผู้กระทำความผิดก็รุนแรงมากขึ้นเช่นกัน อย่างไรก็ตาม จากการสัมภาษณ์อัยการท่านหนึ่งระบุว่า สิ่งที่น่ายินดีในบริบทของกฎหมายคือได้มีการร่างกฎหมายเกี่ยวกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ขึ้นแล้ว ซึ่งร่างกฎหมายดังกล่าวจะถูกบรรจุไว้ในประมวลกฎหมายอาญา หากได้รับการรับรองจากรัฐสภา โดยในเดือนกุมภาพันธ์ ปี พ.ศ. 2563 กรมกิจการเด็กและเยาวชนได้จัดทำประชาพิจารณ์เกี่ยวกับการแก้ไขกฎหมายดังกล่าว และได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการวุฒิสภาด้านสังคม เด็ก เยาวชน ผู้หญิง ผู้สูงอายุ ผู้พิการและกิจการด้อยโอกาสแล้วในเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2564

“เด็กทุกคนบอกว่าผู้กระทำผิดถูกจับกุม และดำเนินคดีภายในช่วงระยะเวลาอันสั้น และศาลมีคำพิพากษาลงโทษผู้กระทำผิดก่อนที่จะครบหนึ่งปี”

ประสบการณ์เกี่ยวกับการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมของเด็กและผู้ปกครองและผู้ดูแลเด็ก

จากการสัมภาษณ์เด็กจำนวน 6 คนที่เคยเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมอย่างเป็นทางการ เห็นได้ชัดว่าประเทศไทยมีแนวปฏิบัติด้านความยุติธรรมในเชิงบวก ยกตัวอย่างเช่น เด็กทุกคนบอกว่าผู้กระทำผิดถูกจับกุมและดำเนินคดีภายในช่วงระยะเวลาอันสั้น และศาลมีคำพิพากษาลงโทษผู้กระทำผิดก่อนที่จะครบหนึ่งปี ซึ่งเด็กผู้เสียหายจะได้รับทราบข้อมูลการตัดสินใจคดีนั้นๆ ในเกือบทุกคดี นอกจากนี้ เด็กผู้เสียหายทั้ง 6 คนได้รับความช่วยเหลือจากนักสังคมสงเคราะห์และทนายความหรือจากคนใดคนหนึ่งตลอดกระบวนการทางศาล เด็กและผู้ปกครองเด็กกล่าวว่าความช่วยเหลือที่พวกเขาได้รับจากนักสังคมสงเคราะห์ช่วยให้พวกเขาผ่านพ้นกระบวนการต่างๆ ไปได้ง่ายขึ้น โดยเฉพาะการได้รับคำปรึกษา และข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการทางกฎหมาย

อย่างไรก็ตาม ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ดังกล่าวแสดงให้เห็นว่ายังมีหลายประเด็นที่ควรได้รับการปรับปรุง ตัวอย่างเช่น ในขณะที่เด็กและผู้ปกครองเด็กบางคนได้รับข้อมูลเกี่ยวกับสิทธิของพวกเขา และขั้นตอนต่างๆ ในกระบวนการยุติธรรม เด็กและผู้ปกครองคนอื่น ๆ กลับไม่ได้รับข้อมูลดังกล่าว นอกจากนี้ เด็กผู้เสียหายบางคนต้องเล่าประสบการณ์การถูกล่วงละเมิดที่เกิดขึ้นหลายครั้ง หรือต้องเผชิญหน้ากับผู้กระทำผิดความผิดในศาล ซึ่งทั้งสองกรณีเป็นประสบการณ์ที่ทำให้เด็กเกิดบาดแผลทางใจซ้ำแล้วซ้ำเล่าได้ในบางกรณี ทนายความและผู้พิพากษา ใช้ศัพท์เทคนิคเฉพาะที่ยากแก่การเข้าใจและไม่เป็นมิตรต่อเด็ก เด็กและผู้ปกครองเด็กได้อธิบายถึงกระบวนการขอรับค่าชดเชยผู้เสียหายว่ามีความยุ่งยากและใช้เวลานาน

ประเด็นหลักที่ได้จากการวิจัย

บทสรุปของรายงานประเทศไทยได้นำเสนอประเด็นหลักในเชิงลึก 6 ประการ ซึ่งเป็นผลจากการวิจัย ดังนี้

1. ในปีที่ผ่านมา ร้อยละ 9 ของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตที่มีอายุระหว่าง 12-17 ปี ตกเป็นผู้เสียหายจากการถูกแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศทางออนไลน์ ซึ่งรวมถึงการที่เด็กถูกแบล็กเมล์ให้เข้าร่วมในกิจกรรมทางเพศ การที่บางคนส่งต่อรูปภาพทางเพศของเด็กโดยไม่ได้รับอนุญาต หรือบีบบังคับให้พวกเขาเข้าร่วมกิจกรรมทางเพศโดยสัญญาว่าจะได้รับเงินหรือของขวัญเป็นการตอบแทน

ซึ่งหากเปรียบเทียบกับสัดส่วนต่อประชากร จะประมาณการได้ว่าในช่วงระยะเวลาเพียงหนึ่งปี มีเด็กจำนวน 400,000 คน ตกเป็นเป้าหมายของอันตรายดังกล่าวนี้

2. จากการสำรวจข้อมูลครัวเรือน พบว่าผู้แสวงหาประโยชน์ทางเพศและล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์เป็นบุคคลที่เด็กรู้จัก ซึ่งบุคคลเหล่านี้อาจเป็นเพื่อนหรือคนรู้จักกับเด็ก (ทั้งบุคคลที่อยู่ในรุ่นราวคราวเดียวกันและบุคคลที่เป็นผู้ใหญ่) และอาจเป็นแฟนหรือสมาชิกครอบครัวของเด็ก ทั้งนี้ พบว่ามีเพียง 1 ใน 5 ของกรณีแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กที่ผู้ละเมิดเด็กเป็นบุคคลที่เด็กไม่รู้จัก อาชญากรรมเหล่านี้สามารถเกิดขึ้นได้ทั้งจากการมีปฏิสัมพันธ์ทางกายภาพและในขณะที่เด็กใช้เวลาอยู่กับการออนไลน์ โดยทั้งสองช่องทางของการล่วงละเมิดจะมีเทคโนโลยีเข้ามาเกี่ยวข้อง
3. ในกลุ่มเด็กที่ตกเป็นเป้าหมายของการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศทางออนไลน์ ผ่านสื่อสังคมออนไลน์นั้น แพลตฟอร์มที่ถูกกล่าวถึงเป็นส่วนใหญ่คือ เฟซบุ๊กหรือการส่งข้อความทางเฟซบุ๊ก, ทวิตเตอร์, ติ๊กต็อก และอินสตาแกรม
4. เด็กที่ตกเป็นผู้เสียหายในอาชญากรรมการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ มีแนวโน้มที่จะบอกเรื่องราวที่เกิดขึ้นกับพวกตนแก่บุคคลที่อยู่ในเครือข่ายที่เด็กมีปฏิสัมพันธ์ด้วย โดยเฉพาะมารดา ผู้ปกครองและผู้ดูแลเด็ก และเด็กผู้เสียหายไม่เต็มใจที่จะแจ้งสิ่งที่เกิดขึ้นกับพวกเขาผ่านทางกลไกการแจ้งเหตุที่เป็นทางการ เช่น สายด่วนแจ้งเหตุ สายเด็ก หรือตำรวจ
5. ระบบบังคับใช้กฎหมาย ระบบกระบวนการยุติธรรม และระบบช่วยเหลือทางสังคม ขาดความตระหนัก ขาดศักยภาพและทรัพยากรในการตอบสนองต่อคดีการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์
6. จำเป็นต้องปรับปรุงการบังคับใช้กฎหมายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ให้เข้มแข็งขึ้น ทั้งนี้ ควรสร้างความตระหนักเกี่ยวกับกลไกและมาตรฐานสากลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์แก่หน่วยงานของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในประเด็นดังกล่าวอย่างเร่งด่วน

รายงานฉบับนี้ปิดท้ายด้วยข้อเสนอแนะสำหรับรัฐบาล หน่วยงานผู้บังคับใช้กฎหมาย หน่วยงานด้านความยุติธรรม และด้านการให้บริการทางสังคม รวมถึงบุคลากรต่างๆ ที่ทำงานร่วมกับภาคส่วนเหล่านี้ เช่น ชุมชนครู ผู้ปกครองและผู้ดูแลเด็ก แพลตฟอร์มดิจิทัลต่างๆ รวมทั้งผู้ให้บริการทางสังคมด้วย ซึ่งข้อมูลเหล่านี้ มีรายละเอียดมากกว่าที่จะนำมากล่าวในบทสรุปสำหรับผู้บริหาร แต่สามารถอ่านข้อมูลดังกล่าวได้ที่ [หน้า 95](#) ของรายงานฉบับนี้

ระเบียบวิธีวิจัยของ *DISRUPTING HARM*

สภาพแวดล้อมบนโลกออนไลน์อาจก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อเด็กในการถูกแสวงหาประโยชน์และล่วงละเมิดทางเพศ ได้เช่นเดียวกับสภาพแวดล้อมในบริบทอื่นๆ ที่เด็กอยู่อาศัยและเติบโต แต่ถึงกระนั้น หลักฐานเกี่ยวกับประเด็นดังกล่าว มีอยู่น้อยมาก ทำให้ยากที่จะเข้าใจถึงลักษณะปกติวิสัยที่ส่งผลให้เกิดอันตรายต่อเด็ก หรือยากที่จะให้คำแนะนำที่จะช่วยพัฒนาโยบายที่เหมาะสมในการป้องกันและหยุดยั้งความเสี่ยงดังกล่าว ผลจากการศึกษาระดับโลกเกี่ยวกับความเสี่ยง² ซึ่งดำเนินงานในปี พ.ศ. 2561 โดยพันธมิตรระดับโลก WeProtect ที่มีความต้องการเข้าใจและทราบผลกระทบจากการดำเนินงานปัจจุบันมากขึ้น พันธมิตรระดับโลกเพื่อยุติความรุนแรงต่อเด็ก (Global Partnership to End Violence Against Children) ภายใต้โครงการความปลอดภัยออนไลน์ (Safe Online initiative) จึงตัดสินใจสนับสนุนการทำวิจัยเพื่อส่งเสริมการรวบรวมหลักฐานในประเด็นดังกล่าว โดยเน้นเฉพาะ 13 ประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ แอฟริกาตะวันออก และแอฟริกาใต้

ประเทศที่ดำเนินงานวิจัยในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ได้แก่ ประเทศกัมพูชา อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ ไทย และเวียดนาม และประเทศในแอฟริกาตะวันออก และแอฟริกาใต้ ได้แก่ ประเทศเอธิโอเปีย เคนยา โมซัมบิก นามิเบีย แอฟริกาใต้ แทนซาเนีย และยูกันดา

การเก็บข้อมูลการศึกษากระทำในวงกว้างผ่านกิจกรรมที่มีลักษณะเฉพาะ 9 กิจกรรม โดยเริ่มดำเนินการในประเทศไทยเมื่อต้นปี พ.ศ. 2563 และสิ้นสุดในต้นปี พ.ศ. 2564 โดยเน้นข้อมูลในช่วงสามปีที่ผ่านมา คือระหว่างปี พ.ศ. 2560-2562 ในขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล ได้ดำเนินการอย่างละเอียดและครอบคลุม โดยยืนยันความน่าเชื่อถือของข้อค้นพบด้วยวิธีการเปรียบเทียบข้อค้นพบที่ได้รับจากกิจกรรมการเก็บข้อมูลทั้งหมด (triangulation) การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับประเทศไทยดำเนินการเสร็จสิ้นในเดือนสิงหาคม ปี พ.ศ. 2564

ทั้ง 13 ประเทศใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบเดียวกัน ในการเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาเปรียบเทียบข้อมูลระหว่างประเทศ ซึ่งผลการศึกษาเปรียบเทียบดังกล่าวจะนำเสนอไว้ในชุดรายงานฉบับภูมิภาคจำนวนสองฉบับ นอกจากขอบเขตและการศึกษาเปรียบเทียบแล้ว โครงการวิจัยนี้มีความพิเศษเฉพาะตัว เนื่องจากเป็นการรวมความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านที่ส่งเสริมการทำงานร่วมกันของเครือข่ายระดับโลกทั้งสามเครือข่าย ได้แก่ องค์การเอดส์แพท องค์การตำรวจสากล และองค์การยูนิเซฟ

ผลลัพธ์ที่คาดหวังจากรายงานฉบับนี้คือ การนำเสนอหลักฐานและข้อมูลพื้นฐานสำหรับผู้กำหนดนโยบายในประเทศไทย เพื่อหยุดยั้งและป้องกัน การแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ รวมทั้งเพื่อพัฒนาแนวทางการให้ความช่วยเหลือแก่เด็ก นอกจากนี้ ยังคาดหวังว่าผลการศึกษาและข้อเสนอแนะในการดำเนินการที่นำเสนอไว้ในรายงานมีความเชื่อมโยงกับผู้อ่านในวงกว้าง ทั้งนี้ ข้อเสนอแนะที่นำเสนอไว้ในรายงานนั้นเป็นไปในแนวทางเดียวกับ

แบบอย่างการดำเนินงานระดับประเทศของ WeProtect³ [WeProtect Model National Response] และมีส่วนช่วยสนับสนุนตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Agenda for Sustainable Development) ที่ตั้งไว้สำหรับปี พ.ศ. 2573⁴

สรุประเบียบวิธีวิจัยที่องค์การเอดส์แพทใช้เก็บข้อมูลในประเทศไทย

การสัมภาษณ์ผู้แทนจากหน่วยงานภาครัฐ

การสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ระดับสูง 10 หน่วยงาน ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบต่อการเฝ้าระวังการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์⁵ จำนวน 16 คน ระหว่างเดือนมีนาคม และเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2563 เนื่องจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 การสัมภาษณ์บางส่วนจึงเป็นการสัมภาษณ์แบบตัวต่อตัวและบางส่วนเป็นแบบออนไลน์ ซึ่งข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัยสามารถศึกษาได้จากที่นี่ และสามารถศึกษารายงานข้อมูลเบื้องต้นได้ที่นี่ โดยจะใช้หมายเลขไอดีที่เริ่มต้นด้วย RA1 ในการอ้างอิงผู้ให้สัมภาษณ์ที่ให้ข้อมูลตลอดเอกสารรายงาน⁶

การวิเคราะห์ข้อมูลที่นอกเหนือไปจากข้อมูลของผู้บังคับใช้กฎหมาย และข้อมูลที่ได้รับจากการสอบถาม

หน่วยงานหลายหน่วยงานที่มีผู้บังคับใช้กฎหมายได้รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะและขอบเขตการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ไว้อย่างสม่ำเสมอ โดยหน่วยงานดังต่อไปนี้ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับประเทศไทย: ไทยฮอตไลน์สำหรับการรายงานสื่อที่ผิดกฎหมาย, International Association of Internet Hotline (INHOPE), Internet Watch Foundation และ ChildHelpline International นอกจากนี้ ยังได้รับข้อมูลคุณภาพเชิงลึกจากแพลตฟอร์มเทคโนโลยีระดับโลกหลายแพลตฟอร์ม ซึ่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องเป็นข้อมูลที่ช่วยเสริมการวิเคราะห์ข้อมูลขององค์การตำรวจสากล (กรุณาดูข้างล่างนี้)

2. พันธมิตรระดับโลกไอพีเรท (2561) การศึกษาระดับโลกเกี่ยวกับความเสี่ยง: ร่วมมือกันทำงานเพื่อยุติการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กทางออนไลน์ ลอนดอน: พันธมิตรระดับโลกไอพีเรท
3. พันธมิตรระดับโลกไอพีเรท (2559) การป้องกันและหยุดยั้งการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก: แบบอย่างการดำเนินงานระดับประเทศ ลอนดอน: พันธมิตรระดับโลกไอพีเรท
4. องค์การสหประชาชาติ (ไม่ระบุ) เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ดูเป้าหมายที่ 5.2, 8.7 และ 16.2
5. ในกรณีนี้ ผู้รับผิดชอบหมายถึงผู้ที่มีความรับผิดชอบเฉพาะในการแก้ไขปัญหาความเสี่ยงต่อการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ในระดับประเทศ ผู้ให้สัมภาษณ์เป็นตัวแทนจาก: กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน, ชุดปฏิบัติการปราบปรามการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ต หรือ โทแคค, กรมสอบสวนคดีพิเศษ หรือ ดีเอสไอ, อธิบดีกรมอัยการ, กองบังคับการป้องกันปราบปรามการฉ้อโกง, กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, กรมกิจการเด็กและเยาวชน, กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม, สถาบันสุขภาพจิตเด็กและวัยรุ่น และศูนย์ประสานงานขับเคลื่อนการส่งเสริมและปกป้องคุ้มครองเด็กและเยาวชนในการใช้สื่อออนไลน์ประเทศไทย
6. รูปแบบ RA1-TH-01-A ใช้แทนการระบุตัวบุคคล โดย 'RA1' หมายถึงกิจกรรมการเก็บข้อมูลวิจัย และ 'TH' หมายถึง ประเทศไทย '01' หมายถึงหมายเลขของผู้เข้าร่วมการสัมภาษณ์ และ 'A' หมายถึงจำนวนผู้ร่วมการสัมภาษณ์ที่มีมากกว่าหนึ่งคน

การสำรวจข้อมูลกับผู้ปฏิบัติงานให้บริการด้านสังคมสงเคราะห์

กลุ่มตัวอย่างในประเทศไทยซึ่งทำงานเป็นเจ้าหน้าที่ส่วนหน้าในการคุ้มครองเด็กจำนวน 50 คน เข้าร่วมในการเก็บข้อมูลเชิงสำรวจทางออนไลน์ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนมิถุนายน ปี พ.ศ. 2563 เจ้าหน้าที่เหล่านี้ทำงานที่ให้การคุ้มครองโดยตรงกับเด็ก เช่น เจ้าหน้าที่เยาวชนภาคสนาม, นักสังคมสงเคราะห์, ผู้จัดการรายกรณี, นักจิตวิทยาและผู้เชี่ยวชาญทางวิชาชีพด้านสาธารณสุขและวิชาชีพกฎหมายบางคนที่ทำงานโดยตรงกับเด็กเป็นรายกรณี การเก็บข้อมูลในกิจกรรมนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจขอบเขตและบริบทการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ จากเจ้าหน้าที่ส่วนหน้าที่ให้ความช่วยเหลือด้านสังคมสงเคราะห์เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการละเมิดสิทธิเด็กดังกล่าว ซึ่งข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัยสามารถศึกษาได้จาก[ที่นี่](#) และสามารถศึกษารายงานข้อมูลเบื้องต้นได้[ที่นี่](#) โดยจะใช้หมายเลขไอดีที่เริ่มต้นด้วย RA3 ในการอ้างอิงถึงผู้ให้สัมภาษณ์ที่ให้ข้อมูลตลอดเอกสารรายงาน

การสัมภาษณ์เด็กผู้เสียหายรวมทั้งผู้ปกครองและผู้ดูแลเด็กเกี่ยวกับการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม

มีการสัมภาษณ์เด็ก (เป็นเด็กหญิงทั้งหมด) อายุระหว่าง 15 ถึง 18 ปี จำนวน 6 คน จากกรุงเทพฯ อยุธยา เชียงใหม่ และเชียงราย และสัมภาษณ์ผู้ปกครองและผู้ดูแลเด็กจำนวน 3 คน ในระหว่างเดือนมกราคมถึงเดือนกันยายน พ.ศ. 2563 การเก็บข้อมูลในกิจกรรมนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความเข้าใจที่ชัดเจนขึ้นว่าเด็กผู้เสียหายจากการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศทางออนไลน์สามารถเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมและการเยียวยาในประเทศไทยได้อย่างไรและเพียงใด

แม้ว่าจะมีการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานถึง 20 หน่วยงาน แต่การระบุตัวและเชิญผู้เสียหายเข้าร่วมให้สัมภาษณ์มีความยากลำบากมากทั้งนี้อาจเนื่องจากความจริงที่ว่า การแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์เพิ่งถูกรวมไว้ในกฎหมายไทยเมื่อเร็ว ๆ นี้ และหลายๆ คดีของการล่วงละเมิดยังอยู่ในกระบวนการสืบสวนสอบสวนและกระบวนการทางศาล (ดังนั้น จึงไม่ใช่กลุ่มเป้าหมายของการวิจัยนี้เพื่อป้องกันผลกระทบที่ทำให้เกิดการเสียเปรียบในทางศาล) นอกจากนี้ ทีมงานวิจัยพยายามเชิญเด็กชายซึ่งเป็นผู้เสียหายจากการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ซึ่งกระบวนการทางกฎหมายได้ดำเนินเสร็จสิ้นแล้ว แต่ไม่มีเด็กชายคนใดเต็มใจเข้าร่วมในงานวิจัยนี้ เด็กชายบางคนกลัวว่าการเข้าร่วมในงานวิจัยอาจทำให้พวกเขาถูกตีตรา ถูกตอกย้ำ หรือเกรงว่าคำพูดของพวกเขาจะไม่เป็นความลับ (แม้ว่าจะได้มีการพูดคุยและให้ข้อมูลเกี่ยวกับประเด็นนี้ในกระบวนการขอความยินยอมแล้วก็ตาม)

ข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัยของกิจกรรมเก็บข้อมูลนี้สามารถศึกษาได้จาก[ที่นี่](#) และสามารถศึกษารายงานข้อมูลเบื้องต้นได้[ที่นี่](#)

โดยจะใช้หมายเลขไอดีที่เริ่มต้นด้วย RA4 ในการอ้างอิงถึงผู้ให้สัมภาษณ์ที่ให้ข้อมูลตลอดเอกสารรายงาน ทั้งนี้ ได้รวมคำว่า ‘เด็ก’ หรือ ‘ผู้ปกครองและผู้ดูแลเด็ก’ ไว้ในหมายเลขไอดีด้วยเพื่อระบุการสัมภาษณ์กับเด็กหรือผู้ปกครองและผู้ดูแลเด็ก

การสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม

ระหว่างเดือนมิถุนายนถึงเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2563 มีการเก็บข้อมูลโดยใช้เทคนิคการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (semi-structured interviews) ในการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญทางวิชาชีพด้านความยุติธรรมในคดีอาญาจำนวน 13 คน (ในการสัมภาษณ์ 2 ครั้ง มีตัวแทนหน่วยงาน 2 คน เข้าร่วมให้สัมภาษณ์) กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ตัวแทนของหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนซึ่งมีประสบการณ์เกี่ยวกับคดีอาชญากรรมด้านการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์⁷ ข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัยสามารถศึกษาได้จาก[ที่นี่](#) และสามารถศึกษารายงานข้อมูลเบื้องต้นได้[ที่นี่](#) โดยจะใช้หมายเลขไอดีที่เริ่มต้นด้วย RA4 ในการอ้างอิงถึงผู้ให้สัมภาษณ์ที่ให้ข้อมูลตลอดเอกสารรายงาน ทั้งนี้ ได้รวมคำนำหน้า ‘ยุติธรรม’ ไว้ในหมายเลขไอดีด้วยเพื่อระบุการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญทางวิชาชีพด้านระบบยุติธรรม

การทบทวนวรรณกรรมและการวิเคราะห์ข้อมูล

การทบทวนวรรณกรรมมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นข้อมูลให้แก่ทีมวิจัยก่อนการเก็บข้อมูลเบื้องต้น ในส่วนงานการวิเคราะห์ด้านกฎหมาย ด้านนโยบาย และระบบต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ ได้ดำเนินงานเสร็จสิ้นในเดือนมิถุนายน ปี พ.ศ. 2563 ข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัยสามารถศึกษาได้จาก[ที่นี่](#) และสามารถศึกษารายงานฉบับสมบูรณ์เกี่ยวกับกาวิเคราะห์ด้านกฎหมายได้[ที่นี่](#)

การสนทนากับเด็กผู้เสียหาย (survivors) จากการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศ

การสนทนากับเด็กผู้เสียหายจากการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศทางออนไลน์ จำนวน 33 คน ใน 5 ประเทศ ที่ร่วมงานวิจัย *Disrupting Harm* นี้ (เด็กหญิง 9 คนในประเทศเคนยา, เด็กชาย 5 คนและเด็กหญิง 7 คนในประเทศกัมพูชา, เด็กหญิง 7 คนในประเทศนามิเบีย, เด็กหญิง 4 คนในประเทศมาเลเซีย และเด็กชาย 1 คนในประเทศแอฟริกาใต้) เป็นการพูดคุยตัวต่อตัวโดยใช้เทคนิคการสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง โดยผู้ปฏิบัติงานที่มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพด้านบาดแผลทางจิตใจเป็นผู้นำการสนทนา แม้วามีได้ดำเนินการสนทนาพูดคุยดังกล่าวในทุกๆ ประเทศ แต่การพูดคุยสนทนาดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อเน้นย้ำให้เห็นถึงแก่นและประเด็นที่เกิดขึ้นในทั้ง 13 ประเทศที่เข้าร่วมงาน *Disrupting Harm* นี้ รายงานสรุปการสนทนาพูดคุยกับผู้เสียหายในหลายประเทศดังกล่าวกำหนดเผยแพร่ ในปลายปี พ.ศ. 2564 ข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัยสามารถศึกษาได้จาก[ที่นี่](#)

7. ผู้ให้สัมภาษณ์เป็นตัวแทนของหน่วยงานดังต่อไปนี้: องค์การลิฟท์ อินเตอร์เนชันแนล (Lift International), มูลนิธิเพื่อความเข้าใจเด็ก (FOCUS Foundation), ฝ่ายสืบสวนสอบสวน 4 – ตำรวจภูธรภาค 5, โครงการฮัก, สำนักงานอัยการ, สำนักงานกฎหมาย เอส อาร์, สำนักงานกฎหมาย ทีแอลเอส ลีเกิ้ล แอดไวเซอร์, สำนักงานอัยการสูงสุด, มูลนิธิส่งเสริมความเสมอภาคทางสังคม, สำนักงานคดีคุ้มครอง, กองบังคับการตำรวจนครบาล 1- ส่วนป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม และสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

สรุประเบียบวิธีวิจัยที่องค์การตำรวจสากลใช้เก็บข้อมูลในประเทศไทย

การวิเคราะห์ข้อมูลทางคดีเชิงปริมาณ

ข้อมูลทางคดีที่เกี่ยวข้องกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ได้รับจากหน่วยงานผู้บังคับใช้กฎหมายผ่านทางสำนักงานกลางองค์การตำรวจสากลแห่งชาติในแต่ละประเทศ นอกจากนี้ ยังได้รับข้อมูลจากบริษัทด้านเทคโนโลยีที่ตั้งอยู่ในประเทศสหรัฐอเมริกาซึ่งเป็นพันธมิตรทางกฎหมายให้จัดส่งรายงานให้แก่ศูนย์ข้อมูลเด็กหายและเด็กถูกแสวงหาประโยชน์แห่งสหรัฐอเมริกา หรือ NCMEC และจากพันธมิตรอื่นๆ ทั้งนี้การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับจากหน่วยงานต่างๆ ดังกล่าว มีวัตถุประสงค์เพื่อก่อให้เกิดความเข้าใจเชิงลึกเกี่ยวกับการกระทำ ความผิดที่เกี่ยวข้องที่เกิดขึ้นในประเทศ, พฤติกรรมของผู้ละเมิดและผู้เสียหาย, สิ่งที่น่าไปสู่การก่ออาชญากรรม และความเปราะบาง โดยใช้ข้อมูลทางอาชญากรรม 3 ปีคือตั้งแต่ปี พ.ศ. 2560 ถึงปี พ.ศ. 2562 เป็นพื้นฐานการวิเคราะห์ข้อมูล อนึ่ง ได้มีการหมายเหตุข้อมูลบางส่วนที่ได้รับจากไทแคชซึ่งเป็นข้อมูลนอกระยะเวลาข้อมูลพื้นฐานดังกล่าว

การประเมินด้านศักยภาพโดยใช้วิธีการศึกษาเชิงคุณภาพ

นอกจากการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์แล้ว องค์การตำรวจสากลยังได้เก็บข้อมูลเกี่ยวกับหน่วยงานผู้บังคับใช้กฎหมายระดับประเทศที่ดำเนินงานแก้ไขปัญหาอาชญากรรมดังกล่าว พร้อมทั้งสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง โดยการเก็บข้อมูลดังกล่าวเน้นในประเด็นเกี่ยวกับทรัพยากรบุคคล การเข้าถึงอุปกรณ์และการอบรมเฉพาะทาง กระบวนการสืบสวนสอบสวน เครื่องมือที่ใช้สำหรับความร่วมมือในระดับสากล ผลสำเร็จ และอุปสรรค ทั้งนี้ จะใช้หมายเลขไอดีที่เริ่มต้นด้วย RA8 ในการอ้างถึงผู้ให้สัมภาษณ์ที่ให้ข้อมูลตลอดเอกสารรายงาน ข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัยขององค์การตำรวจสากลสามารถศึกษาได้จากที่นี่

สรุประเบียบวิธีวิจัยที่ศูนย์วิจัยอินโนเวชันขององค์การยูนิเซฟใช้เก็บข้อมูลในประเทศไทย

ยูนิเซฟดำเนินการสำรวจข้อมูลครัวเรือนกับเด็กผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ตจำนวน 967 คน ซึ่งข้อมูลดังกล่าวสามารถเป็นตัวแทนสะท้อนถึงสถานการณ์ในระดับประเทศได้ การเก็บข้อมูลนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้อินเทอร์เน็ตของเด็ก ความเสี่ยงและโอกาสทางออนไลน์ที่เด็กเผชิญ และประสบการณ์เฉพาะของเด็กเกี่ยวกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศผ่านทางออนไลน์ กลุ่มประชากรตัวอย่างคือเด็กในประเทศไทยที่อายุระหว่าง 12-17 ปี และใช้อินเทอร์เน็ตในช่วงสามเดือนที่ผ่านมา นอกจากนี้ ยังเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ผู้ปกครองและผู้ดูแลของเด็กแต่ละคนด้วย

เพื่อให้ข้อมูลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างสามารถเป็นตัวแทนของประชากรระดับประเทศได้ การสำรวจจึงใช้วิธีเลือกสุ่มตัวอย่างที่คำนึงถึงความน่าจะเป็นในการสุ่ม (random probability sampling) ซึ่งมีขอบเขตครอบคลุมถึงระดับชาติ ทั้งนี้ การลงพื้นที่เก็บข้อมูลในประเทศไทยทำได้อย่างน้อย 98 เนื่องจากเหตุผลด้านความมั่นคงและความปลอดภัย จึงไม่ได้

มีการสำรวจเพื่อเก็บข้อมูลในจังหวัดชายแดนภาคใต้สามจังหวัด (จังหวัดนราธิวาส ยะลา และปัตตานี) อนึ่ง ขอบเขตหมายถึงสัดส่วนของประชากรทั้งหมดที่มีโอกาสได้รับการสุ่มให้เป็นกลุ่มตัวอย่างของการสำรวจ เช่น การลงพื้นที่เก็บข้อมูลจะครอบคลุมถึงพื้นที่ที่กลุ่มตัวอย่างอาศัยอยู่

การเลือกตัวอย่างมี 4 ขั้นตอนที่คำนึงถึงความน่าจะเป็นแบบกลุ่ม ขั้นแรกคัดเลือกโดยเลือกกลุ่มตัวอย่างประมาณร้อยละ 30 ของจังหวัดในประเทศสาเหตุที่จัดให้มีการดำเนินงานในขั้นตอนดังกล่าวเนื่องจากจะส่งผลให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะความเป็นกลุ่มมากขึ้น ด้วยเหตุว่าจะมีการเก็บข้อมูลพื้นที่เฉพาะในจังหวัดที่ได้เลือกไว้แล้วเท่านั้น กลุ่มตัวอย่างที่คัดเลือกสามารถเป็นตัวแทนของประชากร และใช้ในการเปรียบเทียบกับกลุ่มตัวอย่างของประเทศเป้าหมายอื่นๆ ที่ร่วมดำเนินงาน *Disrupting Harm* ได้ ในการคัดเลือกขั้นตอนที่สอง ได้คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างครั้งแรกจากรายการที่เป็นกรรมสิทธิ์ของบริษัทไอพอสส์ประเทศไทย จำนวน 100 หน่วย ในการคัดเลือกขั้นตอนที่สาม ผู้สัมภาษณ์เลือกกลุ่มตัวอย่างจากที่อยู่ในพื้นที่ที่เก็บข้อมูล โดยใช้แนวปฏิบัติในการเดินแบบสุ่มและพยายามติดต่อสถานที่ที่เลือกเพื่อคัดกรองสมาชิกที่อยู่ในข่ายการเป็นกลุ่มตัวอย่างของการสำรวจ โดยใช้คำถามสำหรับการคัดกรองที่พัฒนาขึ้นมาเพื่อการนี้ ในขั้นตอนสุดท้ายของการ คัดเลือก ได้ใช้เทคนิคการสุ่มเลือกกลุ่มตัวอย่างแต่ละบุคคล (หมายถึงเด็กและผู้ปกครองเด็กและผู้ดูแลเด็ก) จากครัวเรือนที่อยู่ในเงื่อนไขการเป็นกลุ่มตัวอย่าง

ในการสำรวจข้อมูลครัวเรือน *Disrupting Harm* พยายามเก็บข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนเด็กที่อายุ 12-17 ปี ในแต่ละครัวเรือน เพศของเด็ก และเด็กใช้อินเทอร์เน็ตในช่วงสามเดือนที่ผ่านมาหรือไม่ ซึ่งข้อมูลดังกล่าวเป็นพื้นฐานการประเมินอัตราการใช้อินเทอร์เน็ตของเด็กอายุ 12-17 ปีทั้งหมดในประเทศไทย ทั้งนี้ การเก็บข้อมูลในพื้นที่เกิดขึ้นในช่วงวันที่ 21 พฤศจิกายน พ.ศ. 2563 จนถึงวันที่ 16 เมษายน พ.ศ. 2564 โดยไอพอสส์ประเทศไทยประสานงานกับบริษัทไอพอสส์ เอ็มโออาร์ไอ ในนามของศูนย์วิจัยอินโนเวชันของยูนิเซฟ – สามารถศึกษาข้อมูลรายละเอียดที่อธิบายถึงแนวทางหรือกรอบระเบียบวิธีวิจัย และเครื่องมือเฉพาะหรือเทคนิคการทำวิจัยที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลการสำรวจครัวเรือนได้ที่นี่

การรับรองจริยธรรมงานวิจัย

ประเทศไทยไม่มีกระบวนการของรัฐที่เป็นทางการหรือไม่มีข้อกำหนดให้งานวิจัยทางสังคมต้องได้รับการตรวจสอบทางด้านจริยธรรม ดังนั้นงานวิจัยในส่วนของเอ็คแพคและองค์การยูนิเซฟจึงได้รับการตรวจสอบและรับรองโดยคณะกรรมการตรวจสอบจริยธรรมงานวิจัยซึ่งตั้งขึ้นเป็นกรณีพิเศษเพื่อการนี้ สมาชิกของคณะกรรมการดังกล่าวเป็นบุคลากรของสถาบันสิทธิมนุษยชนและสันติศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล ประเทศไทย นอกจากนี้ เกณฑ์การทำวิจัยของเอ็คแพคและองค์การยูนิเซฟได้รับการตรวจสอบและรับรองโดยคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมเพื่อการวิจัยในมนุษย์

องค์การตำรวจสากลประเมินภัยคุกคามและศักยภาพของหน่วยงานผู้บังคับใช้กฎหมายในการจัดการกับภัยคุกคามด้านการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ ซึ่งการดำเนิน

งานประเมินทั้งสองประเด็นนั้นเกี่ยวข้องกับการสัมภาษณ์ผู้บังคับใช้กฎหมายในส่วนงานที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรม และหน่วยงาน ตำรวจที่เกี่ยวข้อง รวมถึงหน่วยงานระดับประเทศที่จัดการดูแลข้อมูลของตำรวจ จึงกล่าวได้ว่ากระบวนการดำเนินงานวิจัยขององค์การตำรวจสากลเป็นการดำเนินงานที่ไม่มีปฏิสัมพันธ์กับเด็กหรือเด็กผู้เสียหาย อย่างไรก็ตาม เพื่อให้แน่ใจว่าการดำเนินงานเป็นไปอย่างเหมาะสมตามแนวทางการปฏิบัติทางจริยธรรมและมาตรฐานการทำวิจัย ทีมงานขององค์การตำรวจสากลได้เข้ารับการอบรมและจบหลักสูตรการอบรมเรื่องการดำเนินงานวิจัยอย่างมีความรับผิดชอบซึ่งจัดโดยโครงการความร่วมมือของสถาบันการอบรม นอกจากนี้ จรรยาบรรณขององค์การตำรวจสากล ได้ถูกนำมาเป็นแนวทางในการดำเนินงานวิจัยดังกล่าวด้วย

การประชุมเพื่อรับฟังความเห็นระดับชาติ

การประชุมเพื่อรับฟังความเห็นระดับชาติจัดขึ้นเมื่อวันที่ 16 กรกฎาคม พ.ศ. 2564 โดยผู้แทนจากหน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานผู้บังคับใช้กฎหมาย และหน่วยงานภาคประชาสังคม ได้ตรวจสอบ อภิปราย และให้ความคิดเห็นต่อข้อค้นพบของ *Disrupting Harm* เพื่อให้แน่ใจว่ารายงานและข้อเสนอแนะสำหรับการปฏิบัติสอดคล้องและทำได้จริงในบริบทของประเทศไทย

รูปภาพ 1 เทคนิคการทำวิจัยที่ใช้ในประเทศไทย

การแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์

การล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก หมายถึง กิจกรรมทางเพศแบบต่างๆ ที่กระทำต่อเด็ก (เด็กหมายถึงบุคคลที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี) ไม่ว่าเด็กจะตระหนักหรือไม่ว่าสิ่งที่กำลังเกิดขึ้นกับพวกเขาถือเป็นการกระทำที่ผิดปกติและยอมรับไม่ได้ก็ตาม ผู้ที่กระทำผิดดังกล่าวอาจเป็นผู้ใหญ่หรือบุคคลวัยเดียวกันและโดยปกติแล้วจะเกี่ยวข้องกับปัจเจกบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่มีความได้เปรียบเหนือเด็ก อันเนื่องมาจากความไม่เท่าเทียมกันทางอำนาจ ทั้งนี้ การกระทำดังกล่าวอาจเกิดขึ้นได้โดยไม่มีการบังคับที่ชัดเจน เพราะผู้กระทำผิดมักมีพฤติกรรมในการใช้อำนาจสั่งการเด็กหรือสร้างอิทธิพลเหนือเด็กใช้เล่ห์เหลี่ยมในการควบคุมเด็กหรือหลอกลวงเด็กบ่อยๆ⁸

การแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก เกี่ยวข้องกับการกระทำในลักษณะที่เหมือนกับการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก แต่องค์ประกอบที่เพิ่มเข้ามา คือการคุกคามหรือการแลกเปลี่ยนด้วยบางสิ่งบางอย่าง (เช่น เงิน ที่พัก วัตถุสิ่งของ หรือสิ่งที่ไม่ได้เป็นวัตถุสิ่งของ เช่น ความคุ้มครองหรือความสัมพันธ์) หรือแม้แต่เพียงการสัญญาว่าจะให้สิ่งต่างๆ ดังกล่าว ซึ่งองค์ประกอบนี้ต้องเกิดขึ้นในการล่วงละเมิดเด็กจึงทำให้สถานการณ์ดังกล่าวเป็นการแสวงหาประโยชน์จากเด็ก⁹

การแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ หมายถึง สถานการณ์ที่ดิจิทัล, อินเทอร์เน็ต และเทคโนโลยีด้านการสื่อสาร เข้ามาเกี่ยวข้องในช่วงหนึ่งระหว่างการล่วงละเมิดหรือการแสวงหาประโยชน์ การแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์สามารถเกิดทางออนไลน์ตั้งแต่ต้นจนจบ หรือเกิดขึ้นร่วมกันทั้งทางออนไลน์และทางกายภาพระหว่างผู้ละเมิดกับเด็ก

Disrupting Harm ยังเน้นไปที่การศึกษาด้วยว่าเทคโนโลยีช่วยทำให้เกิดความสะดวกรวดเร็วในการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กได้อย่างไร ซึ่งผลการศึกษาที่มีส่วนช่วยให้มีหลักฐานที่จำเป็นต่อการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของเทคโนโลยีดิจิทัลในการกระทำรุนแรงทางเพศต่อเด็ก

จำเป็นต้องตระหนักว่าลักษณะเฉพาะของการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์นั้น ขอบเขตพฤติกรรมและการกระทำระหว่างออนไลน์และออฟไลน์มีความไม่ชัดเจนมากขึ้นเรื่อยๆ¹⁰ ซึ่งการแก้ไขปัญหานี้จำเป็นต้องคำนึงถึงการกระทำโดยรวมทั้งหมดที่เทคโนโลยีดิจิทัลอาจเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้อง ลักษณะเฉพาะนี้

เป็นสิ่งสำคัญที่ต้องคำนึงถึงอยู่เสมอ เนื่องจากเด็กมองว่าโลกออนไลน์และออฟไลน์ของพวกเขาเกี่ยวพันและเป็นหนึ่งเดียวกันมากขึ้นเรื่อยๆ¹¹ ทั้งนี้ *Disrupting Harm* ได้กำหนดคำนิยามของการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ไว้โดยเฉพาะ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการกระทำดังต่อไปนี้:

- การผลิต การครอบครอง การส่งต่อ **สื่อการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก (child sexual abuse material or CSAM):** ได้แก่ รูปภาพ วิดีโอ การบันทึกเสียง หรือการบันทึกในรูปแบบอื่นๆ หรือการแสดงออกใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทั้งที่เป็นเด็กจริงหรือเด็กที่ถูกสร้างขึ้นโดยดิจิทัล หรืออวัยวะเพศของเด็กเพื่อวัตถุประสงค์ทางเพศเป็นหลัก¹²
- การถ่ายทอดสดการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก (**Live-streaming of child sexual abuse**) หมายถึง การล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กที่การกระทำและการดูเกิดขึ้นในขณะเดียวกันในเวลาจริงหรือเรียลไทม์ โดยใช้เครื่องมือสื่อสาร, เครื่องมือการประชุมทางวิดีโอ และ/หรือแอปพลิเคชัน สำหรับสนทนาหรือแชทในการถ่ายทอดสด ผู้ละเมิดส่วนใหญ่จะร้องขอการล่วงละเมิดดังกล่าวเป็นการแลกเปลี่ยนกับเงินหรือสิ่งของอื่นๆ ในขณะที่ผู้ละเมิดไม่ได้อยู่ในสถานที่เดียวกับเด็กและผู้อำนวยความสะดวกให้เกิดการล่วงละเมิด
- การกรูมมิ่งเด็กทางออนไลน์เพื่อวัตถุประสงค์ทางเพศ (**Online grooming of children for sexual purposes**) หมายถึง การปฏิสัมพันธ์ กับเด็กผ่านทางเทคโนโลยีโดยตั้งใจที่จะล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กหรือแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก มาตรการของกรอบกกฎหมายสากล¹³ ได้กำหนดให้กรูมมิ่งเป็นความผิดทางอาญา โดยระบุว่ากรูมมิ่งที่เกิดขึ้นนั้นต้องเกิดขึ้นด้วยความตั้งใจที่จะพบเด็กแบบตัวต่อตัว ดังนั้นสิ่งที่เกิดมากขึ้นและเห็นได้โดยทั่วไป คือการที่ผู้ละเมิดเด็กใช้เล่ห์เหลี่ยมบังคับหลอกล่อให้เด็กผลิตสื่อการล่วงละเมิด

8. คณะทำงานระหว่างหน่วยงานเกี่ยวกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก (2559) [หลักเกณฑ์การใช้คำศัพท์เฉพาะเพื่อการคุ้มครองเด็กจากการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศ](#) กรุงเทพฯ: เอ็คแพค อินเทอร์เน็ตเซ็นแนล 18

9. คณะทำงานระหว่างหน่วยงานเกี่ยวกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก (2559) [หลักเกณฑ์การใช้คำศัพท์เฉพาะเพื่อการคุ้มครองเด็กจากการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศ](#) กรุงเทพฯ: เอ็คแพค อินเทอร์เน็ตเซ็นแนล 24

10. May-Chahal, C., & Palmer, C. (2561) [การประเมินหลักฐานอย่างรวดเร็ว: บุคลิกและความเปราะบางของผู้เสียหายจากการถูกล่วงละเมิดทางเพศและการถูกแสวงหาประโยชน์ทางเพศทางออนไลน์](#) การสอบสวนอย่างอิสระกรณีการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก สหราชอาณาจักร: มหาวิทยาลัยแลงคาสเตอร์

11. Stoilova, M., Livingstone, S., Khazbak, R. (2563) [การสำรวจความเสี่ยงและโอกาสสำหรับเด็กในโลกดิจิทัล: การตรวจสอบอย่างรวดเร็วเกี่ยวกับหลักฐานการใช้อินเทอร์เน็ตของเด็กและผลลัพธ์](#) เอกสารเสนอแนะเพื่อพิจารณาในเซนต์ หมายเหตุ 2021-01, ฟลอเรนซ์: ศูนย์วิจัยขององค์การยูนิเซฟ – อินโนเซนต์

12. คณะทำงานระหว่างหน่วยงานเกี่ยวกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก (2559) [หลักเกณฑ์การใช้คำศัพท์เฉพาะเพื่อการคุ้มครองเด็กจากการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศ](#) กรุงเทพฯ: เอ็คแพค อินเทอร์เน็ตเซ็นแนล 40

13. มีกฎหมายสากลสองกฎหมายที่ระบุว่ากรูมมิ่งเด็กเพื่อวัตถุประสงค์ทางเพศเป็นการกระทำอาชญากรรม (2550) [อนุสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองเด็กจากการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศ](#) เขตสนธิสัญญาสภายุโรป – หมายเลข 201 ข้อ 23; และ [รัฐสภาและที่ประชุมยุโรป \(2554\) คำสั่ง 2011/92/EU ว่าด้วยการต่อต้านการล่วงละเมิดทางเพศและการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก และสื่อลามกเด็ก และแทนที่กรอบการตัดสินใจของที่ประชุม 2004/68/JHA](#) ข้อ 6.

รูปภาพ 2: รูปแบบหลักๆ ของการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ โดยการวิเคราะห์ของ *Disrupting Harm*

ทางเพศด้วยตัวเอง และส่งต่อสื่อดังกล่าวให้พวกเขาทางเทคโนโลยีดิจิทัล โดยไม่จำเป็นต้องมีความตั้งใจที่จะพบเด็กและล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางกายภาพ

นอกจากนี้ การวิเคราะห์ของ *Disrupting Harm* ยังอธิบายปรากฏการณ์อื่นๆ ซึ่งมีส่วนช่วยให้เกิดความเข้าใจในบริบทและสิ่งแวดล้อมทางสังคมและวัฒนธรรม ที่มี การแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กเกิดขึ้น

การส่งต่อเนื้อหาทางเพศเกี่ยวกับเด็กที่ผลิตขึ้นเอง (self-generated sexual content involving children)¹⁴ สามารถนำไปสู่หรือเป็นส่วนหนึ่งของการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก แม้ว่าในเบื้องต้นเนื้อหาดังกล่าวถูกผลิตและส่งต่อกันในหมู่เพื่อนด้วยความเต็มใจเท่านั้น แต่การส่งต่อเนื้อหาดังกล่าวก็สามารถเกิดขึ้นได้โดยไม่ได้รับอนุญาต หรือได้เนื้อหาดังกล่าวมาโดยการหลอกลวง หรือ บังคับ ขู่เข็ญ

การขู่รโฆกทางเพศต่อเด็ก (Sexual extortion of children)¹⁵ หมายถึงการข่มขู่หรือแบล็คเมล์เพื่อให้ได้มาซึ่งความพึงพอใจทางเพศหรือประโยชน์อื่นๆ (เช่น เงิน) จากเด็ก ซึ่งบ่อยครั้งที่ผู้ละเมิดใช้เนื้อหา

ทางเพศของเด็กที่ได้รับก่อนหน้านี้เป็นข้อต่อรอง

การคุกคามทางเพศต่อเด็ก (Sexual harassment)¹⁶ และการได้รับเนื้อหาทางเพศโดยที่เด็กไม่ต้องการ (unwanted exposure of a child to sexual content)¹⁷ คือปรากฏการณ์ซึ่งสามารถแสดงให้เห็นหรือนำไปสู่การแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กได้ ตัวอย่างเช่น ผู้ละเมิดจงใจให้เด็กดูเนื้อหาทางเพศเพื่อให้เด็กคุ้นเคยกับกิจกรรมทางเพศ ซึ่งการกระทำดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของการกรูมมิ่ง อย่างไรก็ตาม สิ่งสำคัญที่ต้องตระหนักในการพัฒนาโครงการและนโยบายที่มีพื้นฐานจากหลักฐานของสถานการณ์ที่เป็นจริง คือความแตกต่างระหว่างการที่เด็กดูเนื้อหาทางเพศด้วยความสมัครใจ และการดูโดยถูกบังคับ หรือข่มขู่ ซึ่งในการศึกษานี้ *Disrupting Harm* มิได้รวมการดูด้วยความสมัครใจไว้ในคำนิยามของการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์

14. Cooper, K., Quayle, E., Jonsson, L. & Svedin, C.G. (2559) วัยรุ่นและการถ่ายภาพทางเพศด้วยตนเอง: การทบทวนวรรณกรรม พหุวัฒนธรรมเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์, 55. 706-716
 15. คณะทำงานระหว่างหน่วยงานเกี่ยวกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก (2559) หลักการการใช้คำศัพท์เฉพาะเพื่อการคุ้มครองเด็กจากการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศ กรุงเทพฯ: เอ็คแพค อินเทอร์เน็ตเซ็นแนล 52
 16. คณะทำงานระหว่างหน่วยงานเกี่ยวกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก (2559) หลักการการใช้คำศัพท์เฉพาะเพื่อการคุ้มครองเด็กจากการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศ กรุงเทพฯ: เอ็คแพค อินเทอร์เน็ตเซ็นแนล 21
 17. คณะทำงานระหว่างหน่วยงานเกี่ยวกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก (2559) หลักการการใช้คำศัพท์เฉพาะเพื่อการคุ้มครองเด็กจากการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศ กรุงเทพฯ: เอ็คแพค อินเทอร์เน็ตเซ็นแนล 44

เกี่ยวกับประเทศไทย – ข้อมูลประชากร และการใช้อินเทอร์เน็ต

แม้ว่ามีการเชื่อมต่อสัญญาณอินเทอร์เน็ตมากขึ้นทั่วโลก แต่มีเพียงไม่กี่ประเทศที่ปรับปรุงสถิติข้อมูลการใช้อินเทอร์เน็ตให้เป็นปัจจุบัน หรือจำแนกข้อมูลการใช้อินเทอร์เน็ตของประชากรเด็ก ดังนั้นในประเทศไทยที่มีรายได้ปานกลางและรายได้ต่ำจึงเป็นความท้าทายต่อการทำความเข้าใจว่าเทคโนโลยีดิจิทัลส่งผลกระทบต่อชีวิตของเด็กอย่างไร ข้อมูลที่นำเสนอในตารางข้างล่างนี้เป็นการสรุปข้อมูลล่าสุดที่มีอยู่ในการเข้าถึงอินเทอร์เน็ต และการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในประเทศไทย ทั้งนี้ ข้อมูลบางส่วนที่นำเสนอนี้มาจาก *Disrupting Harm* ในการสำรวจข้อมูลครัวเรือนของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตที่มีอายุ 12-17 ปี ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่สำรวจสามารถเป็นตัวแทนของประชากรระดับประเทศได้

ข้อมูลที่น่าเสนอข้างล่างนี้เป็นข้อมูลสำคัญต่อการทำความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้อินเทอร์เน็ตของเด็กในหลายด้าน อย่างไรก็ตาม ข้อจำกัดของการรวบรวมข้อมูลมีผลกระทบต่อคุณภาพของข้อมูลทุติยภูมิบางข้อมูลด้วย เนื่องจากข้อมูลที่มาจากการใช้เทคนิคการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงและเทคนิคการสุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยไม่ใช้ความน่าจะเป็นต่าง ๆ หมายความว่าข้อมูลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างดังกล่าวไม่สามารถเป็นตัวแทนของประชากรที่กำลังกล่าวถึงอยู่ได้ในกรณีอื่นๆ นอกจากนี้ ค่าความแปรปรวนในระเบียบวิธีการเก็บข้อมูลและค่านิยมของการใช้อินเทอร์เน็ตเป็นประเด็นท้าทายในการเปรียบเทียบข้อมูลแต่ละประเทศ

ประชากรทั้งหมด (2562)
ข้อมูลประเทศ:

66,558,935¹⁸

หญิง (2562)
ข้อมูลประเทศ:

33,953,835¹⁹

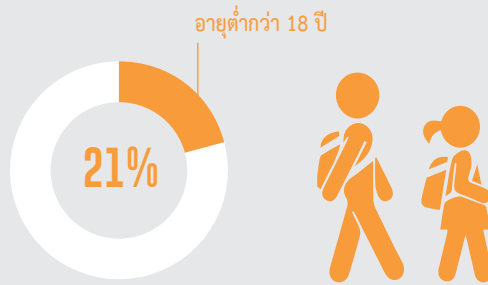

ชาย (2562)
ข้อมูลประเทศ:

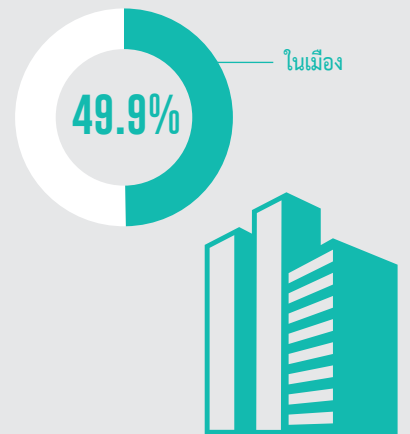
32,605,100²⁰

ประชากรอายุต่ำกว่า 18 ปี (2562)
ข้อมูลจากองค์การสหประชาชาติ:

14,537,000²¹

ร้อยละของประชากรในเมือง
49.9% (2561)²²
58.4% (2030 แนวโน้ม)²³

ค่ามัธยฐานทางอายุ (2563)²⁴

40.1
โดยประมาณ

ผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศ (หรือจีดีพี) ต่อคน (ดอลลาร์สหรัฐ)
\$7,806.7²⁵

18. กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม, สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2563) รายงานสถิติรายปีประเทศไทย 2563

19. กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม, สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2563) รายงานสถิติรายปีประเทศไทย 2563

20. กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม, สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2563) รายงานสถิติรายปีประเทศไทย 2563

21. ยูนิเซฟ (2563) *สถานะเด็กโลกประจำปี 2562* เด็ก, อาหาร และโภชนาการ: การเติบโตที่ดีในโลกที่มีการเปลี่ยนแปลง

22. แผนกประชากร องค์การสหประชาชาติ (2561) *แนวโน้มประชากรโลก ปี 2562* ไฟล์ 1: ประชากรในพื้นที่เมืองและพื้นที่ชนบท เมื่อกลางปี (จำนวนพัน) และเปอร์เซ็นต์ในเมือง, 2561

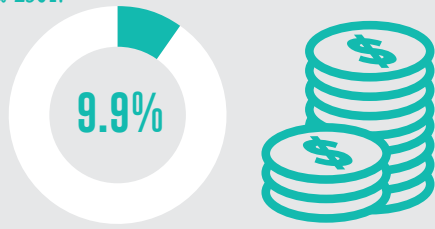
23. แผนกประชากร องค์การสหประชาชาติ (2561) *แนวโน้มประชากรโลก ปี 2562*

24. แผนกประชากร องค์การสหประชาชาติ (2562) *World* แนวโน้มประชากรโลก ปี 2562 ไฟล์ POP/5: อายุเฉลี่ยตามภูมิภาค, อนุภูมิภาค และประเทศ, 2493-2643 (ปี)

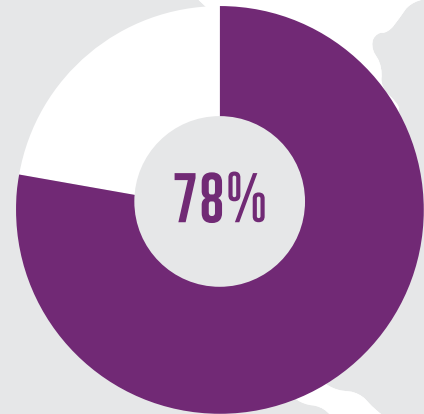
25. ธนาคารโลก (ไม่ระบุ) ผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศต่อคน (ดอลลาร์สหรัฐ) - ประเทศไทย

เกี่ยวกับประเทศไทย – ข้อมูลประชากร และการใช้อินเทอร์เน็ต

อัตราส่วนความยากจน 2561:
9.9%²⁶

อัตราการเข้าถึงอินเทอร์เน็ต
2563: 78%²⁸

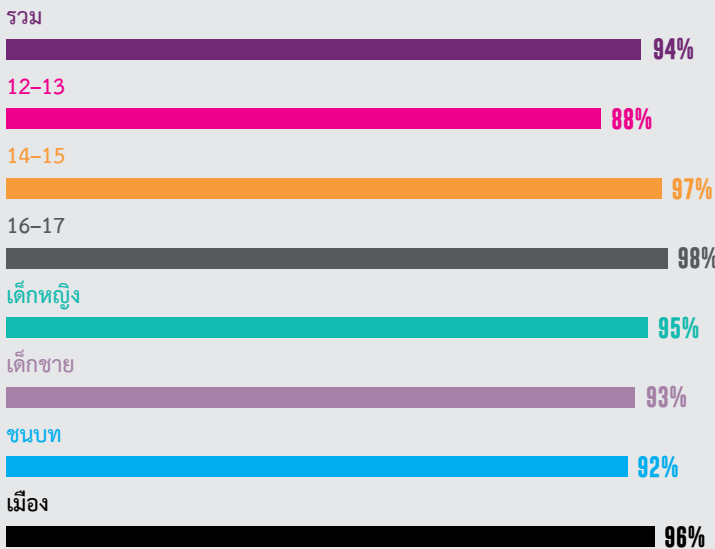
ภาษา

ภาษาราชการ: ไทย²⁷

ข้อมูล Disrupting Harm

อัตราการเข้าถึงอินเทอร์เน็ต
ปี 2563 ในกลุ่มอายุ 12-17 ปี

จำนวน = 1,334 ครั้งเวียน

ที่มา: ข้อมูล Disrupting Harm

การใช้อินเทอร์เน็ต
ในกลุ่มผู้ปกครองเด็ก
และผู้ดูแลเด็กของเด็กที่ใช้
อินเทอร์เน็ต

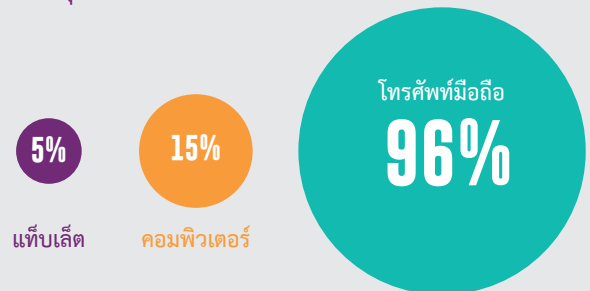

94%

จำนวนผู้ปกครองเด็กและผู้ดูแลเด็กของเด็กที่ใช้อินเทอร์เน็ต = 967 คน

อุปกรณ์ที่กลุ่มอายุ 12-17 ปี
ใช้ในการเข้าถึงอินเทอร์เน็ต
มากที่สุด*

ที่มา: ข้อมูล Disrupting Harm

จำนวนเด็กที่ใช้อินเทอร์เน็ต = 967 คน

*คำถามแบบเลือกตอบ

26. ธนาคารโลก (ไม่ระบุ) [ฐานข้อมูล ความยากจน & ความเสมอภาค](#)

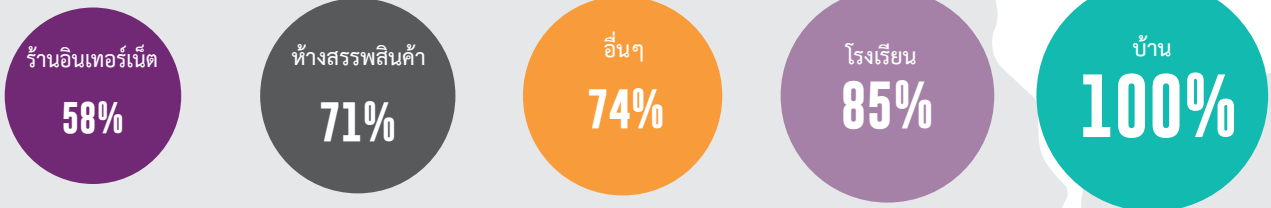
27. กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม, สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2563) [รายงานสถิติรายปีประเทศไทย 2563](#)

28. สหภาพโทรคมนาคมสากล (2563) [ข้อมูลไอซีทีในประเทศ: เปรียบเทียบของผู้ใช้อินเทอร์เน็ต](#)

เกี่ยวกับประเทศไทย – ข้อมูลประชากร และการใช้อินเทอร์เน็ต

สถานที่ที่กลุ่มอายุ 12-17 ปี ใช้ในการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตมากที่สุด*

ที่มา: ข้อมูล Disrupting Harm

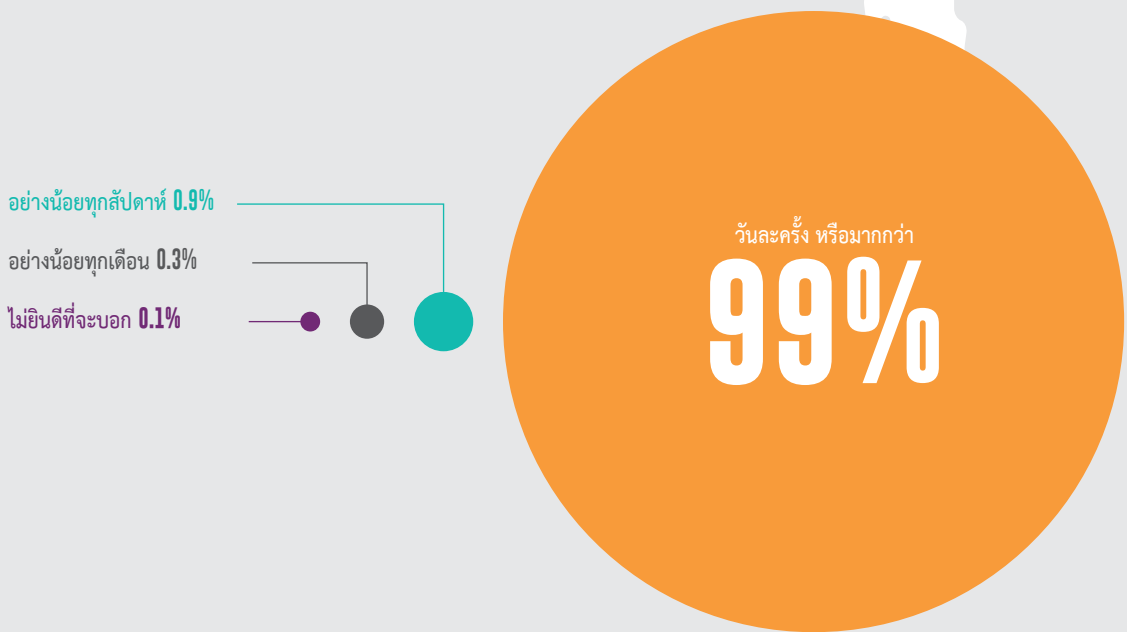

จำนวนเด็กที่ใช้อินเทอร์เน็ต = 967 คน

*คำถามแบบเลือกตอบ

ความถี่ของการใช้อินเทอร์เน็ตในกลุ่มอายุ 12-17 ปี

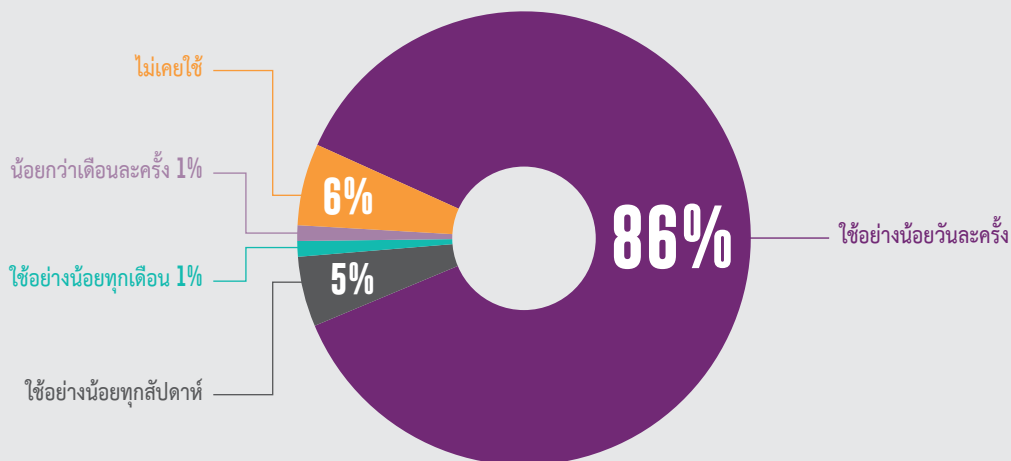
ที่มา: ข้อมูล Disrupting Harm

ที่มา: จากการศึกษา Disrupting Harm ในเด็กอายุ 12-17 ปี ในประเทศไทยที่ใช้อินเทอร์เน็ต จำนวน = 967 คน

ความถี่ของการใช้อินเทอร์เน็ตในกลุ่มผู้ปกครองเด็กและผู้ดูแลเด็ก

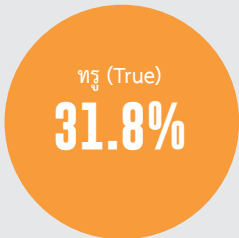
ที่มา: ข้อมูล Disrupting Harm

จำนวนผู้ปกครองเด็กและผู้ดูแลเด็กของเด็กที่ใช้อินเทอร์เน็ต = 967 คน

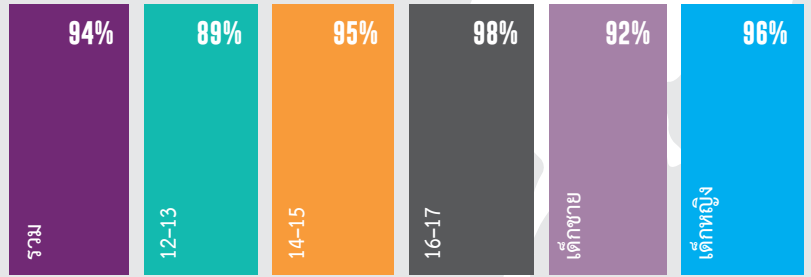
เกี่ยวกับประเทศไทย – ข้อมูลประชากร และการใช้อินเทอร์เน็ต

ส่วนแบ่งการตลาดของ
สมาชิกเครือข่ายโทรศัพท์มือถือ
(ข้อมูลของไตรมาสที่สาม ปี 2562)

ที่มา: ข้อมูล Disrupting Harm

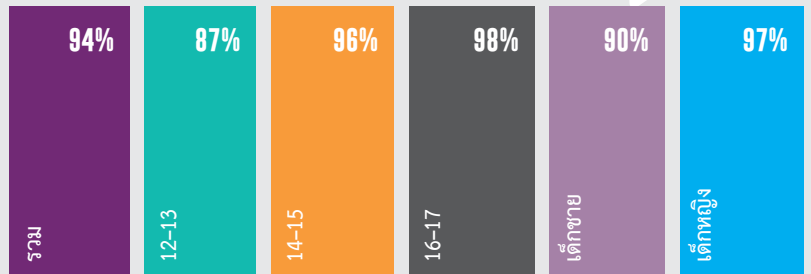
เด็กที่ใช้สื่อสังคมออนไลน์ทุกสัปดาห์

จำนวนผู้ปกครองเด็กและผู้ดูแลเด็กของเด็กที่ใช้อินเทอร์เน็ต = 967 คน

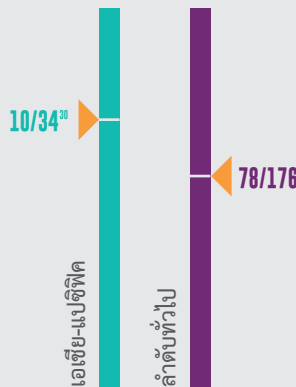
ที่มา: ข้อมูล Disrupting Harm

เด็กที่ใช้ระบบส่งข้อความทันทีหรือแชททุกสัปดาห์

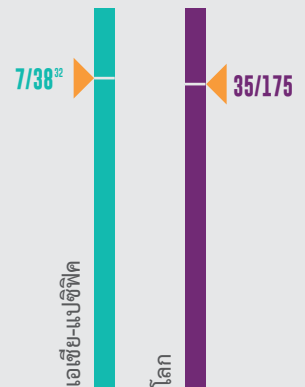

จำนวนเด็กที่ใช้อินเทอร์เน็ต = 967 คน

ดัชนีชี้วัดระดับการพัฒนาทางเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารหรือไอซีที (ไอทียู) 2560

ดัชนีชี้วัดระดับการพัฒนาการรักษาความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์ของโลก 2561³¹

29. สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (2562) รายงานสภาพตลาดโทรคมนาคม ประจำปีไตรมาสที่ 4 ปี 2562

30. สหภาพโทรคมนาคมสากล (2560) ดัชนีการพัฒนาไอซีที ปี 2560

31. ดัชนีชี้วัดระดับการพัฒนาการรักษาความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์ของแต่ละประเทศวัดความมุ่งมั่นของแต่ละประเทศในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์ โดยพิจารณาจากการดำเนินการมาตรฐานทางกฎหมาย และมาตรการทางเทคนิค และมาตรการด้านโครงสร้างองค์กรเพื่อส่งเสริมความร่วมมือสากลและส่งเสริมความปลอดภัยทางไซเบอร์

32. สหภาพโทรคมนาคมสากล (2562) รายงานความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์ของโลก (จีซีไอ) ปี 2561

ภาพรวมของกฎหมายและนโยบาย

กฎหมายหลักที่ชลัทธิการกระทำผิดเกี่ยวกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ในประเทศไทยคือประมวลกฎหมายอาญา (พ.ศ. 2499)³³ แม้จะมีการบังคับใช้แต่ยังคงค่อนข้างจำกัด นอกจากนี้ ยังมีบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องได้ถูกบรรจุไว้ในพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก (พ.ศ.2546)³⁴ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ (พ.ศ. 2551)³⁵ และพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (พ.ศ. 2550)³⁶

ประมวลกฎหมายอาญาของไทยกำหนดคำนิยามของสื่อการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กไว้ค่อนข้างครอบคลุม³⁷ และชลัทธิการกระทำบางอย่างที่เกี่ยวข้อง³⁸ รวมทั้งกำหนดให้สื่อลามกอนาจารทั่วไปเป็นสิ่งผิดกฎหมาย³⁹ ดังนั้น บทบัญญัติบางบทที่ครอบคลุมถึงสื่อลามกอนาจารโดยทั่วไป อาจครอบคลุมถึงสื่อลามกอนาจารเด็กด้วย

พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กชลัทธิการกระทำที่เป็นการบังคับ ชูเชื้อ ชักจูง ยุยง ส่งเสริม หรือยินยอมให้เด็กแสดงหรือกระทำการอันมีลักษณะลามกอนาจาร ไม่ว่าจะเพื่อวัตถุประสงค์ใดก็ตาม⁴⁰ อย่างไรก็ตาม พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กมิได้ระบุอย่างชัดเจนว่าการกระทำดังกล่าวนี้หมายรวมถึงการ “แสดง” ซึ่งเผยแพร่ทางออนไลน์หรือถ่ายทอดสดด้วยหรือไม่

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ได้เชื่อมโยง “การแสวงหาประโยชน์” กับการได้ประโยชน์จากการผลิตหรือเผยแพร่วัตถุหรือสื่อลามก⁴¹

พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ชลัทธิการนำข้อมูลใดๆ ที่มีลักษณะลามกเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งสาธารณชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้⁴² แต่ไม่ได้ให้คำนิยามว่าข้อมูลลักษณะใดจึงจะเป็นข้อมูลที่มีลักษณะลามก

ในปัจจุบัน ทั้งประมวลกฎหมายอาญาและกฎหมายอื่นๆ มิได้กำหนดบทลงโทษที่ชัดเจนในการถ่ายทอดสดการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก การกรูมมิ่งทางออนไลน์ และการกรรโชกทางเพศ อัยการท่านหนึ่งจากสำนักงานอัยการสูงสุดกล่าวว่า “ได้มีการร่างกฎหมายที่สำคัญเกี่ยวกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์แล้ว ซึ่ง [จะถูก] รวมไว้ในประมวลกฎหมายอาญาหากสภานิติบัญญัติให้การรับรอง ร่างกฎหมายดังกล่าวรวมถึง การกลั่นแกล้งทางไซเบอร์, การสะกดรอยตามทางไซเบอร์, การกรูมมิ่ง, การกรรโชกทางเพศทางไซเบอร์ และการส่งข้อความหรือรูปภาพเกี่ยวกับเรื่องเพศทางไซเบอร์” (RA1-TH-05-A) ณ เดือนกรกฎาคม ปี พ.ศ. 2564 กระบวนการรับรองกฎหมายยังอยู่ในระยะเริ่มต้น

ในส่วนของการบังคับใช้บทบัญญัติที่ชลัทธิการกระทำผิดที่เกี่ยวกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ นั้น บทบัญญัติปัจจุบันว่าด้วยเขตอำนาจศาลนอกราชอาณาจักร ซึ่งได้กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายอาญาของไทย⁴³ มิได้รวมถึงการกระทำความผิดเกี่ยวกับสื่อการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก

ประเทศไทยมีนโยบายแห่งชาติซึ่งมีผลในทางปฏิบัติแล้ว คือยุทธศาสตร์แห่งชาติเพื่อส่งเสริมและคุ้มครองเด็กและเยาวชนในการใช้สื่อออนไลน์ (พ.ศ. 2560-2564)⁴⁴ ซึ่งตระหนักถึงอันตรายที่เด็กและเยาวชนประสบในการใช้สื่อออนไลน์ ดังนั้นจึงใช้กรอบความคิด “การคุ้มครองเด็กทางออนไลน์” เป็นส่วนหนึ่งในการจัดทำยุทธศาสตร์ แม้ว่ายุทธศาสตร์นี้จะมีได้กล่าวถึงการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์อย่างเจาะจงและชัดเจน แต่กลไกการดำเนินงานเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ถูกระบุไว้ในยุทธศาสตร์ เช่น การสร้างความเข้มแข็งให้กับสายด่วนรับแจ้งเหตุและสายด่วนให้ความช่วยเหลือ, การปรับปรุงกลไกความร่วมมือระดับสากล (เช่น การจัดทำฐานข้อมูลแห่งชาติที่สามารถเชื่อมต่อกับฐานข้อมูลขององค์การตำรวจสากล) และการกำหนดให้มีมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับบทบาทและความรับผิดชอบของผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต เป็นต้น

33. รัฐบาลไทย (2499) [ประมวลกฎหมายอาญา, 2499 \(แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 24 พ.ศ. 2558 โดยเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติทางอาญา\)](#)

34. รัฐบาลไทย (2003) [พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546](#)

35. รัฐบาลไทย (2008) [พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551](#)

36. รัฐบาลไทย (2007) [พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550](#)

37. รัฐบาลไทย (1956) [ประมวลกฎหมายอาญา, 2499 \(แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 24 พ.ศ. 2558 โดยเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติทางอาญา\)](#), มาตรา 1(17)

38. รัฐบาลไทย (1956) [ประมวลกฎหมายอาญา, 2499 \(แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 24 พ.ศ. 2558 โดยเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติทางอาญา\)](#), มาตรา 287/1 และ 2

39. รัฐบาลไทย (1956) [ประมวลกฎหมายอาญา, 2499 \(แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 24 พ.ศ. 2558 โดยเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติทางอาญา\)](#), มาตรา 287

40. รัฐบาลไทย (2003) [พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546](#), มาตรา 26(9)

41. รัฐบาลไทย (2008) [พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551](#), มาตรา 4

42. รัฐบาลไทย (2007) [พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550](#), มาตรา 14(4)

43. รัฐบาลไทย (1956) [ประมวลกฎหมายอาญา, 2499 \(แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 24 พ.ศ. 2558 โดยเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติทางอาญา\)](#),

มาตรา 8(a) และ (b) มาตรา 8(3) ของประมวลกฎหมายอาญาระบุว่าการกระทำความผิดทางเพศตามมาตรา 276, 286 และ 285 ของประมวลกฎหมายอาญาเท่านั้น ที่จะอยู่ภายใต้บทบัญญัติสิทธิสภาพนอกอาณาเขต

44. กรมกิจการเด็กและเยาวชน (2560) [ยุทธศาสตร์แห่งชาติเพื่อส่งเสริมและคุ้มครองเด็กและเยาวชนในการใช้สื่อออนไลน์ \(พ.ศ. 2560-2564\)](#)

1. การออนไลน์ของเด็ก ในประเทศไทย

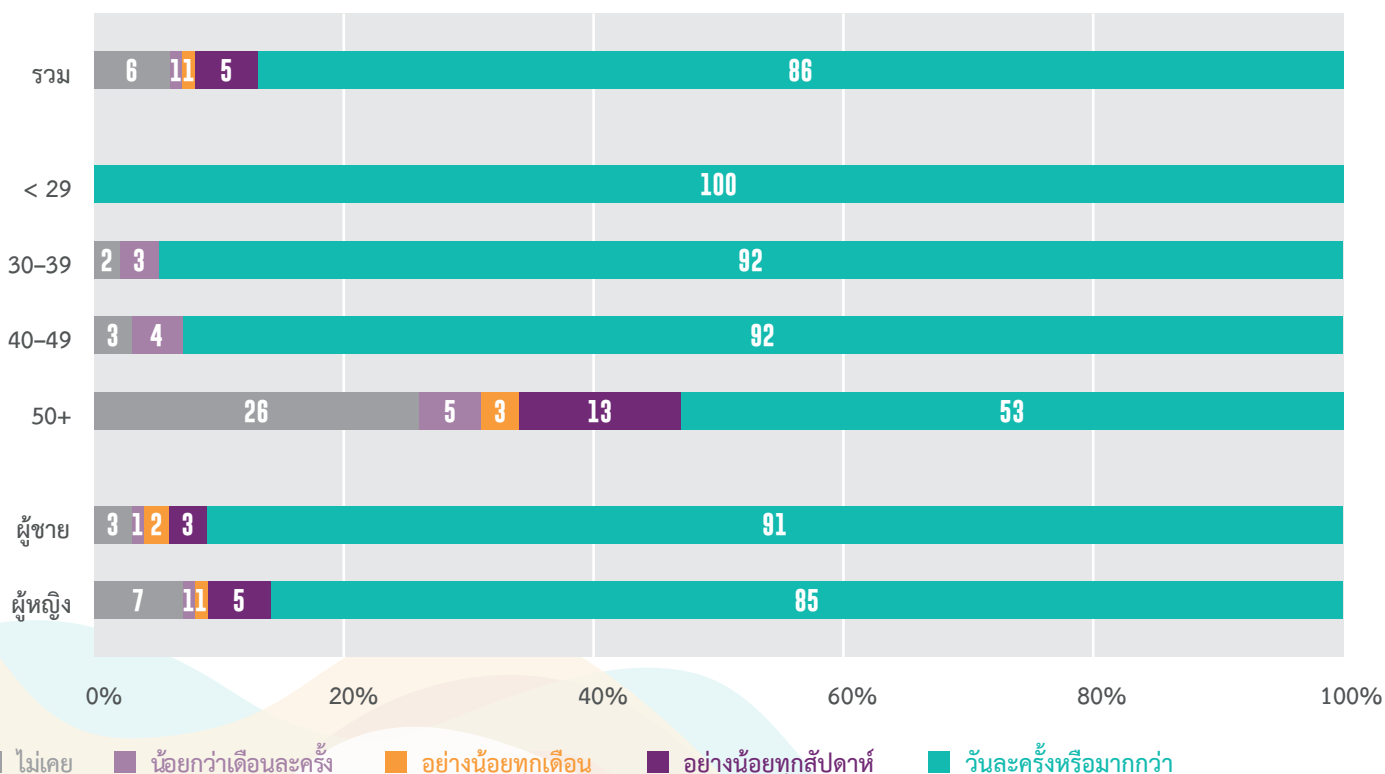
ประเด็นสำคัญหลักที่เน้นในชุดเอกสารรายงานของ *Disrupting Harm* คือการนำเสนอ มุมมองของเด็กและผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ซึ่งการพิจารณาประเด็นดังกล่าวในบริบทของการใช้อินเทอร์เน็ตของเด็กที่กว้างขึ้น เป็นสิ่งสำคัญยิ่งที่จะช่วยให้เกิดความเข้าใจมากขึ้น เกี่ยวกับการกระทำผิดที่เกี่ยวข้องกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ในประเทศไทย ดังนั้น บทแรกของรายงานฉบับนี้จึงนำเสนอภาพรวมโดยย่อเกี่ยวกับการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตและกิจกรรมออนไลน์ของเด็กอายุระหว่าง 12-17 ปี หลังจากนั้นจะอธิบายถึงการเกิดขึ้นของกิจกรรมออนไลน์ที่มีความเสี่ยงมากขึ้น รวมทั้งมุมมองของเด็กและผู้ปกครองและผู้ดูแลเด็กต่อความเสี่ยงดังกล่าว

1.1 การเข้าถึงอินเทอร์เน็ตและอุปกรณ์

ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในการสำรวจข้อมูลครัวเรือนของ *Disrupting Harm* พบว่า ในช่วง 3 เดือน^{45,46} ที่ผ่านมาเด็กอายุ 12-17 ปี ในประเทศไทยเกือบทั้งหมดเป็นผู้ใช้อินเทอร์เน็ต (94%) ทั้งนี้ ความแตกต่างทางเพศหรือระดับของความเป็นเมืองไม่มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้เครื่องมือดิจิทัล (ดูข้อมูลรูปภาพเรื่องการใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทย) เกือบทั้งหมดของกลุ่มเด็กที่เป็นผู้ใช้อินเทอร์เน็ตจะออนไลน์ทุกวัน (99%) โดยการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตและความถี่ในการใช้อินเทอร์เน็ต ไม่ขึ้นอยู่กับความแตกต่างทางอายุ ทางเพศ และความเป็นเมือง

จากการสำรวจข้อมูลครัวเรือนพบว่าในกลุ่มผู้ปกครองและผู้ดูแลของเด็กที่เป็นผู้ใช้อินเทอร์เน็ต มีเพียงร้อยละ 6 ที่ไม่เคยออนไลน์ ซึ่งความถี่ในการออนไลน์ของผู้ปกครองเด็กและผู้ดูแลเด็กเหล่านี้คล้ายคลึงกับเด็กที่พวกเขาดูแล คือ ร้อยละ 86 ระบุว่าพวกเขาใช้อินเทอร์เน็ตอย่างน้อยสัปดาห์ละหนึ่งครั้ง (ดูรูปภาพที่ 3) อย่างไรก็ตาม มีความแตกต่างเรื่องการใช้ดิจิทัลอย่างชัดเจนระหว่างผู้ปกครองเด็กและผู้ดูแลเด็กที่อายุน้อยและอายุมาก คือผู้ปกครองและผู้ดูแลเด็กที่อายุน้อยกว่า 29 ปี มีแนวโน้มออนไลน์วันละหนึ่งครั้งหรือมากกว่านั้นเป็นสองเท่าของผู้ปกครองและผู้ดูแลเด็กที่อายุ 50 ปี หรือมากกว่า

รูปภาพ 3: ความถี่ในการใช้อินเทอร์เน็ตของผู้ปกครองและผู้ดูแลเด็ก

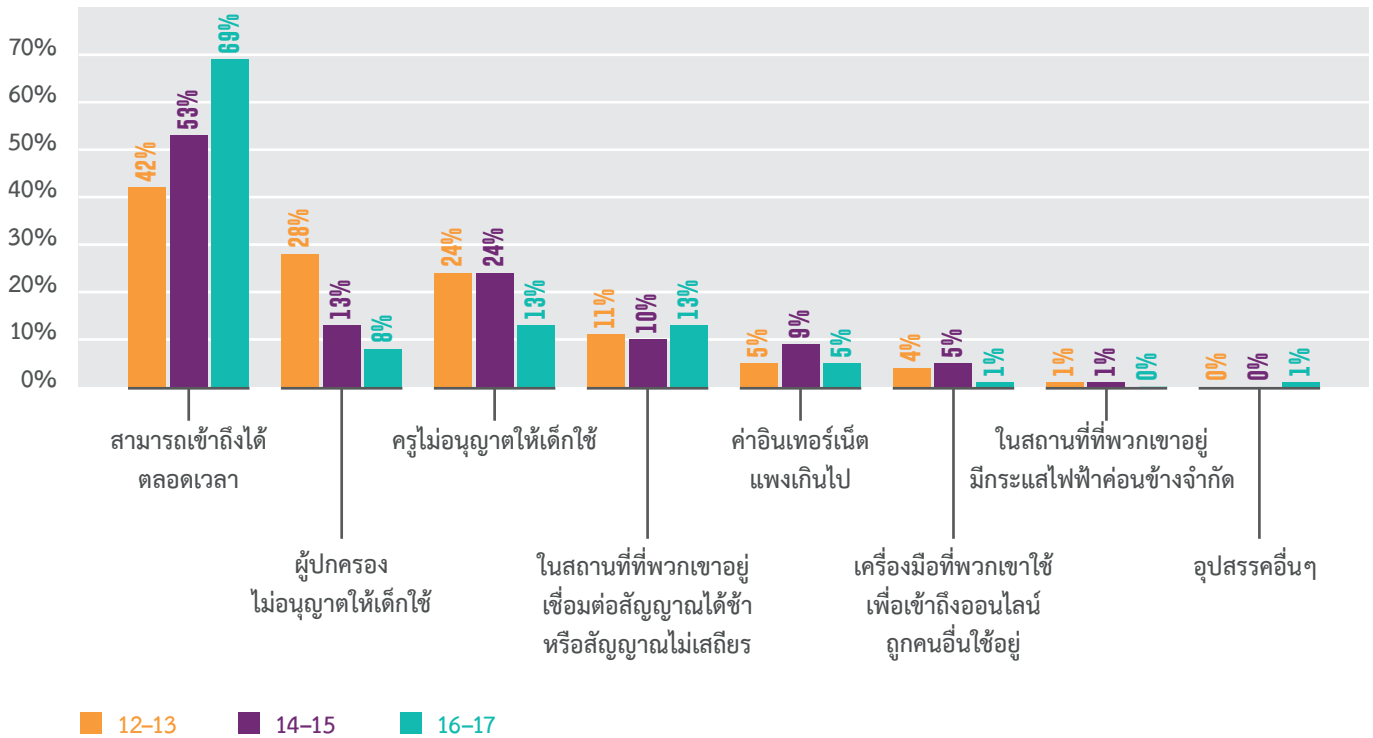
ที่มา: ผู้ปกครองเด็กและผู้ดูแลเด็กของเด็กที่เป็นผู้ใช้อินเทอร์เน็ต อายุ 12-17 ปี ในประเทศไทย. จำนวน = 967 คน

45. ขณะที่ดำเนินการเทคนิคการเดินแบบสุ่มเพื่อคัดกรองเด็กที่จะเป็นกลุ่มตัวอย่างในงานสำรวจหลักนั้น เราได้เก็บข้อมูลจากครัวเรือนทุกครัวเรือนที่เราเข้าไปติดต่อเกี่ยวกับจำนวนเด็กอายุ 12-17 ปี ในครัวเรือนเพศและอายุของเด็ก และเด็กใช้อินเทอร์เน็ตในช่วงสามเดือนที่ผ่านมาหรือไม่ ซึ่งข้อมูลดังกล่าวเป็นพื้นฐานการประเมินอัตราการใช้อินเทอร์เน็ตของเด็กอายุ 12-17 ปี ทั้งหมดในประเทศไทย จำนวน 1,334 ครัวเรือน

46. คำถามที่ใช้ในการตัดสินใจว่าเด็กคือผู้ใช้อินเทอร์เน็ตหรือไม่ คือ ในช่วงสามเดือนที่ผ่านมาเราได้ใช้อินเทอร์เน็ตหรือไม่? ซึ่งการใช้อินเทอร์เน็ตรวมถึงการใช้โทรศัพท์มือถือ แท็บเล็ต หรือคอมพิวเตอร์เพื่อส่งหรือรับข้อความ ใช้แอป เช่น เฟซบุ๊ก วอตส์แอป หรืออินสตาแกรม ส่งอีเมลล์ สืบค้น (browse) แชนกับเพื่อนและครอบครัว, อัปเดตหรือดาวน์โหลดข้อมูล, หรือกิจกรรมอื่นๆ ที่ปกติทำบนอินเทอร์เน็ต

1.1 การเข้าถึงอินเทอร์เน็ตและอุปสรรค

รูปภาพ 4: อุปสรรคในการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตของเด็กที่เป็นผู้ใช้อินเทอร์เน็ต ข้อมูลตามอายุของเด็ก

ที่มา: เด็กที่เป็นผู้ใช้อินเทอร์เน็ต อายุ 12-17 ปี ในประเทศไทย จำนวน = 967 คน

ในกลุ่มเด็กที่เป็นผู้ใช้อินเทอร์เน็ต สมาร์ทโฟนเป็นเครื่องมือสำหรับออนไลน์ที่เป็นที่นิยมอย่างมาก (96%) โดยไม่มีความแตกต่างด้านอายุและเพศ นอกจากนี้ ร้อยละ 15 ของเด็กใช้คอมพิวเตอร์ในการออนไลน์ และร้อยละ 5 ใช้แท็บเล็ต อนึ่ง ในกลุ่มเด็ก 928 คน ในประเทศไทยที่ใช้สมาร์ทโฟนในการออนไลน์ไม่นิยมใช้สมาร์ทโฟนร่วมกับผู้อื่น เพราะส่วนใหญ่มีสมาร์ทโฟนเป็นของตัวเอง (92%) เด็กที่อายุ 16-17 ปี มีแนวโน้มใช้สมาร์ทโฟนของตัวเอง (98%) เมื่อเปรียบเทียบกับเด็กที่อายุน้อยกว่า (อายุ 14-15 ปี: 94%; อายุ 12-13 ปี: 83%) ร้อยละ 15 ของเด็กอายุ 12-13 ปี ใช้สมาร์ทโฟนร่วมกับผู้ดูแลพวกเขา เมื่อเปรียบเทียบกับร้อยละ 3 ในเด็กอายุ 14-15 ปี และร้อยละ 1 ในเด็กอายุ 16 และ 17 ปี ทั้งนี้ เด็กชายและเด็กหญิงมีสมาร์ทโฟนเป็นของตัวเองเท่าๆ กัน

เด็กผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทยส่วนใหญ่ (55%) ระบุว่าพวกเขาสามารถเข้าถึงอินเทอร์เน็ตในเวลาที่ต้องการหรือจำเป็นต้องใช้ ทั้งนี้ เด็กโตมีแนวโน้มเข้าถึงอินเทอร์เน็ตโดยไม่มีอุปสรรคมากกว่าเด็กที่อายุน้อยกว่ามาก (ดูรูปภาพที่ 4)

อุปสรรคส่วนใหญ่ที่พบในการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตในกลุ่มตัวอย่างเด็กที่เป็นผู้ใช้อินเทอร์เน็ตคือลักษณะการปฏิสัมพันธ์ เช่น ผู้ปกครองเด็กหรือครูไม่อนุญาตให้เด็กออนไลน์ (16% และ 20% ตามลำดับ)

1.2 กิจกรรมออนไลน์ของเด็ก

กิจกรรมออนไลน์ที่เป็นที่นิยมมากที่สุดในกลุ่มเด็กที่ใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทยคือกิจกรรมบันเทิง หรือกิจกรรมทางสังคม เด็กเกือบทั้งหมดที่เข้าร่วมการสำรวจครั้งนี้ดูวิดีโอออนไลน์ และใช้สื่อสังคมออนไลน์ หรือแชตทุกสัปดาห์ เด็กเข้าร่วมกิจกรรมทางการศึกษาและการสืบค้นอย่างหลากหลาย ดังที่ได้แสดงข้อมูลไว้ในตาราง เช่น การออนไลน์เพื่อทำการบ้านที่ได้รับมอบหมายจากโรงเรียน หรือการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อเรียนรู้สิ่งใหม่ เป็นต้น อย่างไรก็ตาม การจำแนกเหล่านี้ไม่ได้หมายความว่าเหตุการณ์เหล่านี้ไม่สามารถเกิดขึ้นพร้อมกันได้ ยกตัวอย่างเช่น เด็กคนหนึ่งสามารถออนไลน์เพื่อดูวิดีโอสำหรับทำการบ้านที่ได้รับมอบหมายจากโรงเรียน จากตารางที่ 5 ด้านล่างนี้ จะทำให้เข้าใจมากขึ้นเกี่ยวกับการใช้อินเทอร์เน็ตของเด็กอายุ 12-17 ปี ในประเทศไทยและกิจกรรมต่างๆ ที่พวกเขาชอบ

โดยส่วนใหญ่ เด็กที่อายุน้อยกว่ามีแนวโน้มที่จะเข้าร่วมกิจกรรมออนไลน์ที่พวกเขาได้พบเห็นมากกว่าเด็กที่อายุน้อยกว่า แต่มีข้อยกเว้นคือเกมออนไลน์ ซึ่งเป็นที่นิยมอย่างมากในหมู่เด็กอายุ 12-15 ปี ทั้งนี้อายุที่แตกต่างกันไม่มีอิทธิพลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมออนไลน์ดังต่อไปนี้: การใช้สื่อสังคมออนไลน์, การทำการบ้านที่ได้รับมอบหมายจากโรงเรียน, การสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมพิเศษหรืออีเว้นท์ของชุมชนต่างๆ

ดังที่ได้แสดงไว้ในรูปภาพที่ 5 เด็กหญิงมีแนวโน้มร่วมกิจกรรมออนไลน์ส่วนใหญ่ทุกสัปดาห์เช่นเดียวกับเด็กชาย อย่างไรก็ตาม ข้อแตกต่างที่สังเกตได้คือ การติดตามผู้มีชื่อเสียงทางสื่อสังคมออนไลน์, แสวงหาการสนับสนุนทางอารมณ์ และการสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับงานใหม่หรือโอกาสทางการศึกษา ซึ่งเด็กหญิงมีแนวโน้มเข้าร่วมกิจกรรมเหล่านี้ทุกสัปดาห์เมื่อเปรียบเทียบกับเด็กชาย นอกจากนี้ เกมออนไลน์เป็นกิจกรรมเดียวที่เด็กชายมีแนวโน้มเข้าร่วมกิจกรรมมากกว่า โดยมักเข้าร่วมทุกสัปดาห์เมื่อเปรียบเทียบกับเด็กหญิง

รูปภาพ 5: กิจกรรมที่เด็กเข้าร่วมทางออนไลน์อย่างน้อยหนึ่งครั้งต่อสัปดาห์

กิจกรรมออนไลน์ของเด็ก	Total	12-13	14-15	16-17	เด็กชาย	เด็กหญิง
ดูวิดีโอ	96%	94%	97%	98%	96%	97%
ใช้สื่อสังคมออนไลน์	94%	89%	95%	98%	92%	96%
ใช้ส่งข้อความแบบทันที [หรือแชท]	94%	87%	96%	98%	90%	97%
ทำการบ้านที่ได้รับมอบหมายจากโรงเรียน	89%	89%	93%	87%	88%	90%
ดูถ่ายทอดสด	87%	81%	87%	91%	82%	91%
คุยกับครอบครัวหรือเพื่อนที่อยู่ห่างไกลกัน	84%	76%	84%	91%	80%	87%
สืบค้นข้อมูลใหม่	84%	78%	89%	84%	80%	87%
เล่นเกมออนไลน์	81%	84%	84%	75%	89%	75%
ดูข่าว	77%	65%	83%	81%	73%	79%
ติดตามผู้มีชื่อเสียงและบุคคลสาธารณะทางสื่อสังคมออนไลน์	73%	68%	80%	70%	62%	81%
ค้นหาที่พึงพิงทางอารมณ์	58%	52%	66%	54%	50%	63%
สืบค้นข้อมูลใหม่ๆ เกี่ยวกับงานหรือโอกาสทางการศึกษา	57%	48%	60%	60%	50%	61%
ค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับสุขภาพ	54%	43%	59%	58%	47%	58%
เข้าร่วมในสถานที่ [ออนไลน์] ที่ผู้คนแลกเปลี่ยนความสนใจของตน	45%	40%	52%	43%	39%	49%
ผลิตวิดีโอหรือเพลงของตน	44%	39%	51%	42%	38%	49%
ค้นหาข้อมูลหรือกิจกรรมพิเศษ [อีเว้นท์] ที่จัดขึ้นในพื้นที่ที่ใกล้เคียง	42%	41%	45%	40%	36%	47%
อภิปรายปัญหาทางสังคมหรือการเมือง	37%	32%	42%	38%	34%	40%
สร้างบล็อกหรือเว็บไซต์	30%	26%	35%	29%	25%	34%

ที่มา: เด็กที่เป็นผู้ใช้อินเทอร์เน็ต อายุ 12-17 ปี ในประเทศไทย จำนวน = 967 คน

1.3 มุมมองและประสบการณ์เกี่ยวกับกิจกรรมออนไลน์ที่มีความเสี่ยง

บ่อยครั้งที่การอภิปรายเกี่ยวกับความเสี่ยงทางออนไลน์ของเด็กมักมาจากมุมมองของผู้ใหญ่ ดังนั้น เพื่อให้เกิดความเข้าใจในมุมมองของเด็ก เด็กและผู้ดูแลพวกเขาได้ถูกถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมและการรับรู้ถึงกิจกรรมออนไลน์ต่างๆ ที่มีความเสี่ยง

1.3.1 การติดต่อกับคนแปลกหน้าทางออนไลน์และทางกายภาพ

มุมมองเกี่ยวกับความเสี่ยง

เด็กและผู้ดูแลมีมุมมองเกี่ยวกับความเสี่ยงของพฤติกรรมออนไลน์หลายรูปแบบที่สอดคล้องกันอย่างมาก เช่น เด็กส่วนใหญ่ (84%) และผู้ปกครองและผู้ดูแลเด็ก (92%) ระบุว่า การพูดคุยกับบุคคลบนอินเทอร์เน็ต ซึ่งพวกเขาไม่เคยรู้จักมาก่อนเป็นสิ่ง 'ค่อนข้างเสี่ยง' หรือ 'เสี่ยงมาก' สำหรับเด็ก ทั้งนี้ความแตกต่างทางเพศของเด็ก และผู้ปกครองและผู้ดูแลเด็กไม่มีอิทธิพลต่อมุมมองดังกล่าว ในขณะที่ความแตกต่างทางอายุมีอิทธิพลเล็กน้อยต่อมุมมองดังกล่าว นั่นคือมุมมองของเด็กกลุ่มที่อายุน้อยที่สุดมีแนวโน้มที่จะไม่คิดว่าการพูดคุยกับบุคคลบนอินเทอร์เน็ตที่พวกเขาไม่เคยรู้จักมาก่อนเป็นสิ่ง 'เสี่ยงมาก' เมื่อเปรียบเทียบกับเด็กที่อายุมากกว่า (อายุ 12-13 ปี: 57%; อายุ 14-15 ปี: 65%; อายุ 16-17 ปี: 66%) ผู้ปกครองเด็กและผู้ดูแลเด็กที่อายุมากกว่า 50 ปี มีแนวโน้มในการมองกิจกรรมดังกล่าวว่าเสี่ยงน้อยกว่าหรือเสี่ยงมาก (90%) เมื่อเปรียบเทียบกับผู้ปกครองเด็กและผู้ดูแลเด็กที่อายุ 29 ปี และน้อยกว่า (82%)

แม้ว่ากลุ่มผู้ปกครองเด็กและเด็กที่เข้าร่วมการสำรวจข้อมูลครัวเรือนมีความเห็นพ้องต้องกันอย่างมากกว่า การสนทนากับบุคคลที่ตนไม่รู้จักมาก่อนเป็นความเสี่ยง แต่มากกว่าครึ่งหนึ่งของเด็กที่เข้าร่วมการสำรวจระบุว่า ในปีที่ผ่านมาพวกเขาได้เพิ่มบุคคลที่ตนไม่เคยรู้จักมาก่อนเข้าในรายการผู้ติดต่อของพวกเขา

การเปิดเผยข้อมูลส่วนตัว

ผู้เข้าร่วมการสำรวจส่วนใหญ่ – ร้อยละ 86 ของเด็กอายุ 12-17 ปี ที่เป็นผู้ใช้อินเทอร์เน็ต และ ร้อยละ 93 ของผู้ปกครองเด็กและผู้ดูแลเด็ก ระบุว่า การที่เด็กเปิดเผยข้อมูลส่วนตัว (เช่น ชื่อ ที่อยู่ หรือเบอร์โทรศัพท์) กับบุคคลที่ตนไม่เคยพบหน้าเป็นความ 'เสี่ยงเล็กน้อย' หรือ 'เสี่ยงมาก' แม้ว่าความแตกต่างทางเพศไม่มีอิทธิพลต่อมุมมองดังกล่าว เด็กที่อายุมากกว่ามีแนวโน้มที่จะมองว่าการกระทำดังกล่าวเป็นความเสี่ยงมากสำหรับเด็ก เมื่อเปรียบเทียบกับเด็กที่อายุน้อยกว่า (อายุ 12-13 ปี: 51%; อายุ 14-15 ปี: ร้อยละ 57%; อายุ 16-17 ปี: 65%) อนึ่ง สำหรับผู้ปกครองเด็กและผู้ดูแลเด็ก ความแตกต่างทางอายุไม่มีอิทธิพลต่อมุมมองของพวกเขา

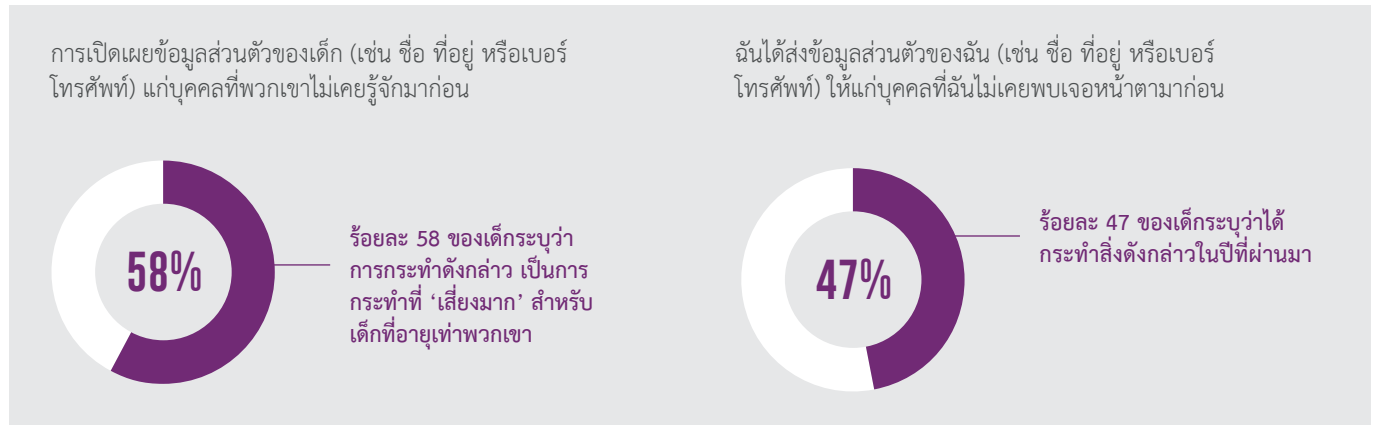
แม้ว่าเด็กส่วนใหญ่ระบุว่า การเปิดเผยข้อมูลส่วนตัวของพวกเขาต่อบุคคลที่พวกเขาไม่เคยรู้จักแบบตัวต่อตัว (ในที่นี้หมายถึงบุคคลแปลกหน้าทางออนไลน์) เป็นความเสี่ยง อย่างไรก็ตาม ข้อมูลได้บ่งชี้ว่าเกือบครึ่งหนึ่งของเด็กที่ใช้งานอินเทอร์เน็ตในประเทศไทยได้เปิดเผยข้อมูลส่วนตัวแก่บุคคลแปลกหน้าทางออนไลน์ในปีที่ผ่านมา ร้อยละ 38 ของเด็กระบุว่า บางครั้งพวกเขาเปิดเผยข้อมูลส่วนตัวของพวกเขาทางออนไลน์แก่บุคคลที่พวกเขาไม่เคยพบหน้า และร้อยละ 9 ระบุว่าพวกเขากระทำการดังกล่าวบ่อยๆ เด็กที่อายุมากกว่ามีแนวโน้มที่จะเปิดเผยข้อมูลส่วนตัวทางออนไลน์แก่บุคคลที่พวกเขาไม่เคยพบหน้ามาก่อน (อายุ 12-13 ปี: 36%; อายุ 14-15 ปี: 51%; อายุ 16-17 ปี: 53%) ความแตกต่างทางเพศไม่มีอิทธิพลต่อการกระทำดังกล่าวของเด็ก

รูปภาพ 6: การประเมินความเสี่ยงของเด็กในการสนทนาออนไลน์กับบุคคลแปลกหน้า เทียบกับเด็กที่เพิ่มบุคคลแปลกหน้าเข้าในรายชื่อเพื่อนของเขาในปีที่ผ่านมา

ที่มา: เด็กที่เป็นผู้ใช้อินเทอร์เน็ต อายุ 12-17 ปี ในประเทศไทย จำนวน = 967 คน

รูปภาพ 7: การประเมินความเสี่ยงของเด็กในการเปิดเผยข้อมูลส่วนตัวแก่บุคคลแปลกหน้าทางออนไลน์ เทียบกับเด็กที่มีพฤติกรรมดังกล่าวในปีที่ผ่านมา

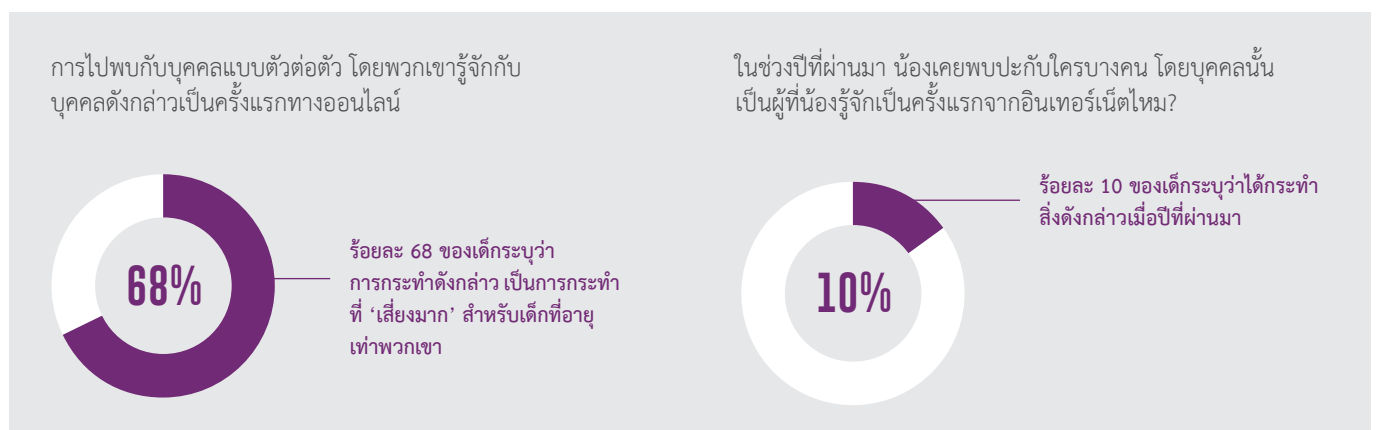
ที่มา: เด็กที่เป็นผู้ใช้อินเทอร์เน็ต อายุ 12-17 ปี ในประเทศไทย จำนวน = 967 คน

การพบปะแบบตัวต่อตัวหลังการมีปฏิสัมพันธ์ทางออนไลน์

สัดส่วนที่ใกล้เคียงกันของเด็ก (87%) และผู้ปกครองเด็ก (93%) ระบุว่า การพบปะกับ 'บุคคลแปลกหน้าทางออนไลน์'⁴⁷ เป็นความเสี่ยงสำหรับเด็ก เด็กที่อายุมากกว่ามีแนวโน้มที่จะระบุว่า การพบปะดังกล่าวมีความ 'เสี่ยงมาก' เมื่อเปรียบเทียบกับเด็กอายุน้อยที่สุดที่เข้าร่วมการสำรวจ (อายุ 12-13 ปี: 60%; อายุ 14-15 ปี: 69%; อายุ 16-17 ปี: 75%) ผู้ปกครองเด็กและผู้ดูแลเด็กในทุกกลุ่มอายุมีมุมมองที่มีแนวโน้มสอดคล้องกันว่า การพบปะกับบุคคลที่รู้จักกันครั้งแรกทางออนไลน์มีความเสี่ยงมาก

เนื่องจากรับรู้ถึงความเสี่ยงสูงต่อการพบปะคนแปลกหน้าทางออนไลน์แบบตัวต่อตัว จึงอาจไม่ใช่เรื่องน่าแปลกใจว่ามีเด็กจำนวนน้อย (10%) มีส่วนร่วมในกิจกรรมดังกล่าวในช่วงปีที่ผ่านมา ความแตกต่างทางเพศ ไม่มีอิทธิพลต่อการกระทำดังกล่าว แต่เมื่อเปรียบเทียบกลุ่มอายุ พบว่าเด็กโตพบปะบุคคลแปลกหน้าทางออนไลน์แบบตัวต่อตัวในสัดส่วนที่สูงกว่าเด็กที่อายุน้อย (อายุ 12-13 ปี: 7%; อายุ 14-15 ปี: 8%; อายุ 16-17 ปี: 15%)

รูปภาพ 8: การประเมินความเสี่ยงของเด็กในการพบปะกับคนแปลกหน้าทางออนไลน์แบบตัวต่อตัว เทียบกับเด็กซึ่งมีพฤติกรรมดังกล่าวในปีที่ผ่านมา

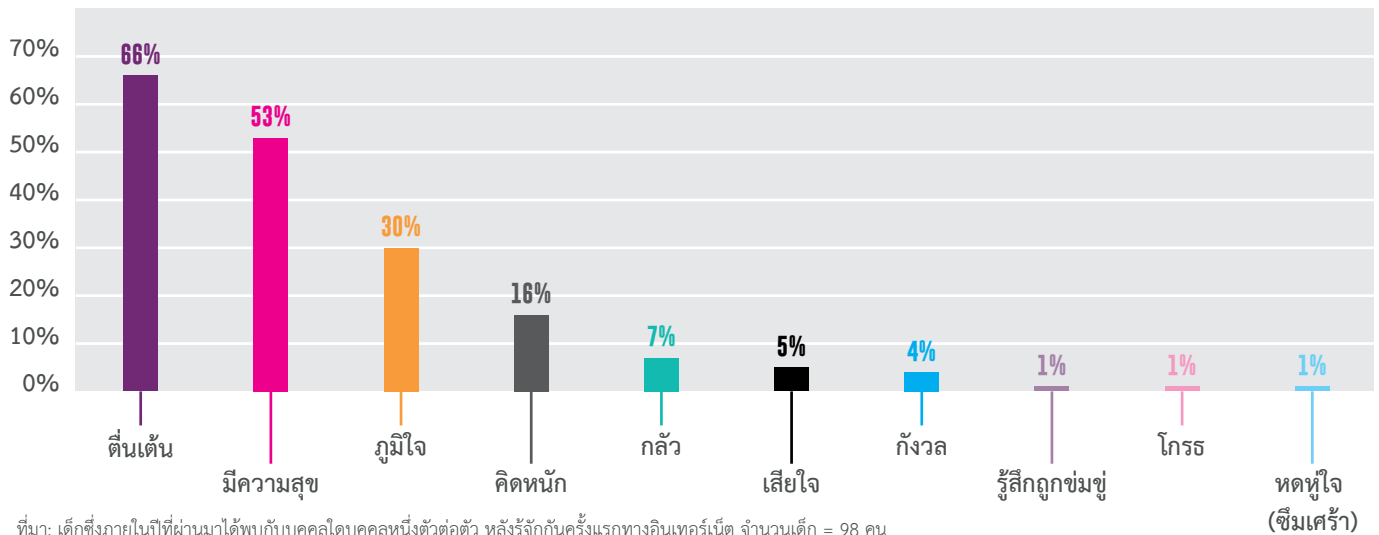

ที่มา: เด็กที่เป็นผู้ใช้อินเทอร์เน็ต อายุ 12-17 ปี ในประเทศไทย จำนวน = 967 คน

47. เด็กถูกถามว่า: "ในปีที่ผ่านมา น้องเคยพบปะกับใครบางคนแบบตัวต่อตัว โดยคนนั้นเป็นผู้ที่น้องรู้จักเป็นครั้งแรกทางอินเทอร์เน็ตไหม?"

1.3 มุมมองและประสบการณ์เกี่ยวกับกิจกรรมออนไลน์ที่มีความเสี่ยง

รูปภาพ 9: เด็กมีความรู้สึกอย่างไรในครั้งสุดท้ายของการพบปะกับบุคคลแบบซึ่งหน้าโดยบุคคลดังกล่าวเป็นผู้ที่เด็กรู้จักครั้งแรกทางอินเทอร์เน็ต

ที่มา: เด็กซึ่งภายในปีที่ผ่านมาได้พบกับบุคคลใดบุคคลหนึ่งตัวต่อตัว หลังรู้จักกันครั้งแรกทางอินเทอร์เน็ต จำนวนเด็ก = 98 คน

เด็กจำนวน 98 คนซึ่งได้พบกับบุคคลแปลกหน้าแบบตัวต่อตัวหลังจากมีปฏิสัมพันธ์ทางออนไลน์ในช่วงปีที่ผ่านมา มีแนวโน้มที่จะรู้สึกในเชิงบวกเกี่ยวกับการพบปะที่เกิดขึ้น (ดูรูปภาพที่ 9) ผลงานวิจัยอื่นๆ ที่ดำเนินการมากกว่า 30 ประเทศทั่วโลกมีข้อค้นพบในลักษณะที่ใกล้เคียงกัน^{48,49}

การพบปะบุคคลที่ท่านไม่รู้จักรูปแบบตัวต่อตัวเป็นครั้งแรกสามารถเป็นการกระทำที่มีความเสี่ยงมาก แต่การพบกันมีหลายรูปแบบมาก เช่น การติดต่อกับเด็กกลุ่มใหม่ในชุมชนผ่านทางออนไลน์ในครั้งแรก และพบปะกับเด็กตัวต่อตัวในโอกาสต่อมา หรือการที่เด็กไปร่วมกิจกรรมพิเศษหรืออีเวนต์แบบเป็นกลุ่มกับผู้ดูแลเด็ก เป็นต้น ประสบการณ์ของเด็กส่วนใหญ่ที่ใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทยซึ่งได้พบกับบุคคลที่พวกเขาพบเป็นครั้งแรกทางออนไลน์โดยซึ่งหน้า เป็นตัวบ่งชี้ว่ามีความเสี่ยงต่ออันตรายค่อนข้างต่ำสำหรับเด็ก แต่ถ้ามีอันตรายเกิดขึ้น อาจมีความร้ายแรงมาก ความตระหนักของเด็กและผู้ปกครองเด็กในประเทศไทยเกี่ยวกับระดับความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการพบกันในลักษณะดังกล่าวมีค่อนข้างสูง เนื่องจากการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลแปลกหน้าทางออนไลน์ และพบกับบุคคลดังกล่าวตัวต่อตัวเป็นกิจกรรมที่มีความเสี่ยงสูง ดังนั้น เด็กทุกคนควรทราบเกี่ยวกับความเสี่ยงดังกล่าว และได้รับการสอน ให้คำแนะนำว่าควรมีปฏิสัมพันธ์อย่างไรจึงจะเชื่อถือได้และปลอดภัย

การพูดคุยเกี่ยวกับเรื่องเพศทางออนไลน์

เมื่อถามเด็กและผู้ดูแล ถึงความเสี่ยงของเด็กหากพูดคุยกับใครสักคนเกี่ยวกับเรื่องเพศทางออนไลน์ ร้อยละ 92 ของผู้ปกครองและผู้ดูแลเด็ก และร้อยละ 86 ของเด็กที่เป็นผู้ใช้อินเทอร์เน็ตระบุว่าค่อนข้างเสี่ยงหรือเสี่ยงมาก ตามลำดับ และเด็กหญิงมีแนวโน้มที่จะตอบว่าการคุยเกี่ยวกับเรื่องเพศทางออนไลน์ ‘เสี่ยงมาก’ มากกว่าเด็กชายเล็กน้อย (เด็กหญิง:

78%; เด็กชาย: 69%) และเด็กที่อายุมากกว่ามีแนวโน้มที่จะระบุว่ากิจกรรมดังกล่าว ‘เสี่ยงมาก’ สูงกว่าเด็กอายุน้อย (อายุ 12–13 ปี: 65%; อายุ 14–15 ปี: 76%; อายุ 16–17 ปี: 80%)

1.3.2 การพบเห็นภาพเกี่ยวกับเรื่องเพศทางออนไลน์

ผู้ปกครองและผู้ดูแลเด็กส่วนใหญ่ (92%) และเด็กที่เป็นผู้ใช้อินเทอร์เน็ต (82%) ที่เข้าร่วมการสำรวจข้อมูลครัวเรือนระบุว่า การพบเห็นภาพหรือวิดีโอเกี่ยวกับเรื่องเพศทางออนไลน์ก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อเด็ก โดยความแตกต่างทางอายุและเพศไม่มีอิทธิพลต่อความคิดดังกล่าว

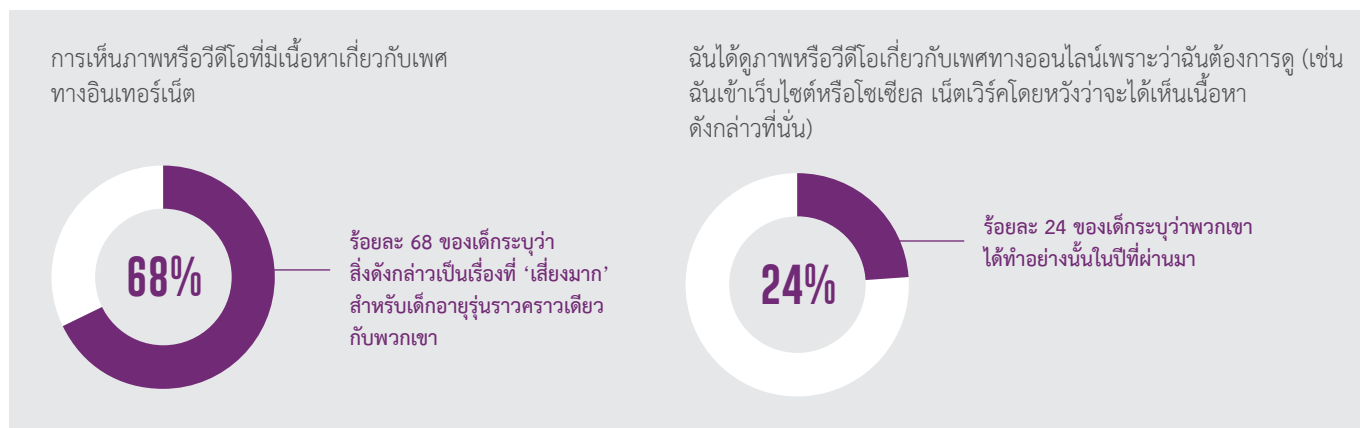
ข้อมูลจาก *Disrupting Harm* บ่งบอกว่าประเด็นหลักที่ผู้ปกครอง และผู้ดูแลเด็กที่เป็นผู้ใช้อินเทอร์เน็ตมีความกังวลใจมากเกี่ยวกับการออนไลน์ของเด็กที่พวกเขาดูแลคือ การที่เด็กพบเห็นเนื้อหาเกี่ยวกับเพศ (50%) และการที่บุคคลแปลกหน้าเข้ามาทำความรู้จักกับเด็ก (49%) ซึ่งไม่เพียงแต่ผู้ดูแลเด็กที่ใกล้ชิดกับเด็กมีข้อกังวลใจดังกล่าว เจ้าหน้าที่ส่วนหน้าที่ให้ความช่วยเหลือด้านสังคมสงเคราะห์ที่เข้าร่วมการสำรวจคนหนึ่งให้รายละเอียดเกี่ยวกับความเป็นไปได้ที่จะส่งผลกระทบต่อเด็กที่เด็กพบเห็นเนื้อหาเกี่ยวกับเพศ “เด็กสามารถเข้าถึงสื่อลามกอนาจารที่ไม่เหมาะสมและไม่เป็นที่ยอมรับของสังคมได้ง่าย ผู้ใช้[อินเทอร์เน็ต]สามารถเข้าถึงสิ่งเหล่านี้และทำลายแบบในสิ่งที่เห็นได้ง่าย” (RA3-TH-14-A)

เจ้าหน้าที่ที่ทำงานในส่วนหน้าหลายคนได้ตั้งข้อสังเกตว่า การพูดคุยเกี่ยวกับเรื่องเพศ (sex) และเพศวิถีหรือรสนิยมทางเพศ (sexuality) อย่างเปิดเผยเป็นสิ่งที่น่าอึดอัดใจ เด็กบางคนจึงอาจหันไปใช้ช่องทางออนไลน์ในการค้นหาข้อมูลและแสดงออกทางเพศ ซึ่งการกระทำดังกล่าวอาจทำให้พวกเขาตกอยู่ในความเสี่ยง “การแสดงออกซึ่งความสนใจในเรื่องเพศเป็นสิ่งที่สังคมยอมรับไม่ได้หรือยากที่จะยอมรับ” ผู้เข้าร่วมการ

48. Livingstone, S., Kardefelt Winther, D., & Saeed, M. (2562) การออนไลน์ของเด็กทั่วโลก รายงานเปรียบเทียบ รายงานงานวิจัยของอินโนเซนติ ศูนย์วิจัยของยูนิเซฟ - อินโนเซนติ, ฟลอเรนซ์

49. Smahel, D., MacHackova, H., Mascheroni, G., Dedkova, L., Staksrud, E., Olafsson, K., Livingstone, S., & Hasebrink, U. (2563) การออนไลน์ของเด็กอายุ 12-17 ปี: ผลการสำรวจจาก 19 ประเทศ วิทยาลัยเศรษฐศาสตร์และรัฐศาสตร์แห่งลอนดอน (London School of Economics and Political Science), ลอนดอน, สหราชอาณาจักร

รูปภาพ 10: การประเมินความเสี่ยงของเด็กที่พบเห็นรูปภาพหรือวิดีโอที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับเพศ เปรียบเทียบกับเด็กที่มีความกระตือรือร้นในการค้นหาเนื้อหาดังกล่าวในปีที่ผ่านมา

ที่มา: เด็กที่เป็นผู้ใช้อินเทอร์เน็ต อายุ 12-17 ปี ในประเทศไทย จำนวน = 967 คน

สำรวจกล่าว “ผู้คนจึงเลือกที่จะปิดบังความปรารถนาและซ่อนความปรารถนาดังกล่าวจากบุคคลที่ใกล้ชิดกับพวกเขาหรือจากสังคม และแสดงออกเกี่ยวกับเรื่องเพศและรสนิยมทางเพศทางออนไลน์แทน” (RA3-TH-48-A) ร้อยละ 86 ของเจ้าหน้าที่ที่ทำงานในส่วนหน้าระบุว่า การพูดคุยเกี่ยวกับเพศและเพศวิถีหรือรสนิยมทางเพศเป็นสิ่งต้องห้าม ส่งผลให้เด็กมีความเปราะบางต่อการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศมากขึ้น

เมื่อสอบถามถึงพฤติกรรมจริงของเด็กที่เข้าร่วมการสำรวจข้อมูลครัวเรือนพบว่า ร้อยละ 24 ของเด็กอายุ 12-17 ปี ที่เป็นผู้ใช้อินเทอร์เน็ตระบุว่าพวกเขามีความกระตือรือร้น ในการค้นหาภาพหรือวิดีโอทางเพศทางออนไลน์ในปีที่ผ่านมา; ร้อยละ 17 ระบุว่าพวกเขาดูเนื้อหาดังกล่าวบางครั้ง และร้อยละ 7 ระบุว่าพวกเขาดูเนื้อหาดังกล่าวบ่อยครั้ง ทั้งนี้ พบว่าความแตกต่างทางเพศและอายุมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมดังกล่าวเพียงเล็กน้อย (เด็กชาย: 27%; เด็กหญิง: 22%) และ (อายุ 12-13 ปี: 22%; อายุ 14-15 ปี: 28%; อายุ 16-17 ปี: 23%)

ในอีกด้านหนึ่ง ร้อยละ 29 ของเด็กที่เป็นผู้ใช้อินเทอร์เน็ตระบุว่าพวกเขาเห็นภาพและวิดีโอที่มีเนื้อหาเรื่องเพศโดยบังเอิญ ทั้งนี้ความแตกต่างทางอายุและทางเพศไม่มีอิทธิพลต่อการกระทำดังกล่าว เด็กกลุ่มตัวอย่างอายุจำนวน 275 คนที่ระบุว่าพวกเขาพบเห็นเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องเพศทางออนไลน์โดยบังเอิญ ร้อยละ 51 ระบุว่าพวกเขาเห็นในสื่อโฆษณา (เช่น ป๊อป-อัพ ที่ผุดขึ้นมาในเว็บไซต์) ร้อยละ 37 ระบุว่าพวกเขาเห็นบนสื่อสังคมออนไลน์ ร้อยละ 34 ระบุว่าพวกเขาเห็นจากข้อความที่ส่งมาโดยตรง (เช่น จากข้อความทางเฟซบุ๊ก หรือวอตส์แอปป์) และร้อยละ 33 ระบุว่าพวกเขาเห็นในขณะที่กำลังค้นหาเว็บไซต์ ซึ่งข้อมูลนี้บ่งบอกว่าบริษัททางเทคโนโลยีจำเป็นต้องสร้างกลไกความปลอดภัยสำหรับเด็ก เพื่อป้องกันมิให้เด็กพบเห็นเนื้อหาทางเพศโดยบังเอิญบนแพลตฟอร์มของพวกเขา

1.3.3 ถ่ายภาพหรือวิดีโอและเผยแพร่เนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องเพศที่ตนผลิตขึ้น

การผลิตเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องเพศด้วยตนเอง

ร้อยละ 8 ของเด็กที่เป็นผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทยระบุว่าพวกเขาถ่ายรูปหรือบันทึกวิดีโอเปลือยของตนเองในปีที่ผ่านมา ซึ่งร้อยละ 70 ของเด็กที่เป็นผู้ใช้อินเทอร์เน็ต และร้อยละ 73 ของผู้ปกครองและผู้ดูแลเด็กเห็นด้วยว่า “เป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้องที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งถ่ายรูปหรือบันทึกวิดีโอเปลือยของตนเอง” แม้ว่าความแตกต่างระหว่างอายุของเด็กไม่มีอิทธิพลกับมุมมองดังกล่าวมากนัก แต่เด็กหญิงมีแนวโน้มที่จะเห็นว่าการกระทำดังกล่าวเป็นสิ่งผิดมากกว่าเด็กชาย (เด็กหญิง: 73%; เด็กชาย: 66%)

นอกจากนี้ ยังมีพฤติกรรมการผลิตเนื้อหาทางเพศที่ควรบันทึกไว้ แม้ว่าพฤติกรรมดังกล่าวไม่ได้ถูกรวมว่าเป็นการ ‘ผลิตขึ้นเอง’ ก็ตาม นั่นคือร้อยละ 9 ของเด็กที่ใช้โซเชียลเน็ตเวิร์กอนุญาตให้คนอื่นถ่ายรูปหรือบันทึกวิดีโอเปลือยของตนในปีที่ผ่านมา⁵⁰ ซึ่งการกระทำดังกล่าวอาจกล่าวได้ว่าเป็นกิจกรรมในหมู่เพื่อนที่เกิดจากความยินยอมพร้อมใจหรืออาจถูกรวมเข้าเป็นการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ได้ อนึ่ง ตัวเลขที่แท้จริงของเด็กที่มีพฤติกรรมดังกล่าวอาจมีมากกว่านี้มาก เนื่องจากเด็กบางคนอาจไม่สะดวกใจที่จะเปิดเผยข้อมูลนี้ ทั้งนี้ ความแตกต่างทางอายุและเพศไม่มีอิทธิพลที่ชัดเจนต่อพฤติกรรมดังกล่าว แต่เป็นที่น่าสังเกตว่ามีความแตกต่างระหว่างเด็กที่อาศัยอยู่ในเมืองเมื่อเปรียบเทียบกับเด็กที่อาศัยอยู่ในชนบท (15% และ 4% ตามลำดับ)

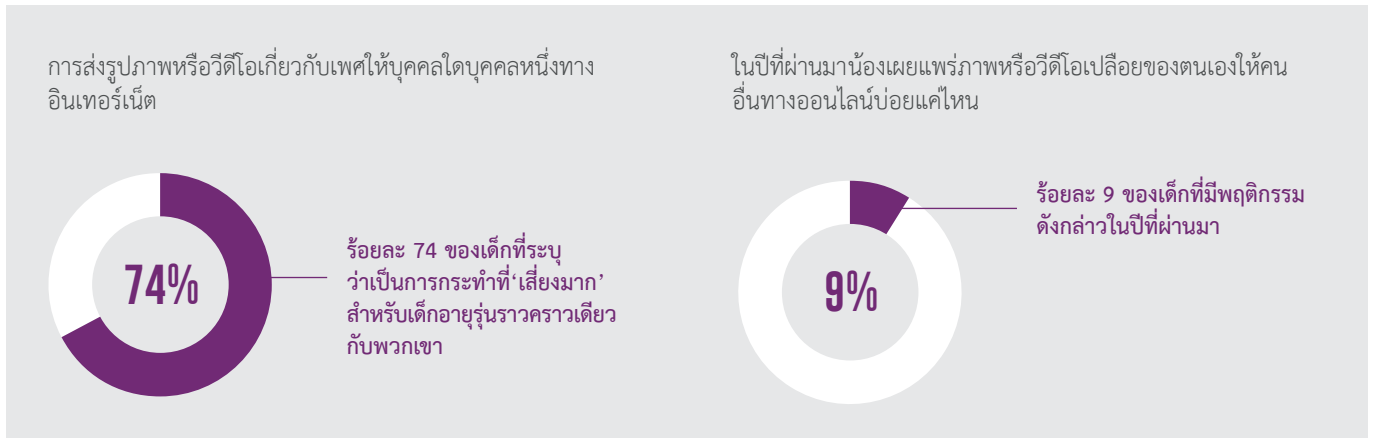
การเผยแพร่เนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องเพศที่ตนผลิตขึ้น

ร้อยละ 86 ของเด็กที่ใช้โซเชียลเน็ตเวิร์ก อายุ 12-17 ปี และร้อยละ 92 ของผู้ปกครองและผู้ดูแลเด็กระบุว่า การส่งรูปภาพหรือวิดีโอทางเพศไปให้บุคคลใดบุคคลหนึ่งทางอินเทอร์เน็ตเป็นสิ่งที่เป็นอันตรายสำหรับเด็ก

50. คำนิยามในกรณีดังกล่าวคือ เนื้อหาที่แสดงให้เห็นหน้าอก, อวัยวะเพศ, หรือก้น

1.3 มุมมองและประสบการณ์เกี่ยวกับกิจกรรมออนไลน์ที่มีความเสี่ยง

รูปภาพ 11: การประเมินความเสี่ยงของเด็กในการส่งต่อเนื้อหาทางเพศทางออนไลน์ เปรียบเทียบกับเด็กที่มีพฤติกรรมดังกล่าวในปีที่ผ่านมา

ที่มา: เด็กที่เป็นผู้ใช้อินเทอร์เน็ต อายุ 12-17 ปี ในประเทศไทย จำนวน = 967 คน

เด็กที่อายุน้อยที่สุดในกลุ่มตัวอย่างมีแนวโน้มที่จะมองว่าการเผยแพร่เนื้อหาทางเพศออนไลน์เป็นความเสี่ยงเมื่อเปรียบเทียบกับเด็กในกลุ่มอายุอื่นๆ (อายุ 12-13 ปี: 66%; อายุ 14-15 ปี: 73%; อายุ 16-17 ปี: 81%) สำหรับผู้ปกครองและผู้ดูแลเด็กนั้น ความแตกต่างทางด้านอายุและเพศไม่มีอิทธิพลต่อมุมมองดังกล่าว

สำหรับการเผยแพร่เนื้อหาทางเพศโดยไม่ยินยอมพร้อมใจนั้น เด็กไทยส่วนใหญ่รวมถึงผู้ปกครองและผู้ดูแลเด็กมีแนวโน้มที่จะมองว่าสิ่งที่เกิดขึ้นเป็นความรับผิดชอบของผู้ที่ตกเป็นผู้เสียหาย ร้อยละ 70 ของเด็กและผู้ปกครองและผู้ดูแลเด็กเห็นพ้องกันว่า “ถ้าเด็กถ่ายรูปหรือบันทึกวิดีโอเปลือยของตนเองและเผยแพร่รูปถ่ายหรือวิดีโอดังกล่าวแก่ผู้อื่น การกระทำนั้นเป็นความผิดของเด็กเอง” ซึ่งการที่ทั้งเด็กและผู้ใหญ่ตำหนิผู้ที่ตกเป็นผู้เสียหายเป็นเรื่องน่ากังวลใจ เนื่องจากในปีที่ผ่านมา ร้อยละ 9 ของเด็กที่เป็นผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทยได้เผยแพร่รูปภาพหรือวิดีโอเปลือยของตนเองทางออนไลน์ หากการกระทำของเด็กเหล่านี้ทำให้พวกเขาตกอยู่ในอันตราย พวกเขาอาจรู้สึกลำบากใจที่จะร้องขอความช่วยเหลือ โดยเฉพาะการขอความช่วยเหลือจากผู้ปกครองและผู้ดูแลของตน ทั้งนี้ จะได้กล่าวถึงรายละเอียดของการเผยแพร่เนื้อหาทางเพศโดยไม่ยินยอมพร้อมใจเพิ่มขึ้นในหน้า 58

แม้ว่าการเผยแพร่เนื้อหาทางเพศทางออนไลน์เป็นสิ่งที่พ่อแม่ผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้องกังวลใจเป็นอย่างมาก แต่มีข้อมูลน้อยมากเกี่ยวกับสาเหตุที่ทำให้เด็กเผยแพร่เนื้อหาดังกล่าว ในกลุ่มตัวอย่างของเด็กจำนวน 88 คน ที่เผยแพร่ภาพหรือวิดีโอเปลือยของตนเองทางออนไลน์ในปีที่ผ่านมา ระบุว่าสาเหตุส่วนใหญ่มาจากพวกเขาเกรงว่าจะสูญเสียความสัมพันธ์กับบุคคลนั้นหากพวกเขาไม่ส่งภาพหรือวิดีโอดังกล่าวให้, กำลังมีความรัก, ใฝ่ใจบุคคลนั้น และถูกข่มขู่ (ดูรูปภาพ 12) มีเด็กจำนวนน้อยที่เผยแพร่

เนื้อหาทางเพศเนื่องจากถูกกดดันจากเพื่อน หรือเนื่องจากพวกเขาถูกเสนอเงินหรือของขวัญเป็นการแลกเปลี่ยนกับรูปถ่ายดังกล่าว อย่างไรก็ตาม ผู้ไม่ตอบคำถามของการสำรวจข้อนี้คิดเป็นอัตราร้อยละ 24

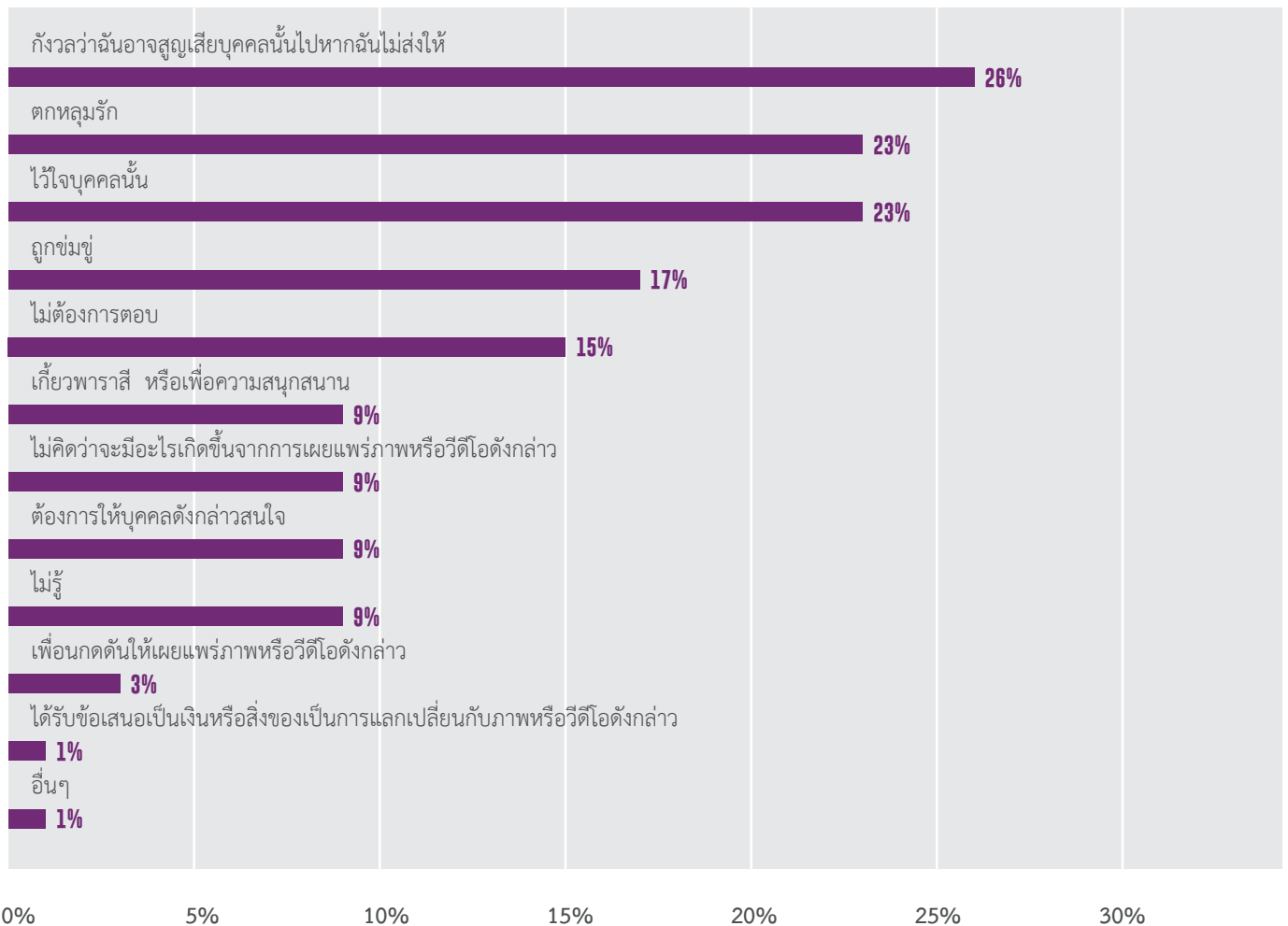
ขณะที่มีเพียงเด็ก 2 คนในกลุ่มตัวอย่างระบุว่า พวกเขาส่งต่อรูปภาพและวิดีโอเปลือยของตนเองเนื่องจากได้รับความกดดันจากเพื่อน และร้อยละ 8 ของเด็กในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 967 คน ระบุว่าในปีที่ผ่านมาพวกเขาเองได้ “กดดันคนอื่นที่อายุรุ่นราวคราวเดียวกับพวกเขาให้ส่งรูปภาพหรือวิดีโอเกี่ยวกับทางเพศมาให้” เด็กทุกกลุ่มอายุและทุกเพศมีแนวโน้มที่จะกดดันเด็กรุ่นราวคราวเดียวกับพวกเขาเกี่ยวกับเนื้อหาทางเพศ อย่างไรก็ตาม เด็กที่อาศัยอยู่ในเมืองมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมดังกล่าวมากกว่าเด็กในชนบท (13% และ 3% ตามลำดับ)

ในกลุ่มเด็กจำนวน 88 คนที่ส่งต่อรูปภาพและวิดีโอเปลือยของตนเองในปีที่ผ่านมา ส่วนใหญ่ (42%) ได้ส่งเนื้อหาดังกล่าวให้กับผู้ที่รู้จักกันครั้งแรกทางออนไลน์ โดยบุคคลดังกล่าวเป็นเพื่อนของเพื่อนหรือเป็นสมาชิกในครอบครัวของเพื่อน และตามมาด้วยส่งต่อให้เพื่อนหรือบุคคลที่พวกเขารู้จักในชีวิตจริงแล้ว (33%) และที่น่ากังวลคือ พวกเขาส่งต่อให้บางคนที่ยังไม่รู้จักกันทางออนไลน์ซึ่งไม่มีความเกี่ยวข้องใดๆ ในชีวิตของพวกเขา อนึ่งเด็กมีแนวโน้มที่จะส่งต่อเนื้อหาดังกล่าวให้แก่บุคคลที่เป็นแฟนน้อยมาก อย่างไรก็ตาม มีข้อสังเกตว่ามีผู้ไม่ตอบคำถามนี้ในสัดส่วนที่สูง (29%)

ผู้เข้าร่วมในงานวิจัยนี้ที่ทำงานประเด็นการคุ้มครองเด็กบางคนมีความเคลือบแคลงเกี่ยวกับความสามารถในการตระหนักรู้ของเด็กเกี่ยวกับความเสี่ยงที่มาพร้อมกับการส่งต่อเนื้อหาทางเพศที่ตนผลิตขึ้น ทั้งนี้ ผู้ให้สัมภาษณ์จากไทยฮอตไลน์⁵¹ ให้ข้อมูลว่า จากข้อมูลการรับแจ้งเหตุทางฮอตไลน์ที่ผ่านมา เด็กบางคน “ไม่รู้เลยว่าคลิปถูกโพสต์ทางออนไลน์ได้อย่างไร เด็กเพียงแต่คิดว่าคนที่ได้รับคลิปเพียงไม่กี่คนเท่านั้นที่จะได้

51. ไทยฮอตไลน์ คือฮอตไลน์ที่รับรายงานเกี่ยวกับการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก โดยมีเป้าหมายเพื่อลดเนื้อหาทางออนไลน์ที่เป็นอันตรายและผิดกฎหมาย (รวมถึงเนื้อหาเกี่ยวกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์) โดยให้ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตรายงานเนื้อหาดังกล่าวที่ไทยฮอตไลน์ผ่านทางระบบรายงานที่ไม่จำเป็นต้องเปิดเผยตัวตน กรุณาอ่านรายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับไทยฮอตไลน์ที่ [บทที่ 3.1.3](#).

รูปภาพ 12: เด็กระบุสาเหตุของการเผยแพร่รูปภาพหรือวิดีโอเปลือยของตนเองดังต่อไปนี้

ที่มา: เด็กที่เผยแพร่รูปภาพหรือวิดีโอเปลือยของพวกเขาเองในปีที่ผ่านมา จำนวน = 88 คน

ดูลิปป [เด็กคิดว่า] ผู้ปกครองและครูของพวกเขาอยู่คนละโลกและจะไม่เห็นคลิปนั้น” (RA2-TH-01-A) เจ้าหน้าที่ที่ทำงานส่วนหน้าคนหนึ่งมีความเห็นในลักษณะเดียวกันนี้ โดยระบุว่า “ความเสี่ยงจากการถูกล่วงละเมิดทางออนไลน์เพิ่มขึ้นเนื่องจากเด็กไม่สามารถคาดการณ์ถึงอันตรายได้” (RA3-TH-04-A)

อย่างไรก็ตาม ข้อมูลจากเด็กในการสำรวจข้อมูลครัวเรือนของ *Disrupting Harm* พบว่า เด็กตระหนักถึงความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องบางประการและรู้ว่า จะจัดการกับความเสี่ยงนั้นอย่างไร เด็กถูกถามว่า “เมื่อน้องส่งรูปภาพหรือวิดีโอเปลือยของตนเองนั้น น้องได้พยายามที่จะปกปิดตัวตนเพื่อมิให้ผู้ใดรู้ว่าเป็นตัวเองหรือไม่” ซึ่งการที่มีให้ผู้ใดรู้ว่าเป็นตัวตนเองนั้น หมายถึง เด็กสามารถปกป้องความเป็นส่วนตัวของตนเองหากรูปภาพดังกล่าวของพวกเขาถูกแพร่ออกไปในวงกว้างขึ้น ทั้งนี้ ในกลุ่มตัวอย่างของเด็ก 88 คนที่ส่งต่อรูปภาพและวิดีโอเปลือยของตนให้กับผู้อื่นในปีที่ผ่านมานั้น ร้อยละ 58 ระบุว่าพวกเขาปกปิดตัวตนในขณะที่ผลิตเนื้อหาดังกล่าว ซึ่งสิ่งนี้สามารถเป็นตัวบ่งชี้ได้ว่าเด็กจำนวนมากกำลังรู้ถึงความเสี่ยงที่เกิดขึ้น

และได้พยายามลดความเสี่ยงนั้นๆ อย่างไรก็ตาม มีได้หมายความว่า การส่งต่อภาพที่ผลิตขึ้นเองดังกล่าวนั้นจะพ้นจากความเสี่ยงแล้ว เนื่องจากทันทีที่เด็กส่งต่อภาพดังกล่าวให้แก่ผู้อื่น เด็กจะสูญเสียการควบคุมว่าภาพดังกล่าวจะถูกส่งต่อไปอีกโดยไม่ได้รับอนุญาตหรือไม่ (อ่านกล่องข้อความ “การเพิ่มขึ้นของสื่อที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับเพศที่เด็กทำขึ้นเอง”) อนึ่ง เป็นสิ่งที่น่าสังเกตว่า ร้อยละ 70 ของเด็กหญิงปกปิดตัวตนหากพวกเขาส่งต่อภาพหรือวิดีโอเปลือยของตนเอง เปรียบเทียบกับร้อยละ 39 ของเด็กชาย ซึ่งการกระทำดังกล่าวอาจหมายถึงเด็กชายมีความเสี่ยงต่อการถูกแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศทางออนไลน์ บางรูปแบบที่สูงมากกว่า เช่น การกรรโชกทางเพศ เป็นต้น ทั้งนี้ ความแตกต่างทางอายุของกลุ่มตัวอย่างนี้ไม่มีอิทธิพลที่ชัดเจนต่อความตระหนักถึงความเสี่ยง (อายุ 12–13 ปี: 52%; อายุ 14–15 ปี: 61%; อายุ 16–17 ปี: 59%)

1.3 มุมมองและประสบการณ์เกี่ยวกับกิจกรรมออนไลน์ที่มีความเสี่ยง

การเพิ่มขึ้นของสื่อที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับเพศที่เด็กทำขึ้นเอง

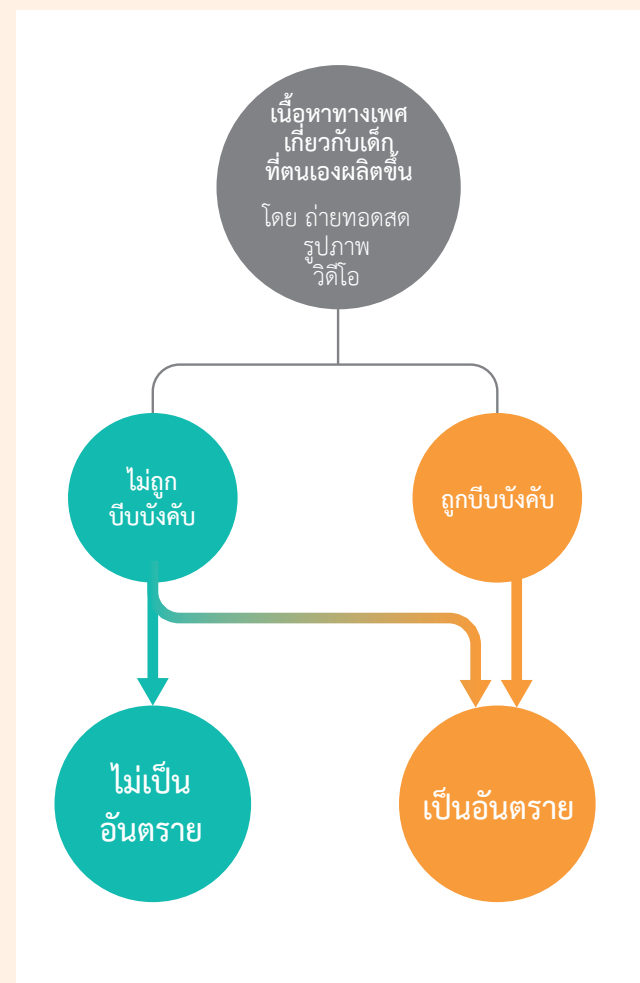
การใช้เทคโนโลยีที่เพิ่มมากขึ้นส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางความคิดเกี่ยวกับความเป็นส่วนตัวและเพศวิถีหรือรสนิยมทางเพศของเด็กในบางส่วนของโลก โดยเฉพาะในกลุ่มเด็กวัยรุ่น⁵² รูปแบบของพฤติกรรมที่เด็กเห็นเป็นปกติธรรมดา กลับทำให้ผู้ใหญ่ที่เติบโตมาในคนละยุคสมัยรู้สึกงุนงงและสับสน เช่น การพูดคุยและการถ่ายทอดสดทั้งภาพและเสียงบ่อยๆ ไม่ว่าจะเป็นส่วนตัวเฉพาะกับเพื่อนกลุ่มเล็ก หรือกับสาธารณชนโดยไม่เปิดเผยตัวตน แม้ว่าส่วนใหญ่แล้วพฤติกรรมดังกล่าวจะไม่ก่อให้เกิดอันตราย การผลิตและเผยแพร่เนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องเพศด้วยตนเองโดยใช้เครื่องมือทางเทคโนโลยีเหล่านี้ที่เพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ ก่อให้เกิดความเสี่ยงขึ้นอย่างมีนัยยะสำคัญ⁵³

การที่เด็กเผยแพร่เนื้อหาทางเพศที่ตนเองผลิตขึ้นนั้นเป็นสิ่งที่ซับซ้อน และเกี่ยวข้องกับประสบการณ์ ความเสี่ยง และอันตรายที่แตกต่างกัน ข้อมูลที่มีอยู่แสดงให้เห็นว่าเนื้อหาบางอย่างที่เด็กผลิตขึ้นเองและเผยแพร่ไปยังผู้อื่นนั้น เป็นการแสดงออกว่าเด็กกำลังมีความรักหรือรู้สึกสนุกสนาน โดยเนื้อหาที่เผยแพร่ออกไปดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของประสบการณ์ทางเพศของเด็ก^{54,55} อย่างไรก็ตาม จากข้อมูลที่มีอยู่เห็นได้ว่าการผลิตและเผยแพร่เนื้อหาทางเพศที่เด็กผลิตขึ้นนั้นสามารถเกิดขึ้นจากการที่เด็กถูกบีบบังคับ เช่น ถูกข่มขู่ หรือถูกกดดันจากเพื่อนเช่นกัน (ดูบทที่ 2.2) เหตุผลหลักที่เด็กผลิตและส่งต่อรูปภาพหรือวิดีโอของตนให้แก่บุคคลอื่น เป็นเพราะกลัวว่าจะสูญเสียบุคคลนั้นไปหากพวกเขาไม่ทำเช่นนั้น

แม้จะเห็นได้ชัดว่าการบีบบังคับเป็นอาชญากรรมและนำไปสู่อันตรายได้โดยตรง อย่างไรก็ตาม ย่อมเกิดผลในเชิงลบต่อเด็กที่เป็นผู้เผยแพร่เนื้อหาทางเพศ รวมถึงกรณีที่เด็กเผยแพร่เนื้อหาดังกล่าวโดยไม่ถูกบีบบังคับ สื่อที่ถูกเผยแพร่ออกไปอย่างเต็มใจ อาจไม่ก่อให้เกิดอันตรายในตอนแรก แต่ความเสี่ยงก็ยังคงอยู่ หากสื่อดังกล่าวถูกส่งต่อไปในวงกว้างโดยผู้ผลิตไม่สามารถควบคุมได้ เมื่อสื่อดังกล่าวถูกผลิตขึ้นแล้ว ผู้กระทำผิดสามารถครอบครองสื่อดังกล่าวได้โดยการหลอกลวงหรือบีบบังคับ และสื่อดังกล่าวจะถูกเผยแพร่ต่อไปอย่างไม่มีความรับผิดชอบหรือตลอดกาล (ดูรูปภาพ 13)^{56,57}

นอกจากนี้ กฎหมายไทยกำหนดบทลงโทษสื่อลามกอนาจารทั่วไป⁵⁸ ซึ่งเป็นการเพิ่มความซับซ้อนในประเด็นนี้ขึ้นอีก เนื่องจากผู้เสียหายที่ถูกบีบบังคับให้เผยแพร่สื่อดังกล่าวอาจไม่เต็มใจรายงานสิ่งที่เกิดขึ้นกับตน เพราะเกรงว่าจะเป็นการเปิดเผยว่าตนเป็นผู้ผลิตเนื้อหา ดังกล่าวซึ่งต้องถูกลงโทษในการกระทำผิดทางอาญาภายใต้กฎหมายต่อต้านสื่อลามกอนาจาร

รูปภาพ 13: แผนผังผลลัพธ์ของการเผยแพร่เนื้อหาทางเพศที่เด็กผลิตขึ้นด้วยตนเอง

52. Livingstone, S. & Mason, J. (2558) สิทธิทางเพศและความเสี่ยงทางเพศในหมู่เยาวชนทางออนไลน์: การศึกษาความรู้ที่มีอยู่เกี่ยวกับการพัฒนารสนิยมทางเพศของเด็กและเยาวชนที่เกี่ยวข้องกับสื่อและสื่อสังคมออนไลน์ พันทมิตรเอ็นจีโอยุโรปด้านความปลอดภัยของเด็กทางออนไลน์, ลอนดอน

53. Thorn & Benson Strategy Group. (2563) การผลิตสื่อการล่วงละเมิดทางเพศด้วยตนเอง: ทศนคติและประสบการณ์

54. Madigan S., Ly A., Rash C.L., Van Ouytsel J., Temple J.R. (2561) ความสุขของพฤติกรรมการส่งข้อความหรือรูปภาพเกี่ยวกับเรื่องเพศในรูปแบบที่หลากหลายของเยาวชน: การศึกษาอย่างเป็นระบบและการวิเคราะห์ทอิกมานา วารสารทางการแพทย์รายเดือน JAMA Pediatr

55. เอ็คแพค อินเทอร์เน็ตซันแนล (2561) ตัวบ่งชี้ระดับโลกเกี่ยวกับสื่อการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กที่ไม่สามารถระบุตัวตนของผู้เสียหายได้ รายงานทางเทคนิค กรุงเทพฯ: เอ็คแพค อินเทอร์เน็ตซันแนล

56. ตำรวจสากลภาคพื้นยุโรป หรือยูโรโพล (EUROPOL) (2562, 9 ตุลาคม) การประเมินการคุกคามขององค์กรอาชญากรรมทางอินเทอร์เน็ต ปี 2562

57. มูลนิธิเบรคิท (Bracket Foundation) (2562) ปัญญาประดิษฐ์: ต่อต้านการล่วงละเมิดต่อเด็กทางออนไลน์

58. รัฐบาลไทย (1956) ประมวลกฎหมายอาญา, 2499 (แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 24 พ.ศ. 2558 โดยเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติทางอาญา), มาตรา 287

2. การแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก และการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก ทางออนไลน์ในประเทศไทย

จากการนำเสนอมุมมองของเด็กและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางออนไลน์ที่เป็นความเสี่ยงหลายรูปแบบ บทนี้จะกล่าวถึงภัยคุกคามด้านการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กและการล่วงละเมิดเด็กทางออนไลน์ในประเทศไทย *Disrupting Harm* นำเสนอประเด็นดังกล่าวจากแหล่งข้อมูลหลายแห่ง รวมถึงข้อมูลทางคดี รายงานเกี่ยวกับประเทศไทยซึ่งบริษัทด้านเทคโนโลยีที่ตั้งอยู่ในประเทศสหรัฐอเมริกาถูกกำหนดให้จัดส่งรายงานให้แก่ศูนย์ข้อมูลเด็กหายและเด็กถูกแสวงหาประโยชน์แห่งชาติ (หรือ NCMEC) การสำรวจกับเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการส่วนหน้า และการสำรวจการสัมภาษณ์ และการสนทนากับเด็ก ซึ่งข้อมูลจากหลายแหล่งนี้ช่วยให้นำเสนอลักษณะพื้นฐานของอาชญากรรมต่อเด็กดังกล่าวได้อย่างรอบด้านมากขึ้น

2. การแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ในประเทศไทย

บทนี้จะนำเสนอประมาณการของการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กจากหน่วยงานผู้บังคับใช้กฎหมาย และจากประสบการณ์ของเด็กโดยเด็กเป็นผู้บอกเล่า รวมทั้งข้อมูลเชิงลึกของผู้เสียหายและผู้กระทำผิดและอุปสรรคสำคัญในการรายงานเหตุการณ์ล่วงละเมิด โดยเด็กเป็นผู้ให้ข้อมูล อย่างไรก็ตาม ประมาณการที่นำเสนอนี้มีได้เป็นภาพสรุปเกี่ยวกับการเกิดขึ้นของการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดต่อเด็ก ทั้งนี้เนื่องจากเหตุผลหลายประการ ประการแรก ข้อมูลที่ได้รับไม่ค่อยให้รายละเอียดหรือจำแนกองค์ประกอบของการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก เช่น ข้อมูลที่จัดเก็บโดยหน่วยงานผู้บังคับใช้กฎหมาย ประการที่สอง ในการสำรวจข้อมูลครัวเรือนนั้น การไม่ได้รับข้อมูลที่ครบถ้วนเป็นสิ่งที่คาดการณ์ไว้ว่าอาจเกิดขึ้นได้เนื่องจากความกังวลเกี่ยวกับความเป็นส่วนตัว และความลึกลับที่จะพูดคุยเกี่ยวกับกิจกรรมทางเพศ และประสบการณ์การถูกแสวงหาประโยชน์ทางเพศและถูกล่วงละเมิดทางเพศ นอกจากนี้ ในครัวเรือนที่มีการละเมิดทางเพศต่อเด็กเกิดขึ้น มีความเป็นไปได้ไม่น้อยมากที่จะได้รับอนุญาตให้พบและพูดคุยกับเด็กดังกล่าว ประการสุดท้าย ประมาณการทั้งหลายที่นำเสนอไว้ในรายงานชิ้นนี้นั้นมาจากการวิเคราะห์กลุ่มตัวอย่างย่อยของข้อมูลการสำรวจซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีจำนวนน้อย เนื่องจากยังไม่ค่อยมีการรายงานการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการละเมิดทางเพศต่อเด็ก ดังนั้นจึงอาจส่งผลให้เกิดอัตราความผิดพลาดได้มากขึ้น

แม้ว่า *Disrupting Harm* มีความมั่นใจในข้อมูลที่น่าเสนอและในคุณภาพของกลุ่มตัวอย่าง แต่เนื่องจากเหตุผลต่างๆ ที่ได้กล่าวข้างต้น ประกอบกับความท้าทายของการทำวิจัยเกี่ยวกับปรากฏการณ์ที่มีความเฉพาะเจาะจงและมีความอ่อนไหว ส่งผลต่อความแม่นยำของการประมาณการในขั้นตอนสุดท้าย ดังนั้น จึงขอแนะนำให้ผู้อ่านถือเอา

ข้อค้นพบต่างๆ ที่ได้นำเสนอในบทนี้ว่า *มีความใกล้เคียงมาก*กับการเกิดขึ้นของอาชญากรรมต่อเด็กที่เกี่ยวข้องกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศทางออนไลน์ในประเทศไทย รวมถึงขอบเขตที่เด็กซึ่งเป็นผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทยตกเป็นเป้าหมายของการถูกแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศทางออนไลน์

2.1 การบังคับใช้กฎหมาย

ข้อมูลในการวิเคราะห์ที่นำเสนอในบทนี้นั้นเป็นข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพที่ได้รับจากหน่วยงานผู้บังคับใช้กฎหมาย และองค์กรพันธมิตรอื่นๆ องค์กร โดยข้อมูลที่น่าสนใจมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการกระทำผิดที่เกี่ยวข้องที่มีการบันทึกไว้ในประเทศ พฤติกรรมของผู้ละเมิดและผู้เสียหาย ปัจจัยส่งเสริมและความเปราะบางที่นำไปสู่อาชญากรรม ทั้งนี้ ข้อมูลตัวเลขที่รายงานเชิงปริมาณ มีได้แสดงถึงความชุกของการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์

2.1.1 คดีการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ที่บันทึกไว้

มีการซื้อขายสื่อการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก ซึ่งเป็นลักษณะการบันทึกเหตุการณ์การแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศที่เกิดขึ้นออนไลน์ในประเทศไทย โดยมีตลาดในระดับสากล (RA7-TH-05) สิ่งที่เกิดขึ้นนี้แสดงให้เห็นว่าการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์และออฟไลน์มีความเชื่อมโยงกันและยากต่อการแยกแยะรูปแบบทั้งสองออกจากกัน ดังนั้น การที่ไม่มีข้อมูลที่เป็นทางการเกี่ยวกับจำนวนการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ ข้อมูลการกระทำผิดเกี่ยวกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศที่มีอยู่ จึงถูกนำมาใช้ในการวิเคราะห์ โดยตั้งอยู่บนสมมติฐานว่ามีแนวโน้มที่เทคโนโลยีจะเข้ามาเกี่ยวข้องกับกระทำความผิดดังกล่าวในช่วงใดช่วงหนึ่งแต่ไม่ทราบจำนวนที่แน่นอน

ข้อมูลทางคดีเกี่ยวกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ในบทนี้ ได้รับความอนุเคราะห์จากกรมสอบสวนคดีพิเศษ หรือ ดีเอสไอ ภายใต้กระทรวงยุติธรรม และจากชุดปฏิบัติการปราบปรามการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ต หรือ ไทแคค ทั้งนี้ ทางทีมวิจัยไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลที่สมบูรณ์ระดับประเทศที่เกี่ยวข้องกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก และการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ได้

เนื่องจากการแจ้งความเกี่ยวกับการกระทำความผิดทางอาญาในประเทศไทย นั้น ในเบื้องต้นต้องแจ้งต่อสถานีตำรวจในท้องที่ ดังนั้น ข้อมูลที่นำเสนอข้างล่างนี้จึงมิใช่ตัวแทนระดับประเทศของการกระทำความผิดเกี่ยวกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กออฟไลน์ และออนไลน์ได้ แต่เป็นการนำเสนอข้อมูลเฉพาะทางคดีของหน่วยงานทั้งสอง ดังที่ได้กล่าวไปแล้ว โดยหน่วยงานทั้งสอง

ตาราง 14. จำนวนคดีของดีเอสไอและไทแคค

กรมสอบสวนคดีพิเศษ (ดีเอสไอ)	2560	2561	2562	รวม
กรณีการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก	10	13	14	37
กรณีการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์	5	6	6	17
ชุดปฏิบัติการปราบปรามการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ต ประเทศไทย (ไทแคค)	รวม (มิถุนายน 2558 ถึงตุลาคม 2563)			
กรณีการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก	302			
กรณีการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์	152			

ที่มา: ได้รับความอนุเคราะห์ข้อมูลจากดีเอสไอ และไทแคค

ให้ความสำคัญกับการสืบสวนสอบสวนในประเด็นที่ต่างกันจากข้อมูลที่น่าสนใจ (ตาราง 14) จะเห็นได้ว่าครึ่งหนึ่งของจำนวนคดีที่อยู่ในการดำเนินงานของดีเอสไอและไทแคคนั้น เป็นคดีที่เกี่ยวข้องกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ อย่างไรก็ตาม ข้อมูลที่บ่งชี้ว่ามีจำนวนคดีดังกล่าวทั้งหมดเท่าไหร่นั้นค่อนข้างจำกัด แม้ว่าข้อมูลที่น่าสนใจนี้ได้เป็นข้อมูลระดับประเทศที่สมบูรณ์ ตัวเลขจากหน่วยงานทั้งสองเป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญเกี่ยวกับขอบเขตอาชญากรรมต่อเด็กในประเทศไทยที่เกี่ยวข้องกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศ และการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์

2.1.2 การตรวจจับและการส่งต่อกรณีการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กในระดับสากล

ในนามของหน่วยงานผู้บังคับใช้กฎหมายของไทย *Disrupting Harm* ร้องขอข้อมูล CyberTips เกี่ยวกับเหตุการณ์ที่ต้องสงสัยว่าอาจเกี่ยวข้องกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กในประเทศไทยระหว่างปี พ.ศ. 2560-2562 จากศูนย์ข้อมูลเด็กหายและเด็กถูกแสวงหาประโยชน์แห่งชาติสหรัฐอเมริกา (NCMEC) ทั้งนี้กฎหมายของสหรัฐอเมริกากำหนดให้ ‘ผู้ให้บริการทางอิเล็กทรอนิกส์’ (เช่น บริษัทเทคโนโลยี) ที่ตั้งอยู่ในสหรัฐอเมริการายงานกรณีที่น่าสงสัยว่าอาจมีการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กทาง CyberTips โลก ของ NCMEC

อย่างไรก็ตาม สำหรับผู้ที่ให้บริการทางอิเล็กทรอนิกส์ที่มีที่ตั้งอยู่ในสหรัฐอเมริกา การส่งรายงานดังกล่าวให้กับ NCMEC เป็นไปตามความสมัครใจเท่านั้น ดังนั้น จึงไม่ใช่ทุกแพลตฟอร์มที่รายงานกรณีที่น่าสงสัยว่าอาจเกิดการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กต่อ NCMEC ส่งผลให้เกิดช่องว่างทางข้อมูลเกี่ยวกับแพลตฟอร์มที่เป็นที่นิยมในประเทศต่างๆ ที่ *Disrupting Harm* ดำเนินการ ข้อมูลที่นำเสนอในรายงานนี้จึงเป็นการนำเสนอข้อมูลที่ได้รับการรายงานเท่านั้น และมีได้เป็นข้อมูลที่สมบูรณ์โดยเฉพาะในกรณีของประเทศไทย ที่ข้อมูลจากหน่วยงานผู้บังคับใช้กฎหมายและองค์กรพันธมิตรบ่งชี้ว่ามีการใช้แพลตฟอร์มเป็นเครื่องมือ

2.1 การบังคับใช้กฎหมาย

ตาราง 15 CyberTips เกี่ยวกับกรณีต้องสงสัยว่าอาจมีการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กในประเทศไทย

	2560	2561	2562	% ความเปลี่ยนแปลงจาก ปี 2560 ถึง ปี 2561	% ความเปลี่ยนแปลงจาก ปี 2561 ถึง ปี 2562	% ความเปลี่ยนแปลงจาก ปี 2560 ถึง ปี 2562
ประเทศไทย	279,067	360,507	355,398	29%	-1%	27%
ทั่วโลกทั้งหมด	10,214,753	18,462,424	16,987,361	81%	-8%	66%
% สัดส่วนประเทศไทยต่อยอดรวมในระดับโลก	2.73%	1.95%	2.09%			

ที่มา: ข้อมูล CyberTips ด้วยความอนุเคราะห์จาก NCMEC

สำหรับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กในประเทศไทย เป็นต้นว่าแพลตฟอร์มที่ตั้งอยู่ในญี่ปุ่น จีน และรัสเซีย เช่น ไลน์ (Line); วีแชท (WeChat); เวอะ-คอนตักเตีย (V-Kontakte) แต่แพลตฟอร์มเหล่านี้ไม่ได้ถูกกำหนดให้ส่งรายงานต่อ NCMEC (RA7-TH)

โดยภาพรวม รายงาน CyberTips กรณีที่เกี่ยวข้องกับประเทศไทย ระหว่าง พ.ศ. 2560 ถึง พ.ศ. 2562 จำนวน 995,000 รายงาน คิดเป็นค่าเฉลี่ยร้อยละ 2.2 ของยอดรวมรายงานโลก

นอกจากนี้ ในการประเมินการเผยแพร่สื่อการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ระหว่างปี พ.ศ. 2541-2560 ซึ่งเป็นการดำเนินงานร่วมกันระหว่างกูเกิล (Google), NCMEC และธอร์น (Thorn) พบว่าประเทศไทยอยู่ในลำดับที่ 3 ของโลกในข้อมูลดิบของ CyberTips ที่มีพื้นฐานจากข้อมูลลงจอด (ไอพีแอดเดรส) นอกจากนี้ ในช่วงระยะเวลาเดียวกันนี้ CyberTips จำนวน 1,706,055 รายงาน กล่าวถึงประเทศไทย ซึ่งเป็นสัดส่วนร้อยละ 11 ของรายงานทั้งหมด หรือกล่าวได้ว่ามี CyberTips 64 รายงานต่อผู้ใช้อินเทอร์เน็ต 1,000 คน⁵⁹ อย่างไรก็ตาม ระหว่างปี พ.ศ. 2560-2562 CyberTips เกี่ยวกับประเทศไทยเพิ่มขึ้นเล็กน้อย (27%) เมื่อเปรียบเทียบกับยอดรวม CyberTips จากทั่วโลก (66%)

สำหรับประเทศไทย ไทยแคคสามารถเข้าถึง CyberTips ได้โดยตรง อย่างไรก็ตาม ไม่ชัดเจนว่าข้อมูลที่มีอยู่จาก CyberTips ถูกรวมเข้าไปในปริมาณงานต่อต้านการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ที่ไต้หวันรับผิดชอบอย่างน้อยแค่ไหน⁶⁰ ซึ่งจากเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2558 ถึงเดือนตุลาคม พ.ศ. 2563 มีกรณีการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กภายใต้การดำเนินงานของไต้หวัน ทั้งหมด 152 กรณี นอกจากนี้ หน่วยงานต่างประเทศด้านการบังคับใช้กฎหมายซึ่งขอปิดตัวตนระบุว่า ได้รายงานต่อองค์การตำรวจสากลว่าหน่วยงานดังกล่าวได้ส่งต่อกรณีการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ จำนวน 79 กรณีมายังเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลไทย ทั้งนี้ ระหว่างปี พ.ศ. 2560-2562 การส่งต่อกรณีจากหน่วยงานต่างประเทศด้านการบังคับใช้กฎหมายส่วนใหญ่จะเกิดขึ้นต่อเมื่อการสืบสวนสอบสวนที่ดำเนินอยู่แล้วพบว่าผู้ละเมิดหรือผู้เสียหายอยู่ในประเทศที่สอง... เป็นต้น อนึ่ง เนื่องจากขอบเขตของ

โครงการ [Disrupting Harm] นี้มีได้กำหนดให้รวมข้อมูลที่ได้มีการจัดเก็บอย่างเป็นระบบเกี่ยวกับการส่งต่อข้อมูลด้านการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์จากหน่วยงานที่บังคับใช้กฎหมายต่างๆ หน่วยงานที่ตั้งอยู่นอกประเทศไทย ดังนั้น จึงมีแนวโน้มว่ามีจำนวนกรณีเพิ่มขึ้นจากการส่งต่อจากหน่วยงานในต่างประเทศ

รูปแบบของการกระทำผิดเกี่ยวกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์

จากการวิเคราะห์รูปแบบการกระทำผิดที่รายงานทาง CyberTips เกี่ยวกับประเทศไทยพบว่าข้อมูลเกือบทั้งหมดคือการครอบครองการผลิตและการเผยแพร่สื่อการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก

CyberTips ได้จำแนกการกระทำผิดที่เกี่ยวข้องกับสื่อการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กซึ่งรวมถึง การครอบครอง การผลิต และการเผยแพร่ระหว่างปี พ.ศ. 2560-2562 พบว่ามีกรณีการกระทำผิดในลักษณะดังกล่าวเพิ่มขึ้นร้อยละ 27 ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกับยอดรวมของประเทศ ในขณะที่จำนวนของรูปแบบการกระทำผิดอื่นๆ เมื่อเปรียบเทียบแล้วมีจำนวนน้อยและการกระทำผิดมิได้เพิ่มขึ้นในระดับเดียวกัน จากหลายแหล่งของ CyberTips แสดงถึงข้อสงสัยว่าการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กทางออนไลน์ อาจสะท้อนถึงสถานะของประเทศไทยว่าเป็นปลายทางของนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่เดินทางเพื่อวัตถุประสงค์ในการล่วงละเมิดทางเพศ เนื่องด้วยข้อกังวลดังกล่าว NCMEC จึงได้จำแนกประเภทการกระทำ ความผิดเป็นการภายใน ในระดับที่ย่อยลงอีก (การกระทำผิด ชนิด 2)⁶¹ โดยใส่รหัสเพิ่มขึ้นแก่รายงาน CyberTips 86 กรณีในช่วงระยะเวลาการรายงานดังกล่าว เพื่อแสดงว่ามีความเกี่ยวข้องกับการล่อลวงเด็กออนไลน์ ก่อนที่ผู้ละเมิดจะเดินทาง เช่นเดียวกับการรายงานในปี พ.ศ. 2560 -2562 พบว่า NCMEC ได้จำแนกรายงาน CyberTips 24 กรณีให้เป็นประเภทที่สำคัญอันดับหนึ่ง ซึ่งบ่งชี้ว่าเด็กกำลังตกอยู่ในอันตราย ในขณะที่เดียวกัน อีก 103 CyberTips ได้ถูกจำแนกเป็นประเภทที่สำคัญอันดับสอง 2 บ่งชี้ว่าเด็กอยู่ในสถานการณ์ที่อันตรายแล้วจริงๆ

59. Bursztein, E. et al. (2562) คัดพบทวนเกี่ยวกับการตรวจจับภาพการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กบนอินเทอร์เน็ต ในเอกสารบันทึกการสัมมนาเว็ลด์ไวด์เว็บ ประจำปี 2562 (WWW'19), 13-17 พฤษภาคม, 2562, ซานฟรานซิสโก, แคลิฟอร์เนีย, สหรัฐอเมริกา สมาคมคอมพิวเตอร์ไอเอ็ม, นิวยอร์ก, สหรัฐอเมริกา จากรายงานต่อผู้ใช้อินเทอร์เน็ต 1,000 คน พบว่าสามประเทศอันดับแรกได้แก่ ประเทศไทย ประเทศไทย และประเทศโซมาเลีย

60. ไต้หวัน ให้ความสำคัญต่อการสืบสวนสอบสวนต่อกรณีที่มีข้อบ่งชี้ว่าเด็กถูกล่วงละเมิดแล้วหรือเป็นเป้าหมายของการกรูมมิง

61. การกระทำผิด ชนิด 2 (ไอที 2) คือการจำแนกประเภทที่เพิ่มขึ้นของ NCMEC ซึ่งรวมถึงการจำแนกประเภทข้อมูลที่จะยึดขึ้นด้วย การกระทำผิด ชนิด 2 อาจรวมถึง เคสที่ส่งต่อมายัง NCMEC โดยระบบอัตโนมัติด้วยไฟล์จากต่างประเทศที่ไม่ยืนยัน (ไฟล์ที่ NCMEC ไม่ได้ตรวจดู), การแบล็คเมลล์ทางออนไลน์, รูปภาพเด็ก (ใส่เสื้อผ้า), ไม่มีข้อมูลเพียงพอ (การบันทึกโดยใช้หุ่นจำลอง), ภาพวาดแอนิเมชันหรือภาพวาดเคลื่อนไหว หรือภาพวาดเสมือนจริง, ภาพที่เป็นผู้ใหญ่ ทั้งนี้ การกระทำผิด ชนิด 2 หมายถึงการคุกคามที่กำลังเกิดขึ้น และไม่เกี่ยวข้องกับระดับความสำคัญ ในการดำเนินงาน

ตาราง 16 CyberTips เกี่ยวกับกรณีต้องสงสัยว่ามีการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กในประเทศไทย ตามรูปแบบการกระทำความผิด

ประเภทของการกระทำความผิด	2560	2561	2562
สื่อการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก, รวมถึงการครอบครอง การผลิต และการเผยแพร่ (การจำแนกประเภทของ NCMEC: สื่อลามกอนาจารเด็ก (child pornography)) ^{62,63}	278,926	360,467	355,360
ผู้เดินทางเพื่อล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก (การจำแนกประเภทของ NCMEC: การท่องเที่ยวเพื่อมีเพศสัมพันธ์กับเด็ก (child sex tourism)) ⁶⁴	12	11	7
การค้าเด็กเพื่อวัตถุประสงค์ทางเพศ	6	6	11
การลวนลามทางเพศต่อเด็ก	2	4	-
ข้อความหรือรูปภาพดิจิทัลบนอินเทอร์เน็ตที่ทำให้เข้าใจผิด	-	3	2
การล่อลวงเด็กทางออนไลน์เพื่อละเมิดทางเพศ	117	14	17
ส่งสื่อลามกอนาจารที่ไม่พึงประสงค์ให้เด็ก	4	2	1
รวมทั้งหมดสำหรับประเทศไทย	279,067	360,507	355,398

ที่มา: ข้อมูล CyberTips โดยได้รับความอนุเคราะห์จาก NCMEC

ในกรณีแพลตฟอร์มสื่อสังคมออนไลน์ ทีเอสไอดำเนินการกับกรณีที่สงสัยว่าเป็นอาชญากรรมเกี่ยวกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ผ่านทางไลน์และอินสตาแกรม สำหรับประเทศไทยในช่วงปี พ.ศ. 2560-2562 มากกว่าร้อยละ 99 ของ CyberTips มาจากผู้ให้บริการทางอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งเป็นแหล่งข้อมูลดังกล่าว ทั้งนี้ผู้ให้บริการทางอิเล็กทรอนิกส์ทั้งหมด 61 แห่ง ได้ส่ง CyberTips อย่างน้อยหนึ่งรายงาน ที่สงสัยว่าเกี่ยวข้องกับการแสวงหาประโยชน์จากเด็กในประเทศไทยในช่วงระยะเวลาของการรายงานที่ได้กล่าวแล้วข้างต้น ข้อมูลนี้แสดงให้เห็นถึงความหลากหลายของแพลตฟอร์มที่ประชาชนทั่วไปและผู้แสวงหาประโยชน์ทางเพศและล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ใช้ในการสื่อสาร

ในปี พ.ศ. 2562 เพชบุ๊กเป็นแพลตฟอร์มที่พบในรายงาน CyberTips มากที่สุดคือร้อยละ 96 ทั้งนี้ CyberTips เกี่ยวกับประเทศไทยที่รายงานโดยเพชบุ๊ก เพิ่มขึ้นร้อยละ 26 ในระหว่างปี พ.ศ. 2560-2562 ซึ่งคล้ายคลึงกับแนวโน้มของประเทศไทยเมื่อเปรียบเทียบกับ CyberTips รวมทั้งสิ้นจากทั่วโลก แม้ว่าผู้โพสต์ใน CyberTips จะเพิ่มขึ้นเล็กน้อยระหว่างปี พ.ศ. 2560 -2562 แต่เป็นการเพิ่มขึ้นในปี พ.ศ. 2560 จาก 3,100 รายงาน เป็น 7,280 รายงาน ในปี พ.ศ. 2562 นอกจากนี้ในปี พ.ศ. 2560 อินสตาแกรม อยู่ใน CyberTips จำนวน 290 รายงาน ซึ่งกระโดดเป็น 2,059 รายงาน ในปี พ.ศ. 2562 ขณะที่ Imgur อยู่ใน CyberTips จำนวน 457 รายงาน ในปี พ.ศ. 2560 และเพิ่มขึ้นเป็น 938 รายงาน ในปี พ.ศ. 2562 และ CyberTips จากทวิตเตอร์มีจำนวน 2,250 รายงานในปี พ.ศ. 2560 และจำนวน 3,067 รายงานในปี พ.ศ. 2562 แม้ว่าแอปส่งข้อความทันที ที่เรียกว่า ไลน์ (Line) จะถูกกล่าวถึงโดยผู้บังคับใช้กฎหมายระดับประเทศ ว่าเป็นแพลตฟอร์มที่ถูกนำไปใช้เกี่ยวกับ

การแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศจากเด็กทางออนไลน์ แต่ไลน์มิได้ถูกรวมเข้าไว้ในการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างละเอียดนี้ เนื่องจากไลน์มิได้อยู่ในข้อกำหนดที่ต้องรายงานกรณีต้องสงสัยว่ามีการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กต่อ NCMEC นอกจากนี้แพลตฟอร์มที่ตั้งอยู่ในรัสเซียที่เรียกว่า วิเคก็มิได้ถูกนำมารวมไว้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเช่นเดียวกัน อนึ่ง ข้อมูลจากไทยฮอตไลน์ บ่งชี้ว่าผู้ละเมิดต่อเด็กในประเทศไทยที่มีการกระทำที่ซับซ้อนและต่อเนื่อง มักแลกเปลี่ยนสื่อการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กภายในกลุ่มที่ตั้งขึ้นมาโดยเฉพาะ เช่น กลุ่มที่ตั้งขึ้นในแพลตฟอร์มวีเคที่ถูกปิดไปแล้ว ในชื่อ “ดูให้ตาแฉะ” ทั้งนี้กลุ่มดังกล่าวมีเนื้อหาและเว็บลิงก์เกี่ยวกับสื่อการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กเป็นจำนวนมาก

เป็นที่น่าสังเกตว่า โฮสติ้งที่ให้บริการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับรูปภาพต่างๆ และแพลตฟอร์มที่ให้บริการส่งต่อวิดีโอมักจะมีชื่ออยู่ใน CyberTips สำหรับประเทศไทย การที่หลายรายงานมีชื่อแพลตฟอร์มต่างๆ เช่น Motherless.com, 4chan (กระดานข่าวอิเล็กทรอนิกส์สำหรับแชร์รูปภาพโดยไม่ต้องเปิดเผยตัวตน), Hacker Factor (บริษัททำวิจัยเพื่อสืบค้นหลักฐานทางดิจิทัล), and Tiversa (เว็บมีดและองค์กรติดตามตรวจสอบการแชร์ข้อมูลและทรัพยากรทางดิจิทัล) เป็นสิ่งยืนยันการมีตัวตนของผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ในประเทศไทย โดยผู้กระทำความผิดเป็นบุคคลที่มีทักษะความเชี่ยวชาญทางเทคโนโลยีที่ล้ำหน้าสลับซับซ้อน นอกจากนี้ การเกิดขึ้นของแพลตฟอร์มอื่นๆ ก็เป็นข้อยืนยันดังกล่าวด้วยเช่นกัน เช่น การเกิดขึ้นของ Discord (อยู่ใน CyberTips 157 รายงาน ในปี พ.ศ. 2562) และ Twitch ซึ่งทั้งสองแพลตฟอร์มถูกใช้เพื่อส่งเสริมการแชทในเกมออนไลน์และการถ่ายทอดสด

62. คำศัพท์ที่ใช้ในคอลัมน์นี้สะท้อนให้เห็นถึงการจำแนกประเภทโดยศูนย์ข้อมูลเด็กหายและเด็กถูกแสวงหาประโยชน์แห่งชาติ (NCMEC) สหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นแนวทางเดียวกับกฎหมายของสหรัฐอเมริกา Disrupting Harm รมรณรงค์การใช้คำศัพท์ สื่อการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก ซึ่งเป็นแนวทางเดียวกับข้อเสนอแนะนำหลักเซมเบิร์ก

63. CyberTips ภายใต้อนุมัติหมายสื่อการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กมากกว่าไฟล์เดียว ตัวอย่างเช่น บางรายงานจากผู้ให้บริการทางอิเล็กทรอนิกส์อาจรวมมากกว่าหนึ่งไฟล์ในรายงาน ซึ่งตรงข้ามกับหนึ่งรูปภาพต่อหนึ่งรายงาน อันส่งผลให้มีรายงานหลายฉบับต่อผู้ต้องสงสัยหนึ่งคน

64. คำศัพท์ที่ใช้ในคอลัมน์นี้สะท้อนให้เห็นถึงการจำแนกประเภทโดยศูนย์ข้อมูลเด็กหายและเด็กถูกแสวงหาประโยชน์แห่งชาติ (NCMEC) สหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นแนวทางเดียวกับกฎหมายของสหรัฐอเมริกา Disrupting Harm รมรณรงค์การใช้คำศัพท์ สื่อการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก ซึ่งเป็นแนวทางเดียวกับข้อเสนอแนะนำหลักเซมเบิร์ก

2.1 การบังคับใช้กฎหมาย

ตาราง 17 CyberTips เกี่ยวกับกรณีที่ต้องสงสัยว่ามีการแสวงหาประโยชน์จากเด็กในประเทศไทย จากผู้ให้บริการทางอิเล็กทรอนิกส์ ยี่สิบหน่วยงานแรก

ผู้ให้บริการทางอิเล็กทรอนิกส์ที่จัดส่งรายงาน	2560	2561	2562	% รวมของปี 2562
Facebook	271,507	347,718	341,24	96%
Google	3,100	4,278	7,280	2%
Twitter, Inc. / Vine.co	2,250	3,083	3,067	1%
Instagram, Inc.	290	2,175	2,059	1%
Imgur, LLC	457	631	938	0.26%
Discord Inc.	-	-	157	
Microsoft – Online Operations	143	1,765	125	
Pinterest Inc.	109	114	121	
Tagged.com	39	37	57	
Imagebam/ Flixya Entertainment/ videobam	157	270	47	
Yahoo! Inc	33	25	33	
Tumblr	71	45	27	
4shared	221	78	25	
ProBoards	1	-	25	
Snapchat	9	16	24	
Roblox	2	6	23	
Skout.com	116	3	18	
MeetMe.com (formerly known as myYearbook.com)	13	15	16	
Adobe Systems Incorporated	9	9	13	
Dropbox, Inc.	4	7	11	

ที่มา: ข้อมูลจาก CyberTips ด้วยความอนุเคราะห์จาก NCMEC เรียงลำดับข้อมูลโดยการนับรายงานของปี พ.ศ. 2560 โดยไม่แสดงผลที่เป็นศูนย์

การแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศ ต่อเด็กทางออนไลน์ และการเล่นเกมออนไลน์

จากการสำรวจข้อมูลครัวเรือน ร้อยละ 81 ของเด็กที่เป็นผู้ใช้ อินเทอร์เน็ตระบุว่าพวกเขาใช้อินเทอร์เน็ตสำหรับการเล่นเกมออนไลน์ ทุกสัปดาห์ โดยเกมออนไลน์เป็นกิจกรรมยอดนิยมในหมู่เด็กชายและเด็กเล็ก ทั้งนี้ ความนิยมในการเล่นเกมนออนไลน์ในเด็กและเยาวชนในประเทศไทยได้มีการบันทึกไว้ในการวิจัยเชิงปริมาณในการศึกษาทศวรรษหน้า⁶⁵ ซึ่งรวมถึงการทำวิจัยในปี พ.ศ. 2562 กับเด็กวัยรุ่นจำนวน 3,056 คน ที่ศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมปีที่ 1-6 ผลการศึกษาพบว่า ร้อยละ 65 เล่นเกมออนไลน์เกือบทุกวัน ประมาณ 3-5 ชั่วโมงต่อวัน⁶⁵

ทั้งนี้ แพลตฟอร์มเกมเป็นทั้งแหล่งความบันเทิง แหล่งการเรียนรู้ และการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมสำหรับหลายๆ คน รวมถึงเด็กด้วย เช่นเดียวกับแพลตฟอร์มอื่นๆ ที่เด็กใช้เวลาเยอะ ซึ่งผู้กระทำความผิดสามารถใช้เกมเพื่อวัตถุประสงค์ในการทำร้ายเด็กด้วย เพื่อให้เห็นภาพชัดเจนขึ้น อัยการจากสำนักงานอัยการสูงสุดได้ให้รายละเอียดเกี่ยวกับกระบวนการรุมรังแกโดยผ่านทางเกมว่า “ผู้กระทำความผิดต่อเด็กจะชักชวนเด็กให้เล่นเกม และขอให้เด็กถอดเสื้อผ้าออกหลังจากเล่นเกมแล้ว หรืออาจกำหนดเงื่อนไขว่าหากเด็กถอดเสื้อผ้าออก ก็จะได้รับรางวัลเช่นเหรียญทองหรือเหรียญเงิน” (RA1-TH-04-A)

ผลการสำรวจข้อมูลครัวเรือนของ *Disrupting Harm* บ่งบอกอย่างชัดเจนว่าเกมออนไลน์คือช่องทางที่เด็กในประเทศไทยสามารถตกเป็นเป้าหมายของการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ได้:

- เด็ก 66 คน ระบุว่าในปีที่ผ่านมาพวกเขาได้รับข้อเสนอเป็นเงินหรือของขวัญในการพบกับบุคคลโดยซึ่งหน้าเพื่อร่วมกิจกรรมทางเพศ และ 41 คน ระบุว่าสิ่งนี้เกิดขึ้นกับพวกเขาผ่านทางเกมออนไลน์
- เด็ก 101 คน ได้รับการชักชวนที่ไม่พึงประสงค์ให้คุยเกี่ยวกับเรื่องทางเพศ ในขณะที่เด็ก 37 คน ระบุว่าครั้งล่าสุดที่ได้รับการติดต่อในลักษณะดังกล่าว เป็นการติดต่อผ่านทางเกมออนไลน์
- เด็ก 68 คน ที่รูปภาพทางเพศถูกส่งต่อโดยที่พวกเขาไม่ได้อนุญาต และ 43 คน ระบุว่าสิ่งนี้เกิดขึ้นเมื่อเร็ว ๆ นี้ ผ่านทางเกมออนไลน์
- เด็ก 167 คน ระบุว่าพวกเขาถูกคุกคามทางเพศด้วยวาจา และ ร้อยละ 24 ระบุว่าสิ่งนี้เกิดขึ้นเมื่อเร็ว ๆ นี้ ผ่านทางเกมออนไลน์

สิ่งที่เกิดขึ้นนี้เป็นความท้าทายเนื่องจากผู้ปกครองและผู้ดูแลเด็กจำนวนมากไม่คุ้นเคยกับเกมออนไลน์ ในขณะที่ร้อยละ 94 ของผู้ปกครองและผู้ดูแลเด็กที่เข้าร่วมการสำรวจข้อมูลครัวเรือนใช้อินเทอร์เน็ต แต่มีเพียงร้อยละ 23 เท่านั้นที่เล่นเกมออนไลน์ประจำทุกสัปดาห์ ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่ต้องอธิบายต่อผู้ปกครองและผู้ดูแลเด็กว่า แม้ว่าเกมออนไลน์มีบทบาทเชิงบวกต่อชีวิตประจำวันของเด็ก แต่ก็เช่นเดียวกับสื่อต่างๆ ที่เด็กมีปฏิสัมพันธ์ด้วย ผู้กระทำความผิดสามารถนำเกมไปใช้ในทางที่ไม่ดีเพื่อแสวงหาประโยชน์ทางเพศหรือล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กได้ ดังนั้น แทนที่จะป้องกันเด็กจากการเล่นเกมออนไลน์ ผู้ปกครองและผู้ดูแลเด็กอาจจะให้ความสนใจเกี่ยวกับชนิดของเกมที่เด็กเล่นบ่อยๆ มากขึ้น และถามคำถามเกี่ยวกับแพลตฟอร์มที่พวกเขาใช้ ใครบ้างที่ร่วมเล่นกับพวกเขา และสอนเด็กเกี่ยวกับความเป็นไปได้ที่จะเผชิญกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศขณะเล่นเกม และวิธีที่จะลดความเสี่ยงจากการถูกทำร้ายดังกล่าว

65. กรมกิจการเด็กและเยาวชน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (2563) รายงานสถานการณ์ของเด็กและเยาวชนสำหรับปีงบประมาณ 2563

2.1 การบังคับใช้กฎหมาย

มีรายงานหลายฉบับจาก skout.com (รวม 137 รายงาน), Tagged.com (รวม 133 รายงาน) และ Tinder, รวมถึง Initech/Growlr ก็ปรากฏอยู่ในรายงานด้วย รายงานเหล่านี้แสดงให้เห็นถึงกรณีต้องสงสัยเกี่ยวกับการเผยแพร่สื่อการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กผ่านทางเว็บหาคู่นอกจากนี้ รายงานที่ได้รับจาก Chaturbate ซึ่งเป็นแพลตฟอร์มที่มีความเชี่ยวชาญในการให้บริการถ่ายทอดสดกิจกรรมทางเพศของผู้ใหญ่พบว่าบ่อยครั้งมีการจ่ายเงินทำโดยใช้สินทรัพย์ดิจิทัล (token) อันก่อให้เกิดความเป็นไปได้มากที่อาจมีการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ อันมีองค์ประกอบเชิงพาณิชย์เกิดขึ้น (ดู การแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ กับองค์ประกอบเชิงพาณิชย์)

2.1.3 การกระทำความผิดเกี่ยวกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก

การกระทำความผิดเกี่ยวกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กที่บันทึกไว้ในคดีของดีเอสไอ และไทแคค นั้น แสดงให้เห็นถึงความยากลำบากในการจำแนกคดีแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออฟไลน์และทางออนไลน์ โดยเฉพาะประเทศไทย ซึ่งเป็นประเทศที่การเผยแพร่สื่อการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กและห่วงโซ่ที่เกี่ยวข้องกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กในลักษณะออฟไลน์จะเชื่อมโยงกัน (ดู แผนภาพแนวนอน ที่รูปภาพ 20) โดยมีตลาดต่างประเทศสำหรับทั้งสองกรณี

ตาราง 18: ดีเอสไอกับคดีการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก จำแนกตามรูปแบบการกระทำความผิด

กรมสอบสวนคดีพิเศษ (ดีเอสไอ)	2560	2561	2562	รวม
กระทำความผิดทางเพศทางออฟไลน์โดยการติดต่อกับเด็กหญิง	1	0	0	1
กระทำความผิดทางเพศทางออฟไลน์โดยการติดต่อกับเด็กชาย	5	4	11	20
ถ่ายทอดสดการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก (live streaming of CSEA) / การล่วงละเมิดต่อเด็กทางไกล (live distant child abuse)	2	2	0	4
การเปิดเผยเนื้อหาอนาจาร/เกี่ยวกับทางเพศโดยไม่ผ่านการควบคุม	4	4	5	13
การผลิตและเผยแพร่สื่อการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก	1	0	0	1
การใช้เทคโนโลยีเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้เดินทางเพื่อการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก	0	0	1	1
การกระทำความผิดทางเพศทางออนไลน์โดยการกลั่นแกล้งจากเพื่อนหรือจากเด็ก	0	0	1	1
รวม	14	10	18	

ที่มา: ได้รับความอนุเคราะห์ข้อมูลจากดีเอสไอ

ตาราง 19 ไทแคคกับคดีการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศจากเด็ก จำแนกตามรูปแบบของการกระทำความผิด

ชุดปฏิบัติการปราบปรามการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ต ประเทศไทย (ไทแคค)	จำนวนกรณี (มิถุนายน 2558 – ตุลาคม 2563) ⁶⁶
การค้ำมนุษย์	89
การล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก	75
การกระทำความผิดเกี่ยวกับสื่อการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก ('สื่อลามกเด็ก')	152
รวม	302

ที่มา: ได้รับความอนุเคราะห์ข้อมูลจากไทแคค

66. ข้อมูลที่ได้รับจากไทแคคนี้ เป็นจำนวนรวมของเคสระหว่างเดือนมิถุนายน 2558 ถึงเดือนตุลาคม 2563 ซึ่งจำนวนของเคสไม่ได้แยกเป็นข้อมูลแต่ละปี ซึ่งทำให้ไม่สามารถนำข้อมูลนี้มาใช้ในการวิเคราะห์ของ Disrupting Harm ซึ่งกำหนดช่วงระยะเวลาของการรายงานเคสตั้งแต่อธิบายไว้ในหัวข้อระเบียบวิธีการวิจัย (เช่น ช่วงระยะเวลา ปี 2560 – 2562)

แม้ว่ามีจำนวนกรณีน้อยและรูปแบบของการกระทำความผิดสะท้อนให้เห็นถึงความแตกต่างในการให้ความสำคัญด้านการดำเนินงานในระดับองค์กรของสองหน่วยงาน อย่างไรก็ตามข้อมูลทางคดีดังกล่าวก็เป็นตัวบ่งชี้ว่าปัจเจกบุคคลหลายคนในประเทศไทยมีความเกี่ยวข้องกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ผ่านทางกิจกรรมที่หลากหลาย และสิ่งนี้หมายถึงความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำความผิดทางออนไลน์และทางออฟไลน์ที่มีการเปลี่ยนแปลงพัฒนาไปอย่างไม่หยุดนิ่ง ทั้งนี้ ข้อมูลจากไทแคคได้นำเสนอไว้ในรูปภาพ 20 ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการคาบเกี่ยวนี้

สถานที่

การทำงานต่อต้านการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กของดีเอสไอเน้นพื้นที่พญาและกรุงเทพฯ ในขณะที่การทำงานของไทแคคครอบคลุมการสืบสวนสอบสวนกรณีการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทั่วประเทศ ทั้งนี้ ระหว่างเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2558 ถึงเดือนตุลาคม พ.ศ. 2563⁶⁷ มีกรณีเกี่ยวกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กในจังหวัดนครราชสีมา (43 กรณี), กรุงเทพฯ (42 กรณี), ชลบุรี (38 กรณี), เชียงใหม่ (31 กรณี) และพะเยา (13 กรณี)

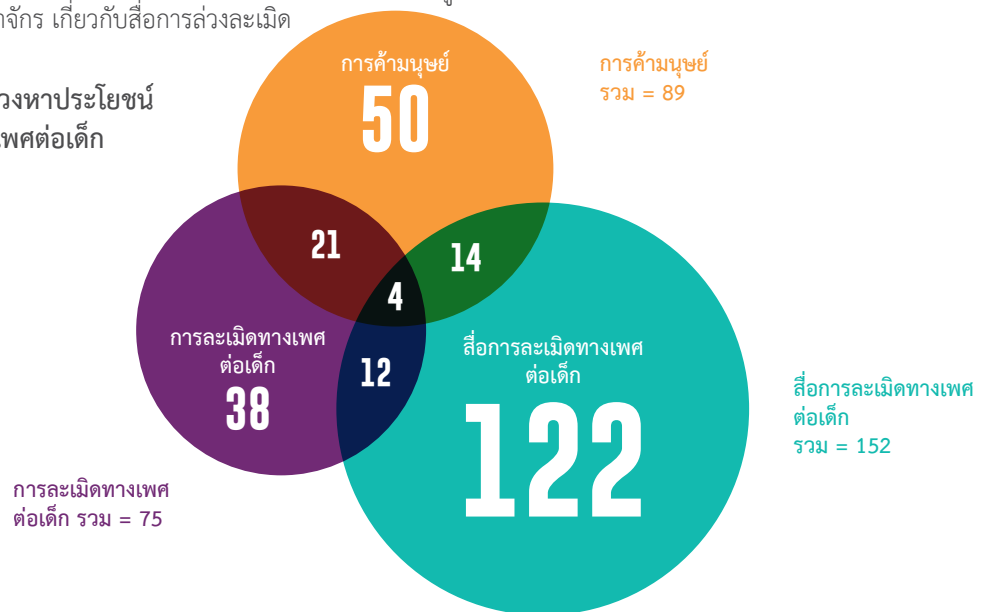
ปฏิบัติการของผู้บังคับใช้กฎหมายเมื่อไม่นานมานี้ แสดงให้เห็นถึงความเชื่อมโยงระหว่างการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กออฟไลน์และออนไลน์ ซึ่งได้คัดเลือกมาดังต่อไปนี้

- ปฏิบัติการทั่วประเทศ 11 กรณี เป็นการดำเนินงานร่วมกันระหว่างไทแคคและสำนักงานสอบสวนกลางแห่งสหรัฐอเมริกา มีช่วงระยะเวลาปฏิบัติการ 12 วัน ในปี พ.ศ. 2559 โดยเป็นการสืบสวนสอบสวนชายไทย 2 คนซึ่งเป็นผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กหญิงและเด็กชาย ในขณะที่เดียวกันชายผู้กระทำความผิด 8 คนก็กำลังถูกสืบสวนสอบสวนความผิดที่สหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย นอร์เวย์ สวิสเซอร์แลนด์ และสหราชอาณาจักร เกี่ยวกับการล่วงละเมิด

ทางเพศต่อเด็ก ซึ่งผู้กระทำความผิดทั้ง 8 คนนี้อยู่

- การปฏิบัติการในคดีเดิมดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง ในปี พ.ศ. 2560 เจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายได้ระบุตัวผู้กระทำความผิดที่เป็นคนไทย 9 คนและเป็นคนอเมริกัน 4 คน โดยกลุ่มคนเหล่านี้ถูกสอบสวนการกระทำความผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ 4 กรณี เกี่ยวกับการล่วงละเมิดเด็ก 2 กรณี และเกี่ยวกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก 6 กรณี และสามารถช่วยเหลือและคุ้มครองผู้เสียหายจำนวน 10 คน
- การปฏิบัติการ 23 วัน พ.ศ. 2561 เป็นการดำเนินงานร่วมกันระหว่างไทแคค กองปราบปรามการค้ามนุษย์ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ตำรวจท่องเที่ยว และหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายอื่นๆ ทำการสืบสวนสอบสวนกรณีการค้ามนุษย์ 3 กรณี กรณีการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก 3 กรณี และ การกระทำความผิดเกี่ยวกับสื่อการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก 11 กรณี เจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายได้ระบุตัวผู้ต้องสงสัยจำนวน 17 คน ซึ่งในจำนวนนี้ 15 คนเป็นชาย และในจำนวนนี้ 14 คน อาศัยอยู่ในประเทศไทย ส่วนอีก 3 คนอาศัยอยู่ในประเทศเยอรมนี รัสเซีย และสวิสเซอร์แลนด์ ทั้งนี้ มีผู้เสียหายจำนวน 8 คน โดย 7 คนเป็นหญิง และในจำนวนนี้ยังเป็นเด็ก 6 คน
- การปฏิบัติการเพื่อช่วยเหลือเด็กในเดือนเมษายนถึงเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2563 โดยเป็นการสืบสวนสอบสวนกรณีการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กจำนวน 53 กรณี ในจำนวนนี้ 30 กรณี เป็น การกระทำความผิดเกี่ยวกับสื่อการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก, 13 กรณี เกี่ยวกับการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก และเกี่ยวกับการค้ามนุษย์เก้ากรณี ทั้งนี้ ในระหว่างการสืบสวนสอบสวนเจ้าหน้าที่ได้ยึดไฟล์เกี่ยวกับสื่อการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กได้จำนวน 150,000 ไฟล์ และจับกุมผู้กระทำความผิด 47 คน และช่วยเหลือผู้เสียหายได้ 40 คน

รูปภาพ 20 รูปแบบกรณีการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก ซึ่งสืบสวนสอบสวนโดยไทแคค (ระหว่างปี 2558 – 2562)

ที่มา: ไทแคค

67. ข้อมูลที่ได้รับจากไทแคคนี้ เป็นจำนวนรวมของเคสระหว่างเดือนมิถุนายน 2558 ถึงเดือนตุลาคม 2563 The data provided by TICAC refers to total number of cases between June 2015 and October 2020 ซึ่งจำนวนของเคสไม่ได้แยกเป็นข้อมูลแต่ละปี ซึ่งทำให้ไม่สามารถนำข้อมูลนี้มาใช้ในการวิเคราะห์ของ *Disrupting Harm* ซึ่งกำหนดช่วงระยะเวลาของการรายงานเคสตั้งแต่อธิบายไว้ในหัวข้อระเบียบวิธีวิจัย (เช่น ช่วงระยะเวลา ปี 2560 – 2562)

2.1 การบังคับใช้กฎหมาย

ความต่อเนื่องและเชื่อมโยงของการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์และออฟไลน์

ข้อมูลจาก *Disrupting Harm* แสดงให้เห็นว่าการแบ่งประเภทการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กในลักษณะ ‘ออนไลน์’ และ ‘ออฟไลน์’ เป็นสิ่งที่ไม่เป็นประโยชน์ เนื่องจากไม่ได้สะท้อนให้เห็นถึงความเป็นจริงของความรุนแรงทางเพศที่เด็กประสบ เด็กสามารถถูกล่วงละเมิดและถูกแสวงหาประโยชน์ได้ในขณะที่ใช้เวลาอยู่ในสิ่งแวดล้อมดิจิทัล ซึ่งผู้กระทำความผิดสามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นเครื่องมือในการกระทำความรุนแรงต่อเด็กได้เช่นกัน เช่น การใช้สื่อสังคมออนไลน์หรือระบบส่งข้อความในทันทีเพื่อล่อลวงเด็กให้เชื่อหรือเพื่อบังคับเด็กให้พบกับผู้กระทำความผิดโดยซึ่งหน้า อันนำไปสู่การแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทาง ‘ออฟไลน์’

กรณีศึกษา – การผลิตและการเผยแพร่สื่อการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก

ในเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2561 ดีเอสไอได้รับแจ้งว่าเด็กชายสองคนติดตามย่าของพวกเขาไปยังที่ทำงานของเธอซึ่งเป็นบ้านของชายไทยคนหนึ่ง ขณะนั้นเจ้าของบ้านอยู่ที่ต่างประเทศแต่แฟนหนุ่มของเขาคอยอยู่ในบ้าน แฟนหนุ่มได้ถ่ายรูปและบันทึกวิดีโอผู้เสียหายในขณะที่อาบน้ำและไม่ได้สวมเสื้อผ้า ทั้งนี้วิดีโอเกมถูกใช้เป็นเครื่องมือล่อลวงให้ผู้เสียหายยินยอมให้ถ่ายรูปและวิดีโอดังกล่าว ซึ่งต่อมาภาพและวิดีโอได้ถูกแชร์ทางออนไลน์ผ่านทางสื่อสังคมออนไลน์แพลตฟอร์มที่เรียกว่าไลน์ (Line) ทั้งนี้ จุดเริ่มต้นของปฏิบัติการสืบสวนสอบสวนการกระทำผิดดังกล่าวเกิดจากการกระชังบอกรายการของตำรวจสหพันธ์ออสเตรเลียซึ่งกรณีนี้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติการแบล็คริสต์ (Operation Blackwrist)⁶⁸ โดยองค์การตำรวจสากลเกี่ยวข้องในการรวบรวม ข้อมูลข่าวกรองและสนับสนุนประเทศสมาชิกในการระบุตัวผู้เสียหาย ทั้งนี้ ผู้เสียหายได้รับการคุ้มครองและดูแลจากเจ้าหน้าที่ผู้ให้คำปรึกษา (counsellor) ของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และผู้กระทำความผิดถูกตัดสินลงโทษจำคุกเป็นเวลา 21 ปี

Disrupting Harm นำเสนอข้อมูลซึ่งเป็นผลจากการศึกษาค้นคว้า ดังนี้:

1. การแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศเกิดขึ้นได้ในสิ่งแวดล้อมออนไลน์
2. การแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศเกิดขึ้นได้ในสิ่งแวดล้อมออฟไลน์ โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นเครื่องมือกระทำการดังกล่าว
3. การแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศเกิดขึ้นทางออฟไลน์ และย้ายไปสู่การกระทำความผิดทางออนไลน์ โดยการส่งต่อภาพหรือวิดีโอการล่วงละเมิด ดังที่แสดงให้เห็นในกรณีศึกษาข้างล่างนี้

จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่รัฐจำนวน 16 คน แสดงให้เห็นถึงความเข้าใจที่มากขึ้นเกี่ยวกับความเชื่อมโยงของอาชญากรรมการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทาง ‘ออฟไลน์’ และอาชญากรรมเกี่ยวกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์: “ปัจจุบันนี้ รูปแบบของการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กเปลี่ยนแปลงไปจากอดีตที่ผ่านมา ปัจจุบันการแสวงหาประโยชน์และการล่วงละเมิดสามารถเกิดขึ้นได้ทางสื่อออนไลน์ ซึ่งไม่ใช้การแสวงหาประโยชน์ทางกายโดยตรงเหมือนเช่นที่เกิดขึ้นในอดีต” (RA1-TH-05-A). แต่ระบบของรัฐกระบวนการยุติธรรม และของภาคประชาสังคม ยังคงมิได้ปรับตัวให้ทันต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน ดังนั้นการรู้เท่าทันพัฒนาการที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลาของดิจิทัลที่ถูกนำไปใช้ประโยชน์ในการล่วงละเมิดต่อเด็กจึงเป็นสิ่งที่สำคัญ: “ผู้ปฏิบัติงานที่อายุประมาณ 30-40 ปี ควรมีความเข้าใจและรู้เท่าทันความคิดและมุมมองของเด็ก เจ้าหน้าที่ที่เป็นคนรุ่นใหม่เหล่านี้ต้องคิดได้ว่าอะไรจะเกิดขึ้นในอนาคต” ผู้แทนกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกล่าว (RA1-TH-01-A-F)

นอกจากนี้ ยังคงขาดความชัดเจนเกี่ยวกับความรับผิดชอบของหน่วยงานต่างๆ ในการแก้ไขปัญหากรณีการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ ดังที่ผู้ให้สัมภาษณ์ท่านหนึ่งเน้นว่า มีความจำเป็นในการออกกฎหมายที่ชัดเจนเกี่ยวกับอาชญากรรม การแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์โดยเฉพาะ เนื่องจากจะช่วยให้ผู้บังคับใช้กฎหมายทำงานได้ง่ายขึ้นและช่วยให้เด็กได้รับความยุติธรรมผ่านกระบวนการทางศาล: “ถ้ามีแนวปฏิบัติพิเศษทางกฎหมาย และมีหน่วยงานเฉพาะของศาล ดำเนินงานกรณีการล่วงละเมิดต่อเด็กทางออนไลน์โดยเฉพาะ เช่นเดียวกับกรณีการค้ามนุษย์ กระบวนการทางศาลจะดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพโดยใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่ามากขึ้น” (RA4-TH-02-A)

68. องค์การตำรวจสากล (2562) เด็ก 50 คน ได้รับการช่วยเหลือ, ผู้กระทำความผิดทางเพศ 9 คน ถูกจับกุม ในการปฏิบัติการระดับสากล

ตาราง 21: CyberTips ของ NCMEC ซึ่งเกี่ยวข้องกับกรณีที่สงสัยว่ามีการแสวงหาประโยชน์จากเด็กในประเทศไทย ตามที่อยู่ไอพีที่ใช้อัปโหลดข้อมูลในแต่ละปี⁶⁹

	2560	2561	2562	% ความเปลี่ยนแปลง จาก ปี 2560 ถึง ปี 2562	% ความเปลี่ยนแปลง จาก ปี 2561 ถึง ปี 2562
ที่อยู่ไอพีในประเทศไทยที่ใช้อัปโหลดข้อมูล	229,372	260,867	258,614	13%	-1%
รวมรายงานที่เกี่ยวข้องกับประเทศไทย	279,067	360,507	355,398	27%	-1%
[จำนวน] รายงานต่อที่อยู่ไอพีแต่ละที่อยู่	1.22	1.38	1.37	13%	-1%

ที่มา: ข้อมูล CyberTips ได้รับความอนุเคราะห์จาก NCMEC

จุดศูนย์รวมสำหรับการเผยแพร่สื่อการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก

เครื่องมือในการเข้าถึงเครือข่ายอินเทอร์เน็ตแต่ละตัวจะมีที่อยู่ที่ถูกตั้งขึ้นตามเกณฑ์วิธีอินเทอร์เน็ต ซึ่งสามารถบอกได้ว่าเครื่องคอมพิวเตอร์นั้นตั้งอยู่ที่ไหน ณ เวลาใด เรียกอีกอย่างว่า อินเทอร์เน็ตโพรโทคอล แอดเดรสส์ [หรือ ที่อยู่ไอพี] ซึ่งทำให้สามารถวิเคราะห์หมายเลขที่อยู่ไอพีที่เกี่ยวข้องกับกรณีที่สงสัยว่ามีการแสวงหาประโยชน์จากเด็กตามข้อมูลที่ปรากฏใน CyberTips ของ NCMEC สำหรับประเทศไทย

รายงาน [CyberTips] หลายฉบับระบุที่อยู่ไอพีเดียวกันสามารถเป็นตัวบ่งชี้ได้ว่าผู้ต้องสงสัย (หรืออย่างน้อยเครื่องมือที่ใช้ในการเข้าถึงอินเทอร์เน็ต) กำลังกระทำความผิดที่เกี่ยวกับการเผยแพร่สื่อการล่วงละเมิดทางเพศ ต่อเด็กหลายรูปแบบ ในขณะที่ออนไลน์ในครั้งเดียวกัน ซึ่งอาจบ่งบอกถึงรูปแบบการกระทำความผิดอย่างเปิดเผย เนื่องจากเป็นไปได้ไม่น้อยมากที่การกระทำดังกล่าวจะเกิดขึ้นเนื่องจากขาดความรู้ที่เกี่ยวข้อง เช่นเดียวกัน การที่ค่าเฉลี่ยของที่อยู่ไอพีแต่ละที่อยู่ในประเทศไทยซึ่งปรากฏใน CyberTips มีจำนวนน้อยอย่างสม่ำเสมอ (ดูรูปภาพ 21) อาจแสดงให้เห็น ถึงแนวโน้มการกระทำความผิดเกี่ยวกับสื่อการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก ในการออนไลน์บนแพลตฟอร์มที่เป็นที่นิยมระดับโลกแต่ละครั้งนั้นอยู่ในระดับต่ำ

ข้อมูลการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กที่เผยแพร่บนเครือข่ายแบบเพียร์เพียร์ (peer-to-peer) ซึ่งเป็นระบบเครือข่ายการแชร์ไฟล์ที่ก้าวหน้ามากนั้นแสดงให้เห็นถึงสถานการณ์ที่ค่อนข้างแตกต่างจากที่กล่าวข้างต้น ข้อมูลจากระบบการคุ้มครองเด็กขององค์กรเครือข่ายการช่วยเหลือเด็ก พบว่าระหว่างวันที่ 9 มิถุนายน พ.ศ. 2562 ถึงวันที่ 8 มิถุนายน พ.ศ. 2563 ที่อยู่ไอพีสัญชาติไทยจำนวน 3,049 รายการ เกี่ยวข้องกับการเผยแพร่หรือดาวน์โหลดสื่อการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก อย่างไรก็ตาม เนื่องจากระบบการคุ้มครองเด็กดังกล่าวไม่สามารถติดตามตรวจสอบเครือข่ายการแชร์ไฟล์ทั้งหมด ดังนั้นจึงไม่ควรใช้ข้อมูลนี้เป็นตัวแทนการกระทำความผิดทั้งหมดเกี่ยวกับสื่อการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กที่เกิดขึ้นบนแพลตฟอร์มเหล่านั้น อนึ่ง ข้อมูลจากการศึกษาของ *Disrupting Harm* ซึ่งเป็นตัวแทนสำหรับประเทศไทยและประเทศอื่นๆ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้สามารถนำมาใช้เปรียบเทียบได้ (ดูรูปภาพ 22)

ตาราง 22: การเผยแพร่และดาวน์โหลดสื่อการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่ *Disrupting Harm* ดำเนินงาน ซึ่งข้อมูลเกี่ยวกับเครือข่ายการแชร์ไฟล์แบบเพียร์เพียร์ (peer-to-peer) รวบรวมโดยองค์กรเครือข่ายการช่วยเหลือเด็ก

	ที่อยู่ไอพี (IP Addresses)	ข้อมูลขนาดใหญ่ที่โปรแกรมสร้างขึ้นสำหรับระบุถึงสิ่งต่างๆ ของข้อมูลได้หมด โดยไม่มีการระบุซ้ำ (Globally Unique Identifiers (GUIDs))
ประเทศกัมพูชา	1,319	95
ประเทศอินโดนีเซีย	1,124	202
ประเทศมาเลเซีย	2,754	558
ประเทศฟิลิปปินส์	1,971	1,446
ประเทศไทย	3,049	609
ประเทศเวียดนาม	925	141

ที่มา: องค์กรเครือข่ายการช่วยเหลือเด็ก (Child Rescue Coalition) ให้ความอนุเคราะห์ข้อมูลระหว่างวันที่ 9 มิถุนายน พ.ศ. 2562 - 8 มิถุนายน พ.ศ. 2563

เห็นได้ว่าเครื่องมือที่ใช้ในการส่งต่อสื่อการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางเครือข่ายการแชร์ไฟล์แบบเพียร์เพียร์ในประเทศไทยมีมากกว่าประเทศอื่นๆ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่ *Disrupting Harm* ดำเนินงานการเผยแพร่ทางเครือข่ายแบบเพียร์เพียร์เป็นการกระทำที่มีความก้าวหน้ามาก เมื่อเปรียบเทียบกับเผยแพร่ทางแพลตฟอร์มสื่อสังคมออนไลน์หลักๆ ทั้งนี้ผู้ใช้จำเป็นต้องดาวน์โหลดซอฟต์แวร์เฉพาะ และต้องกระตือรือร้นในการอัปเดตและค้นหาสื่อการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก ซึ่งการค้นหาส่วนใหญ่จะค้นหาจากชื่อไฟล์ที่แชร์ในเครือข่ายผู้ละเมิดต่อเด็ก

69. ข้อสังเกต: อาจมีการนับที่อยู่ไอพีเดียวกันมากกว่าหนึ่งปี และรายงานชิ้นนี้อาจระบุที่อยู่ไอพีมากกว่าที่อยู่ไอพีเดียว มาตราการทางเทคนิคผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตขึ้นนั้น รวมถึงการกำหนดที่อยู่ไอพีที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง และการส่งต่อที่อยู่ไอพีรุ่นที่ 4 ไปยังเครื่องมือจำนวนมหาศาลที่ใช้ในการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตสามารถก่อให้เกิดผลกระทบต่อหมายเลขที่อยู่ไอพีที่ใช้ในการเข้าถึงข้อมูล

2.1 การบังคับใช้กฎหมาย

ในขณะที่เดียวกับการตรวจค้นที่อยู่ไอพีมากมายที่ติดตั้งซอฟต์แวร์สำหรับการแชร์ไฟล์ในแต่ละครั้งทำได้โดยใช้ระบบข้อมูลขนาดใหญ่ที่โปรแกรมสร้างขึ้นสำหรับระบุถึงสิ่งต่างๆ ของข้อมูลได้หมดโดยไม่มีภาระระบุซ้ำ เรียกว่า Globally Unique Identifiers ซึ่งแสดงผลเป็นตัวเลขในรูปภาพข้างบนนี้ บ่งชี้ว่าโดยเฉลี่ยแล้วผู้กระทำความผิดในประเทศไทยที่เกี่ยวข้องกับการเผยแพร่สื่อการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กโดยใช้ออนไลน์หลายครั้งในช่วงระยะเวลาที่เก็บข้อมูลตัวอย่าง ซึ่งข้อสังเกตนี้บ่งชี้ว่าการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์คงอยู่และเป็นไปอย่างต่อเนื่องโดยบุคคลหลายคนที่อยู่ในประเทศไทย

การแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์อันมีองค์ประกอบเชิงพาณิชย์

สองปีของปฏิบัติการระดับสากลแบล็คริสต์ (Operation Blackwrist)⁷⁰ แสดงให้เห็นว่าสื่อการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กได้ถูกจำหน่ายในรูปแบบรายย่อยในประเทศไทย ผ่านทางเว็บไซต์ที่ต้องสมัครเข้าเป็นสมาชิกและทางตลาดเว็บมืด ผู้บังคับใช้กฎหมายรายงานว่ามีการใช้บริการกระเป๋าเงินอิเล็กทรอนิกส์ทรูมันนี่ (TrueMoney) เป็นเครื่องมือในการจ่ายเงินเพื่อเข้าถึงการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ มีข้อมูลเพิ่มเติมที่องค์การตำรวจสากลได้รับซึ่งระบุว่าประเทศไทยเป็นหนึ่งในหลายๆ ประเทศที่รับชำระเงินผ่านการโอนเงิน ซึ่งต้องสงสัยว่าจะมีความเชื่อมโยงกับการแสวงหาประโยชน์จากเด็กในช่วงการรายงานการศึกษาของ *Disrupting Harm*

นอกจากนี้ ข้อมูลจากไทยฮอตไลน์บ่งชี้ว่าส่วนใหญ่แล้วบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการเผยแพร่สื่อการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กเพื่อผลกำไรมักเป็นผู้ใหญ่และบ่อยครั้งที่พวกเขาจะส่งลิงก์ที่ปกป้องพาสเวิร์ดให้แก่ลูกค้าที่จ่ายเงิน การสั่งซื้อสื่อการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กสามารถทำได้ผ่านทาง ออนไลน์ฟอรัมและกลุ่มของผู้ละเมิด การสั่งซื้อสื่อการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์สามารถนำไปสู่การกระทำความผิดทางออนไลน์ในกรณีลูกค้าต้องการมีประสบการณ์จริงในการเข้าถึงเด็ก (ดูที่กล่อง ความต่อเนื่องและเชื่อมโยงของการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์และออฟไลน์ สำหรับรายละเอียดของความคาบเกี่ยวกันระหว่างการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์และออฟไลน์) นอกจากนี้ เจ้าหน้าที่ของไทยฮอตไลน์รายงานว่าสื่อการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กที่มีเด็กไทยเกี่ยวข้องด้วยได้ปรากฏบนเว็บไซต์พอร์นฮับ (Pornhub)

“ในประเทศไทย การเผยแพร่สื่อการล่วงละเมิดทางเพศเด็กและการแสวงหาประโยชน์และล่วงละเมิดทางเพศเด็กทางกายภาพมักมีความเชื่อมโยงกัน โดยมีตลาดต่างประเทศสำหรับทั้งสองกรณี”

กรณีศึกษา: การเผยแพร่สื่อการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กเพื่อประโยชน์ทางการเงิน

ในเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2560 มีบันทึกการจับกุมชายไทยอายุ 30 ปีที่จังหวัดหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้วยข้อหาครอบครองสื่อการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก เขาถูกกล่าวหาว่าได้ล่วงละเมิดทางเพศเด็กชาย อายุระหว่าง 12-13 ปี จำนวน 30 คน ในช่วงระยะเวลาหนึ่งปี กระทำการผลิตและเผยแพร่สื่อดังกล่าวโดยการโพสต์รูปภาพบนเฟซบุ๊กของตนเอง เด็กทั้งหมดอาศัยอยู่กับครอบครัว ในบริเวณใกล้เคียงกับบ้านของผู้กระทำความผิด เด็กผู้เสียหายเป็นสมาชิกครอบครัวของผู้กระทำความผิดและบางคนเป็นเพื่อนบ้าน ทั้งนี้ ดีเอสไอได้รับเบาะแส จากองค์การตำรวจสากล ซึ่งผลการสืบสวนสอบสวนพบว่าผู้กระทำความผิดมีรายได้จากการขายสื่อการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กโดยใช้แอฟทรมันนี่ ซึ่งเป็นบริการกระเป๋าตั้งสำหรับเครือข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่แนวหน้าของประเทศไทย ผู้กระทำความผิดได้จัดเก็บข้อมูลการละเมิดไว้ในระบบคลาวด์ (cloud storage) และใช้บริการโฮสติ้ง (file hosting service) ซึ่งมีเซิร์ฟเวอร์ (server) อยู่ในยุโรปในการเผยแพร่สื่อดังกล่าว ความร่วมมือระหว่างประเทศนำไปสู่การสืบสวนการค้นหาและระบุตัวผู้เสียหาย และการนำผู้กระทำความผิดมารับโทษ โดยผู้กระทำความผิดถูกตั้งข้อกล่าวหาในการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ทางออนไลน์ และถูกจำคุกเป็นเวลา 146 ปี

การวิเคราะห์ของทวิตเตอร์สำหรับ *Disrupting Harm* – ทวิตเตอร์ได้ระบุยูอาร์แอล (URLs) 3 ล้านยูอาร์แอลทั่วโลก ระหว่างปี พ.ศ. 2560-2562 เนื่องจากผู้ใช้ละเมิดนโยบายป้องกันการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กของแพลตฟอร์ม ทั้งนี้ กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์บนแพลตฟอร์มแบ่งได้เป็นสองประเภทคือ: การแชร์ลิงก์ไปยังเซิร์ฟเวอร์ของบุคคลที่สามซึ่งใช้เป็นโฮสต์ (host) สื่อการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก และเชื่อมผู้ใช้ (users) กับผู้ผลิตสื่อการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กคนอื่นๆ ทั้งนี้ ลิงก์ที่ส่งไปยังเซิร์ฟเวอร์ของบุคคลที่สามแยกย่อยประเภทออกได้สองประเภทย่อยหลัก: ยูอาร์แอลแบบสั้น (เช่น bit.ly, ift.tt, dlvr.it, goo.gl, and ow.ly) และลิงก์สื่อสังคมออนไลน์ทั่วไป (เช่น อินสตาแกรม ยูทูบ เรดดิต (Reddit) เฟซบุ๊ก) ทั้งสองประเภทรวมกันคิดเป็นร้อยละ 50 ของลิงก์เกี่ยวกับสื่อการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กที่แชร์ทางทวิตเตอร์ ทั้งนี้ เว็บไซต์ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับผู้ใหญ่มีจำนวนยูอาร์แอลน้อยกว่า และมีความหลากหลายในแต่ละประเทศ

70. องค์การตำรวจสากล (2562) เด็ก 50 คน ได้รับการช่วยเหลือ, ผู้กระทำความผิดทางเพศ 9 คน ถูกจับกุม ในการปฏิบัติการระดับสากล

ตาราง 23: 5 โดเมนลิงก์แชร์โดยผู้ใช้ทวิตเตอร์ ซึ่งถูกระงับเนื่องจากมีกิจกรรมเกี่ยวกับสื่อการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก ทั้งนี้ไม่ได้รวมลิงก์แบบสั้นต่างๆ ไป และลิงก์สื่อสังคมออนไลน์ไว้ในตารางข้างล่างนี้

	ประเทศไทย	ประเทศอินโดนีเซีย	ประเทศฟิลิปปินส์	ทั้งหมดในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
1	nudyed.net	path.com	curiouscat.me	curiouscat.me
2	2ch-matome-site.com	wl.gs	8ch.net	socialcam.com
3	curiouscat.me	tl.gd	ask.fm	path.com
4	swarmapp.com	kecirit.com	dz4link.com	nudyed.net
5	vine.co	socialcam.com	socialcam.com	2ch-matome-site.com

ที่มา: ทีมความปลอดภัยของทวิตเตอร์

รูปภาพข้างบนนี้แสดงให้เห็น 5 โดเมนลิงก์ในประเทศไทย อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ และทั้งหมดในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ทวิตเตอร์ได้ยืนยันว่าในช่วงปีพ.ศ. 2560-2562 ผู้ใช้ทวิตเตอร์จำนวนหนึ่งถูกระงับการใช้แพลตฟอร์มเนื่องจากสงสัยว่ามีกิจกรรมเกี่ยวกับสื่อการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กเกิดขึ้นในประเทศไทย อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย กัมพูชา และเวียดนาม ทั้งนี้ จำนวนผู้ใช้ที่ถูกระงับการใช้แพลตฟอร์มในประเทศไทยสูงกว่าประเทศอื่นๆ ที่ *Disrupting Harm* ดำเนินงานในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ นอกจากนี้ ที่อยู่อีเมลที่เชื่อมโยงไปยังบัญชีทวิตเตอร์เหล่านี้ส่วนใหญ่เป็นบัญชีอีเมลที่อยู่บนเว็บต่างๆ ไป เช่น Gmail, Hotmail/Outlook และ Yahoo อีเมล สำหรับพฤติกรรมของบุคคลต่างๆ ที่ถูกระงับการใช้แพลตฟอร์มนั้น มีพฤติกรรมที่ต้องการสื่อสารในช่องทางที่เป็นส่วนตัวมากขึ้น เช่น การส่งข้อความโดยตรง หรือพยายามเปลี่ยนไปใช้แพลตฟอร์มที่มีความเป็นส่วนตัวมากกว่า (เช่น ไลน์ในประเทศไทย) เพื่อปกปิดกิจกรรมของตน โดยสไกป์ (Skype) ถูกใช้เป็นโดเมนแพลตฟอร์มสำหรับกิจกรรมเกี่ยวกับการถ่ายทอดสดที่เกิดขึ้นในช่องทางที่มีความเป็นส่วนตัว อนึ่ง ในด้านการเผยแพร่เพื่อการค้ำนันทิตเตอร์รายงานว่าบัญชีทวิตเตอร์ในประเทศไทยที่ถูกระงับการใช้ดังกล่าวข้างต้นแล้วนั้น มีการระบุราคาอยู่ในข้อมูลประวัติโดยย่อของเจ้าของบัญชีด้วย (เช่น 100 หรือ 150 บาท (US\$3-5)) นอกจากนี้ ได้มีการระบุอายุที่สนใจ รวมทั้งลิงก์สำหรับช่องทางภายนอก เช่น ไลน์ สไกป์ ไว้ในรายละเอียดประวัติโดยย่อของเจ้าของบัญชีด้วย

การเข้าถึงสื่อการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กผ่านทางเว็บไซต์

ได้มีการดำเนินงานวิจัยโดยใช้กูเกิ้ล เทรนด์ เพื่อหาคำตอบเกี่ยวกับแนวโน้มระดับความสนใจในสื่อการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กจากการค้นหาข้อมูลบนเว็บสาธารณะ (open web searches)⁷¹ ในครั้งแรก องค์การตำรวจสากลได้เลือกคำ 20 คำ⁷² เป็นคำกลุ่มตัวอย่างเฉพาะซึ่งประกอบด้วยคำหลักและวลีที่มักใช้เมื่อมีความสนใจพิเศษต่อสื่อการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก โดยกำหนดช่วงระยะเวลาตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2560 - วันที่ 31 ธันวาคม 2562 ซึ่งผลของการค้นหาในประเทศไทยในแต่ละคำทั้ง 20 คำนั้น ผลที่ได้คือ ‘ไม่มีข้อมูลเพียงพอ’

ผลที่แสดงว่า ‘ไม่มีข้อมูลเพียงพอ’ หมายถึงคะแนนความนิยมเป็นศูนย์ ซึ่งแสดงว่ามีความสนใจต่ำต่อกลุ่มคำตัวอย่างเหล่านั้น (ซึ่งมิได้หมายความว่าจำนวนในการค้นหาคำเหล่านั้นเป็นศูนย์) ตามภูมิภาคและระยะเวลาที่กำหนดไว้⁷³ เมื่อเปรียบเทียบกับการค้นหาระดับโลกโดยใช้กลุ่มคำตัวอย่างเดิมและกลุ่มคำตัวอย่างจากประเทศอื่น ผลที่ได้ดังกล่าวนั้นแสดงว่าการใช้กลุ่มคำเฉพาะที่ใช้ในการค้นหาเกี่ยวกับสื่อการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กในประเทศไทยน้อยกว่าในประเทศอื่นๆ บางประเทศ แม้ว่าอาจมีข้อโต้แย้งว่าการค้นหาสื่อการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กที่ยังมีความซับซ้อนมากเท่าไร ความเป็นไปได้ในการค้นหาทางเว็บสาธารณะยังมีน้อยเท่านั้น แต่คำในกลุ่มคำตัวอย่างบางคำเป็นที่นิยมในการค้นหาในประเทศอื่นๆ นั้น ชี้ให้เห็นว่ายังมีการใช้เว็บสาธารณะในการค้นหาสื่อการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก

71. กูเกิ้ล เทรนด์ เป็นเครื่องมือสำหรับสาธารณะชน ใช้สำหรับวิเคราะห์แนวโน้มความนิยมของคำในการค้นหา โดยอิงกับการค้นหาอื่นๆ (เช่น การค้นหารูป ค้นหาข่าว ค้นหาบนยูทูบ ฯลฯ) ที่มีคำตัวแปรตามที่ได้กำหนดขึ้นไว้แล้ว ทั้งนี้ เครื่องมือนี้ประมวลผลเป็นคะแนน (จาก 1 ถึง 100) แทนการแสดงผลเป็นจำนวนการค้นหา โดยอยู่บนพื้นฐานของคำที่ค้นหาหรือสัดส่วนที่โยงกับการค้นหาทั้งหมดของคำหรือสิ่งโยง จุดข้อมูล (data points) จะถูกแบ่งออกโดยการค้นหาทั้งหมดตามพื้นที่ของการค้นหาและช่วงเวลาที่กำหนดไว้ เพื่อดูแนวโน้มความนิยม แม้ว่ากูเกิ้ล เทรนด์นำข้อมูลการค้นหาเรื่องต่างๆ มาจากเครื่องมือกูเกิ้ล เซิร์ช (Google Searches) เท่านั้น แต่ชุดข้อมูลดังกล่าวสามารถใช้เป็นตัวแทนของแนวโน้มได้เนื่องจากมีการค้นหาเป็นหลายล้านครั้งในหนึ่งวัน ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูลและการให้คะแนนที่ “คำถามที่พบบ่อยเกี่ยวกับข้อมูลกูเกิ้ล เทรนด์”

72. เลือกใช้คำภาษาอังกฤษเนื่องจากหากใช้คำที่เป็นภาษาของพื้นที่นั้นๆ ผลการค้นหาจะกระจายไม่ตรงกับสิ่งที่ต้องการค้นหา ทั้งนี้ ทีมต่อต้านอาชญากรรมต่อเด็กขององค์การตำรวจสากลเป็นผู้คัดเลือกคำเฉพาะด้านเหล่านี้ และเพื่อให้รายงานของประเทศต่างๆ ที่ *Disrupting Harm* ดำเนินงานเป็นไปในแนวทางเดียวกัน จะใช้คำที่เป็นภาษาพูดในท้องถิ่นเฉพาะเมื่อคำเหล่านั้นเป็นคำที่หน่วยงานด้านกฎหมายคัดเลือกมาให้เท่านั้น ซึ่งในกรณีของประเทศไทย หน่วยงานด้านกฎหมายมิได้คัดเลือกคำลักษณะดังกล่าวมาให้

73. Ramadanti, D. (2563) การบอกเรื่องราวกับกูเกิ้ล เทรนด์ โดยใช้ Pytrends ใน Python

2.1 การบังคับใช้กฎหมาย

ทั้งนี้ พบว่าคำที่ใช้อย่างแพร่หลายทั่วประเทศไทยในการค้นหาสื่อการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กในระยะเวลาการเก็บข้อมูลที่กำหนดไว้ดังกล่าวข้างต้นนั้น เป็นคำที่มีความเฉพาะเจาะจงน้อยกว่าครั้งแรก คือเป็นคำระดับเริ่มต้น (entry level) ซึ่งรวมถึงการใช้ภาษาอังกฤษในการค้นหาเนื้อหาที่เป็นรูปภาพและวิดีโอที่แสดงถึงกิจกรรมทางเพศกับและระหว่างเด็กวัยรุ่น กับเด็ก และกับทารก ทั้งนี้ มีความสนใจเป็นพิเศษในเนื้อหาของสื่อการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กสัญชาติรัสเซีย เกาหลี และญี่ปุ่น โดยเฉพาะรูปภาพและวิดีโอการ์ตูนอะนิเมะและเฮ็นไต (anime and hentai) สำหรับการค้นหาบนแพลตฟอร์มอื่นๆ เช่น วิเค ฟันทิพย์ และเรดดิต (Reddit) เป็นการค้นหาเนื้อหาเกี่ยวกับสื่อการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กในรูปแบบเฉพาะ เช่น การล่วงละเมิดภายในครอบครัว หรือสื่อที่เกี่ยวข้องกับเด็กชาติพันธุ์โดยเฉพาะ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้ค้นหาทางเว็บในประเทศไทยบางคนมีความต้องการที่เฉพาะเจาะจง อันเป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงความสนใจในสื่อการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กอย่างกระตือรือร้นและอย่างต่อเนื่องซึ่งเป็นการพัฒนาที่เกินไปกว่าความอยากรู้อยากเห็นในตอนแรก

สำหรับคำที่ไม่ใช่ภาษาอังกฤษ ไทยฮอตไลน์ที่ดำเนินงานรับแจ้งเหตุเกี่ยวกับสื่อการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กในระดับประเทศ ได้เลือกคำและวลีภาษาไทยประมาณ 200 คำ และส่งให้กูเกิ้ลคัดกรองคำและวลีดังกล่าว ทั้งนี้ มีความเป็นไปได้ที่คำเหล่านี้ได้ถูกส่งต่อไปยังองค์กรผู้บังคับใช้กฎหมายระดับสากลสำหรับการทำดัชนีหรือคำหลักที่ใช้ในการค้นหาสื่อการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กที่เป็นตัวแทนในระดับโลกมากขึ้น อย่างไรก็ตาม ผลจากการค้นหาที่ได้กล่าวแล้วข้างต้นแสดงให้เห็นว่ามีความปรารถนาหรือความกระหายในสื่อการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กในประเทศไทย โดยใช้เว็บสาธารณะสำหรับการค้นหา

โฮสต์ตั้งสื่อการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก

ประเทศไทยถูกระบุว่าเป็นประเทศที่โฮสต์รูปภาพและวิดีโอที่สมาชิกขององค์กรอินโฮป (INHOPE) ประเมินว่าเป็นสื่อที่ผิดกฎหมาย โดยใช้แพลตฟอร์ม I- 'See' (c)-Child-Abuse-Material (ICCAM)⁷⁴

ตาราง 24: โฮสต์ตั้งสื่อการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กในประเทศไทย โดยใช้ ICCAM ตรวจสอบโดยสมาชิกองค์กร INHOPE

	2560	2561	2562
สิ่งผิดกฎหมาย (สื่อการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กที่ได้รับการยืนยัน)	818	3,801	2,486
ร้อยละของผลรวมระดับโลก	0.55%	1.70%	0.78%

ที่มา: ได้รับความอนุเคราะห์จากองค์กร INHOPE

แม้ว่าจำนวนร้อยละของการโฮสต์ในระดับโลกมีจำนวนน้อย แต่จำนวนของสื่อผิดกฎหมายที่โฮสต์ในประเทศไทยเพิ่มขึ้นในปี.ศ. 2561 ซึ่งสามารถอธิบายโดยพิจารณาถึงการดำเนินงานได้ในระดับหนึ่งว่ามีการตรวจค้นสื่อการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทั่วโลกเพิ่มมากขึ้น รวมทั้งในปีเดียวกันนี้ ได้มีการใช้เครื่องมือในการค้นหาที่เรียกว่าโครงการ Arachnid เว็บครอเลอร์ (Project Arachnid web crawler) 75 ด้วยมูลนิธิอินเทอร์เน็ตวอตช์ (Internet Watch Foundation) ได้จัดทำรายงานยืนยันการโฮสต์สื่อการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กในประเทศไทย

ตาราง 25: การโฮสต์สื่อการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กในประเทศไทย ตรวจสอบโดยมูลนิธิอินเทอร์เน็ตวอตช์

	2560	2561	2562
รายงานการกระทำ (สื่อการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กที่ได้รับการยืนยัน) (Actioned Reports)	643	3112	1624
ร้อยละของผลรวมระดับโลก	0.82%	2.96%	1.22%

ที่มา: ได้รับความอนุเคราะห์ข้อมูลจากมูลนิธิอินเทอร์เน็ตวอตช์

ไทยฮอตไลน์ดำเนินงานภายใต้มูลนิธิอินเทอร์เน็ตร่วมพัฒนาไทย ทำหน้าที่รับแจ้งเหตุเกี่ยวกับสื่อการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กระดับประเทศ ไทยฮอตไลน์ได้รายงานจำนวนยูอาร์แอลที่ได้รับการยืนยันว่ามีสื่อการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กปรากฏอยู่ (โดยเป็นการโฮสต์ระดับประเทศและระดับสากล)

ตาราง 26: ยูอาร์แอลที่ได้รับการยืนยันว่ามีสื่อการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กปรากฏอยู่ รายงานโดยไทยฮอตไลน์

	2559	2560	2561	2562
จำนวนยูอาร์แอลที่ได้รับการยืนยันว่ามีสื่อการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก	846	1,421	4,223	7,921

ที่มา: ได้รับความอนุเคราะห์ข้อมูลจากไทยฮอตไลน์

เนื่องจากสถิติเหล่านี้เป็นสถิติเกี่ยวกับเว็บไซต์ซึ่งตรงข้ามกับสถิติสื่อการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กเป็นรายภาพ จำนวนมหาศาลของสื่อการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กบนเว็บไซต์จึงอาจเป็นตัวบ่งชี้ที่ครอบคลุมถึงการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ในระดับประเทศ รวมถึงการรายงานได้มากกว่าโฮสต์ที่ค้นพบโดยหน่วยงานต่างประเทศ ทั้งนี้จำนวนสถิติเหล่านี้รวมถึงโฮสต์ทั้งในระดับประเทศและระดับสากล ซึ่งทำให้สามารถประเมินจำนวนเว็บไซต์ที่โฮสต์ในประเทศไทยได้

74. INHOPE. (2564) ICCAM คืออะไร & ทำไมจึงมีความสำคัญ?

75. โครงการนี้ดำเนินงานโดยศูนย์ของประเทศแคนาดา โครงการ Arachnid เป็นเครื่องมือที่ออกแบบมาเพื่อติดตามลิงก์บนเว็บไซต์ที่เคยถูกรายงานต่อ CyberTips แคนาดาว่ามีสื่อการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กปรากฏอยู่ ซึ่งเครื่องมือที่ทันสมัยนี้จะตรวจจับรูปภาพ/วิดีโอดังกล่าวได้ถูกเผยแพร่ในพื้นที่สาธารณะที่โหนดบ้าง เมื่อเครื่องมือสามารถตรวจจับสื่อดังกล่าวได้แล้ว ผู้ให้บริการโฮสต์จะได้รับแจ้งให้ลบเนื้อหาดังกล่าวออก

การกรรโชกทางเพศ (Sexual extortion)

ไทแคร์รายงานว่า การกรรโชกทางเพศเป็นกลยุทธ์ที่ผู้กระทำความผิดส่วนใหญ่ใช้ เพื่อให้ผู้เสียหายยินยอมร่วมกิจกรรมการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศทางออนไลน์ ผู้แทนจากไทยฮอตไลน์ตั้งข้อสังเกตว่า อาจมีการใช้กลยุทธ์นี้ในกรณีที่เด็กเป็นผู้ผลิตรูปภาพหรือวิดีโอด้วยตัวเอง

ผู้แทนจากไทยฮอตไลน์ยังได้กล่าวเพิ่มเติมว่า มีหลายกรณีที่ผู้กระทำความผิดได้สร้างข้อมูลส่วนตัวปลอมทางออนไลน์ขึ้นมาเพื่อเข้าถึงและติดต่อกับเด็ก โดยส่วนใหญ่จะแสร้งว่าตนอายุรุ่นราวคราวเดียวกับเด็ก เป้าหมาย จากประสบการณ์ของ Thai Hotline ดังกล่าว เด็กบางคนถูกล่อลวง (groom) ทางออนไลน์โดยให้ผลิตเนื้อหาทางเพศเพื่อแลกเปลี่ยนกับเงิน หรือสัญญาว่าจะได้งานเป็นนางแบบหรือนายแบบ ในบางกรณีจะได้ยินเสียงผู้ใหญ่คอยกำกับกรรโชกทางเพศของเด็กหรือยุยงให้เด็กทำสิ่งต่างๆ สำหรับตัวเด็กเองนั้นบางคนก็จะส่งเสริมหรือชักชวนเพื่อนด้วย เนื่องจากมีมุมมองว่าเป็นโอกาสที่จะหารายได้ หรือในกรณีอื่นๆ เด็กคิดว่าพวกเขาแบ่งปันเนื้อหาดังกล่าวให้แก่แฟนของตนซึ่งเป็นสิ่งที่พวกเขาสมัครใจทำ โดยขาดความเข้าใจว่าเนื้อหาดังกล่าวจะถูกส่งต่อไปยังกลุ่มผู้กระทำความผิดโดยไม่ได้รับอนุญาตและบ่อยครั้งเป็นไปเพื่อผลประโยชน์ทางการเงิน นอกจากนี้ ไทยฮอตไลน์ยังได้กล่าวถึงคดีใหญ่คดีหนึ่งที่ผู้กระทำความผิดได้ตั้งบริษัทโมเดลลิ่งปลอมขึ้นและได้ครอบครองวิดีโอ 1,000 วิดีโอที่เด็กเป็นผู้ผลิตขึ้นเอง ทั้งนี้ ผู้กระทำความผิดต่อเด็กมักสร้างข้อมูลส่วนตัวปลอมขึ้นมาหลายไฟล์เพื่อสื่อสารและปฏิสัมพันธ์กับเด็กหลายคนในเวลาเดียวกัน และใช้ ‘แรงกดดันจากเพื่อน’ ในการทำให้เด็กเป้าหมายไว้วางใจและไม่รู้สึกต่อต้านเกี่ยวกับการเปลือยกาย ทั้งนี้ ประสบการณ์ของเด็กในการส่งต่อภาพที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับทางเพศโดยไม่เต็มใจและการถูกรรโชกทางเพศจะนำเสนอเพิ่มเติมใน [บทที่ 2.2](#)

“ประเทศไทยยังคงเป็นจุดหมายปลายทางที่ได้รับความนิยมอย่างสูงสำหรับผู้เดินทางเพื่อล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก เมื่อพิจารณาจากประเทศที่ *Disrupting Harm* จัดทำวิจัย”

2.1.5 ความเชื่อมโยงกับการเดินทางและการท่องเที่ยว

ข้อมูลเกี่ยวกับผู้เดินทางเพื่อการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กเป็นตัวบ่งชี้ถึงการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กด้วย เนื่องจากผู้กระทำความผิดเหล่านี้มักบันทึกการล่วงละเมิดเอาไว้สำหรับตนเองหรือนำไปเผยแพร่ ผู้กระทำความผิดอาจใช้เทคโนโลยีสื่อสารในการล่อลวงเด็ก หรือจัดหาเด็กเพื่อการล่วงละเมิดทางเพศออนไลน์ หรือเพื่อรักษาความสัมพันธ์กับเด็กที่พวกเขาได้ล่วงละเมิดทางกายภาพแล้ว

ข้อมูลที่ได้รับจากหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายซึ่งเป็นพันธมิตรขององค์การตำรวจสากลระบุว่าประเทศไทยยังคงเป็นจุดหมายปลายทางที่ได้รับความนิยมสำหรับผู้เดินทางเพื่อการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก หน่วยงานผู้บังคับใช้กฎหมายต่างประเทศจำนวนมากได้รายงานระหว่าง พ.ศ. 2560-2562 พวกเขาสืบสวนกรณีการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กในประเทศไทยหลายกรณี โดยผู้ที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดเป็นคนไทย

หลายประเทศกำหนดให้ผู้กระทำความผิดทางเพศที่ถูกตัดสินโทษแล้วจำเป็นต้องแจ้งแก่หน่วยงานกลางของรัฐหากต้องการเดินทางไปต่างประเทศ จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับจากหน่วยงานผู้บังคับใช้กฎหมายในต่างประเทศหน่วยงานหนึ่งพบว่า ระหว่างปี พ.ศ. 2558 ถึง พ.ศ. 2563 ทะเบียนบันทึกผู้กระทำความผิดทางเพศของประเทศดังกล่าว ได้รับการแจ้งเตือนว่ามีผู้กระทำความผิดจะเดินทางมาประเทศไทย จำนวน 168 ครั้ง ซึ่งหมายถึงร้อยละ 27 ของการแจ้งเตือนของประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้⁷⁶ ที่ *Disrupting Harm* ดำเนินงาน นอกจากนี้ หน่วยงานระดับประเทศอีกหน่วยงานหนึ่งรายงานว่าระหว่างเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2560 ถึงเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2563 รายงานแจ้งเตือนสำหรับประเทศไทยคิดเป็นร้อยละ 47 ของการแจ้งเตือนทั้งหมดของหน่วยงานเกี่ยวกับการเดินทางของผู้กระทำความผิด ซึ่งมากกว่าประเทศอื่นใดที่ *Disrupting Harm* ดำเนินงาน

แอนเจิล วอทช์ เซ็นเตอร์ ของหน่วยสืบสวนเพื่อความมั่นคงแห่งมาตุภูมิสหรัฐอเมริกา (The United States Homeland Security Investigations' Angel Watch Center) เป็นหน่วยงานที่ดำเนินการแจ้งเตือนไปยังเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในประเทศปลายทางที่ถูกตัดสินโทษชาวอเมริกันในคดีล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก เพื่อยืนยันกำหนดการเดินทางของผู้กระทำความผิดว่าจะเดินทางไปยังประเทศนั้นๆ โดยระหว่างปี พ.ศ. 2560 ถึงปี พ.ศ. 2563 แอนเจิล วอทช์ เซ็นเตอร์ ได้แจ้งเตือนประเทศไทย 243 ครั้ง คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 20 ของจำนวนการแจ้งเตือนทั้งหมดในประเทศที่ *Disrupting Harm* ดำเนินงานในช่วงระยะเวลาดังกล่าว ซึ่งร้อยละ 70 (จำนวน = 170 ครั้ง) ของจำนวนการแจ้งเตือนนี้มีผลให้ผู้ต้องโทษในคดีล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กดังกล่าวถูกปฏิเสธการเข้าประเทศ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความร่วมมือที่มีประสิทธิภาพ ระหว่างหน่วยงานผู้บังคับใช้กฎหมายของสหรัฐอเมริกาและไทยในการป้องกันการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กจากผู้เดินทางเพื่อการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก

76. องค์การตำรวจสากลได้ขอข้อมูลเชิงคุณภาพและเชิงลึกจากหน่วยงานผู้รักษากฎหมายต่างประเทศหลายหน่วยงานที่ทำงานด้านข้อมูลข่าวกรองหรือกิจกรรมในพื้นที่ในประเทศที่ *Disrupting Harm* ดำเนินงาน ซึ่งการปกปิดที่มาของข้อมูลบางส่วนนี้เป็นไปตามแนวปฏิบัติการทำงานด้านข่าวกรองและการคุ้มครองข้อมูล

2.2 ประสบการณ์ของเด็กเกี่ยวกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศในประเทศไทย

การให้คำนิยามของการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ในการดำเนินงานโครงการ *Disrupting Harm* นั้น ได้กำหนดคำนิยามโดยรวมถึงสื่อการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก การถ่ายทอดสดการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก และการกรูมมิ่งทางออนไลน์เพื่อประโยชน์ทางเพศไว้ด้วย ซึ่งแนวคิดเหล่านี้ได้ถูกนำมาใช้เพื่อประโยชน์ในการจัดการและนำเสนอผลของงานวิจัย นอกจากนี้ยังเป็นการแสดงออกถึงความตระหนักว่าสิ่งต่างๆ ที่เด็กต้องประสบในการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์นั้นแม้มีความแตกต่างกันเพียงเล็กน้อย แต่มีความซับซ้อนอย่างมาก บ่อยครั้งที่เหตุการณ์หรือการกระทำความผิดดังกล่าวเกิดขึ้นในลักษณะผสมผสานกัน หรือในลักษณะลำดับเหตุการณ์ ทั้งนี้ จากเนื้อหาที่อธิบายไว้ในกล่องข้อความในหัวข้อ *ความต่อเนื่องและเชื่อมโยงของการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์และออฟไลน์* ในหน้า 42 การแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ไม่ได้เกิดขึ้นในสิ่งแวดล้อมดิจิทัลเท่านั้น แต่เทคโนโลยีดิจิทัลสามารถถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการอำนวยความสะดวกสำหรับบันทึกการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออฟไลน์ด้วย

การสำรวจข้อมูลครัวเรือนของ *Disrupting Harm* ได้ศึกษาถึงรูปแบบต่างๆ ของการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศทางออนไลน์ในเด็กอายุ 12-17 ปี ที่เป็นผู้ใช้อินเทอร์เน็ต ประสบ ซึ่งได้นำเสนอผลการศึกษาในแต่ละรูปแบบดังกล่าวข้างต้น ข้อมูลจากการศึกษาในภาพรวมพบว่า ในปีที่ผ่านมาเพียงปีเดียว ประมาณการได้ว่า ร้อยละ 9 ของเด็กอายุ 12-17 ปีที่ใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทย ตกเป็นผู้เสียหายจากการถูกแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศจากเด็กทางออนไลน์อย่างร้ายแรง ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติแต่ละกรณีในภาพรวมแสดงให้เห็นถึงรูปแบบ ได้แก่ การที่เด็กถูกแบล็คเมล์เพื่อให้เข้าร่วมกิจกรรมทางเพศ การที่บางคนส่งต่อรูปภาพทางเพศของเด็กโดยไม่ได้รับอนุญาต หรือบีบบังคับให้เด็กเข้าร่วมกิจกรรมทางเพศโดยสัญญาว่าจะได้รับเงินหรือของขวัญเป็นการตอบแทน ซึ่งสิ่งเหล่านี้เกิดขึ้นในปีที่ผ่านมา ก่อนการเก็บข้อมูลสำหรับงานวิจัยนี้

1. บางคนเสนอเงินหรือของขวัญแก่เด็กเพื่อแลกเปลี่ยนกับภาพหรือวิดีโอทางเพศ
2. บางคนเสนอเงินหรือของขวัญแก่เด็กเพื่อขอพบกับเด็กตัวต่อตัว เพื่อกระทำการบางอย่างเกี่ยวกับเพศ
3. บางคนส่งต่อภาพทางเพศของเด็กโดยเด็กไม่ได้อนุญาต
4. บางคนข่มขู่หรือแบล็คเมล์เด็กเพื่อให้เด็กเข้าร่วมกิจกรรมทางเพศ

จากการประเมินของ *Disrupting Harm* เมื่อเปรียบเทียบกับสัดส่วนดังกล่าวต่อประชากรเด็กที่ใช้อินเทอร์เน็ตในช่วงอายุเดียวกันนี้ จะประมาณการได้ว่ามีเด็กจำนวน 400,000 คน ในประเทศไทย ตกเป็นเป้าหมายของอันตรายดังกล่าวอย่างน้อยหนึ่งรูปแบบในช่วงระยะเวลาเพียงหนึ่งปี ทั้งนี้ ควรคำนึงด้วยว่าการสำรวจนี้ได้ทำการสำรวจกับเด็กที่ใช้อินเทอร์เน็ตและเป็นผู้ที่อยู่อาศัยที่บ้าน ซึ่งหมายถึงว่ายังมีเด็กที่ตกอยู่ในความเปราะบางต่ออันตรายดังกล่าวอีกเป็นจำนวนมาก เช่น เด็กเคลื่อนย้าย หรือเด็กเร่ร่อน ซึ่งไม่ได้ถูกนำเข้าร่วมในการวิเคราะห์นี้

2.2.1 การกรูมมิ่งทางออนไลน์

Disrupting Harm ให้คำนิยามการกรูมมิ่งทางออนไลน์ว่า การเกี่ยวข้อง กับเด็กผ่านทางเทคโนโลยีด้วยความตั้งใจที่จะล่วงละเมิดทางเพศหรือ แสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก ซึ่งการกรูมมิ่งอาจเกิดทางออนไลน์ ทั้งกระบวนการหรือโดยการผสมผสานทั้งทางออนไลน์และการเกี่ยวข้อง กับเด็กทางกายภาพ

การกรูมมิ่งทางออนไลน์เป็นกระบวนการที่ซับซ้อนซึ่งมีรูปแบบไม่ชัดเจน และยากที่จะตรวจสอบ โดยเฉพาะเมื่อกระบวนการกรูมมิ่งเกี่ยวข้องกับ กระบวนการสร้างความเชื่อใจ ความไว้วางใจ ให้เกิดขึ้นระหว่างผู้กระทำ ความผิดและเด็กที่ละน้อย ซึ่งใช้ระยะเวลาในการสร้างความสัมพันธ์ ดังกล่าวมากกว่าปกติ เจ้าหน้าที่ส่วนหน้าที่ให้ความช่วยเหลือด้าน สังคมสงเคราะห์ท่านหนึ่งอธิบายว่า ส่วนใหญ่แล้วเด็กถูก ‘เตรียมความ พร้อม’ สำหรับการล่วงละเมิดทางเพศ และถูกทำให้เข้าร่วมกิจกรรมทาง เพศทางออนไลน์หรือทางกายภาพ: “การสื่อสารทางออนไลน์คือช่องทาง ที่ช่วยให้ผู้กระทำผิดหรือผู้อำนวยความสะดวกเข้าถึงตัวเด็กได้ง่าย และรวดเร็ว และใช้ประโยชน์จากความเปราะบางของเด็กเพื่อหลอกลวง บีบบังคับ ชักชวน และแสวงหาประโยชน์จากพวกเขา” (RA3-TH-11-A) อย่างไรก็ตาม การกรูมมิ่งทางออนไลน์สามารถเกิดขึ้นได้อย่างทันทีทันใด โดยผู้กระทำความผิดขอให้เด็กหรือกอดันเด็กให้ส่งเนื้อหาทางเพศของ พวกเขาเองให้ตน หรือให้เด็กเข้าร่วมในกิจกรรมทางเพศ ทั้งนี้ วิธีการ ดังกล่าวรวมถึงการกรรโชกทางเพศด้วย

ในขณะที่กำลังเขียนรายงานฉบับนี้ กฎหมายไทยไม่ได้กำหนดให้การ กรูมมิ่งเด็กเพื่อวัตถุประสงค์ทางเพศเป็นความผิดทางอาญา อย่างไรก็ตาม อัยการจากสำนักงานอัยการสูงสุดท่านหนึ่งระบุว่า การกระทำความผิดดังกล่าวได้ถูกบรรจุไว้ในร่างกฎหมายแล้ว ซึ่งอยู่ในขั้นตอนของ การรับรองจากรัฐสภา (RA1-TH-05-A). นอกจากนี้ ข้อมูลเชิงลึกซึ่งได้รับ จากงานวิจัยและกระบวนการประชุมปรึกษาที่จัดขึ้นโดย *Disrupting Harm* พบว่าบทบัญญัติเกี่ยวกับการกรูมมิ่งเด็กเพื่อประโยชน์ทางเพศ ที่ถูกกำหนดไว้ในร่างกฎหมายนั้น กำหนดบทลงโทษที่มากขึ้นหากการ กรูมมิ่งเกิดขึ้นผ่านทางเทคโนโลยี นอกจากนี้ มีความเป็นไปได้ว่าคำ จำกัดความที่กำหนดไว้ในร่างกฎหมายจะรวมถึงการกรูมมิ่งเด็กเพื่อ “การกระทำใดๆ ที่ไม่เหมาะสม” ดังนั้น อาจรวมถึงกระบวนการกรูมมิ่ง ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กโดยการพบกัน ซึ่งหน้า และกรณีที่มีการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กเกิดขึ้นทางออนไลน์ เท่านั้น

ความเป็นไปได้ในการกรูมมิ่ง - เด็กได้รับการชักชวนให้คุยเรื่องเพศ

ในการสำรวจข้อมูลครัวเรือนกับเด็กอายุระหว่าง 12-17 ปีที่ใช้งาน อินเทอร์เน็ตในประเทศไทย เด็กถูกถามว่าในปีที่ผ่านมาพวกเขาประสบ กับพฤติกรรมบางอย่างที่สามารถบ่งชี้ว่าเป็นการกรูมมิ่งหรือไม่ กลุ่มเด็ก ที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับกรณีที่มีความเป็นไปได้ว่าเป็นการกรูมมิ่งถูก ถามคำถามต่อเนื่องเกี่ยวกับประสบการณ์ครั้งล่าสุดที่พวกเขาประสบกับ พฤติกรรมดังกล่าวว่า: พวกเขาารู้สึกอย่างไร, เกิดขึ้นทางออนไลน์หรือทาง ออฟไลน์ (หรือทั้งสองทาง), ใครเป็นคนทำพฤติกรรมดังกล่าวกับพวกเขา และพวกเขาได้บอกใครเกี่ยวกับสิ่งที่เกิดขึ้นหรือไม่ ทั้งนี้ เนื่องจากมีเด็ก ส่วนน้อยที่กล่าวว่าพวกเขาตกเป็นเป้าหมายของความเป็นไปได้ว่าจะ ถูกกรูมมิ่งคำถามต่อเนื่องส่วนใหญ่จึงใช้กับกลุ่มตัวอย่างย่อยกลุ่มเล็กๆ ซึ่งในกรณีที่กลุ่มตัวอย่างมีจำนวนน้อยกว่า 50 การนำเสนอผลลัพธ์ต้องนำ เสนอในรูปแบบจำนวนแทนการนำเสนอให้รูปแบบร้อยละ เพื่อป้องกันการ บิดเบือนข้อมูลจริง นอกจากนี้ เนื่องจากตระหนักว่าการแสวงหา ประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กสามารถเกิดขึ้นได้ หลากหลายวิธีและในหลายสถานที่ จุดข้อมูล (data points) ส่วนใหญ่ ข้างล่างนี้จึงรองรับคำตอบที่หลากหลาย และอาจนำมารวมกันได้เกิน ร้อยละ 100

ผลจากการสำรวจข้อมูลครัวเรือนแสดงให้เห็นว่าในปีที่ผ่านมาร้อยละ 10 ของเด็กอายุ 12-17 ปี ที่ใช้อินเทอร์เน็ต ถูกชักชวนให้พูดคุยเกี่ยวกับ เรื่องทางเพศหรือกิจกรรมทางเพศเมื่อพวกเขาไม่ต้องการ ความแตกต่าง ด้านอายุ เพศ และที่อยู่อาศัยในเมือง ไม่มีอิทธิพลที่สังเกตเห็นได้ชัดต่อ การถูกชักชวนหรือไม่ถูกชักชวน อนึ่ง เด็กคนหนึ่งที่มีประสบการณ์กับ เหตุการณ์ลักษณะนี้อาจมีความรู้สึกถึงอันตรายในระดับที่แตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับบริบทของสิ่งที่เด็กประสบ ตัวอย่างเช่น เด็กคนหนึ่งกำลังถูก แพนสาวหรือแฟนหนุ่มชักชวนให้พูดคุยเรื่องทางเพศ แต่เด็กคนนั้นยังไม่ ต้องการพูดคุยเรื่องดังกล่าวในขณะนั้น เด็กคนนั้นอาจไม่ตกอยู่ใน อันตรายร้ายแรงที่เกิดจากปฏิสัมพันธ์ดังกล่าว แต่หากพิจารณาในอีก ด้านหนึ่ง สิ่งที่เกิดขึ้นเหล่านี้สามารถเป็นตัวอย่างที่บ่งชี้ถึงความมุงร้าย ของความพยายามกรูมมิ่งได้เช่นเดียวกัน – ดังนั้น จึงเป็นเหตุผลที่กล่าวถึง สถานการณ์ลักษณะดังกล่าวว่าเป็นกรณีที่มีความเป็นไปได้ (ตรงข้ามกับ สิ่งที่เกิดขึ้นจริง) ว่าเป็นการกรูมมิ่ง

ออนไลน์ หรือ ออฟไลน์? เมื่อปีที่ผ่านมา ในกลุ่มเด็กจำนวน 101 คนที่ ถูกชักชวนให้พูดคุยเกี่ยวกับเรื่องเพศโดยที่เด็กไม่ต้องการ ครั้งล่าสุดที่ เด็กส่วนใหญ่ถูกชักชวนคือทางออนไลน์ โดยผ่านทางแพลตฟอร์มสื่อ สังคมออนไลน์หรือในเกมออนไลน์ (ดูแผนภาพข้อมูลที่หน้า 51) เมื่อ เปรียบเทียบกับเด็กที่อายุมากกว่าในกลุ่มตัวอย่าง เด็กอายุน้อยกว่า (อายุ 12-13 ปี) มีแนวโน้มที่จะถูกชักชวนในลักษณะดังกล่าวผ่านทาง เกมออนไลน์ ทั้งนี้ การถูกชักชวนโดยซึ่งหน้าเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นน้อยลง (19%) อย่างไรก็ตาม สัดส่วนของเด็กที่ไม่ต้องการตอบคำถามนี้มีเป็น จำนวนมาก คือร้อยละ 21 ของเด็กกลุ่มตัวอย่างที่เลือกคำตอบ ‘ไม่รู้’ และ ‘ไม่ต้องการตอบคำถามนี้’

2.2 ประสบการณ์ของเด็กเกี่ยวกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศในประเทศไทย

เด็กจำนวน 65 คน ที่ครั้งล่าสุดถูกชักชวนผ่านสื่อสังคมออนไลน์ให้พูดคุยเกี่ยวกับเรื่องเพศเมื่อพวกเขาไม่ต้องการ มีแนวโน้มที่จะตกเป็นเป้าหมายสำหรับพฤติกรรมดังกล่าวมากที่สุดทางเฟซบุ๊ก หรือเฟซบุ๊ก เมสเซนเจอร์ ตามด้วยทวิตเตอร์ ติกต็อก อินสตาแกรม ดิสคอร์ด ยูทูบ โลกซ์ และทวิตซ์ (Twitch)

เนื่องจากการชักชวนให้เด็กพูดคุยเกี่ยวกับเรื่องทางเพศสามารถเกิดขึ้นได้โดยไม่มีเทคโนโลยีเข้ามาเกี่ยวข้อง ดังนั้น ในการวิเคราะห์จึงได้เน้นเฉพาะครั้งล่าสุดที่เด็กถูกชักชวนในลักษณะดังกล่าวทางสื่อสังคมออนไลน์ หรือในเกมออนไลน์ (จำนวน = 72 คน) สำหรับการวิเคราะห์ในลำดับต่อมา เนื่องจากพวกเขาเป็นตัวแทนของความเป็นไปได้ที่จะเกิดกรณีการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศทางออนไลน์

เด็กรู้สึกอย่างไร: ในจำนวนเด็ก 72 คน ซึ่งถูกชักชวนผ่านช่องทางออนไลน์ - ทางสื่อสังคมออนไลน์ หรือทางเกมออนไลน์ - ให้พูดคุยเกี่ยวกับเรื่องเพศซึ่งพวกเขาไม่ต้องการการนั้น ร้อยละ 30 กล่าวว่าพวกเขาไม่ได้รับผลกระทบใดๆ เลยจากการถูกชักชวนดังกล่าว ในขณะที่ร้อยละ 70 รู้สึกไม่ดีกับประสบการณ์นี้ และที่พบมากที่สุดคือ รู้สึกผิด กลัว หงุดหงิด และทุกข์ใจ

เด็กจัดการกับการชักชวนที่พวกเขาไม่ต้องการอย่างไร: ขณะที่ร้อยละ 32 ของเด็กที่ถูกชักชวนให้พูดคุยเกี่ยวกับเรื่องเพศโดยพวกเขาไม่ต้องการในปีที่ผ่านมาไม่สนใจกับคำชักชวนโดยหวังว่าปัญหาจะหายไปเอง และในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน (31%) ของเด็กกลุ่มตัวอย่างดังกล่าว ปฏิเสธที่จะทำตามคำชักชวน อนึ่ง เมื่อเปรียบเทียบกับเด็กที่อายุน้อยกว่าและเด็กหญิงพบว่า เด็กที่อายุมากกว่าและเด็กชายมีแนวโน้มที่จะทำตามคำชักชวนนี้ นอกจากนี้ คำตอบอื่นๆ ที่เด็กกล่าวถึงเป็นส่วนใหญ่รวมถึงการพยายามให้ผู้กระทำความผิดเลิกยุ่งกับพวกเขา โดยพวกเขาหยุดใช้อินเทอร์เน็ตชั่วคราวหนึ่ง และก็มีเพียงเด็กจำนวนน้อยในกลุ่มตัวอย่างดังกล่าว (จำนวน = 3 คน) ทำตามคำชักชวน

ใครเป็นคนชักชวน: เด็กส่วนใหญ่ที่ถูกชักชวนให้พูดคุยเกี่ยวกับเรื่องเพศซึ่งพวกเขาไม่ต้องการกล่าวว่าผู้กระทำความผิดเป็นเพื่อนที่เป็นผู้ใหญ่หรือเป็นคนรู้จัก 1 ใน 4 ของเด็กเหล่านี้กล่าวว่าพวกเขาได้รับการชักชวนจากคนบางคนที่ไม่รู้จัก แม้ว่าสัดส่วนดังกล่าวไม่ใช่เป็นสัดส่วนที่น้อย แต่เมื่อนำทั้งสองกรณีมาพิจารณาร่วมกันจะเห็นได้ว่าบุคคลที่เด็กรู้จักมีแนวโน้มที่จะติดต่อชักชวนเด็กในลักษณะดังกล่าวมากกว่าบุคคลที่เด็กไม่รู้จัก

เด็กบอกเรื่องนี้ให้ใครรู้: เด็กที่ถูกชักชวนให้พูดคุยเกี่ยวกับเรื่องเพศซึ่งพวกเขาไม่ต้องการนั้น ส่วนใหญ่มีแนวโน้มที่จะคุยกับผู้ปกครองและผู้ดูแลเด็กเพศหญิงเพื่อขอความช่วยเหลือ นอกจากนี้ยังพบว่าเป็นเรื่องปกติที่เด็กจะปรึกษากับพี่น้องของตน ซึ่งการสนับสนุนจากครอบครัวนี้สะท้อนให้เห็นได้จากการที่ร้อยละ 94 ของเด็กกลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งว่าสมาชิกครอบครัวจะช่วยเหลือพวกเขา หากพวกเขามีปัญหา

ร้อยละ 14 ของเด็กกลุ่มตัวอย่างบอกเพื่อนเกี่ยวกับเหตุการณ์ล่าสุดที่ถูกชักชวนให้พูดคุยเกี่ยวกับเรื่องเพศซึ่งพวกเขาไม่ต้องการ และเด็กมีแนวโน้มที่จะไม่รายงานสิ่งที่เกิดขึ้นผ่านกลไกที่เป็นทางการ มีเพียงเด็ก 2 คนเท่านั้นที่จะแจ้งตำรวจเกี่ยวกับสิ่งที่เกิดขึ้น และเด็กหนึ่งคนจะแจ้งเรื่องที่เกิดขึ้นผ่านช่องทางกรับรายงานทางออนไลน์ ทั้งนี้ สิ่งที่น่ากังวลใจคือร้อยละ 31 ของเด็กเหล่านี้ (จำนวน = 22 คน) ไม่บอกใครเกี่ยวกับสิ่งที่เกิดขึ้นกับพวกเขา ซึ่งรวมเด็ก 14 คน จากกลุ่มตัวอย่างที่อายุมากกว่าด้วย (อายุ 16-17 ปี) ทั้งนี้ อุปสรรคในการเปิดเผยถึงสิ่งที่เกิดขึ้นกับเด็กจะได้กล่าวไว้ในบทที่ 2.5

ความเป็นไปได้ของการถูกรุมมึง – เด็กถูกชักชวนให้ส่งต่อภาพหรือวิดีโอทางเพศ

พฤติกรรมที่บ่งชี้ถึงการถูกรุมมึงคือการที่เด็กถูกชักชวนให้ส่งภาพหรือวิดีโอที่มีเนื้อหาทางเพศ ภายในปีที่ผ่านมา ร้อยละ 7 ของเด็กที่ใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทย (จำนวน = 72 คน) ได้รับคำชักชวนโดยพวกเขาไม่ต้องการ ให้ส่งรูปหรือวิดีโอที่เห็นอวัยวะเพศของตน ทั้งนี้ เพศหรือกลุ่มอายุไม่มีอิทธิพลต่อการถูกชักชวนหรือไม่ถูกชักชวน

ผู้กระทำความผิดบางคนตั้งใจที่จะใช้เล่ห์เหลี่ยมในการควบคุมเด็ก เพื่อให้ผลิตและส่งภาพเกี่ยวกับเรื่องเพศผ่านทางเทคโนโลยีดิจิทัลไม่ว่าผู้กระทำความผิดตั้งใจจะพบเด็กซึ่งหน้าหรือไม่ก็ตาม ความพยายามระดับโลกเพื่อต่อต้านการถูกรุมมึงเด็กให้ส่งภาพหรือวิดีโอที่เกี่ยวกับเรื่องเพศของตนเอง ยังคงเป็นไปอย่างช้าๆ ในปี พ.ศ. 2558 ท่ามกลางความวิตกกังวลเกี่ยวกับเรื่องนี้ คณะกรรมการดูแลการปฏิบัติตามอนุสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองเด็กจากการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศของสภายุโรป (หรือที่รู้จักในนาม ‘คณะกรรมการลันซาโรเต’) ได้ออกเอกสารแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องนี้ โดยแนะนำว่ารัฐบาลควรขยายความหมายของคำว่าถูกรุมมึงเพื่อวัตถุประสงค์ทางเพศ ให้รวมถึง “กรณีที่มีการล่วงละเมิดทางเพศไม่ได้เกิดขึ้นจากการกระทำโดยพบกันซึ่งหน้า แต่เป็นการกระทำที่เกิดขึ้นทางออนไลน์ไว้ด้วย”⁷⁷

77. คณะกรรมการลันซาโรเตของสภายุโรป (2558) [ความเห็นต่อมาตรา 23 ของอนุสัญญาลันซาโรเตและคำอธิบาย](#) ย่อหน้า 20

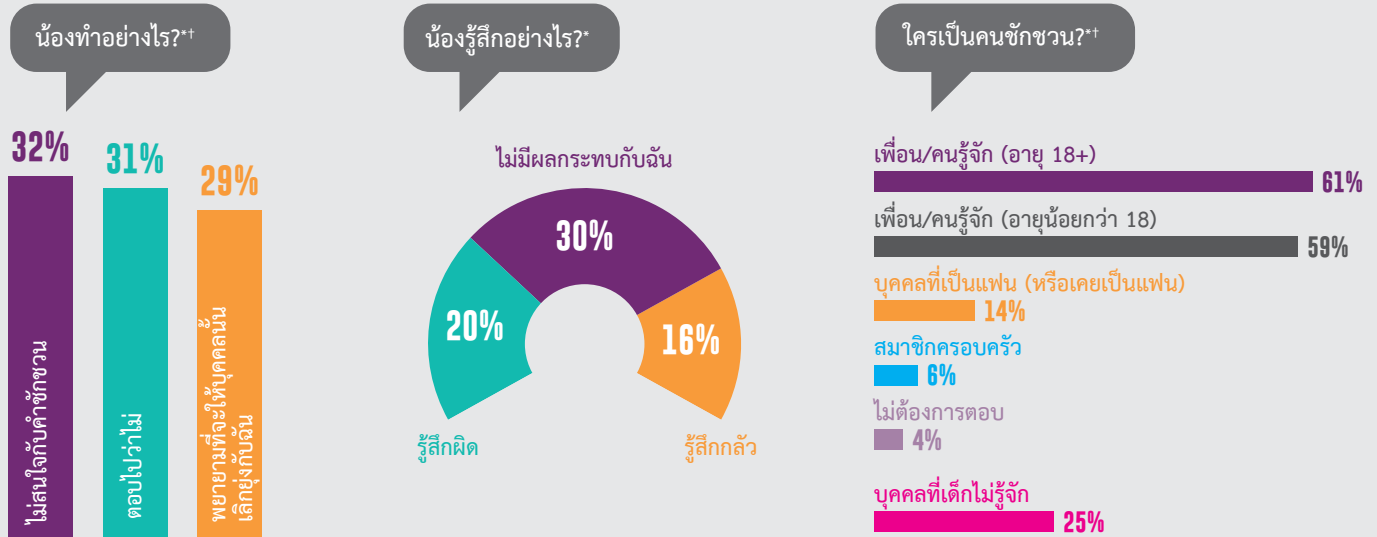
ในปีที่ผ่านมา
ฉันถูกชักชวนให้คุยเกี่ยวกับเรื่องทางเพศ
ซึ่งฉันไม่ต้องการ

ใช้ 10%

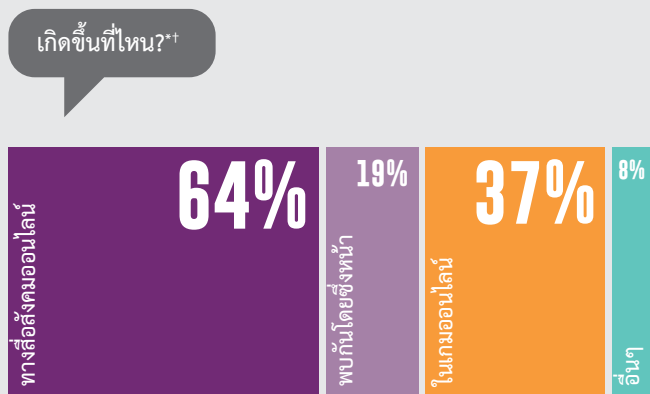
ที่มา: เด็กอายุ 12-17 ปี ที่ใช้อินเทอร์เน็ต
จำนวนเด็ก = 967 คน

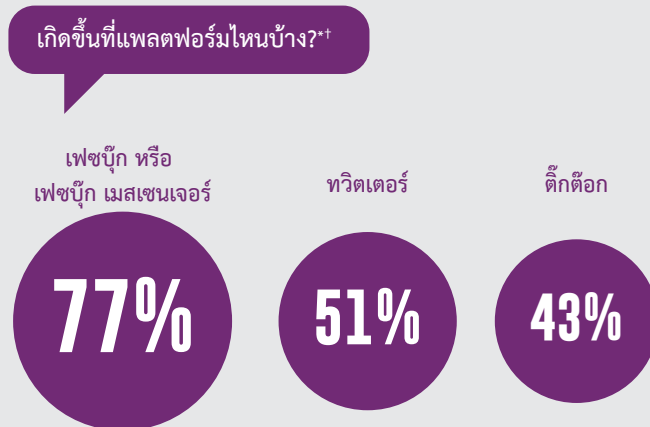
ครั้งล่าสุดสิ่งนี้เกิดขึ้นทางออนไลน์....

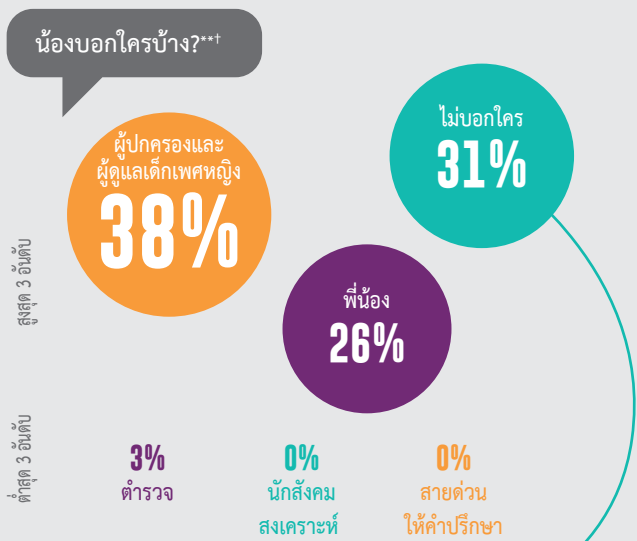
เด็กจำนวน = 72 คน ที่เป็นผู้ใช้อินเทอร์เน็ต อายุ 12-17 ปี โดยในปีที่ผ่านมาถูกชักชวนทางออนไลน์ให้คุยเกี่ยวกับเรื่องทางเพศโดยที่เด็กไม่ต้องการ

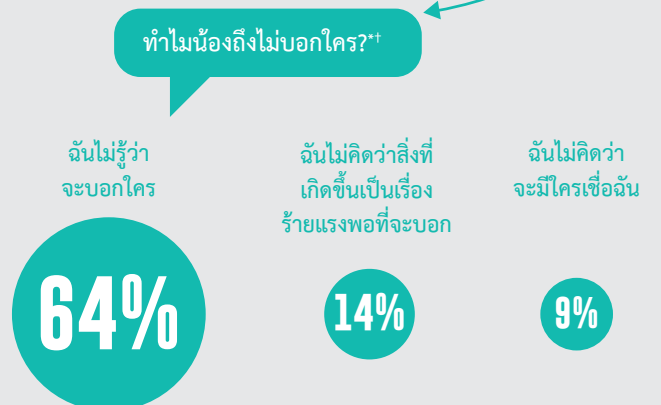
เด็กจำนวน = 101 คน ที่เป็นผู้ใช้อินเทอร์เน็ต อายุ 12-17 ปี
ที่ถูกชักชวนให้พูดคุยเกี่ยวกับเรื่องเพศโดยไม่ต้องการในปีที่ผ่านมา

เด็กจำนวน = 65 คน ที่เป็นผู้ใช้อินเทอร์เน็ต อายุ 12-17 ปี ที่ถูกชักชวน
ให้พูดคุยเกี่ยวกับเรื่องเพศผ่านทางสื่อสังคมออนไลน์ในปีที่ผ่านมา

เด็กจำนวน = 72 คน ที่เป็นผู้ใช้อินเทอร์เน็ต อายุ 12-17 ปี ที่ถูกชักชวน
ทางออนไลน์ให้พูดคุยเกี่ยวกับเรื่องเพศในปีที่ผ่านมา

เด็กจำนวน = 22 คน ที่เป็นผู้ใช้อินเทอร์เน็ต อายุ 12-17 ปี ซึ่งไม่บอกใครเกี่ยวกับ
ครั้งล่าสุดที่ถูกชักชวนให้พูดคุยเกี่ยวกับเรื่องเพศ

*รูปภาพเหล่านี้แสดงคำตอบที่เด็กมักจะเลือกตอบมากที่สุด
**รูปภาพเหล่านี้แสดงคำตอบที่เด็กมักจะเลือกตอบมากและน้อยที่สุด
*คำถามแบบเลือกตอบ

2.2 ประสบการณ์ของเด็กเกี่ยวกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศในประเทศไทย

เด็กรู้สึกอย่างไร: เด็กร้อยละ 36 จากทั้งหมด 72 คน มีประสบการณ์ได้รับคำชักชวนซึ่งพวกเขาไม่ต้องการ ให้ส่งภาพหรือวิดีโอที่เห็นอวัยวะเพศของตน เด็กกล่าวว่าเหตุการณ์ดังกล่าวที่เกิดขึ้นครั้งล่าสุด “ไม่มีผลกระทบต่อพวกเขาเลย” แต่ ร้อยละ 53 ของเด็กกลุ่มตัวอย่างดังกล่าวบอกว่าพวกเขา รู้สึกไม่ติดกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ทั้งนี้ เด็กหญิงมีแนวโน้มในการแสดงความเห็นว่าพวกเขาไม่ได้รับผลกระทบใดๆ จากการถูกชักชวนครั้งล่าสุดเมื่อเปรียบเทียบกับเด็กชาย (48% และ 17 % ตามลำดับ) ดังที่แสดงในข้อมูลรูปภาพที่ประกอบการบรรยายนี้ ความรู้สึกผิด ทุกข์ใจ และ/หรืออับอาย เป็นความรู้สึกเชิงลบที่พบมากที่สุด ทั้งนี้ เด็ก 7 คนจาก 72 คน ไม่ต้องการตอบคำถามนี้

เด็กทำอะไรกับการถูกชักชวนที่พวกเขาไม่ต้องการ: ในปีที่ผ่านมา เด็ก 72 คนได้รับคำชักชวนที่ไม่ต้องการ ให้ส่งภาพหรือวิดีโอที่เห็นอวัยวะเพศของตน ส่วนใหญ่มีแนวโน้ม (โดยเฉพาะเด็กอายุ 12-13 ปี) ที่จะบอกให้บุคคลดังกล่าวเลิกยุ่งกับพวกเขา ส่วนเด็กคนอื่นๆ ไม่สนใจกับคำชักชวนดังกล่าวและหยุดใช้อินเทอร์เน็ตช่วงหนึ่งหรือลบข้อความทั้งหมดที่ผู้กระทำความผิดส่งมา โดยหวังว่าวิธีนี้จะทำให้ปัญหาหายไปเอง

ประมาณ 1 ใน 5 ของเด็ก 72 คนนี้ ปฏิเสธที่จะทำตามการชักชวนครั้งล่าสุดที่บอกให้พวกเขาส่งภาพหรือวิดีโอที่เห็นอวัยวะเพศของตน ประมาณร้อยละ 13 ยินยอมทำตามคำชักชวนดังกล่าว ทั้งนี้ การเปลี่ยนคำความเป็นส่วนตัว (4%) และรายงานสิ่งที่เกิดขึ้นทางออนไลน์ (1%) เป็นสิ่งที่เด็กกระทำน้อยที่สุด แม้ว่าร้อยละ 78 ของเด็กกลุ่มตัวอย่างนี้ระบุว่าพวกเขา รู้วิธีรายงานเนื้อหาที่เป็นอันตรายทางออนไลน์ ทั้งนี้ ยังไม่ทราบแน่ชัดถึงเหตุผลที่เด็กจำนวนน้อยมารายงานการชักชวนทางเพศดังกล่าว

ใครเป็นคนชักชวน: ในภาพรวม เด็กมีแนวโน้มได้รับคำชักชวนให้ส่งเนื้อหาทางเพศจากบุคคลที่พวกเขา รู้จักมากกว่าบุคคลที่พวกเขาไม่รู้จัก เช่น จากเพื่อนหรือคนรู้จัก – ไม่ว่าจะเป็เด็กหรือผู้ใหญ่ – ซึ่งหากเปรียบเทียบแล้ว มีเพียงร้อยละ 18 ของกรณีที่ถูกชักชวนเป็นบุคคลที่เด็กไม่รู้จัก

ออนไลน์ หรือ ออฟไลน์: เด็กส่วนใหญ่ได้รับคำชักชวนซึ่งพวกเขาไม่ต้องการให้ส่งเนื้อหาทางเพศกล่าวว่าการชักชวนเกิดขึ้นทางออนไลน์ ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เด็กบางส่วนกล่าวว่าเกิดขึ้นในขณะที่พวกเขาเล่นเกมออนไลน์และในการพูดคุยซึ่งหน้า และเด็กจำนวนร้อยละ 14 ไม่ต้องการตอบคำถามนี้ ทั้งนี้เด็กจำนวน 54 คน ที่ตกเป็นเป้าหมายบนสื่อสังคมออนไลน์ระบุว่าแพลตฟอร์มที่พวกเขาประสบกับการชักชวนในลักษณะนี้เป็นส่วนใหญ่คือ เฟซบุ๊ก ทวิตเตอร์ และติ๊กต็อก

เด็กบอกใครเกี่ยวกับเรื่องนี้: หลังจากครั้งล่าสุดที่พวกเขาได้รับคำชักชวนให้ส่งภาพหรือวิดีโอแสดงอวัยวะเพศของตนนั้น เด็กส่วนใหญ่ปรึกษากับผู้ปกครองและผู้ดูแลเด็กหรือพี่น้องที่เป็นเพศหญิง ถัดไปคือบอกแก่ผู้ปกครองและผู้ดูแลเด็กหรือพี่น้องที่เป็นเพศชาย เด็กหญิงมีแนวโน้มที่จะปรึกษากับผู้ปกครองและผู้ดูแลเด็กทั้งที่เป็นเพศชาย

และเพศหญิง ดังที่แสดงในหน้า 53 และเด็กมีแนวโน้มที่จะไม่รายงานสิ่งที่เกิดขึ้นผ่านทางการแจ้งเหตุอย่างเป็นทางการ ทั้งนี้ ร้อยละ 14 ของเด็กกลุ่มตัวอย่างนี้ไม่บอกใครเกี่ยวกับสิ่งที่เกิดขึ้น และเด็กที่ไม่ต้องการตอบคำถามนี้มีสัดส่วนจำนวนที่เท่ากัน

การเสนอเงินหรือสิ่งของแก่เด็กเพื่อแลกเปลี่ยนกับภาพหรือวิดีโอทางเพศ

มีหลักฐานบ่งชี้ว่าการเสนอเงินหรือสิ่งของแก่เด็กเพื่อแลกเปลี่ยนกับภาพหรือวิดีโอที่มีเนื้อหาทางเพศเป็นรูปแบบหนึ่งของการกรูมมิ่งเพื่อให้ได้มาซึ่งสื่อการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก ในปีที่ผ่านมาเพียงปีเดียว ในการสำรวจข้อมูลครัวเรือน เด็กร้อยละ 7 กล่าวว่าพวกเขาเคยได้รับข้อเสนอเป็นเงินหรือสิ่งของเพื่อแลกเปลี่ยนกับภาพหรือวิดีโอเกี่ยวกับเรื่องเพศ หากขยายสัดส่วนตัวเลขดังกล่าวไปสู่ประชากรเด็กที่เป็นผู้ใช้อินเทอร์เน็ตอายุ 12-17 ปีทั่วประเทศ ประมาณการได้ว่าในหนึ่งปี มีเด็กราวๆ 350,000 คน ที่ได้รับข้อเสนอดังกล่าว ทั้งนี้อายุและเพศของเด็กไม่มีอิทธิพลที่ชัดเจนต่อการได้รับข้อเสนอ

ใครเป็นคนให้ข้อเสนอ: เมื่อถามเด็กถึงครั้งล่าสุดที่พวกเขาได้รับข้อเสนอเป็นเงินหรือสิ่งของเพื่อแลกเปลี่ยนกับภาพหรือวิดีโอทางเพศ เด็กส่วนใหญ่กล่าวว่าพวกเขาได้รับข้อเสนอนี้จากบุคคลที่พวกเขา รู้จัก ซึ่งเป็นไปในลักษณะเดียวกับหัวข้อที่ผ่านมา นั่นคือ เพื่อนเป็นบุคคลที่มีแนวโน้มเสนอเงินหรือสิ่งของเพื่อการแลกเปลี่ยนดังกล่าว โดยร้อยละ 66 ของกรณีที่เกิดขึ้น ผู้ให้ข้อเสนอดังกล่าวคือเพื่อนหรือคนรู้จักที่อายุต่ำกว่า 18 ปี ตามด้วยเพื่อนหรือคนรู้จักที่อายุ 18 ปี หรือมากกว่า นอกจากนี้พบว่าร้อยละ 9 ของกรณีที่เกิดขึ้นผู้ที่ยื่นข้อเสนอดังกล่าวคือแฟนคนปัจจุบันหรือแฟนเก่า และเพียงร้อยละ 1 ของกรณีที่เกิดขึ้นคือสมาชิกครอบครัว ทั้งนี้ หนึ่งในห้าของข้อเสนอนี้มาจากบุคคลที่เด็กไม่รู้จัก

ออนไลน์ หรือ ออฟไลน์: แม้ว่า ร้อยละ 20 ของเด็กกลุ่มตัวอย่างระบุว่าได้รับข้อเสนอเป็นเงินหรือสิ่งของจากการพบกันซึ่งหน้า แต่ส่วนใหญ่เด็กได้รับข้อเสนอดังกล่าวทางออนไลน์ โดยร้อยละ 61 ได้รับข้อเสนอผ่านทางสื่อสังคมออนไลน์ และร้อยละ 48 ได้รับข้อเสนอผ่านทางเกมออนไลน์ ทั้งนี้ มีผู้ไม่ตอบคำถามนี้เป็นจำนวนมาก โดยร้อยละ 21 ของเด็กเลือกคำตอบ “ไม่รู้” หรือ “ไม่ต้องการตอบคำถามนี้”

ในเด็ก 43 คน ที่ได้รับข้อเสนอดังกล่าวผ่านสื่อสังคมออนไลน์ แพลตฟอร์มที่เด็กกล่าวถึงโดยส่วนใหญ่คือ เฟซบุ๊กหรือ เฟซบุ๊ก เมสเซนเจอร์, ติ๊กต็อก, อินสตาแกรม และทวิตเตอร์ เด็กบางคนได้รับข้อเสนอนี้ทางเกมออนไลน์และแพลตฟอร์มสำหรับถ่ายทอดสด เช่น Discord (จำนวน = 13 คน) และ Twitch (จำนวน = 6 คน)

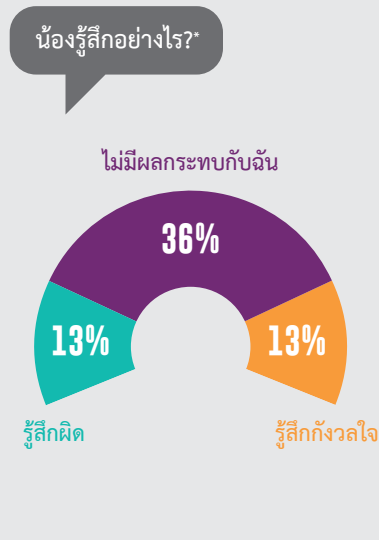
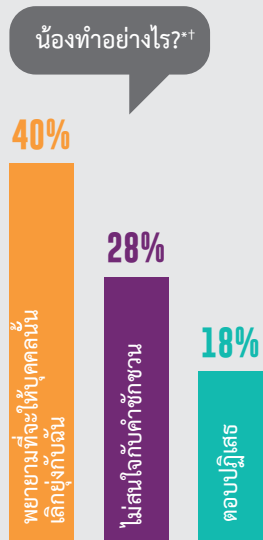
ในปีที่ผ่านมา

ฉันได้รับการชักชวนให้ส่งรูปหรือวิดีโอที่

เห็นอวัยวะเพศของฉัน

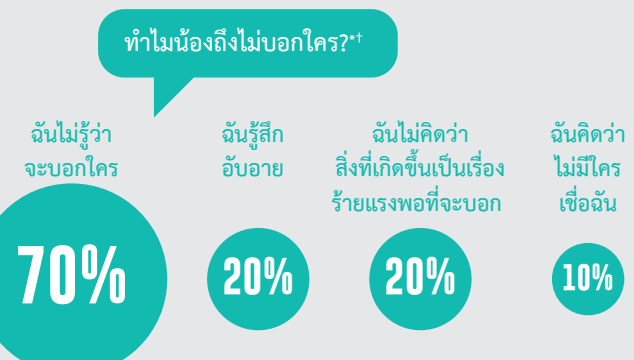
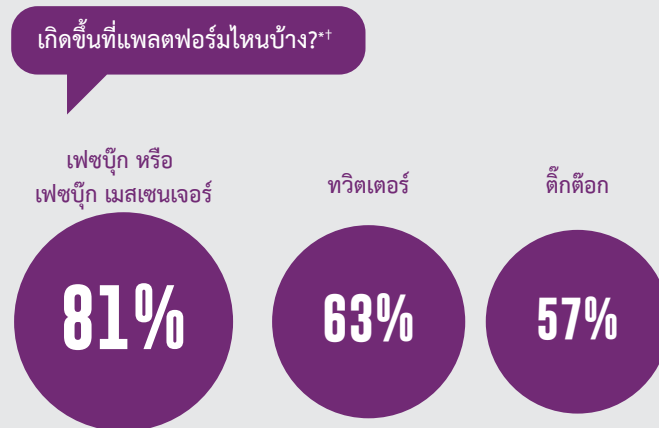
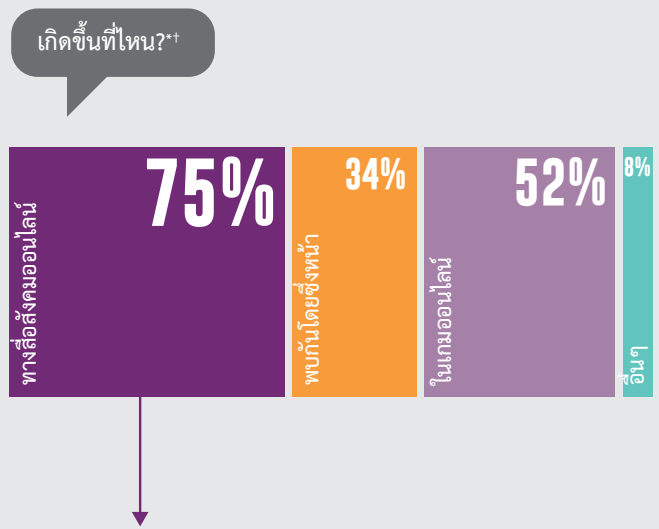
ซึ่งฉันไม่ต้องการ

ครั้งล่าสุดที่สิ่งนี้เกิดขึ้น....

ใช้ 7%

ที่มา: เด็กอายุ 12-17 ปี ที่ใช้อินเทอร์เน็ต จำนวนเด็ก = 967 คน

จำนวนเด็ก = 54 คน ที่เป็นผู้ใช้อินเทอร์เน็ต อายุ 12-17 ปี ซึ่งครั้งล่าสุดได้รับคำชักชวนให้ส่งภาพที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับเพศทางสื่อสังคมออนไลน์

จำนวนเด็ก = 10 คน ที่เป็นผู้ใช้อินเทอร์เน็ต อายุ 12-17 ปี ที่ไม่บอกใครเกี่ยวกับครั้งล่าสุดที่ได้รับคำชักชวนให้ส่งภาพที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับเพศ

*รูปภาพเหล่านี้แสดงคำตอบที่เด็กมักจะเลือกตอบมากที่สุด
**รูปภาพเหล่านี้แสดงคำตอบที่เด็กมักจะเลือกตอบมากที่สุด
† คำถามแบบเลือกตอบ

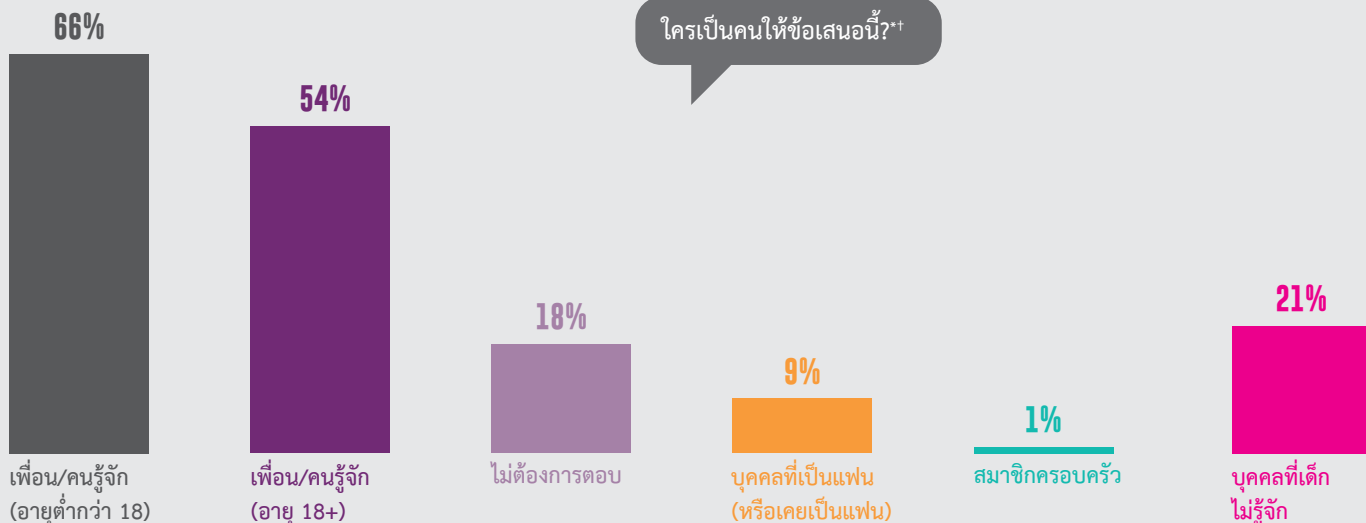
ในปีที่ผ่านมา
ฉันได้รับข้อเสนอเป็นเงินหรือสิ่งของเพื่อแลกกับ
ภาพหรือวิดีโอทางเพศ

ใช่ 7%

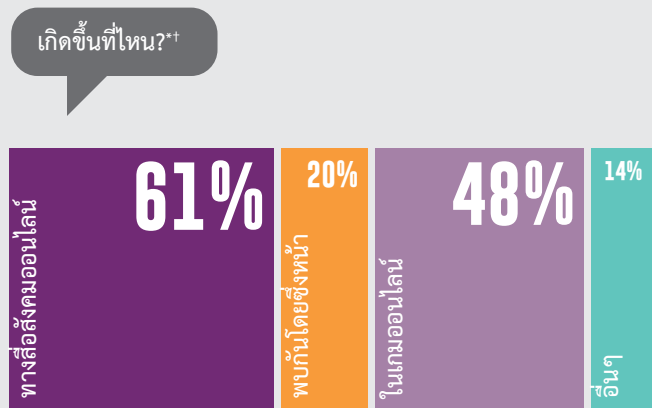
ที่มา: เด็กอายุ 12-17 ปี ที่ใช้อินเทอร์เน็ต
จำนวนเด็ก = 967 คน

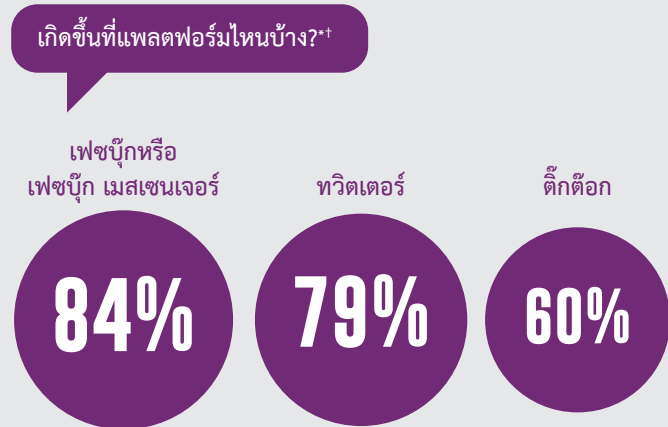
ครั้งล่าสุดที่เกิดสิ่งนั้นขึ้น...

จำนวนเด็ก = 70 คน ที่เป็นผู้ใช้อินเทอร์เน็ต อายุ 12-17 ปี ที่ได้รับข้อเสนอเป็นเงินหรือสิ่งของเพื่อแลกกับภาพหรือวิดีโอทางเพศ

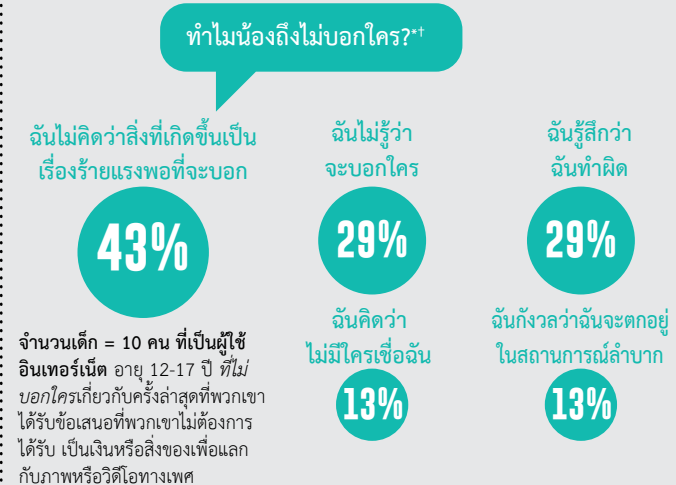
จำนวนเด็ก = 70 คน ที่เป็นผู้ใช้อินเทอร์เน็ต อายุ 12-17 ปี ที่ได้รับข้อเสนอเป็นเงินหรือสิ่งของเพื่อแลกกับภาพหรือวิดีโอทางเพศ

จำนวนเด็ก = 43 คน ที่เป็นผู้ใช้อินเทอร์เน็ต อายุ 12-17 ปี ที่เมื่อเร็วๆ นี้ได้รับข้อเสนอผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เป็นเงินหรือสิ่งของเพื่อแลกกับการปะทะกันเพื่อสัมผัสกัน

จำนวนเด็ก = 70 คน ที่เป็นผู้ใช้อินเทอร์เน็ต อายุ 12-17 ปี ที่ได้รับข้อเสนอเป็นเงินหรือสิ่งของเพื่อแลกกับภาพหรือวิดีโอทางเพศ

จำนวนเด็ก = 10 คน ที่เป็นผู้ใช้อินเทอร์เน็ต อายุ 12-17 ปี ที่ไม่บอกใครเกี่ยวกับครั้งล่าสุดที่พวกเขาได้รับข้อเสนอที่พวกเขาไม่ต้องการได้รับ เป็นเงินหรือสิ่งของเพื่อแลกกับภาพหรือวิดีโอทางเพศ

*รูปภาพเหล่านี้แสดงคำตอบที่เด็กมักจะเลือกตอบมากที่สุด
**รูปภาพเหล่านี้แสดงคำตอบที่เด็กมักจะเลือกตอบมากที่สุดและน้อยที่สุด
*คำถามแบบเลือกตอบ

2.2 ประสบการณ์ของเด็กเกี่ยวกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศในประเทศไทย

เด็กบอกเรื่องนี้กับใคร: เด็กส่วนมากมีแนวโน้มที่จะเปิดเผยประสบการณ์นี้กับช่องทางที่ไม่เป็นทางการ และมีเด็กเพียงส่วนน้อยรายงานประสบการณ์ดังกล่าวผ่านกลไกการแจ้งเหตุอย่างเป็นทางการ ข้อมูลจากการสำรวจข้อมูลครัวเรือนชี้ให้เห็นอย่างต่อเนื่องถึงรูปแบบที่ชัดเจนว่าสมาชิกครอบครัว – โดยเฉพาะผู้ปกครองและผู้ดูแลเด็กเพศหญิง – เป็นบุคคลที่เด็กส่วนใหญ่มั่นใจที่จะปรับทุกข์ด้วยหากพวกเขาประสบกับอันตรายเหล่านี้ ดังที่แสดงให้เห็นในข้อมูลรูปภาพ (หน้า 54) ถัดจากนั้นเด็กมักบอก เพื่อน พี่หรือน้องชาย และผู้ปกครองและผู้ดูแลเด็กเพศชาย (21%) ในทางกลับกัน เพียงร้อยละ 3 ของเด็กกล่าวว่าพวกเขาบอกเรื่องที่เกิดขึ้นกับนักสังคมสงเคราะห์ และร้อยละ 1 กล่าวว่าพวกเขาแจ้งตำรวจ และไม่มีเด็กที่เข้าร่วมการสำรวจข้อมูลครัวเรือนแจ้งว่าได้โทรแจ้งสายด่วนที่ให้บริการปรึกษา (helpline) ทั้งนี้ หนึ่งในสิบของเด็กไม่ได้บอกใครเกี่ยวกับครั้งล่าสุดที่พวกเขาได้รับข้อเสนอเป็นเงินหรือสิ่งของเพื่อแลกกับภาพทางเพศ

การเสนอเงินหรือสิ่งของแก่เด็กเพื่อแลกเปลี่ยนกับกิจกรรมทางเพศ

ในปีที่ผ่านมา ร้อยละ 7 ของเด็กอายุ 12-17 ปี ที่เป็นผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทยได้รับข้อเสนอเป็นเงินหรือสิ่งของเพื่อแลกเปลี่ยนกับการพบปะบุคคลใดบุคคลหนึ่งเพื่อมีเพศสัมพันธ์

ออนไลน์ หรือ ออฟไลน์? เด็กจำนวน 66 คน บอกว่าในปีที่ผ่านมาพวกเขาได้รับข้อเสนอเป็นเงินหรือสิ่งของเพื่อแลกเปลี่ยนกับการพบกับบุคคลโดยซึ่งหน้าและมีกิจกรรมทางเพศนั้น เด็กส่วนใหญ่ (76%) กล่าวว่าพวกเขาได้รับข้อเสนอผ่านทางสื่อสังคมออนไลน์ และ ร้อยละ 62 ผ่านทางเกมออนไลน์ และร้อยละ 27 ได้รับข้อเสนอจากการพบกันซึ่งหน้า ในเด็กจำนวน 50 คน ที่ครั้งล่าสุดได้รับข้อเสนอผ่านทางสื่อสังคมออนไลน์นั้น แพลตฟอร์มที่เด็กส่วนใหญ่กล่าวถึงคือ ทวิตเตอร์ และตามด้วย เฟซบุ๊ก ดิกด็อก อินสตาแกรม ยูทูบ ทวิตซ์ (Twitch) และ สแนปแชท (Snapchat)

เนื่องจากการเสนอเงินหรือสิ่งของเพื่อให้เด็กเข้าร่วมกิจกรรมทางเพศโดยซึ่งหน้านั้น สามารถเกิดขึ้นได้ทาง ‘ออฟไลน์’ ตั้งแต่ต้นจบจบ โดยไม่ต้องมีเทคโนโลยีเข้ามาเกี่ยวข้อง เด็ก [ที่เข้าร่วมการสำรวจ] ถูกถามว่าครั้งล่าสุดที่พวกเขาได้รับข้อเสนอให้เข้าร่วมในกิจกรรมทางเพศทาง ‘ออฟไลน์’ นั้น พวกเขาได้รับข้อเสนอดังกล่าวจากการพบกันโดยซึ่งหน้าหรือผ่านทางสื่อสังคมออนไลน์ หรือในระหว่างเล่นเกมออนไลน์ หรือจากช่องทางอื่นๆ ทั้งนี้ การวิเคราะห์หลังจากนี้ จะใช้ข้อมูลคำตอบจากกลุ่มเด็กที่ตอบว่าได้รับข้อเสนอดังกล่าวผ่านทางสื่อสังคมออนไลน์ และ/หรือระหว่างเล่นเกมออนไลน์ (รวมทั้งสิ้น 53 คน) เท่านั้น เนื่องจากพวกเขาเป็นตัวแทนของความเป็นไปได้ที่จะเกิดการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศทางออนไลน์

ใครเป็นผู้ให้ข้อเสนอ: สำหรับเด็กซึ่งได้รับข้อเสนอเป็นเงินหรือสิ่งของผ่านช่องทางออนไลน์ – ทางแพลตฟอร์มสื่อสังคมออนไลน์ หรือ เกม – เพื่อพบกันซึ่งหน้าและมีเพศสัมพันธ์นั้น ส่วนใหญ่ผู้ที่เสนอเป็นเพื่อนที่อายุต่ำกว่า 18 ปี ตามด้วยเพื่อนหรือคนรู้จักอายุ 18 ปี หรือมากกว่า ทั้งนี้

น้อยมากที่ผู้เสนอจะเป็นแฟนคนปัจจุบันหรือผู้ที่เคยเป็นแฟน ผู้ที่เด็กไม่รู้จักและสมาชิกในครอบครัว

เด็กบอกเรื่องนี้กับใคร: เช่นเดียวกับหัวข้อที่ผ่านมา เด็กมีแนวโน้มที่จะไม่แจ้งสิ่งที่เกิดขึ้นผ่านทางช่องทางที่เป็นทางการ แต่จะปรับทุกข์กับบุคคลที่ใกล้ชิดกับเขา เด็กที่เข้าร่วมการสำรวจมีแนวโน้มที่จะบอกผู้ปกครองและผู้ดูแลเด็กเพศหญิง หรือเพื่อนในสัดส่วนที่เท่ากัน (ร้อยละ 45) ขณะที่ร้อยละ 15 ระบุว่าพวกเขาไม่บอกใครเลย

การกรรโชกทางเพศ

บางครั้งการกรรโชกทางเพศถูกใช้ในกระบวนการข่มขู่ บ่อยครั้งที่ผู้กระทำความผิดได้รับภาพทางเพศของเด็กและข่มขู่เด็กว่าจะเผยแพร่ภาพดังกล่าวต่อสาธารณะ หรือส่งให้กับเพื่อนหรือครอบครัวของเด็ก ซึ่งวิธีนี้เป็นกรรโชกข่มขู่บังคับให้เด็กส่งภาพของตนให้ผู้กระทำความผิดหรือเข้าร่วมในกิจกรรมทางเพศอื่นๆ มากขึ้น ทั้งนี้ การข่มขู่ลักษณะดังกล่าวถูกใช้เพื่อการกรรโชกทรัพย์ด้วย

ในการสำรวจข้อมูลครัวเรือน ร้อยละ 7 ของเด็กที่ใช้งานอินเทอร์เน็ตระบุว่าพวกเขาถูกข่มขู่หรือแบล็คเมลให้เข้าร่วมกิจกรรมทางเพศในปีที่ผ่านมา ทั้งนี้ ไม่มีข้อมูลชัดเจนว่าพวกเขาถูกข่มขู่ด้วยวิธีการใด รวมถึงไม่ได้มีคำถามสำหรับถามเด็กเกี่ยวกับการใช้ภาพทางเพศเพื่อการกรรโชกทรัพย์ ขณะนี้ประเทศไทยยังมีได้กำหนดให้การกรรโชกทางเพศทางออนไลน์เป็นความผิดอาชญากรรม อย่างไรก็ตาม กำลังมีการดำเนินงานร่างกฎหมาย ซึ่งข้อมูลจากวงในระบุว่าร่างกฎหมายดังกล่าวจะเสนอให้มีบทบัญญัติที่กำหนดให้การกรรโชกทางเพศเป็นความผิดอาชญากรรมด้วย (แต่ไม่ได้เฉพาะเจาะจงว่าเป็นการกรรโชกทางเพศต่อเด็ก) โดยกำหนดบทลงโทษจำคุกจากหนึ่งถึงสิบปี และปรับเป็นเงิน 20,000 ถึง 200,000 บาท (หรือ 600 – 6,000 ดอลลาร์สหรัฐ)⁷⁸

ออนไลน์ หรือ ออฟไลน์? การกรรโชกทางเพศเป็นรูปแบบหนึ่งของการล่วงละเมิด โดยใช้ช่องทางออนไลน์ที่เกิดขึ้นมากมายจนเป็นเรื่องที่พบเห็นทั่วไป ในเด็กจำนวน 66 คนที่กล่าวว่าพวกเขาถูกข่มขู่หรือถูกแบล็คเมล ร้อยละ 76 ระบุว่าครั้งล่าสุดเกิดขึ้นทางสื่อสังคมออนไลน์ และร้อยละ 62 ระบุว่าเกิดขึ้นระหว่างเล่นเกมออนไลน์ อย่างไรก็ตาม การกรรโชกทางเพศเกิดขึ้นโดยซึ่งหน้าเช่นกัน (24%) และร้อยละ 18 ของเด็กที่เข้าร่วมการสำรวจไม่ต้องการตอบคำถามนี้ ในกลุ่มเด็ก 47 คนที่ตกเป็นเป้าหมายทางสื่อสังคมออนไลน์ แพลตฟอร์มที่เด็กกล่าวถึงมากที่สุดคือ เฟซบุ๊ก หรือเฟซบุ๊ก เมสเซนเจอร์ ทวิตเตอร์ ดิกด็อก และ อินสตาแกรม ทั้งนี้ การวิเคราะห์หลัง...จากนี้จะใช้ข้อมูลคำตอบจากเด็กที่ระบุว่ากรรโชกทางเพศเกิดขึ้นทางสื่อสังคมออนไลน์ หรือในเกมออนไลน์ (จำนวน 48 คน) เท่านั้น

78. การสนทนาอย่างไม่เป็นทางการกับผู้แทนจากสำนักงานอัยการสูงสุด

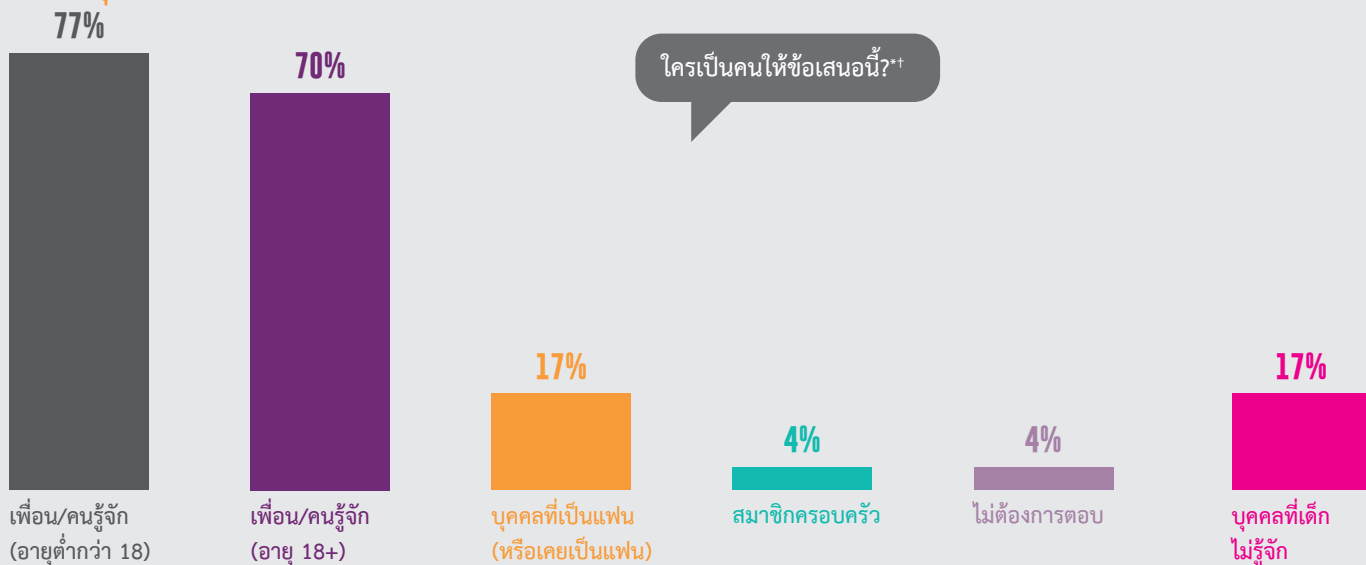
ในปีที่ผ่านมา
ฉันได้รับข้อเสนอเป็นเงินหรือสิ่งของเพื่อแลกเปลี่ยนกับ
การพบกับบุคคลโดยซึ่งหน้าและร่วมกิจกรรมทางเพศ

ใช้ 7%

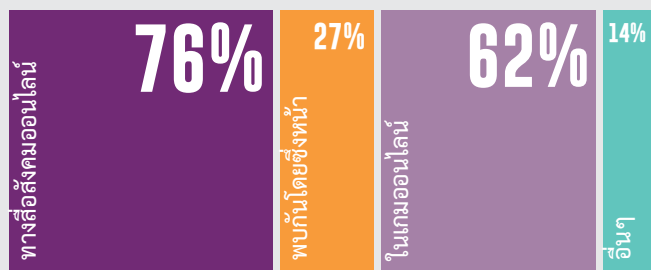
ที่มา: เด็กอายุ 12-17 ปี ที่ใช้อินเทอร์เน็ต
จำนวนเด็ก = 967 คน

ครั้งล่าสุดที่สิ่งนี้เกิดขึ้นทางออนไลน์...

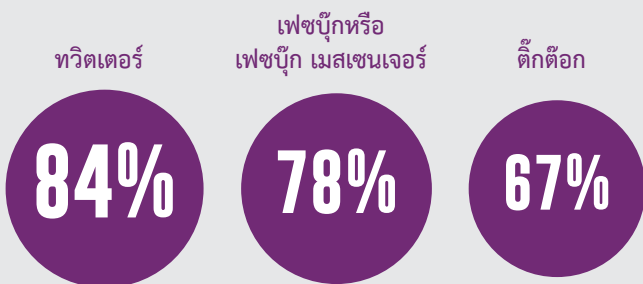
จำนวนเด็ก = 53 คน ที่เป็นผู้ใช้อินเทอร์เน็ต อายุ 12-17 ปี ซึ่งในปีที่ผ่านมา ได้รับข้อเสนอเป็นเงินหรือสิ่งของทางออนไลน์ เพื่อแลกเปลี่ยนกับการร่วมกิจกรรมทางเพศโดยซึ่งหน้า

เกิดขึ้นที่ไหน?*

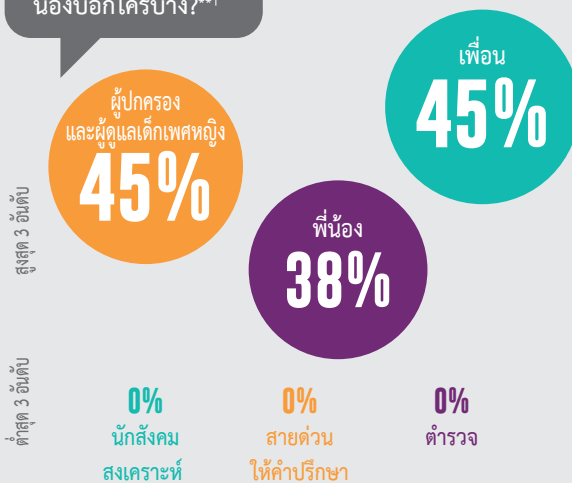
จำนวนเด็ก = 66 คน ที่เป็นผู้ใช้อินเทอร์เน็ต อายุ 12-17 ปี ซึ่งในปีที่ผ่านมา ได้รับข้อเสนอเป็นเงินหรือสิ่งของทางออนไลน์ เพื่อแลกเปลี่ยนกับการร่วมกิจกรรมทางเพศโดยซึ่งหน้า

เกิดขึ้นที่แพลตฟอร์มไหนบ้าง?*

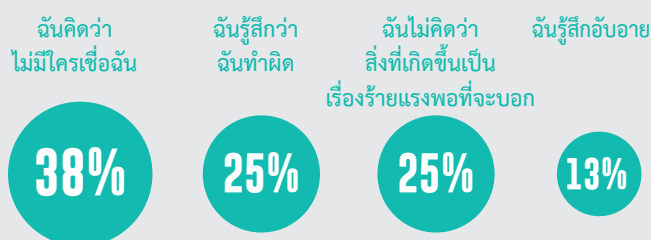
จำนวนเด็ก = 51 คน ที่เป็นผู้ใช้อินเทอร์เน็ต อายุ 12-17 ปี ซึ่งครั้งล่าสุดได้รับข้อเสนอเป็นเงินหรือสิ่งของทางสื่อสังคมออนไลน์ เพื่อแลกเปลี่ยนกับการร่วมกิจกรรมทางเพศโดยซึ่งหน้า

น้องบอกใครบ้าง?***

จำนวนเด็ก = 53 คน ที่เป็นผู้ใช้อินเทอร์เน็ต อายุ 12-17 ปี ซึ่งในปีที่ผ่านมาได้รับข้อเสนอเป็นเงินหรือสิ่งของทางออนไลน์ เพื่อแลกเปลี่ยนกับการร่วมกิจกรรมทางเพศโดยซึ่งหน้า

ทำไมน้องถึงไม่บอกใคร?*

จำนวนเด็ก = 8 คน ที่เป็นผู้ใช้อินเทอร์เน็ต อายุ 12-17 ปี ซึ่งไม่บอกใครเกี่ยวกับครั้งล่าสุดที่ได้รับข้อเสนอเป็นเงินหรือสิ่งของทางออนไลน์ เพื่อแลกเปลี่ยนกับการร่วมกิจกรรมทางเพศโดยซึ่งหน้า

*รูปภาพเหล่านี้แสดงคำตอบที่เด็กมักจะเลือกตอบมากที่สุด
**รูปภาพเหล่านี้แสดงคำตอบที่เด็กมักจะเลือกตอบมากและน้อยที่สุด
***คำถามแบบเลือกตอบ

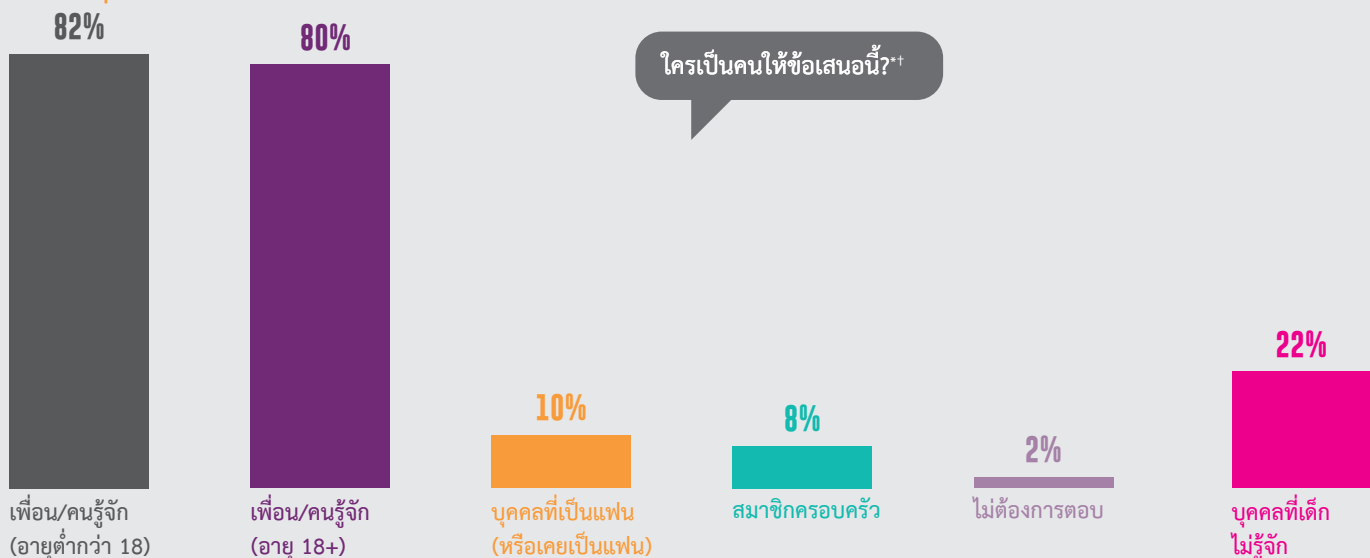
ในปีที่ผ่านมา
มีคนข่มขู่หรือแบล็คเมลฉันเพื่อให้ฉันเข้าร่วม
กิจกรรมทางเพศ

ใช้ 7%

ที่มา: เด็กอายุ 12-17 ปี ที่ใช้อินเทอร์เน็ต
จำนวนเด็ก = 967 คน

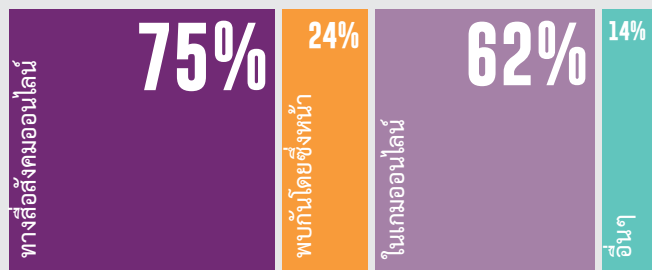
ครึ่งล่าสุดที่สิ่งนี้เกิดขึ้นทางออนไลน์...

ใครเป็นคนให้ข้อเสนอแนะ?*

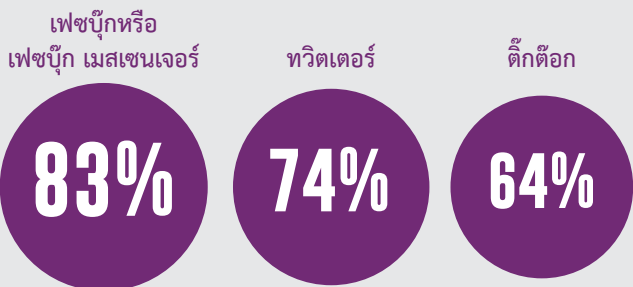
จำนวนเด็ก = 50 คน ที่เป็นผู้ใช้อินเทอร์เน็ต อายุ 12-17 ปี ซึ่งถูกข่มขู่หรือแบล็คเมลทางออนไลน์ให้เด็กเข้าร่วมกิจกรรมทางเพศในปีที่ผ่านมา

เกิดขึ้นที่ไหน?*

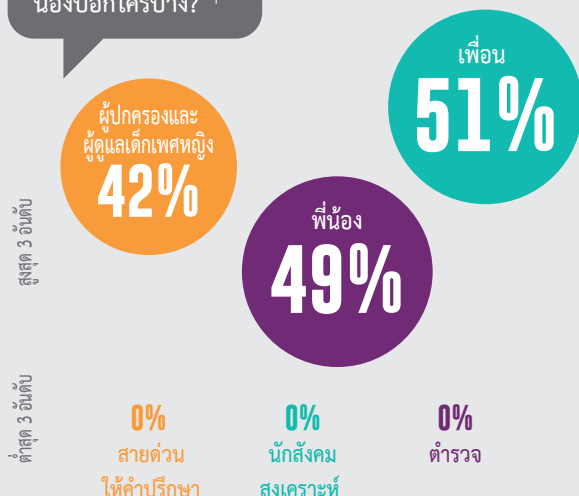
จำนวนเด็ก = 63 คน ที่เป็นผู้ใช้อินเทอร์เน็ต อายุ 12-17 ปี ซึ่งถูกข่มขู่หรือแบล็คเมลให้เด็กเข้าร่วมกิจกรรมทางเพศในปีที่ผ่านมา

เกิดขึ้นที่แพลตฟอร์มไหนบ้าง?*

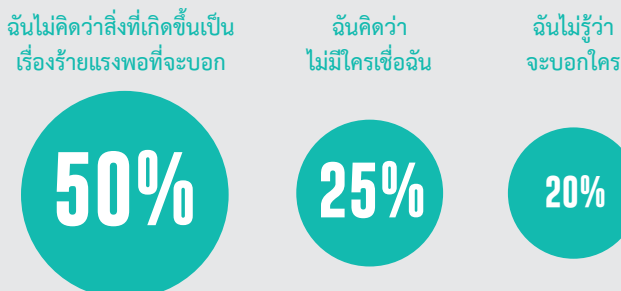
จำนวนเด็ก = 47 คน ที่เป็นผู้ใช้อินเทอร์เน็ต อายุ 12-17 ปี ซึ่งเมื่อไม่นานมานี้ถูกข่มขู่หรือแบล็คเมลทางสื่อสังคมออนไลน์

น้องบอกใครบ้าง?***

จำนวนเด็ก = 50 คน ที่เป็นผู้ใช้อินเทอร์เน็ต อายุ 12-17 ปี ซึ่งถูกข่มขู่หรือแบล็คเมลทางออนไลน์เพื่อให้เข้าร่วมกิจกรรมทางเพศในปีที่ผ่านมา

ทำไมน้องถึงไม่บอกใคร?*

จำนวนเด็ก = 4 คน ที่เป็นผู้ใช้อินเทอร์เน็ต อายุ 12-17 ปี ซึ่งไม่บอกใครเกี่ยวกับครึ่งล่าสุดที่ถูกรบกวนทางออนไลน์เพื่อให้เข้าร่วมกิจกรรมทางเพศ

*รูปภาพเหล่านี้แสดงคำตอบที่เด็กมักจะเลือกตอบมากที่สุด
**รูปภาพเหล่านี้แสดงคำตอบที่เด็กมักจะเลือกตอบมากและน้อยที่สุด
***คำถามแบบเลือกตอบ

2.2 ประสบการณ์ของเด็กเกี่ยวกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศในประเทศไทย

ใครเป็นคนข่มขู่: สำหรับเด็ก 48 คน ซึ่งถูกข่มขู่หรือถูกแบล็คเมลทางออนไลน์ – เช่น ทางสื่อสังคมออนไลน์ หรือทางเกมออนไลน์ – ผู้ละเมิดที่พบมากที่สุดคือเพื่อนหรือคนรู้จักอื่นๆ ที่อายุต่ำกว่า 18 (จำนวน = 42 คน) และ/หรือเพื่อนที่เป็นผู้ใหญ่ (จำนวน = 41 คน) ซึ่งจากการสำรวจข้อมูลครัวเรือนพบผู้ละเมิดทั้งสองกรณีในเกือบทุกกรณีของการกรรโชกทางเพศ มีเด็กจำนวนน้อยที่ระบุว่าผู้ละเมิดเป็นบุคคลที่เด็กไม่รู้จัก ส่วนบุคคลที่เป็นแฟนคนปัจจุบันหรือที่เคยเป็นแฟน และสมาชิกครอบครัวเป็นกลุ่มที่มีแนวโน้มที่จะกรรโชกทางเพศน้อยที่สุดในภาพรวม เช่นเดียวกับรูปแบบอื่นๆ ของการแสวงหาประโยชน์และการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ที่ได้กล่าวถึงในบทนี้ว่าการกรรโชกทางเพศมักเกิดจากบุคคลที่เด็กรู้จักมากกว่าบุคคลที่เด็กไม่รู้จัก

น้องบอกเรื่องนี้กับใคร: เด็กจำนวน 38 คน ซึ่งเคยถูกข่มขู่หรือแบล็คเมลให้ร่วมกิจกรรมทางเพศ มีแนวโน้มที่จะบอกเพื่อนของพวกเขาเกี่ยวกับสิ่งที่เกิดขึ้น ตามด้วยการบอกพี่น้อง และผู้ปกครองและผู้ดูแลเด็กเพศหญิง ตามลำดับ เด็กจำนวนสี่คนไม่เปิดเผยสิ่งที่เกิดขึ้นกับใครเลย และไม่มีเด็กคนไหนในกลุ่มตัวอย่างย่อยนี้แจ้งตำรวจ หรือนักสังคมสงเคราะห์ หรือสายด่วนให้คำปรึกษาว่าพวกเขาถูกกรรโชกทางเพศ ดังที่เจ้าหน้าที่ด้านหน้าด้านสังคมสงเคราะห์ให้ข้อสังเกตว่า “เด็กส่วนใหญ่เลือกที่จะไม่บอกผู้ปกครองของเขา แต่บอกกับเพื่อน ซึ่งบ่อยครั้งที่เพื่อนอายุรุ่นราวคราวเดียวกันมักมีความคิดเห็นเหมือนกันว่าเรื่องนี้เป็นเรื่องปกติ ดังนั้นเด็กจึงไม่ค่อยตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้น หรือไม่ตระหนักว่าพวกเขากำลังจะถูกละเมิดสิทธิ” (RA3-TH-32-A) อย่างไรก็ตาม ผลจากการสำรวจข้อมูลครัวเรือนแย้งกับความคิดเห็นนี้ เนื่องจากเด็กอายุ 12-17 ปีที่เป็นผู้ใช้อินเทอร์เน็ตและตกอยู่ในสถานการณ์การแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศทางออนไลน์หลายรูปแบบในปีที่ผ่านมา มีแนวโน้มที่จะปรับทุกข์กับผู้ปกครองและผู้ดูแลเด็กเพศหญิง และนั่นหมายความว่า ไม่ใช่เด็กทั้งหมดที่จะไว้วางใจปรับทุกข์กับผู้ปกครองและผู้ดูแลพวกเขา หรือผู้ใหญ่ เด็กหลายคนหันหาเพื่อนของตน ดังที่เห็นตลอดบทนี้ ดังนั้นการให้ความรู้แก่เด็กทุกคนเกี่ยวกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศทางออนไลน์ รวมถึงรูปแบบที่หลากหลาย และการกระทำดังกล่าวเป็นการละเมิดสิทธิของพวกเขายังเป็นสิ่งสำคัญ เด็กที่ได้รับความรู้เหล่านี้จะสามารถช่วยคุ้มครองและช่วยเหลือเพื่อนที่เปิดเผยว่าตนเป็นผู้เสียหายจากการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศทางออนไลน์ได้ดีขึ้น

2.2.2 สื่อการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก และการถ่ายทอดสดการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก

คำนิยามของคำว่าสื่อลามกอนาจารเด็กในกฎหมายไทย⁷⁹ นั้นครอบคลุมถึงการผลิตสื่อการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางดิจิทัล รวมถึงการผลิตสื่อดังกล่าวที่เป็นภาพเสมือนจริงโดยไม่มีเด็กเข้ามาเกี่ยวข้อง อย่างไรก็ตาม คำนิยามในกฎหมายไทยไม่ครอบคลุมถึงสื่อการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กในทุกรูปแบบ⁸⁰ นั่นคือคำนิยามไม่ได้กำหนดให้ชัดเจนว่าครอบคลุมถึงการบรรยายให้เห็นภาพอวัยวะเพศในร่างกายของเด็กอันเป็นไปเพื่อวัตถุประสงค์ทางเพศเป็นหลัก นอกจากนี้ คำนิยามดังกล่าวยังไม่รวมถึงวัตถุที่บรรยายให้เห็นภาพบุคคลที่ดูเหมือนเด็กที่กำลังร่วมกิจกรรมทางเพศอย่างชัดแจ้ง ทั้งนี้ ประมวลกฎหมายอาญาของไทยกำหนดให้การกระทำบางอย่างที่เกี่ยวกับสื่อการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กเป็นการกระทำผิดทางอาญา รวมทั้งการครอบครองเพื่อประโยชน์ทางเพศของตนหรือของผู้อื่น การเผยแพร่ส่งต่อสื่อดังกล่าวให้บุคคลอื่น⁸¹ การผลิต การนำเข้าและส่งออก การขาย การครอบครองหรือการแพร่กระจายสื่อการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กในรูปแบบใดก็ตามเพื่อการค้าหรือประโยชน์ทางการค้า และเพื่อการแจกจ่ายหรือเพื่อการแสดงต่อสาธารณะ⁸²

ข้อมูลจากไทแคบซิ่งชี้ว่ากรณีเด็กตกเป็นผู้เสียหายของการถูกล่วงละเมิดทางเพศผ่านทางสื่อการสื่อสารโดยใช้วิดีโอคอล เป็นรูปแบบการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ที่เกิดขึ้นเป็นส่วนมาก ในขณะที่การดำเนินงานทางคดีของดีเอสไอพบว่ามีการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กผ่านทางถ่ายทอดสด (live-streaming) นอกจากนี้ หน่วยงานที่บังคับใช้กฎหมายต่างประเทศให้ข้อสังเกตว่าร้อยละ 5 ของรายงานในประเทศไทยจนถึงปัจจุบันนี้เป็นกรณีการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กผ่านการถ่ายทอดสด⁸³ และ CyberTips ของ NCMEC ระบุว่ามียุติบัตรหลายฉบับในประเทศไทยที่เกี่ยวข้องกับกรณีต้องสงสัยว่าเป็นการแสวงหาประโยชน์จากเด็กทางแพลตฟอร์มให้บริการถ่ายทอดสด ทั้งนี้ นอกจากแพลตฟอร์มออนไลน์ที่เป็นที่นิยมในระดับโลกที่ส่งรายงานต่อ NCMEC แล้ว แพลตฟอร์มที่อยู่ในประเทศไทยประเทศญี่ปุ่น และประเทศรัสเซีย ถูกนำมาใช้ในการกระทำความผิดเกี่ยวกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ด้วย

ประสบการณ์ของเด็กเกี่ยวกับการเผยแพร่ภาพทางเพศโดยไม่ยินยอมพร้อมใจ

ข้อมูลจาก CyberTips ที่นำเสนอไว้ในบทที่ 2.1 แสดงให้เห็นว่าสื่อการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กนั้นเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจริงและเป็นการคุกคามต่อความปลอดภัยและความเป็นอยู่ที่ดีของเด็กในประเทศไทย อันหมายถึง

79. รัฐบาลไทย (2499) ประมวลกฎหมายอาญา, 2499 (แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 24 เมื่อ 2558 โดยเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติทางอาญา), มาตรา 1(17)

80. ตามข้อกำหนดในพิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก เรื่อง การขายเด็ก การค้าประเวณี และสื่อลามกเกี่ยวกับเด็ก (แนวปฏิบัติ โอพีเอสซี) และอนุสัญญาบาเซิล

81. รัฐบาลไทย (2499) ประมวลกฎหมายอาญา, 2499 (แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 24 เมื่อ 2558 โดยเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติทางอาญา), มาตรา 287/1

82. รัฐบาลไทย (2499) ประมวลกฎหมายอาญา, 2499 (แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 24 เมื่อ 2558 โดยเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติทางอาญา), มาตรา 287/2

83. องค์การตำรวจสากลได้ขอข้อมูลเชิงคุณภาพเชิงลึกจากหน่วยงานผู้รักษากฎหมายต่างประเทศหลายหน่วยงานที่ทำงานด้านข้อมูลข่าวกรองหรือกิจกรรมในพื้นที่ในประเทศไทยที่ Disrupting Harm ดำเนินงาน ซึ่งการปกปิดที่มาของข้อมูลบางส่วนเป็นไปตามแนวปฏิบัติการทำงานด้านข่าวกรองและการคุ้มครองข้อมูล

กรณีการครอบครอง การผลิต และการเผยแพร่ สื่อการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กซึ่งปรากฏอยู่ในรายงานเกี่ยวกับประเทศไทยระหว่างปี พ.ศ. 2560-2562 เกือบทุกรายงาน ยิ่งไปกว่านั้น การสำรวจข้อมูลครัวเรือนของ *Disrupting Harm* พบว่าในปีที่ผ่านมา ร้อยละ 7 (จำนวน = 68 คน) ของเด็กที่เป็นผู้ใช้อินเทอร์เน็ต อายุ 12-17 ปี ในประเทศไทย ระบุว่ามีคนเผยแพร่ภาพทางเพศของพวกเขาโดยที่พวกเขาไม่ได้อนุญาต ทั้งนี้ เพศหรืออายุไม่มีอิทธิพลต่อการได้รับหรือไม่ได้รับประสบการณ์ดังกล่าว เนื่องจากจำนวนตัวเลขดังกล่าวเมื่อขยายมาตรงส่วนขึ้นก็เป็นตัวแทนของกลุ่มประชากรของประเทศได้ ดังนั้น เมื่อเทียบสัดส่วนกับประชากรที่ใช้อินเทอร์เน็ต อายุ 12-17 ปี พบว่าในปีที่ผ่านมาเพียงหนึ่งปีมีเด็กประมาณ 310,000 คน ที่ประสบกับการล่วงละเมิดในลักษณะดังกล่าว ซึ่งตัวเลขดังกล่าวเป็นจำนวนที่น่าตกใจเนื่องจากความรุนแรงของอาชญากรรมดังกล่าว

เมื่อมีการเผยแพร่ภาพเหล่านี้ทางออนไลน์ ภาพดังกล่าวสามารถแพร่กระจายและเห็นได้ทั่วโลก ส่งผลให้ผู้เสียหายเกิดความรู้สึกอับอาย และกลัวว่าผู้คนจะจำผู้เสียหายในภาพได้ว่าเป็นใคร ซึ่งประสบการณ์ที่เกิดขึ้นนี้อาจกระตุ้นบาดแผลทางจิตใจที่มีอยู่ซ้ำและซ้ำเล่า อนึ่ง การสำรวจข้อมูลครัวเรือนของ *Disrupting Harm* ไม่ได้รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการถ่ายทอดสดการล่วงละเมิดทางเพศ เนื่องจากเหตุผลทางจริยธรรมเกี่ยวกับการค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับประสบการณ์การล่วงละเมิดทางเพศที่ละเอียดเกินไป

ใครเผยแพร่ภาพเหล่านี้? เช่นเดียวกับรูปแบบอื่นๆ ของการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ ส่วนใหญ่แล้วบุคคลที่เด็กรู้จักหรือไว้วางใจจะเป็นผู้กระทำความผิดในการเผยแพร่ภาพหรือวิดีโอทางเพศของเด็กโดยเด็กไม่ยินยอมพร้อมใจ ซึ่งพบว่าส่วนใหญ่แล้วจะเป็นเพื่อน และตามด้วยแฟนหรือสมาชิกในครอบครัว ทั้งนี้ บุคคลที่เด็กไม่รู้จักมีเพียงร้อยละ 12 ของกรณีที่เกิดขึ้น

ออนไลน์ หรือ ออฟไลน์? มีแนวโน้มว่าการเผยแพร่ภาพทางเพศของเด็กโดยเด็กไม่ยินยอมจะเกิดขึ้นทางออนไลน์ผ่านทางสื่อสังคมออนไลน์หรือแพลตฟอร์มเกม มากกว่าเกิดขึ้นทางกายภาพ ทั้งนี้ ร้อยละ 68 ของเด็กจำนวน 68 คน กล่าวว่ามีคนเผยแพร่ภาพทางเพศของพวกเขาทางสื่อสังคมออนไลน์ โดยที่พวกเขาไม่ได้อนุญาต ทั้งนี้ ความแตกต่างทางเพศไม่มีอิทธิพลที่เห็นได้ชัดต่อช่องทางในการเผยแพร่ภาพดังกล่าว อย่างไรก็ตาม มีแนวโน้มว่าภาพลักษณะดังกล่าวของเด็กที่อายุน้อยกว่าจะถูกเผยแพร่ทางสื่อสังคมออนไลน์ ในขณะที่เด็กอายุระหว่าง 14-15 ปีในสัดส่วนที่เท่ากันระบุว่าภาพของพวกเขาถูกเผยแพร่ผ่านทางเกมออนไลน์ ทั้งนี้ ภาพทางเพศของเด็กหญิงจะถูกเผยแพร่ทางเกมออนไลน์มากกว่าภาพของเด็กชาย และภาพของเด็กชายมีแนวโน้มว่าจะถูกเผยแพร่ทางสื่อสังคมออนไลน์มากกว่าเด็กหญิง

เด็กร้อยละ 24 กล่าวว่าภาพของพวกเขาถูกเผยแพร่ทางออนไลน์ และร้อยละ 22 กล่าวว่าภาพของพวกเขาถูกเผยแพร่ทางใดทางหนึ่งโดยที่พวกเขาไม่ได้ยินยอมพร้อมใจ 1 ใน 5 ของเด็กไม่ต้องการตอบคำถามนี้ และในกลุ่มเด็กที่กล่าวว่าภาพทางเพศของพวกเขาถูกเผยแพร่ทางสื่อสังคมออนไลน์เมื่อไม่นานมานี้โดยพวกเขาไม่ได้อนุญาต (จำนวน = 46) นั้น แพลตฟอร์มที่พบการเผยแพร่ภาพของเด็กในลักษณะดังกล่าวมากที่สุดคือ เฟซบุ๊ก หรือเฟซบุ๊ก เมสเซนเจอร์ และทวิตเตอร์ และตามด้วยดิกด็อก อินสตาแกรม ดิสคอร์ด (Discord) สแนปแชท (Snapchat) และทวิตซ์ (Twitch)

เด็กบอกเรื่องนี้กับใคร: เด็กที่ประสบกับการล่วงละเมิดในลักษณะดังกล่าวมีแนวโน้มที่จะปรึกษากับผู้ปกครองและผู้ดูแลเด็กเพศหญิง พี่น้อง หรือเพื่อน และตามด้วยผู้ปกครองและผู้ดูแลเด็กเพศชาย และครู ดังที่แสดงให้เห็นในข้อมูลรูปภาพหน้า 60 แท็บจะไม่มีกรณีแจ้งเหตุผ่านทางกลไกที่เป็นทางการเลยเช่นเดียวกับคำถามข้ออื่นๆ ที่อัตราการไม่ตอบคำถามข้อนี้ค่อนข้างสูง (ร้อยละ 17) นอกจากนี้ ร้อยละ 13 ของเด็กที่รูปภาพทางเพศของตนเองถูกเผยแพร่โดยไม่ยินยอมพร้อมใจ (จำนวน = 9 คน) ไม่บอกใครเกี่ยวกับครั้งล่าสุดที่ถูกล่วงละเมิดลักษณะนี้ ในกลุ่มตัวอย่างย่อยนี้ อุปสรรคต่อการรายงานเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นที่พบมากที่สุดคือ เด็กไม่รู้ว่าจะบอกใคร ไม่คิดว่าสิ่งที่เกิดขึ้นเป็นเรื่องร้ายแรงพอที่จะบอก รู้สึกว่าตนผิด และรู้สึกอับอาย

การรับเงินหรือสิ่งของเพื่อแลกเปลี่ยนกับภาพหรือวิดีโอทางเพศ

ดังที่ได้วิเคราะห์ก่อนหน้านี้แล้วในบริบทของการกรูมมิ่งว่าบางครั้งเด็กถูกเสนอเงินหรือสิ่งของเพื่อแลกเปลี่ยนกับภาพหรือวิดีโอทางเพศ แต่ในหัวข้อนี้จะพิจารณาถึงการที่เด็กยอมรับเงินหรือสิ่งของเพื่อแลกเปลี่ยนกับเนื้อหาดังกล่าว ไม่ว่าจะกระบวนการที่ชักพาเด็กไปสู่การยินยอมดังกล่าวเป็นเช่นไร

เป็นเวลาหลายปีมาแล้วที่ความไม่เท่าเทียมทางรายได้ (ณ ปี พ.ศ. 2561 ประเทศไทยถูกจัดให้เป็นประเทศที่มีความเหลื่อมล้ำทางรายได้มากที่สุดเป็นลำดับที่สี่ในการจัดลำดับของอาเซียน⁸⁴) เป็นปัจจัยที่ทำให้เด็กยอมรับข้อเสนอดังกล่าว ปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นนี้คือการที่เด็กและเยาวชนใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อผลิตภาพหรือวิดีโอทางเพศด้วยตนเองและเผยแพร่ภาพดังกล่าวเพื่อแลกเปลี่ยนกับเงินหรือสิ่งของต่างๆ

จากการสัมภาษณ์ผู้แทนจากไทยฮอตไลน์ เด็กอาจเริ่มเกี่ยวข้องกับกรูมมิ่ง ดังกล่าว เนื่องจาก “พวกเขาต้องการเงินพิเศษและไม่เห็นว่ามี ความเสียหายใดๆ เกิดขึ้นต่อร่างกายของพวกเขา (จากการบันทึกวิดีโอคลิป)... มีหลายกรณี ที่เด็กไม่ได้คิดถึงอะไรเลยยกเว้นการได้เงินและมองว่าการกระทำดังกล่าว เป็นความสนุก” (RA2-TH-01-A) เจ้าหน้าที่ของกรูมมิ่งและคุ้มครองเด็กและเยาวชนซึ่งทำงานโดยตรงกับเยาวชนที่กระทำความผิดระบุว่า ผู้เสียหายอาจไม่เข้าใจถึงผลลัพธ์ของการเผยแพร่ภาพหรือวิดีโอทางเพศเสมอไป พวกเขาไม่กังวลว่าตนจะตกเป็นผู้เสียหายจากการแสวงหาประโยชน์ทางเพศ และการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ แต่สนใจเพียงว่าพวกเขาจะได้เงินเท่าไรจากการเผยแพร่

84. องค์การสหประชาชาติ (2563) [ประเด็นสำคัญทางเศรษฐกิจของประเทศไทย: การสร้างประเทศไทยที่มีความเท่าเทียมและความยั่งยืนมากขึ้นหลังจากสถานการณ์โควิด-19: มุมมองจากยูเอ็น](#)

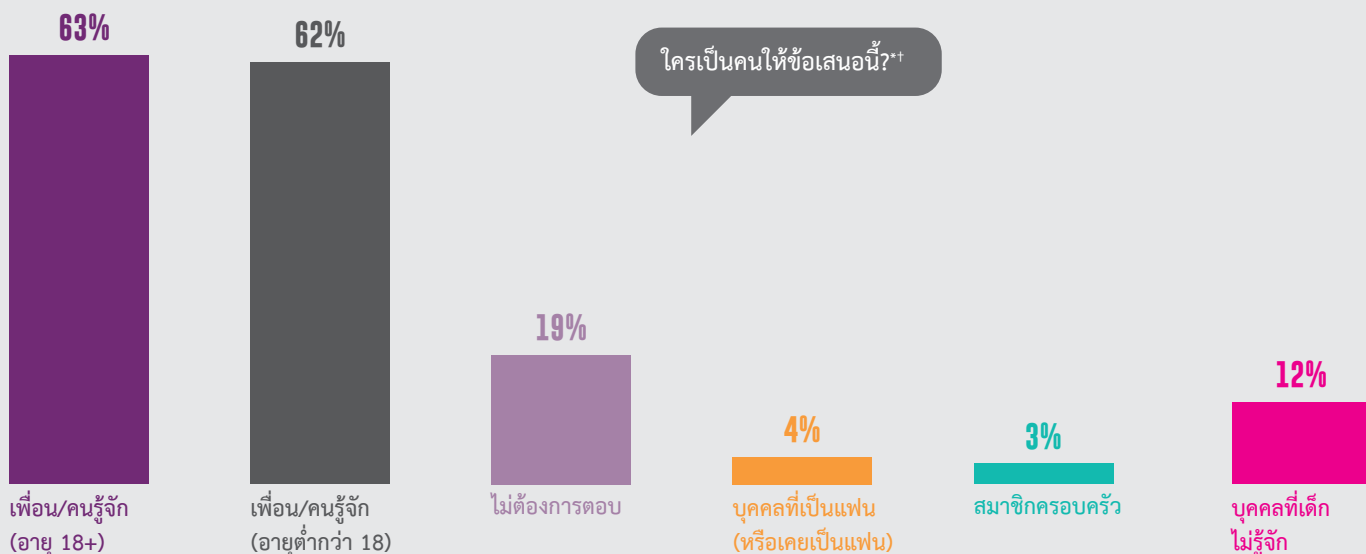
ในปีที่ผ่านมา
มีใครบางคนเผยแพร่ภาพทางเพศของฉันทัน
โดยฉันทันไม่ยินยอม

ใช้ 7%

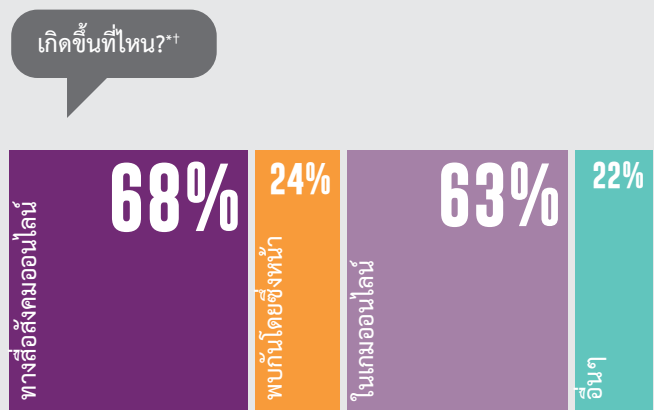
ที่มา: เด็กอายุ 12-17 ปี ที่ใช้อินเทอร์เน็ต
จำนวนเด็ก = 967 คน

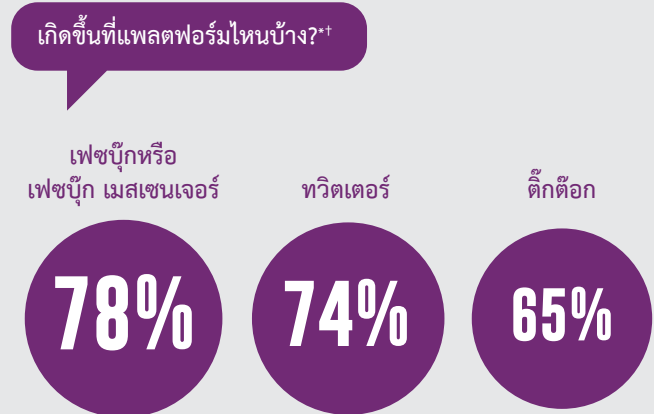
ครั้งล่าสุดที่เกิดสิ่งนั้นขึ้น...

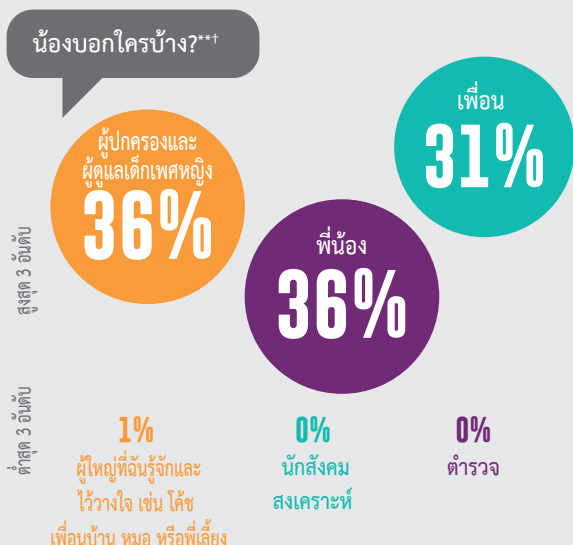
จำนวนเด็ก = 68 คน ที่เป็นผู้ใช้อินเทอร์เน็ต อายุ 12-17 ปี ซึ่งในปีที่ผ่านมาภาพทางเพศของพวกเขาถูกเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต

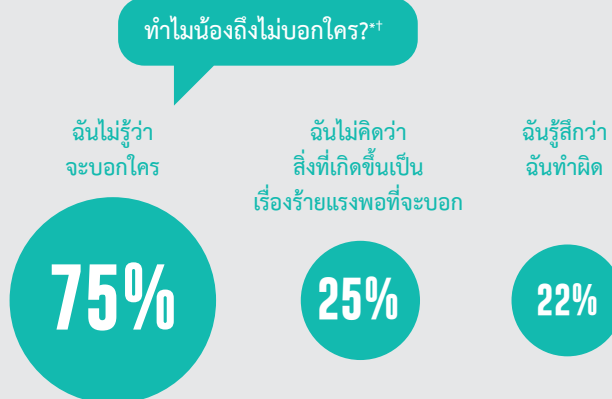
จำนวนเด็ก = 68 คน ที่เป็นผู้ใช้อินเทอร์เน็ต อายุ 12-17 ปี ซึ่งในปีที่ผ่านมาภาพทางเพศของพวกเขาถูกเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต

จำนวนเด็ก = 46 คน ที่เป็นผู้ใช้อินเทอร์เน็ต อายุ 12-17 ปี ซึ่งเมื่อไม่นานมานี้ภาพทางเพศของพวกเขาถูกเผยแพร่ทางสื่อสังคมออนไลน์

จำนวนเด็ก = 68 คนเป็นผู้ใช้อินเทอร์เน็ต อายุ 12-17 ปี ซึ่งในปีที่ผ่านมาภาพทางเพศของพวกเขาถูกเผยแพร่โดยพวกเขาไม่ยินยอมพร้อมใจ

จำนวนเด็ก = 9 คน ที่เป็นผู้ใช้อินเทอร์เน็ต อายุ 12-17 ปี ซึ่งไม่บอกใครเกี่ยวกับครั้งล่าสุดที่ภาพทางเพศของพวกเขาถูกเผยแพร่โดยพวกเขาไม่ยินยอมพร้อมใจ

*รูปภาพเหล่านี้แสดงคำตอบที่เด็กมักจะเลือกตอบมากที่สุด
**รูปภาพเหล่านี้แสดงคำตอบที่เด็กมักจะเลือกตอบมากที่สุดและน้อยที่สุด
***คำถามแบบเลือกตอบ

2.2 ประสบการณ์ของเด็กเกี่ยวกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศในประเทศไทย

เนื้อหาทางเพศหรือเข้าร่วมกิจกรรมทางเพศ (RA1-TH-01-A-F) เจ้าหน้าที่อีกท่านหนึ่งจากหน่วยงานเดียวกันกล่าวว่า “มีหลายกรณีของเด็กชวนเพื่อนๆ มาร่วมกิจกรรมดังกล่าวด้วย เด็กบอกเราว่าพวกเขาได้รับตัวอย่าง คลิปจากเพื่อนว่าทำแบบนี้จะได้เงิน พวกเขาก็เลยทำ พวกเขาไม่รู้ว่าการกระทำดังกล่าวจะส่งผลกระทบต่อชีวิตประจำวันของพวกเขา” (RA2-TH-01-A) ในความเป็นจริงแล้ว ทันทีที่เนื้อหาลักษณะดังกล่าวถูกเผยแพร่ออกไป เด็กจะสูญเสียการควบคุมว่าเนื้อหาดังกล่าวจะถูกใครนำไปเผยแพร่หรือนำไปเผยแพร่ที่ใด ในการศึกษาของมูลนิธิอินเทอร์เน็ทวอทซ์และไมโครซอฟท์พบว่า ร้อยละ 90 ของภาพและวิดีโอทางเพศที่ ‘เยาวชนผลิตขึ้นด้วยตนเอง’ ซึ่งบุคคลอื่นๆ สามารถเข้าไปดูได้นั้น ถูก ‘เก็บเกี่ยวผลประโยชน์’ ในสถานที่ห่างไกลจากที่ที่เด็กอัปโหลดภาพหรือวิดีโอดังกล่าว และต่อมาถูกเผยแพร่ไปยังเว็บไซต์ของบุคคลที่สามด้วย⁸⁵

เมื่อถามเด็กที่เข้าร่วมในการสำรวจข้อมูลครัวเรือนของ *Disrupting Harm* ว่า “ในปีที่ผ่านมา น้องยอมรับเงินหรือสิ่งของเพื่อแลกเปลี่ยนกับการส่งภาพ หรือวิดีโอทางเพศของตัวเองบ่อยแค่ไหน?” เนื่องจากคำถามดังกล่าวมีความละเอียดอ่อน ดังนั้น ในการสำรวจจึงถามคำถามนี้กับเด็กอายุ 15-17 ปีเท่านั้น ในเด็ก 508 คนที่เข้าร่วมการสำรวจนั้น ร้อยละ 7 กล่าวว่าพวกเขายอมรับเงินหรือสิ่งของเพื่อแลกเปลี่ยนกับภาพหรือวิดีโอทางเพศของตัวเองในปีที่ผ่านมา ขณะที่ตัวเลขดังกล่าวดูเหมือนว่ามีเด็กจำนวนไม่มากที่กระทำได้ดังกล่าว แต่เนื่องจากตัวเลขนี้เป็นตัวแทนของประชากรเด็กของประเทศที่อายุ 15-17 ปี ซึ่งเป็นผู้ใช้อินเทอร์เน็ต ตัวเลขดังกล่าวจะแสดงให้เห็นว่าเด็ก 1 ใน 14 คนในกลุ่มอายุดังกล่าวได้รับเงินหรือผลตอบแทนลักษณะอื่นเพื่อแลกเปลี่ยนกับเนื้อหาทางเพศหนึ่ง เนื่องจากเด็กบางคนอาจลังเลที่จะเปิดเผยข้อมูลที่ตนเกี่ยวข้องกับการกระทำดังกล่าว แม้แต่ในการสำรวจแบบไม่ระบุชื่อของผู้เข้าร่วมการสำรวจ ดังนั้น ตัวเลขจริงอาจสูงกว่าที่ประมาณการไว้มาก

ผู้แทนจากไทยฮอตไลน์ได้อธิบายถึงกรณีของเด็กต้องตกอยู่ในสถานการณ์การล่วงละเมิดที่รุนแรงขึ้นเรื่อยๆ โดยเริ่มจากการยินยอมส่งเนื้อหาทางเพศที่ตนเองผลิตขึ้นเพื่อแลกเปลี่ยนกับเงินเพียงครั้งเดียว “[เด็ก]บอกเราว่าพวกเขาได้เงินน้อยจริงๆ คือ 500 หรือ 1,000 บาท; [และ]หลังจากนั้น เนื้อหาที่ส่งไปก็ถูกโพสต์ทางออนไลน์ และเด็กก็ถูกข่มขู่ให้ส่งคลิปมาให้อีก เด็กหลายคนไม่ต้องการบอกผู้ปกครองของเขา ดังนั้นพวกเขาจึงถูกหลอกให้ส่งคลิปมากขึ้น จนกระทั่งพวกเขาไม่สามารถทนต่อไปได้อีก จึงแจ้งให้เราทราบ หรือบอกผู้ปกครองและผู้ดูแลเด็ก และผู้ปกครองและผู้ดูแลเด็ก ก็พาเด็กมาพบเรา” คำพูดนี้สะท้อนให้เห็นถึงสถานการณ์จริงของการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ และวิธีการหลากหลายที่ผู้กระทำความผิดใช้ในการแสวงหาประโยชน์จากเด็ก (ดูหน้า 47 สำหรับรายละเอียดเกี่ยวกับการกรรโชกทางเพศ)

การทำธุรกรรมทางการเงินผ่านเครือข่ายของระบบโทรศัพท์มือถือและทางระบบอิเล็กทรอนิกส์ได้รับความนิยมขึ้นเรื่อยๆ ทำให้การทำธุรกรรม

ซื้อขายรายย่อยทำได้ง่ายและฉับไวซึ่งอาจเอื้อต่อการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ ทั้งนี้ประเทศไทยเป็น 1 ใน 10 ประเทศทั่วโลกที่มีการใช้จ่ายเงินผ่านเครือข่ายของระบบโทรศัพท์มือถือในร้านค้าต่างๆ มากที่สุด ซึ่งความสะดวกและง่ายดายดังกล่าวเป็นสิ่งที่หน่วยงานผู้บังคับใช้กฎหมายเกิดความกังวลใจทั่วโลก เนื่องจากมีความเสี่ยงที่สกุลเงินดิจิทัล (crypto-currencies) ซึ่งเป็นสกุลเงิน ‘ไร้พรมแดน’ จะถูกนำไปใช้ในกระบวนการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก⁸⁶ ทั้งนี้ ในกรณีที่มีข้อบ่งชี้ว่ามีการเคลื่อนไหวทางการเงินที่เกี่ยวข้องกับสื่อหรือการถ่ายทอดสดการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ซึ่งมีการทำธุรกรรมชำระเงิน ไทยแคคสามารถขอความร่วมมือด้านสืบสวนสอบสวนและสนับสนุนด้านเทคนิคจากหน่วยต่อต้านอาชญากรรมทางการเงิน

การถ่ายทอดสด

ในปัจจุบัน ประมวลกฎหมายอาญาหรือกฎหมายอื่นๆ ของไทยมิได้มีข้อกำหนดอย่างชัดเจนให้การถ่ายทอดสดการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กเป็นความผิดทางอาญา หากพิจารณาถึงคำนิยามของสื่อการล่วงละเมิดทางเพศ ต่อเด็กที่ระบุไว้ในประมวลกฎหมายอาญา จะเห็นได้ว่าคำนิยามดังกล่าวมิได้ ครอบคลุมถึงการถ่ายทอดสดการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก เนื่องจากผู้รับสื่อการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กไม่จำเป็นต้องเก็บสื่อดังกล่าวไว้ในคอมพิวเตอร์ของผู้รับ

สถานการณ์จริงก้าวหน้าไปไกลกว่ากฎหมาย: การถ่ายทอดสดการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์เป็นสิ่งที่กำลังเกิดขึ้นจริงในประเทศไทย ดังที่ผู้แทนจากไทยฮอตไลน์กล่าวว่า: “เราเห็นคลิปบางคลิปที่เด็กยังไม่ได้ถอดเสื้อผ้าออกหรือถอดออกแล้วเฉพาะส่วนบนเท่านั้น... [และ]เราได้ยินเสียงเชียร์ให้เด็กถอดเสื้อผ้าออกให้หมด คลิปเหล่านี้ถูกบันทึกไว้ [สำหรับ]การถ่ายทอดสด เสียงจากในคลิปทำให้เรารู้ว่าถ้าเริ่มต้นด้วยการกรรโชกมึง [หรือการเตรียมความพร้อมของเด็กสำหรับการล่วงละเมิดทางเพศ] โดยให้เด็กถอดเสื้อผ้าออก ก็จะมีการถ่ายทอดสด” (RA2-TH-01-A)

อุปสรรคในการจัดการกับภัยคุกคามนี้ ไม่เพียงแต่การไม่มีกฎหมายที่กำหนดอย่างชัดเจนว่าการถ่ายทอดสดการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กเป็นความผิดทางอาญาเท่านั้น แต่ผู้แทนจากไทยฮอตไลน์ยังชี้ให้เห็นว่าการติดตามตรวจสอบกรณีเหล่านี้ รวมถึงการหยุดการกระทำดังกล่าวก่อนที่การล่วงละเมิดจะเกิดขึ้น หรือแม้แต่ในระหว่างการถ่ายทอดสดเป็นสิ่งที่มีความท้าทายอย่างยิ่ง

85. มูลนิธิอินเทอร์เน็ทวอทซ์ และไมโครซอฟท์ (2558) รายงานทิศทางและรูปแบบที่เกิดใหม่ #1 การผลิตเนื้อหาทางเพศทางออนไลน์

86. มูลนิธิอินเทอร์เน็ทวอทซ์ (2557) เอกสารสรุปข้อมูล – การวิเคราะห์เบื้องต้นเกี่ยวกับเว็บไซต์ที่ยอมรับการทำธุรกรรมชำระเงินโดยสกุลเงินบิตคอยน์ [สกุลเงินดิจิทัลสกุลแรกของโลก] สำหรับสื่อการล่วงละเมิดทางเพศเชิงพาณิชย์แบบใหม่

2.2 ประสบการณ์ของเด็กเกี่ยวกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศในประเทศไทย

การพัฒนาทางเทคโนโลยีมีอิทธิพลต่อการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์อย่างไร

การเข้าถึงอินเทอร์เน็ตที่มีความเร็วและราคาถูกลงที่มีอยู่ทั่วไปส่งผลให้มีการใช้วิดีโอเป็นเครื่องมือในการสื่อสารมากขึ้น เครื่องมือสำหรับวิดีโอแชทและการถ่ายทอดสดเป็นสิ่งที่ได้รับความนิยมอย่างรวดเร็ว และเปลี่ยนวิธีที่บุคคลปฏิสัมพันธ์ต่อกันโดยเฉพาะในกลุ่มเยาวชน ทั้งนี้ การถ่ายทอดสดเป็นเครื่องมือที่มีการใช้มากขึ้นเรื่อยๆ ทั้งสำหรับกลุ่มส่วนตัวกลุ่มเล็กๆ และสำหรับการ ‘ประชาสัมพันธ์’ ต่อผู้ฟังจำนวนมาก ต่อสาธารณชน รวมถึงบุคคลที่ไม่รู้จัก อนึ่ง ในประเทศไทย ร้อยละ 87 ของผู้ใช้อินเทอร์เน็ต อายุ 12-17 ปี ดูการถ่ายทอดสดอย่างน้อยทุกสัปดาห์ เด็กหญิงมีแนวโน้มดูการถ่ายทอดสดมากกว่าเด็กชาย (ร้อยละ 91 และร้อยละ 82 ตามลำดับ) นอกจากนี้ ร้อยละ 91 ของเด็กอายุ 16-17 ปี ดูการถ่ายทอดสดทุกสัปดาห์ เปรียบเทียบกับร้อยละ 81 ของเด็กที่อายุน้อยที่สุดที่เข้าร่วมการสำรวจ โดยพบว่าเพลงและเกมเป็นรูปแบบของการถ่ายทอดสดที่เด็กชอบดูอย่างน้อยสัปดาห์ละครั้ง

การดูถ่ายทอดสดเป็นสิ่งที่ไม่เป็นอันตรายและมีประโยชน์ในหลายๆ ด้าน แต่การใช้เครื่องมือดังกล่าวในทางที่ไม่ดีก่อให้เกิดวิธีใหม่ในการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ รวมถึงวิธีที่จะกล่าวถึงข้างล่างนี้

ผู้กระทำความผิดประชาสัมพันธ์การล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก: เครื่องมือถ่ายทอดสดสามารถใช้เผยแพร่การล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กแก่ผู้ดูหนึ่งคนหรือมากกว่านั้นได้ในทันที ดังนั้นพวกเขาสามารถดูการถ่ายทอดสดได้ในขณะที่การล่วงละเมิดเกิดขึ้น แม้แต่ผู้ดูการถ่ายทอดสดที่อยู่ไกลก็อาจกำกับรูปแบบการล่วงละเมิดทางเพศที่ต้องการได้ โดยธุรกรรมทางการเงินอาจเกิดขึ้นควบคู่ไปกับถ่ายทอดการล่วงละเมิดเด็ก หรือแม้แต่กระทำธุรกรรมการเงินภายในแพลตฟอร์มเดียวกัน แพลตฟอร์มการถ่ายทอดสดจะไม่เก็บเนื้อหาที่เผยแพร่ไว้ แต่จะเก็บข้อมูลเมตาดาต้า (metadata) ซึ่งเป็นข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับการเข้าถึงบริการของแพลตฟอร์มนั้น นั่นหมายความว่าเมื่อการถ่ายทอดสดจบลง สื่อการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กก็หายไปด้วย ยกเว้นแต่ผู้กระทำความผิดตั้งใจจะบันทึกการล่วงละเมิดนั้นไว้ สิ่งนี้ก่อให้เกิดความท้าทายอย่างยิ่งสำหรับเจ้าหน้าที่สืบสวนสอบสวน อัยการ และศาล โดยเฉพาะเมื่อคำนิยามทางกฎหมายเกี่ยวกับสื่อการล่วงละเมิดเด็ก และวิธีการสืบสวนสอบสวนและการดำเนินคดีนั้นยังดำเนินไปบนแนวความคิดเกี่ยวกับปัญหาที่ไม่ทันต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้น

เด็กผลิตเนื้อหาทางเพศด้วยตัวเอง: ดังที่ได้กล่าวแล้วในบทที่ 1.3.3 ในหัวข้อการเพิ่มขึ้นของสื่อที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับเพศที่เด็กทำขึ้นเอง – ทั้งโดยการถูกบีบบังคับและไม่ถูกบีบบังคับ ถ่ายทอดสดหรือถูกบันทึก – แสดงให้เห็นถึงความท้าทายที่ซับซ้อน แม้แต่เนื้อหาที่ผลิตขึ้นโดยมิได้เกิดจากการถูกบีบบังคับ ก็ยังอาจถูกนำไปเผยแพร่ โดยที่ผู้รับมิได้แสดงความจำนงต้องการรับเนื้อหาดังกล่าว หรือโดยวิธีเลวร้าย เช่น การโจรกรรมข้อมูล (hacking) ทั้งนี้ รัฐบาลและหน่วยงานสนับสนุนต่างๆ กำลังหาทางว่าจะจัดการกับประเด็นเหล่านี้ได้อย่างไร

2.3 ประสบการณ์อื่นๆ ของเด็กที่อาจเกี่ยวข้องกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศ และการล่วงละเมิดทางเพศทางออนไลน์

นอกเหนือจากตัวอย่างการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ที่ได้กล่าวถึงแล้วนั้น เด็กอาจพบกับสถานการณ์อื่นๆ ทางออนไลน์ที่เป็นอันตรายได้ เช่น การคุกคามทางเพศ หรือการเห็นเนื้อหาทางเพศที่ตนเองไม่ได้ต้องการเห็น เป็นต้น ประสบการณ์เหล่านี้อาจมีส่วนช่วยลดความไม่คุ้นเคยต่อเรื่องทางเพศของเด็กเพื่อที่เด็กจะได้มีแนวโน้มเข้าร่วมในการคุยเกี่ยวกับเรื่องเพศหรือในกิจกรรมทางเพศ – เช่น ในระหว่างกระบวนการคุมกำเนิด เป็นต้น

2.3.1 การคุกคามทางเพศ

แม้ว่ากฎหมายไทยกำหนดให้การคุกคามทางเพศโดยทั่วไปเป็นความผิดอาญา⁸⁷ แต่ก็มีได้ระบุชัดเจนว่าหากการกระทำดังกล่าวเกิดขึ้นทางออนไลน์และผู้เสียหายเป็นเด็กถือเป็นการกระทำผิดทางอาญาเช่นกัน การสำรวจข้อมูลครัวเรือนของ *Disrupting Harm* แสดงให้เห็นว่าในปีที่ผ่านมา ร้อยละ 17 ของเด็ก (จำนวน = 167 คน) ที่ใช้อินเทอร์เน็ตและเข้าร่วมการสำรวจถูกคุกคามทางเพศซึ่งทำให้พวกเขาารู้สึกอึดอัดใจ ซึ่งรวมถึงการใช้เรื่องตลก การเล่าเรื่อง หรือวิจารณ์เกี่ยวกับร่างกาย ภาพลักษณ์ของพวกเขา หรือเกี่ยวกับกิจกรรมทางเพศ ทั้งนี้ ความแตกต่างทางอายุหรือเพศไม่มีอิทธิพลต่อการถูกคุกคามทางเพศในลักษณะดังกล่าว

เด็กรู้สึกอย่างไร? ในปีที่ผ่านมา หนึ่งในสามของเด็ก 167 คน ที่ถูกวิพากษ์วิจารณ์หรือพูดตลกทางเพศซึ่งเป็นสิ่งที่พวกเขาไม่ต้องการกล่าวว่า พวกเขาไม่ได้รับผลกระทบใดๆ จากการถูกคุกคามทางเพศที่เกิดขึ้นครั้งล่าสุด ทั้งนี้ มีเด็กจำนวนน้อยที่รู้สึกอับอาย - เด็กจำนวน 20 คน และส่วนใหญ่เป็นเด็กชายมากกว่าเด็กหญิง - รู้สึกหงุดหงิด ทั้งนี้ ร้อยละ 14 ของเด็กซึ่งถูกคุกคามทางเพศในลักษณะดังกล่าวไม่ต้องการตอบคำถามนี้

ออนไลน์ หรือ ออฟไลน์? ในจำนวนเด็ก 167 คน ที่เคยถูกคุกคามในลักษณะนี้ ส่วนใหญ่ระบุว่าการคุกคามที่เกิดขึ้นครั้งล่าสุดเกิดขึ้นบนสื่อสังคมออนไลน์ (51%) และร้อยละ 27 ระบุว่าพวกเขาถูกคุกคามโดยซึ่งหน้า ร้อยละ 24 ระบุว่าการคุกคามเกิดขึ้นในเกมออนไลน์ และร้อยละ 6 ระบุว่าเกิดขึ้นทางช่องทางอื่นๆ ทั้งนี้ เด็กหญิงมีแนวโน้มถูกคุกคามทางเพศโดยซึ่งหน้ามากกว่าเด็กชาย นอกจากนี้ เด็กจำนวน 85 คน ถูกคุกคามทางวาจาทางเฟซบุ๊กหรือเพชบุ๊ก เมสเซนเจอร์ ซึ่งเป็นแพลตฟอร์มที่พบว่าเด็กตกเป็นเป้าหมายของการถูกคุกคามมากที่สุด (79%) ทั้งนี้ อาจเนื่องจากความนิยมของเฟซบุ๊กในประเทศไทย

นอกจากนี้ เด็กได้ระบุถึงทวีตเตอร์และดีด็อกด้วย ในขณะที่หนึ่งในสามของเด็กกลุ่มตัวอย่างย่อยนี้ระบุถึงอินสตาแกรมและไลน์ ทั้งนี้ เด็กหญิงมีแนวโน้มที่จะตกเป็นเป้าหมายการคุกคามดังกล่าวทางเฟซบุ๊กและทวีตเตอร์มากกว่าเด็กชาย

ผู้คุกคามทางเพศคือใคร: ผู้คุกคามทางเพศทางวาจาส่วนใหญ่เป็นเพื่อนของผู้เสียหาย โดยเกือบทุกกรณีเกิดจากเพื่อนหรือคนรู้จักที่เป็นผู้ใหญ่ตามด้วยเพื่อนที่อายุน้อยกว่า 18 ปี ทั้งนี้ ไม่มีแนวโน้มที่เด็กจะถูกคุกคามทางเพศผ่านทางวาจาโดยบุคคลที่เป็นแฟนหรือสมาชิกครอบครัว เมื่อมองในภาพรวมทั้งหมดดังที่แสดงไว้ในข้อมูลรูปภาพหน้า 65 เด็กมีแนวโน้มที่จะถูกคุกคามทางวาจาในลักษณะดังกล่าวจากบุคคลที่เด็กรู้จักมากกว่าจากบุคคลที่เด็กไม่รู้จัก อนึ่ง เป็นที่น่าสังเกตว่ามากกว่า 1 ใน 5 ของเด็ก (จำนวน 36 คน) ไม่ต้องการตอบคำถามนี้ ทั้งนี้ อาจเนื่องจากรู้สึกอึดอัดใจที่จะต้องบรรยายประสบการณ์เหล่านี้ แม้ว่าการสำรวจนี้เป็นการสำรวจแบบไม่ระบุชื่อของผู้เข้าร่วมการสำรวจก็ตาม

เด็กบอกใคร? เด็กส่วนใหญ่จะไม่รายงานเหตุการณ์การถูกคุกคามทางเพศด้วยวาจาต่อกลไกการรายงานที่เป็นทางการ เช่นเดียวกับรูปแบบอื่นๆ พวกเขาพึ่งพาความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลแทนการรายงานทางช่องทางที่เป็นทางการ โดย 1 ใน 4 ของเด็ก 167 คนนี้ เปิดเผยประสบการณ์ของพวกเขาแก่ผู้ปกครองและผู้ดูแลเด็กเพศหญิง และร้อยละ 21 หันหาเพื่อน มากกว่า 1 ใน 3 ของเด็กที่ถูกคุกคามทางเพศทางวาจา ไม่บอกใครเกี่ยวกับสิ่งที่เกิดขึ้นกับพวกเขา ทั้งนี้ เด็กชายมีแนวโน้มที่จะไม่บอกใครเกี่ยวกับประสบการณ์ดังกล่าวมากกว่าเด็กหญิง

87. รัฐบาลไทย (2499) ประมวลกฎหมายอาญา, 2499 (แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 24 เมื่อ 2558 โดยเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติทางอาญา), มาตรา 397

ในปีที่ผ่านมา
มีบางคนวิจารณ์ฉันเกี่ยวกับเรื่องเพศ
ซึ่งทำให้ฉันรู้สึกอึดอัดใจ

ใช้ 17%

ที่มา: เด็กอายุ 12-17 ปี ที่ใช้อินเทอร์เน็ต

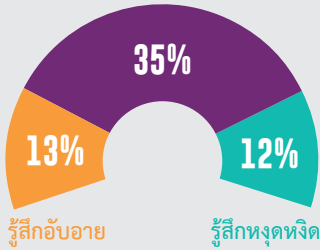
จำนวนเด็ก = 967 คน

ครั้งล่าสุดที่เกิดสิ่งนั้นขึ้น...

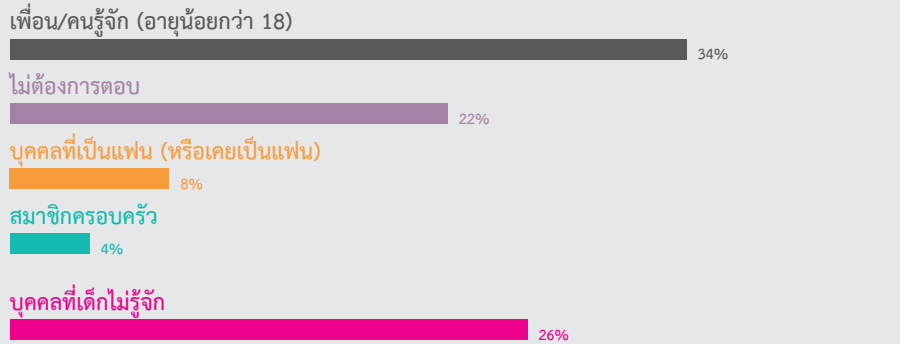
น้องรู้สึกอย่างไร?*

สิ่งที่เกิดขึ้นไม่ส่งผลกระทบต่อฉัน

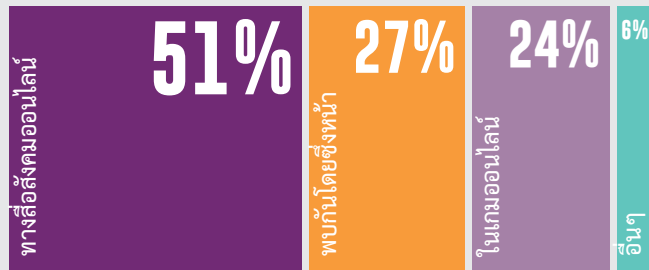
ใครเป็นคนทำ?*

เพื่อน/คนรู้จัก (อายุ 18+)

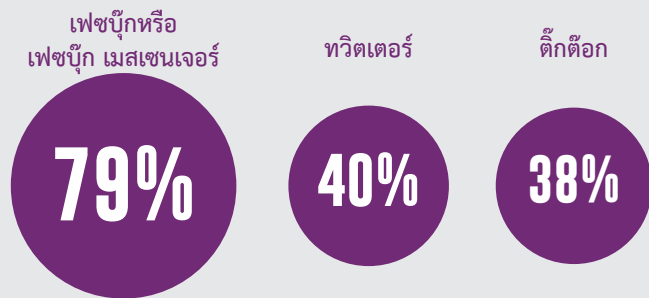
จำนวนเด็ก = 167 คน ที่เป็นผู้ใช้อินเทอร์เน็ต อายุ 12-17 ปี ซึ่งเคยถูกคุกคามทางวาจาในปีที่ผ่านมา

เกิดขึ้นที่ไหน?*

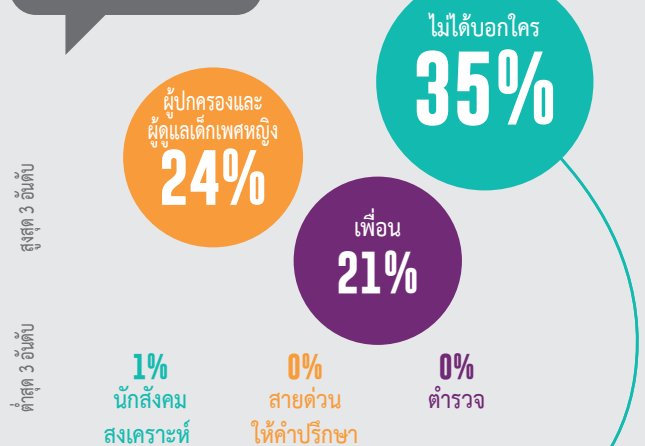
จำนวนเด็ก = 167 คน ที่เป็นผู้ใช้อินเทอร์เน็ต อายุ 12-17 ปี ซึ่งเคยถูกคุกคามทางวาจาในปีที่ผ่านมา

เกิดขึ้นที่แพลตฟอร์มไหนบ้าง?*

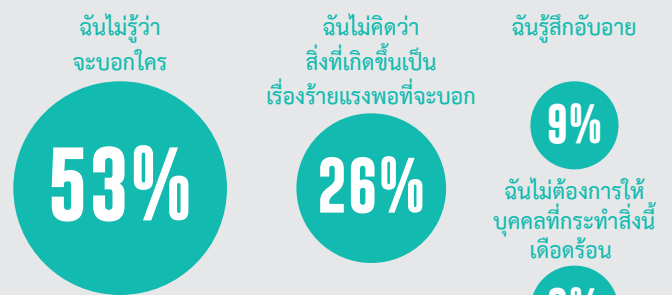
จำนวนเด็ก = 85 คน ที่เป็นผู้ใช้อินเทอร์เน็ต อายุ 12-17 ปี ที่ครั้งล่าสุดถูกคุกคามทางเพศทางสื่อสังคมออนไลน์

น้องบอกใครบ้าง?*

จำนวนเด็ก = 167 คน ที่เป็นผู้ใช้อินเทอร์เน็ต อายุ 12-17 ปี ซึ่งในปีที่ผ่านมาถูกขวนทางออนไลน์ให้คุยเกี่ยวกับทางเพศ

ทำไมน้องถึงไม่บอกใคร?*

จำนวนเด็ก = 58 คน ที่เป็นผู้ใช้อินเทอร์เน็ต อายุ 12-17 ปี ซึ่งไม่บอกใครเกี่ยวกับครั้งล่าสุดที่พวกเขาถูกขวนทางออนไลน์ให้คุยเกี่ยวกับทางเพศ

*รูปภาพเหล่านี้แสดงคำตอบที่เด็กมักจะเลือกตอบมากที่สุด
*รูปภาพเหล่านี้แสดงคำตอบที่เด็กมักจะเลือกตอบมากและน้อยที่สุด
*ค่าฉาบแบบเลือกตอบ

ในปีที่ผ่านมา
มีบุคคลส่งภาพทางเพศให้ฉันโดยที่ฉันมิได้
ร้องขอหรือต้องการ

ใช้ 16%

ที่มา: เด็กอายุ 12-17 ปี ที่ใช้อินเทอร์เน็ต

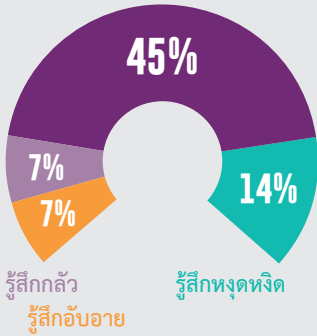
จำนวนเด็ก = 967 คน

ครั้งล่าสุดที่เกิดสิ่งนั้นขึ้น...

น้องรู้สึกอย่างไร?*

สิ่งที่เกิดขึ้นไม่ส่งผลกระทบต่อฉัน

ใครเป็นคนทำ?†

เพื่อน/คนรู้จัก (อายุน้อยกว่า 18)

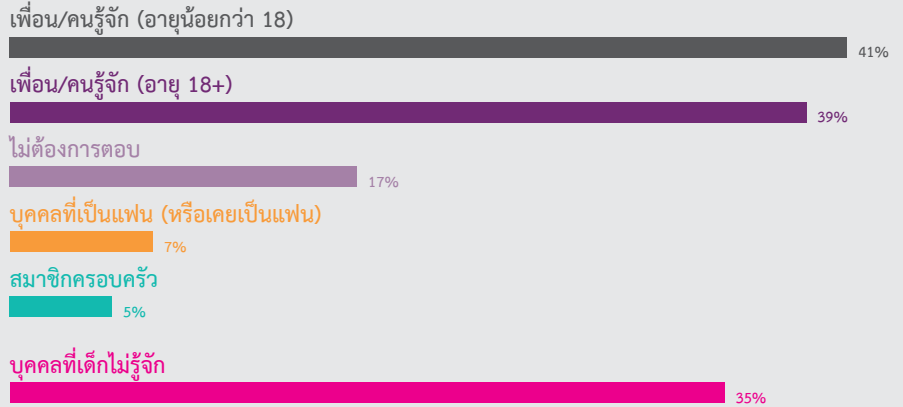
เพื่อน/คนรู้จัก (อายุ 18+)

ไม่ต้องการตอบ

บุคคลที่เป็นแฟน (หรือเคยเป็นแฟน)

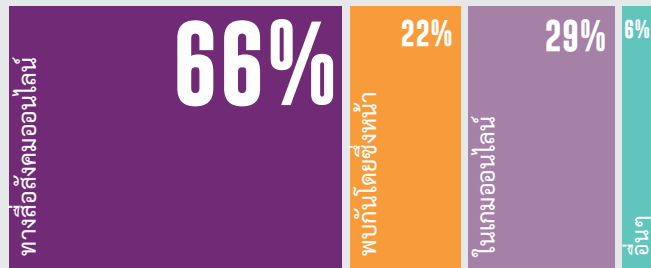
สมาชิกครอบครัว

บุคคลที่เด็กไม่รู้จัก

จำนวนเด็ก = 152 คน ที่เป็นผู้ใช้อินเทอร์เน็ต อายุ 12-17 ปี ที่ได้รับภาพทางเพศที่พวกเขาไม่ต้องการในปีที่ผ่านมา

เกิดขึ้นที่ไหน?††

จำนวนเด็ก = 152 คน ที่เป็นผู้ใช้อินเทอร์เน็ต อายุ 12-17 ปี ที่ได้รับภาพทางเพศที่พวกเขาไม่ต้องการในปีที่ผ่านมา

เกิดขึ้นที่แพลตฟอร์มไหนบ้าง?††

เฟซบุ๊กหรือ
เฟซบุ๊ก เมสเซนเจอร์

ทวิตเตอร์

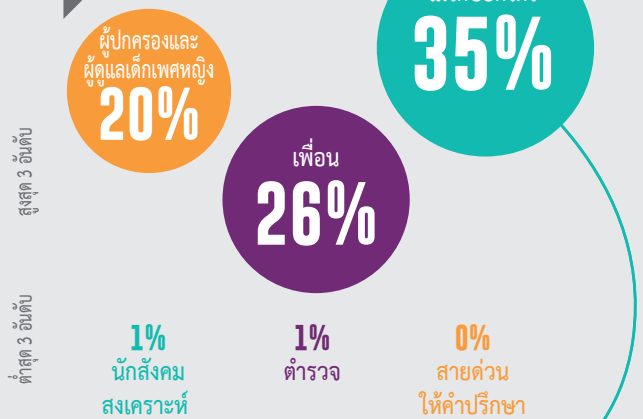
อินสตาแกรม

ตีกติก

จำนวนเด็ก = 100 คน ที่เป็นผู้ใช้อินเทอร์เน็ต อายุ 12-17 ปี ที่เมื่อไม่นานมานี้ได้รับภาพทางเพศที่พวกเขาไม่ต้องการผ่านทางสื่อสังคมออนไลน์

น้องบอกใครบ้าง?†††

จำนวนเด็ก = 152 คน ที่เป็นผู้ใช้อินเทอร์เน็ต อายุ 12-17 ปี ที่ได้รับภาพทางเพศที่พวกเขาไม่ต้องการในปีที่ผ่านมา

ทำไมน้องถึงไม่บอกใคร?††

จำนวนเด็ก = 52 คน ที่เป็นผู้ใช้อินเทอร์เน็ต อายุ 12-17 ปี ที่ไม่บอกใครเกี่ยวกับครั้งล่าสุดที่พวกเขาได้รับภาพทางเพศที่พวกเขาไม่ต้องการ

*รูปภาพเหล่านี้แสดงคำตอบที่เด็กมักจะเลือกตอบมากที่สุด
†รูปภาพเหล่านี้แสดงคำตอบที่เด็กมักจะเลือกตอบมากที่สุดและน้อยที่สุด
††คำถามแบบเลือกตอบ

2.3 ประสบการณ์อื่นๆ ของเด็กที่อาจเกี่ยวข้องกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศทางออนไลน์

2.3.2 การได้รับภาพทางเพศที่ตนไม่ได้ร้องขอ

ร้อยละ 16 ของเด็กกล่าวว่าในปีที่ผ่านมามีบุคคลส่งภาพทางเพศให้พวกเขาโดยที่พวกเขาไม่ได้ขอหรือต้องการ ซึ่งการกระทำดังกล่าวเป็นรูปแบบหนึ่งของการคุกคามทางเพศ ซึ่งความแตกต่างทางเพศและอายุไม่มีอิทธิพลต่อการได้รับหรือไม่ได้รับภาพลักษณะดังกล่าว

เด็กรู้สึกอย่างไร? ร้อยละ 45 ของเด็กซึ่งได้รับภาพทางเพศโดยที่พวกเขาไม่ได้ขอหรือต้องการ (จำนวน = 68 คน) ระบุว่าประสบการณ์ดังกล่าวที่พวกเขาได้รับครั้งล่าสุดไม่มีผลกระทบใดๆ ต่อพวกเขา เด็กบางคนระบุว่าพวกเขาารู้สึกหงุดหงิดใจกับประสบการณ์ที่ได้รับนี้ ร้อยละ 11 ของเด็กระบุว่าพวกเขาไม่ต้องการตอบคำถามนี้

ใครเป็นผู้ส่งภาพเหล่านี้? เช่นเดียวกับการคุกคามทางเพศโดยทางวาจา เด็กมีแนวโน้มที่จะได้รับภาพทางเพศที่พวกเขาไม่ได้ขอหรือต้องการจากเพื่อนหรือผู้รู้จัก โดยร้อยละ 41 ของเด็ก 152 คน ที่ได้รับภาพเหล่านี้ในปีที่ผ่านมาระบุว่าพวกเขาได้รับรูปลักษณะดังกล่าวจากเพื่อนหรือคนรู้จักที่อายุต่ำกว่า 18 ปี และร้อยละ 39 ได้รับภาพทางเพศที่พวกเขาไม่ได้ขอหรือต้องการจากเพื่อนที่อายุ 18 ปี หรืออายุมากกว่า ส่วนบุคคลที่เป็นแฟน (ในปัจจุบัน หรือเคยเป็นแฟน) และสมาชิกครอบครัวเป็นกลุ่มที่มีความเป็นไปได้น้อยที่สุดที่จะเป็นผู้ส่งภาพลักษณะดังกล่าว เช่นเดียวกับการล่วงละเมิดทางเพศในรูปแบบอื่นๆ ที่ได้นำเสนอไว้ก่อนหน้านี้ มีแนวโน้มว่าการคุกคามทางเพศเกิดจากบุคคลที่เด็กรู้จักแล้วมากกว่าบุคคลที่เด็กไม่รู้จัก

ออนไลน์ หรือ ออฟไลน์? ดังที่คาดไว้ เด็กมีแนวโน้มที่จะได้รับภาพทางเพศที่พวกเขาไม่ได้ขอหรือต้องการทางออนไลน์ (ร้อยละ 66 ได้รับทางสื่อสังคมออนไลน์ และร้อยละ 29 ได้รับผ่านทางเกมออนไลน์) มากกว่าที่ได้รับโดยซึ่งหน้า (ร้อยละ 22) เช่นเดียวกับรูปแบบอื่นๆ ที่ได้นำเสนอก่อนหน้านี้ เฟซบุ๊กหรือเฟซบุ๊ก เมสเซนเจอร์ เป็นแพลตฟอร์มที่เด็กตกเป็นเป้าหมายของการได้รับภาพทางเพศที่พวกเขาไม่ได้ร้องขอมากที่สุด ตามด้วยทวิตเตอร์ อินสตาแกรม และดีด็อก

เด็กบอกใคร? มากกว่าหนึ่งในสามของเด็กที่มีบุคคลส่งภาพทางเพศให้พวกเขาโดยที่พวกเขาไม่ได้ขอหรือต้องการกล่าวว่า พวกเขาไม่ได้บอกเรื่องดังกล่าวแก่ผู้ใดในครั้งล่าสุดที่เกิดกรณีนี้ขึ้น เด็กที่เปิดเผยประสบการณ์ดังกล่าวเพื่อขอความช่วยเหลือเลือกที่จะบอกเพื่อน (26%) หรือมารดาของพวกเขา (20%) หรือพี่น้อง (19%) ทั้งนี้ เช่นเดียวกับการล่วงละเมิดในรูปแบบอื่นๆ เด็กเกือบทั้งหมดไม่รายงานเหตุที่เกิดขึ้นกับพวกเขาทางกลไกการแจ้งเหตุที่เป็นทางการ มีเด็ก 52 คน ที่ไม่บอกใคร พบว่าอุปสรรคที่มากที่สุดในการรายงานคือพวกเขาไม่รู้ว่าจะรายงานการคุกคามทางเพศที่เกิดขึ้นได้ที่ไหนและกับใคร (44%) ตามด้วยเด็กไม่คิดว่าเหตุที่เกิดขึ้นกับตนเองเป็นเรื่องร้ายแรงพอที่จะรายงาน (25%) และเด็กรู้สึกว่าการกระทำผิด (17%)

2.4 ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับผู้เสียหายและผู้กระทำความผิดจากคดีการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์และออฟไลน์ซึ่งเป็นที่รู้จัก

2.4.1 ผู้เสียหาย

ข้อมูลจากดีเอสไอและไทแคคไม่ได้อ้างอิงระหว่างผู้เสียหายจากการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศทางออนไลน์และออฟไลน์ (ได้อธิบายเหตุผลไว้ในบทที่ 2.1) ซึ่งข้อมูลนี้ได้เป็นตัวแทนของกรณีการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศทางออนไลน์ทั้งหมดในประเทศไทย แต่เป็นการนำเสนอคดีภายใต้การดำเนินงานของหน่วยงานทั้งสองระหว่างปี พ.ศ. 2560 - 2562

จากการรวบรวมข้อมูลทางอาชญากรรม พบว่าร้อยละ 71 ของ ผู้เสียหาย จากถูกการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก(ทางออนไลน์และออฟไลน์) ในคดีที่ดีเอสไอรับผิดชอบอยู่ในกลุ่มอายุ 10-12 ปี ในทางตรงกันข้าม ข้อมูลจากการดำเนินงานของไทแคค ระบุว่าเด็กอายุ 15-17 ปี เป็นกลุ่มอายุของผู้เสียหายที่มีสัดส่วนมากที่สุด (ร้อยละ 46 หรือจำนวนเด็ก 99 คน)

ผู้เสียหายทั้งหมดจากคดีการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กที่ดีเอสไอดำเนินงานเป็นชาย ในขณะที่ผู้เสียหายส่วนใหญ่ (ร้อยละ 74 หรือจำนวนเด็ก = 158 คน) ในคดีที่ไทแคครับผิดชอบเป็นหญิง อนึ่ง ในปีที่ผ่านมาดูเหมือนว่าในประเทศไทยมีวัฒนธรรมมากขึ้นเกี่ยวกับเด็กชายที่ถูกแสวงหาประโยชน์ทางเพศและล่วงละเมิดทางเพศ ยกตัวอย่างเช่น เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานรัฐท่านหนึ่งกล่าวว่า “ปัจจุบันนี้ ฉันสังเกตเห็นว่าจำนวนเด็กชายที่ถูกแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กมีมากขึ้น” (RA1-TH-04-A) อย่างไรก็ดี แม้ว่าไม่สามารถนำผลจากการสำรวจข้อมูลครัวเรือนมาเปรียบเทียบกับข้อมูลทางอาชญากรรมที่ได้กล่าวมาข้างต้นนี้ เนื่องจากการสำรวจข้อมูลครัวเรือนศึกษาถึงความแตกต่างของเหตุการณ์และรูปแบบของการล่วงละเมิด อย่างไรก็ตาม ข้อมูลจากการสำรวจช่วยเพิ่มข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับบุคลิกลักษณะของผู้เสียหาย ซึ่งจากการสำรวจข้อมูลครัวเรือนพบว่าเด็กที่ใช้อินเทอร์เน็ตอายุ 12-17 ปี ทั้งเด็กชายและเด็กหญิงมีแนวโน้มเท่ากันที่จะเป็นตกเป็นผู้เสียหายในแต่ละรูปแบบของการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ ซึ่งการค้นพบนี้อาจขัดแย้งกับข้อสันนิษฐานทั่วไปในสังคมส่วนมาก ว่าเด็กชายมีแนวโน้มที่จะถูกแสวงหาประโยชน์ทางเพศและล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์น้อยกว่าเด็กหญิง⁸⁸

ในจำนวนคดีเกี่ยวกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ที่ดีเอสไอรับผิดชอบทั้งหมดมีผู้เสียหายเพียงคนเดียวที่ไม่ใช่สัญชาติไทย และส่วนใหญ่ (10 จาก 12 คน) อาศัยอยู่ที่บ้าน ซึ่งข้อมูลนี้ทำลายความเชื่อที่ว่า การล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กเกิดขึ้นกับเด็กเร่ร่อนเท่านั้น แม้ว่าชุดข้อมูลเล็กๆ ที่ได้จากเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายนี้ไม่สามารถเป็นตัวแทนของประชากรในประเทศได้ แต่ก็ชี้ให้เห็นว่าเด็กที่อาศัยอยู่กับครอบครัวก็ตกเป็นผู้เสียหายได้เช่นกัน ทั้งนี้ ข้อค้นพบดังกล่าวเป็นไปในแนวทางเดียวกับข้อสังเกตจากผู้แทนของกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ซึ่งเป็นกระทรวงที่มีบทบาทระดับชาติในการแก้ไขปัญหาการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ที่กล่าวว่า “เราพบว่าผู้เสียหาย

จากการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่มีฐานะปานกลาง” (RA1-TH-06-A) และเจ้าหน้าที่ส่วนหน้า[ที่ให้ความช่วยเหลือด้านสังคมสงเคราะห์]ซึ่งเข้าร่วมการสำรวจข้อมูลครัวเรือนได้ให้ข้อสังเกตว่า “ในปัจจุบันนี้การแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ และการแสวงหาประโยชน์ทางเพศทั่วไป มีความคล้ายคลึงกัน เนื่องจากทุกคน รวมทั้งชนกลุ่มน้อยทางชาติพันธุ์สามารถเข้าถึงเทคโนโลยีและตกเป็นผู้เสียหายในการล่วงละเมิดทางเพศทางออนไลน์ ผู้เสียหายไม่จำเป็นต้องมีฐานะยากจนเท่านั้น เด็กหรือวัยรุ่นที่มีฐานะดีก็ตกเป็นผู้เสียหายของการแสวงหาประโยชน์ทางเพศได้” (RA3-TH-24-A)

2.4.2 ผู้กระทำความผิด

ดีเอสไอรายงานว่าผู้กระทำความผิดทั้งหมดในคดีการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กระหว่างปี พ.ศ. 2560 - 2562 เป็นเพศชาย ไทแคครายงานในสัดส่วนที่น้อยกว่า คือมีผู้กระทำความผิดเพศชายร้อยละ 75 ระหว่าง ปี พ.ศ. 2558 - 2563 นอกจากนี้ ดีเอสไอรายงานว่าอายุของผู้กระทำความผิดเท่าที่ทราบ (จำนวน = 25 คน) มีสัดส่วนที่ค่อนข้างใกล้เคียงกันระหว่างอายุ 18 - 79 ปี

ประเทศไทยเป็นหนึ่งในจุดหมายปลายทางของผู้เดินทางเพื่อการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก จากการบันทึกการดำเนินงานของดีเอสไอพบว่าในช่วงระยะเวลาการจัดทำรายงานนี้ ร้อยละ 82 ของคดีที่ดีเอสไอรับผิดชอบ ผู้เดินทางเพื่อการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กเป็นชาวต่างชาติ และเป็นร้อยละ 20 ของคดีที่ไทแคครับผิดชอบในระหว่าง ปี พ.ศ. 2558 - 2563 ซึ่งข้อมูลนี้สะท้อนให้เห็นถึงความจริงว่าหน่วยงานทั้งสองมีประเด็นหลักในการดำเนินงานของตนเอง - หน่วยงานหนึ่งเน้นทำงานกับหน่วยงานผู้บังคับใช้กฎหมายต่างประเทศ และอีกหน่วยงานหนึ่งมีการทำงานที่ครอบคลุมการกระทำความผิดเกี่ยวกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กในระดับประเทศ

ข้อมูลจากดีเอสไอแสดงให้เห็นว่าสี่ในเก้าคนของผู้กระทำความผิดใน ปี พ.ศ. 2560 ได้ถูกตัดสินลงโทษในคดีเกี่ยวกับความรุนแรงหรือการกระทำความผิดทางเพศก่อนหน้านี้ (ไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลปี พ.ศ. 2561 และปี พ.ศ. 2562) เนื่องจากผู้ต้องสงสัยส่วนใหญ่เป็นชาวต่างชาติ จึงทำให้เกิดคำถามว่าผู้กระทำความผิดเหล่านี้ได้ถูกตัดสินลงโทษในต่างประเทศหรือไม่ และรายชื่อของพวกเขาได้ถูกรวบรวมไว้ในบันทึกอาชญากรรมโดยมีการเผยแพร่ข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือไม่ รวมถึงถูกบันทึกไว้ในระบบการบริหารจัดการผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับเพศหรือไม่

ความสัมพันธ์ระหว่างผู้เสียหายและผู้กระทำความผิด

ข้อมูลจากดีเอสไอในช่วงระยะเวลาที่จัดทำรายงานนี้แสดงให้เห็นแนวโน้มว่าผู้ต้องสงสัยเป็นบุคคลภายนอกที่ไม่ได้มีความเกี่ยวข้องกับสมาชิกครอบครัวที่ใกล้ชิดกับผู้เสียหายและเครือข่ายเพื่อน เท่าๆ กับเป็นบุคคลที่เป็นสมาชิกในครอบครัว เพื่อนผู้ใหญ่ของครอบครัว และเพื่อนที่เป็น

88. เอ็ดแพท อินเทอร์เน็ตเนชั่นแนล (2564) โครงการระดับโลกเพื่อศึกษาวิเคราะห์เกี่ยวกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กชาย: รายงานประเทศไทย กรุงเทพมหานคร: เอ็ดแพท อินเทอร์เน็ตเนชั่นแนล

2.4 ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับผู้เสียหายและผู้กระทำความผิดจากคดีการแสวงหาประโยชน์ ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศ ต่อเด็กทางออนไลน์และออฟไลน์ซึ่งเป็นที่รู้จัก

เด็ก (จำนวน 8 ใน 16 คน ในแต่ละกลุ่ม) เนื่องจากข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างผู้เสียหายและผู้กระทำความผิดนั้นมาจากหน่วยงานเพียงหน่วยงานเดียว ดังนั้นข้อมูลนี้จึงมิได้เป็นตัวแทนของความสัมพันธ์ระหว่างผู้เสียหายและผู้กระทำความผิดในกรณีการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศทางออนไลน์ทั้งหมดในประเทศไทย อย่างไรก็ตาม ข้อมูลนี้เป็นไปในทิศทางเดียวกับผลของการสำรวจข้อมูลครัวเรือนในส่วนของคุณข้อมูลโดยรวมของผู้กระทำความผิด

แม้ว่าจะมีได้เปรียบเทียบข้อมูลจากการสำรวจข้อมูลครัวเรือนกับข้อมูลของหน่วยงานผู้บังคับใช้กฎหมายโดยตรง เจ้าหน้าที่ส่วนหน้าที่ให้ความช่วยเหลือด้านสังคมสงเคราะห์ซึ่งทำงานเกี่ยวข้องกับคดีที่เกี่ยวกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมา ระบุว่าจากการทำงานพบว่าความสัมพันธ์ระหว่างผู้เสียหายและผู้กระทำความผิดที่พบโดยส่วนมากนั้นผู้กระทำความผิดคือบุคคลที่เด็กไม่รู้จัก ตามด้วยสมาชิกชุมชนที่อายุมากกว่า 18, ผู้ปกครองและผู้ดูแลเด็ก, ญาติอื่นๆ ที่อายุมากกว่า 18 และชาวต่างชาติ ดังที่เจ้าหน้าที่ส่วนหน้าที่ให้ความช่วยเหลือด้านสังคมสงเคราะห์แก่ผู้เสียหายให้ข้อสังเกตว่าเพื่อนของผู้เสียหายที่อายุใกล้เคียงกันสามารถกลายเป็นผู้กระทำความผิดได้: “นอกจากบุคคลแปลกหน้าแล้ว ผู้กระทำความผิดหรือผู้ละเมิดจำนวนมากคือบุคคลที่ใกล้ชิดกับเด็กแต่ไม่ใช่ญาติของเด็ก อันหมายรวมถึงแฟนหรือเพื่อนที่มีอายุเท่ากันหรือมากกว่าและมีความใกล้ชิดกับเด็กอย่างลึกซึ้ง” (RA3-TH-18-A) ในทำนองเดียวกัน เจ้าหน้าที่ของไทแคร์ระบุว่า “ผมได้จับกุมผู้ต้องหาที่เป็นเจ้าของสื่อการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก... ซึ่งผู้ต้องสงสัยก็เป็นเด็กเช่นกัน” (RA1-TH-02-A)

“

“ผู้กระทำความผิดมักจะเป็นบุคคลที่ใกล้ชิดกับเด็ก”

”

นอกจากนี้ เจ้าหน้าที่ส่วนหน้าคนอื่นๆ ได้กล่าวถึงบุคคลในตำแหน่งที่มีอำนาจว่าเกี่ยวข้องกับการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก เจ้าหน้าที่ท่านหนึ่งตั้งข้อสังเกตว่าผู้กระทำความผิดมักเป็น “บุคคลที่เกี่ยวข้องกับเด็ก เช่น ติวเตอร์ เพื่อนที่อายุมากกว่า ญาติ แม่ และเจ้าหน้าที่ตำรวจ บุคคลเหล่านี้เข้ามาตีสนิทเป็นเพื่อนกับเด็ก ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการ ‘กรูมมิ่ง’” (RA3-TH-14-A) ไทยฮอตไลน์ให้ข้อสังเกตว่ามีหลายกรณีที่ผู้ใหญ่ในสถานะที่ได้รับความไว้วางใจ เช่น พระ และครู ได้พยายามล่อลวงหรือเตรียมความพร้อมของเด็กต่อการล่วงละเมิดด้วยการส่งข้อความเรื่องเพศ (RA2-TH-01)

ในการสำรวจครัวเรือนกับเด็กที่เป็นผู้ใช้อินเทอร์เน็ต อายุ 12-17 ปี พบว่าบุคคลที่เด็กรู้จักมีแนวโน้มที่จะเป็นผู้กระทำความผิดเมื่อเปรียบเทียบกับบุคคลที่เด็กไม่รู้จัก โดยเฉพาะบ่อยครั้งที่พบว่าเพื่อนคือผู้กระทำความผิด โดยจะเป็นเพื่อนที่อายุน้อยกว่า 18 ปี หรือเพื่อนที่เป็นผู้ใหญ่ขึ้นขึ้นอยู่กับรูปแบบของการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์

2.5 อุปสรรคที่กีดขวางเด็กในการบอกเล่าเหตุการณ์การแสวงหาประโยชน์ทางเพศ และการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์แก่ผู้ใหญ่

2.5 อุปสรรคที่กีดขวางเด็กในการบอกเล่าเหตุการณ์การแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์แก่ผู้ใหญ่

โดยทั่วไปแล้วเด็กในประเทศไทยรู้สึกว่าคุณสามารถพึ่งพาหรือช่วย ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของพวกเขาได้ถ้าพวกเขาต้องการความช่วยเหลือ ในการสำรวจข้อมูลครัวเรือน พบว่าร้อยละ 94 ของเด็กที่เป็น ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตกล่าวว่าพวกเขาสามารถพึ่งพาขอความช่วยเหลือจาก สมาชิกครอบครัวหากพวกเขาประสบปัญหา สำหรับเด็กที่ประสบกับการ แสวงหา ประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศทางออนไลน์ในปี ที่ผ่านมาและได้เปิดเผยประสบการณ์ดังกล่าวกับบางคนนั้น เด็กมีแนวโน้มที่จะปรับทุกข์กับผู้ปกครองและผู้ดูแลเด็กเพศหญิง ในอีกด้านหนึ่ง ผลการสำรวจข้อมูลครัวเรือนพบว่าร้อยละ 8-31 ของเด็กที่เป็นผู้เสียหาย ในรูปแบบต่างๆ ของการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิด ทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ที่ปรากฏในการสำรวจ ไม่เคยบอกใคร เกี่ยวกับสิ่งที่เกิดขึ้นกับพวกเขาโดยขึ้นอยู่กับรูปแบบของการแสวงหา ประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ที่พวกเขา ประสบ ด้วย ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เด็ก เจ้าหน้าที่ในระบอบยุติธรรม และเจ้าหน้าที่ส่วนหน้า แสดงให้เห็นว่าบางครั้งเด็กไม่เปิดเผยประสบการณ์ ดังกล่าวแก่ผู้ปกครองและผู้ดูแลเด็กเนื่องจากกลัวว่าจะถูกตำหนิ

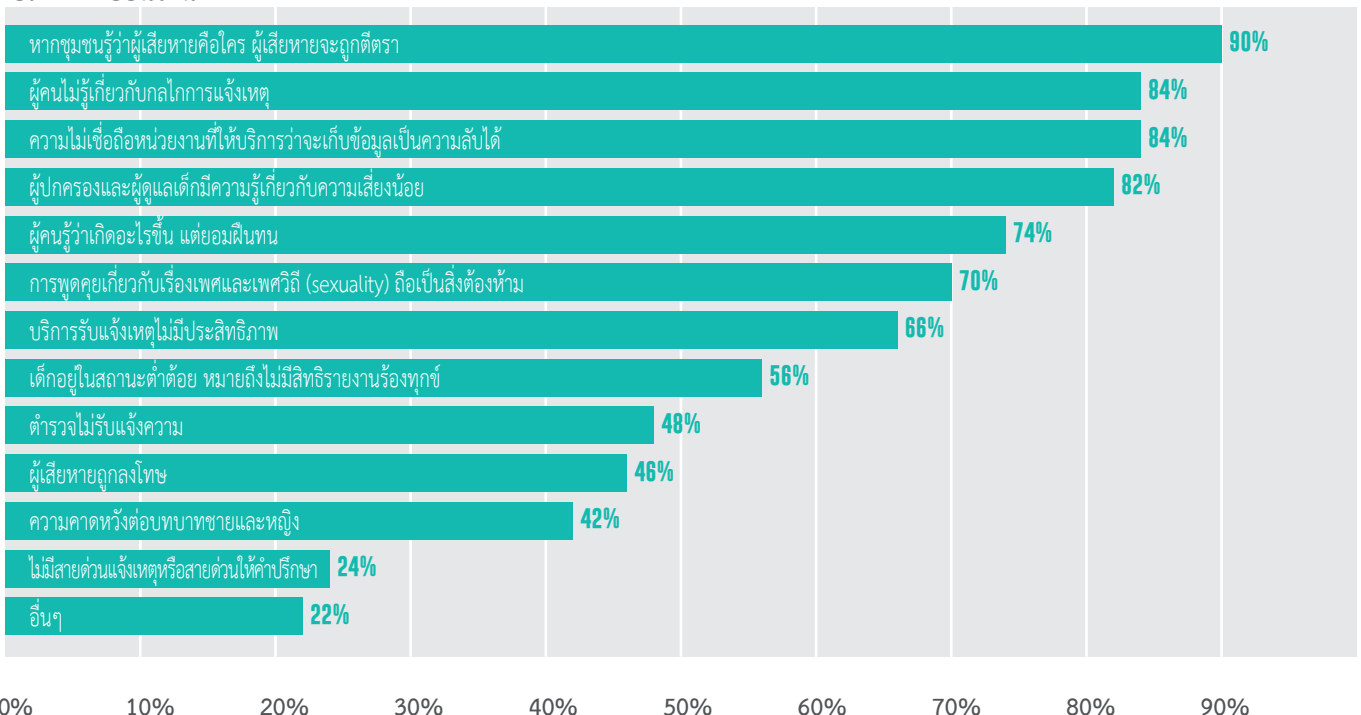
2.5.1 เหตุผลของการไม่บอก

ข้อมูลจากการสำรวจข้อมูลครัวเรือน การสัมภาษณ์เด็กที่เข้าสู่กระบวนการ ยุติธรรม ข้อมูลการสำรวจจากเจ้าหน้าที่ส่วนหน้า และจากการสัมภาษณ์

เจ้าหน้าที่หน่วยงานรัฐที่รับผิดชอบ ทั้งหมดระบุว่าเด็กในประเทศไทย อาจไม่เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับประสบการณ์การแสวงหาประโยชน์ทาง เพศและการล่วงละเมิดทางเพศทางออนไลน์ที่พวกเขาประสบ เนื่องจาก:

ความอับอาย การตีตรา และการตำหนิผู้เสียหาย: ร้อยละ 45 ของเจ้าหน้าที่ด้านสังคมสงเคราะห์ส่วนหน้าจำนวน 50 คน ที่เข้าร่วมการสำรวจ เชื่อว่าการที่ชุมชนตีตราเด็กผู้เสียหายเป็นปัจจัยหลักที่มีอิทธิพลต่อการ รายงานการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อ เด็กทางออนไลน์ในประเทศไทย เช่นเดียวกัน ร้อยละ 56 สังเกตว่าปัจจัย หลักเนื่องมาจากความเป็นเด็กที่[ถูกมองโดยบางคนว่า]มีสถานะต่ำใน สังคม และร้อยละ 70 กล่าวว่า การพูดคุยเกี่ยวกับเรื่องเพศและเพศวิถี หรือรสนิยมทางเพศ (sexuality) ที่เป็นเรื่องต้องห้ามในสังคมไทยมี อิทธิพลต่อการรายงานการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิด ทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ (รูปภาพ 27). “เด็กผู้เสียหายหรือสมาชิก ครอบครัวของเด็กไม่เต็มใจรายงานสิ่งที่เกิดขึ้นเพราะความอับอาย” อัยการกล่าวในการสัมภาษณ์ “บางครั้งเราพบรูปภาพของเด็กผู้เสียหาย หลายคน แต่ผู้ปกครองของเด็กไม่ให้ความร่วมมือกับเรา ยกตัวอย่าง เด็ก 1-2 คน [เท่านั้น] ที่เต็มใจแจ้งเหตุ แม้ว่าเราจะพบเจอเด็กผู้เสียหาย มากกว่าสิบคน” (RA4-TH-10-A) นอกจากนี้ ‘ความกลัวว่าภาพดังกล่าว อาจถูกเผยแพร่ทางออนไลน์ และถูกเปิดเผยโดยสื่อมวลชน’ เป็นปัจจัย ที่เจ้าหน้าที่ส่วนหน้าที่เข้าร่วมการสำรวจครัวเรือนกล่าวว่า มีอิทธิพลต่อ การรายงานการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศ ต่อเด็กทางออนไลน์ ซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ถึงความกังวลในเรื่องความอับอายที่ อาจมีอิทธิพลต่อการรายงานโดยเฉพาะกรณีสื่อการล่วงละเมิดทางเพศ

รูปภาพ 27 อุปสรรคทางสังคมและวัฒนธรรมในการรายงานร้องทุกข์กรณีการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศ ต่อเด็กทางออนไลน์

ที่มา: เจ้าหน้าที่สังคมสงเคราะห์ส่วนหน้า จำนวน 50 คน

2.5 อุปสรรคที่กีดขวางเด็กในการบอกเล่าเหตุการณ์การแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์แก่ผู้ใหญ่

ต่อเด็ก นอกจากนั้น เด็กบางคนที่เข้าสู่กระบวนการยุติธรรมได้กล่าวถึงประสบการณ์การตำหนิผู้เสียหาย เด็กคนหนึ่งที่ตั้งใจแจ้งเหตุกล่าวว่า “ฉันรู้สึกไม่ดี ฉันกลัวว่าผู้ปกครองของฉันจะตำหนิฉันเพราะฉันกระทำความผิดดังกล่าวลงไปเพื่อความสนุกสนานของตัวเอง” (RA4-TH-01-A)

กลัวผลลัพธ์ที่จะตามมา: เมื่อผู้ปกครองและผู้ดูแลเด็กถูกถามว่าพวกเขาจะทำอะไรหากเด็กที่อยู่ในความดูแลถูกคุกคามทางเพศ ถูกล่วงละเมิดทางเพศ หรือถูกแสวงหาประโยชน์ทางเพศ ส่วนใหญ่ตอบว่าจะบอกบุคคลที่พวกเขาเชื่อใจ เช่น คู่สมรส (67%) หรือบอกสมาชิกในครอบครัวอีกคนหนึ่ง (35%) ทั้งนี้ มีผู้ปกครองและผู้ดูแลเด็กจำนวนน้อยที่ตอบว่าพวกเขาจะรายงานอย่างเป็นทางการ ยกตัวอย่าง เพียงร้อยละ 17 ของผู้ปกครองและผู้ดูแลเด็กที่ร่วมในการสำรวจข้อมูลครัวเรือนกล่าวว่าพวกเขาจะแจ้งตำรวจ และร้อยละ 4 กล่าวว่าพวกเขาจะเก็บเรื่องไว้กับตัวเอง ไม่แพร่พรายออกไป ในจำนวนผู้ปกครองและผู้ดูแลเด็กบอกว่าจะไม่บอกใคร (ร้อยละ 4 หรือ 34 คน) เจ็ดคนพูดถึงความกังวลใจเกี่ยวกับผลลัพธ์ที่จะตามมาซึ่งเป็นสาเหตุที่ทำให้พวกเขาไม่รายงาน และอีกเจ็ดคนกล่าวว่าพวกเขาไม่รายงานเนื่องจากไม่คิดว่าจะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงใดๆ ผู้อำนวยการขององค์กรพัฒนาเอกชนที่ทำงานด้านการคุ้มครองเด็กจากการค้ามนุษย์และการล่วงละเมิดทางเพศกล่าวถึงกรณีของเด็กนักเรียนถูกลวนลามทางเพศ และสมาคมศิษย์เก่ากวดขันโรงเรียนให้ไล่ผู้เสียหายออกจากโรงเรียน แม้ว่าทางโรงเรียนจะไม่ยอมทำตามที่สมาคมศิษย์เก่ากวดขัน แต่ตัวอย่างนี้ชี้ให้เห็นถึงผลกระทบที่ผู้เสียหายอาจประสบ เช่นที่ผู้อำนวยการโครงการอีก⁸⁹ ระบุว่าผู้ปกครองและผู้ดูแลเด็กอาจไม่ติดตามกระบวนการรายงานจนถึงที่สุดเนื่องจากกลัวผลลัพธ์ที่ตามมา: “ผู้ปกครองและผู้ดูแลเด็กส่วนใหญ่ไม่ต้องการดำเนินคดี เนื่องจากกังวลว่าอาจส่งผลกระทบต่อสุขภาพจิตและการศึกษาของเด็ก อย่างไรก็ตามการไม่ดำเนินคดีเนื่องจากความกังวลใจดังกล่าวไม่สามารถทำให้ปัญหายุติลงได้อย่างถาวร แต่ถ้าเข้าสู่กระบวนการทางกฎหมาย จะช่วยบรรเทาผลกระทบด้านจิตใจของเด็กผู้เสียหาย การบรรเทาเริ่มจากการที่บอกเล่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแก่เรา แก่ผู้ปกครอง และเข้าสู่กระบวนการทางกฎหมายเพื่อให้ผู้กระทำความผิดได้รับการลงโทษอย่างเหมาะสม” (RA4-TH-04-A)

คำแนะนำและความช่วยเหลือของผู้ปกครองที่มีให้เด็กไม่เพียงพอ: เด็กบางคนอาจลังเลที่จะรายงานสิ่งที่เกิดขึ้น หากพวกเขาไม่มี “ผู้ใหญ่” อย่างน้อยหนึ่งคนที่เขาสามารถขอความช่วยเหลือ หรือเป็นบุคคลที่สามารถช่วยเหลือเด็กได้ทั้งทางร่างกายและจิตใจ” (RA3-TH-32-A) ในกรณีอื่นๆ แม้ว่าผู้ปกครองและผู้ดูแลเด็กจะอยู่กับเด็ก แต่เด็กอาจลังเลที่จะเปิดเผยสิ่งที่เกิดขึ้นกับตนเองให้พวกเขาทราบ ผู้อำนวยการโครงการอีกอธิบายว่า “เมื่อมีกรณีเด็กถูกล่วงละเมิดทางออนไลน์เกิดขึ้น เด็กจะหวาดกลัวว่าผู้ปกครองและผู้ดูแลเด็กจะรู้เรื่องที่เกิดขึ้น ซึ่งทำให้เราอยู่ในสถานการณ์ที่ลำบากเนื่องจากหากเด็กอายุน้อยกว่า 18 ปี ผู้ปกครองและผู้ดูแลเด็กต้องรับรู้เกี่ยวกับกระบวนการทางกฎหมายด้วย” (RA4-TH-04-A)

การไม่ตระหนักว่าการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์เป็นอาชญากรรม: จากการสำรวจข้อมูลครัวเรือนพบว่าอุปสรรคลำดับต้นๆ ที่เด็กไม่รายงานกรณีการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศทางออนไลน์เนื่องมาจากความเชื่อที่ว่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับพวกเขาไม่ร้ายแรงพอที่จะรายงาน ซึ่งบ่งชี้ว่าเด็กไม่เข้าใจว่าการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์และรูปแบบของการกระทำดังกล่าว เป็นการละเมิดสิทธิของพวกเขาร้ายแรงและพวกเขาควรจะรายงานสิ่งที่เกิดขึ้น เจ้าหน้าที่ที่ทำงานด้านยุติธรรมกล่าวว่าในกรณีการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์เชิงพาณิชย์นั้น ผู้เสียหายบางคนไม่สามารถแยกแยะได้ว่าพวกเขากำลังถูกล่วงละเมิด: “ผู้เสียหายบางคนพูดว่าฉันแค่การแสดงเพื่อหาเงินเลี้ยงชีพ ไม่ใช่การล่วงละเมิด” (RA4-TH-06-A)

ขาดความรู้เกี่ยวกับกลไกการแจ้งเหตุ: เจ้าหน้าที่สังคมสงเคราะห์ส่วนหน้า จำนวน 39 คน จาก 50 คน กล่าวว่าขาดความรู้เกี่ยวกับกลไกการแจ้งเหตุเป็นอุปสรรคต่อการรายงานกรณีการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ในประเทศไทย ซึ่งเด็กที่เข้าร่วมการสำรวจข้อมูลครัวเรือนที่เป็นผู้เสียหายในกรณีแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ในปีที่ผ่านมาได้กล่าวถึงประเด็นเดียวกันนี้ ว่าเป็นอุปสรรคของการไม่รายงานที่พบมากที่สุด ผลการสำรวจนี้สะท้อนให้เห็นถึงการขาดแคลนช่องทางรายงานอย่างเป็นทางการและการขาดความรู้เกี่ยวกับช่องทางรายงานอย่างเป็นทางการ – เช่น สายด่วนที่ให้คำปรึกษาและหน่วยงานผู้บังคับใช้กฎหมาย – หรือความช่วยเหลือแก่เด็กในระดับความสัมพันธ์ส่วนบุคคลไม่เพียงพอ

อย่างไรก็ดี ข้อค้นพบนี้ไม่สอดคล้องกับข้อค้นพบจากการสำรวจข้อมูลครัวเรือน ที่แสดงให้เห็นว่าร้อยละ 47 ของเด็กในประเทศไทยกล่าวว่าพวกเขาจะขอความช่วยเหลือได้จากที่ไหนหากพวกเขาหรือเพื่อนถูกลวนลามหรือคุกคามทางเพศ ซึ่งข้อขัดแย้งนี้เน้นให้เห็นถึงความแตกต่างของพฤติกรรมที่คาดหวังกับพฤติกรรมที่แท้จริง ในสถานการณ์สมมุติเด็กร้อยละ 47 กล่าวว่าพวกเขาจะขอความช่วยเหลือได้ที่ไหน แต่เด็กที่ถูกล่วงละเมิดจริงๆ พวกเขาไม่ได้บอกใครเกี่ยวกับสิ่งที่เกิดขึ้น ไม่รู้ว่าจะขอความช่วยเหลือได้จากที่ไหน นี่คืออุปสรรคที่สำคัญของการรายงาน เด็กโตมีแนวโน้มที่จะรู้ว่าขอความช่วยเหลือได้จากที่ไหนเมื่อเปรียบเทียบกับเด็กที่อายุน้อยกว่า (อายุ 12-13 ปี: ร้อยละ 40; อายุ 14-15 ปี: ร้อยละ 45; อายุ 16-17 ปี: ร้อยละ 56) ทั้งนี้ ความแตกต่างทางเพศไม่มีอิทธิพลที่สังเกตเห็นได้

89. โครงการอีกทำงานในประเทศไทยเพื่อป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศและการค้าเด็ก รวมถึงการช่วยเหลือเด็กที่ประสบกับความรุนแรงในลักษณะนี้ผ่านการร่วมมือกับตำรวจ โรงเรียน ชุมชน ครอบครัว และเด็ก

3. การแก้ไขปัญหาคำแสวงหา ประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิด ทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ ในประเทศไทย

บทนี้จะนำเสนอหลักฐานเกี่ยวกับกลไกต่างๆ ในปัจจุบันของไทย ที่ใช้ในการแก้ไขปัญหาคำแสวงหา รวมถึงช่องทางการแจ้งเหตุ
อย่างเป็นทางการ ตลอดจนระบบของตำรวจและศาลในการจัดการกับกรณีดังกล่าว นอกจากนี้จะเสนอการดำเนินงาน
ของภาครัฐ ภาคประชาสังคม และธุรกิจ[อินเทอร์เน็ตและเทคโนโลยี] ในการต่อต้านการแสวงหาประโยชน์ทางเพศ
และการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ในประเทศไทย ข้อมูลส่วนใหญ่มาจากการสัมภาษณ์เชิงคุณภาพกับ
เจ้าหน้าที่รัฐ ผู้บังคับใช้กฎหมาย ผู้เชี่ยวชาญทางศาล เด็กผู้ปกครองและผู้ดูแลเด็กที่ได้เข้าถึงระบบยุติธรรมอย่างเป็นทางการ อนึ่ง ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงคุณภาพนี้อาจไม่ได้สะท้อนถึงประสบการณ์เต็มรูปแบบของผู้ที่ใช้บริการ
กลไกต่างๆ ของไทยในการจัดการกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์

3.1 กลไกการรายงานเหตุ

ดังที่นำเสนอในบทที่แล้วว่ามีเด็กจำนวนน้อยที่รายงานเหตุการณ์แสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ ต่อกลไกการแจ้งเหตุที่เป็นทางการ เช่น ตำรวจ หรือสายด่วน นอกจากนี้ ผู้ปกครองและผู้ดูแลเด็กก็ลังเลใจที่จะรายงานต่อตำรวจหากเด็กในความดูแลถูกคุกคามทางเพศ ถูกล่วงละเมิดทางเพศ หรือถูกแสวงหาประโยชน์ทางเพศ ดังที่ได้กล่าวแล้วว่าในกลุ่มตัวอย่างของผู้ปกครองและผู้ดูแลเด็กที่เข้าร่วมการสำรวจข้อมูลครัวเรือน มีเพียงร้อยละ 17 ที่กล่าวว่าพวกเขาจะแจ้งตำรวจถ้าสมมุติว่าเด็กในความดูแลของพวกเขาถูกกระทำในรูปแบบต่างๆ ของการล่วงละเมิดเหล่านี้ ในการสัมภาษณ์ผู้เสียหาย (survivors) จากการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์จำนวนหกคน และผู้ปกครองและผู้ดูแลของพวกเขาจำนวนสามคน เด็กที่ตัดสินใจรายงานกรณีที่พวกเขาถูกแสวงหาประโยชน์ทางเพศและล่วงละเมิดทางเพศทางออนไลน์นั้นเนื่องจากพวกเขาต้องการได้รับสิ่งชดเชยความเจ็บปวดจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น และพวกเขาไม่ต้องการให้ผู้กระทำผิดกระทำต่อเด็กอื่นๆ อีก ดังเช่นผู้เสียหายคนหนึ่งพูดถึงผู้กระทำผิดต่อเธอว่า “เขา[เพศชาย]ไม่เพียงแต่ทำสิ่งนี้กับฉันเท่านั้น ในอนาคตเขาอาจทำสิ่งนี้ต่อไปเรื่อยๆ กับเด็กคนอื่นๆ” (RA4-TH-03-A, B)

ในบทที่ 2.1 ได้อธิบายถึงประสบการณ์ของเด็กที่ถูกแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ในประเทศไทย ในบทย่อนี้จะเน้นถึงหน่วยงานผู้บังคับใช้กฎหมาย และองค์กรภาคประชาสังคมที่ดำเนินงานต่อต้านการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ ทั้งนี้ ช่องทางรายงานหลักกรณีการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ในประเทศไทยคือเจ้าหน้าที่ตำรวจ – ในชื่อ[หน่วยงาน]ว่า ไทแคค และช่องทางรายงานทางออนไลน์ของกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยี และสายด่วนให้ความช่วยเหลือ (Helpline) 1300 ซึ่งดำเนินงานในระดับประเทศ นอกจากนี้ยังมีช่องทางรายงานขององค์กรพัฒนาเอกชนอีกสององค์กร: ได้แก่ ไทยฮอตไลน์ และสายเด็ก ประเทศไทย

3.1.1 ตำรวจ

ประเทศไทยไม่มีหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายที่มีความเชี่ยวชาญในการสืบสวนกรณีการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์โดยเฉพาะ อย่างไรก็ตาม มีสองหน่วยงานหลักที่ดำเนินงานต่อต้านการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ซึ่งไม่ขึ้นต่อกันและกัน ได้แก่

- ไทแคค ซึ่งดำเนินงานในลักษณะรายกรณี โดยประชาชนทั่วไปสามารถแจ้งเหตุได้
- ดีเอสไอ อยู่ภายใต้กระทรวงยุติธรรม ซึ่งรับรายงานจากหน่วยงานผู้บังคับใช้กฎหมายต่างประเทศ (ดูบทที่ 2.1 สำหรับข้อมูลทางอาชญากรรม) และไม่มีช่องทางรับรายงานที่เปิดสำหรับประชาชนทั่วไป

ไทแคค (TICAC)

ไทแคค ติดตามตรวจสอบ สืบสวนสอบสวน และดำเนินคดีอาชญากรรม การล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ต (ดูบทที่ 2.3 สำหรับรายละเอียดเกี่ยวกับไทแคค) ซึ่งประชาชนทั่วไปสามารถรายงานกรณีที่เกี่ยวข้องต่อไทแคคได้โดยตรง นอกจากนี้ ไทแคคยังรับรายงานการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์จากช่องทางต่อไปนี้:

- **ทางหน้าเฟซบุ๊กของหน่วยปราบปรามอาชญากรรมการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ตหรือไทแคค** : ช่องทางนี้เป็นช่องทางที่ผู้เสียหายหรือเพื่อนของผู้เสียหายสามารถรายงานกรณีดังกล่าวได้โดยตรง เจ้าหน้าที่ท่านหนึ่งของไทแคค (RA1-TH-02-A) ให้ความเห็นว่า “ในระยะเริ่มต้น เราตั้งใจจะใช้เฟซบุ๊กในการประชาสัมพันธ์การป้องกันต่อสาธารณชน แต่ต่อมาประชาชนทั่วไปติดต่อเราทางเฟซบุ๊กมากขึ้นและมากขึ้นเรื่อยๆ เพื่อรายงานและติดตามกรณีการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์” จากการสัมภาษณ์เด็กผู้เสียหายคนหนึ่ง พบว่ากลไกการรายงานนี้เป็นกลไกที่มีประสิทธิภาพ: “ฉันติดต่อตำรวจผ่านทางเฟซบุ๊กของไทแคค - หน่วยปราบปรามอาชญากรรมการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ต [หน้าเฟซบุ๊ก/Facebook page] หลังจากนั้น ฉันได้รับการติดต่อกลับอย่างรวดเร็ว ในเวลานั้น ฉันมีความเคลือบแคลงสงสัยอยู่ว่าพวกเขาจะตอบข้อความของฉันไหม” (RA4-TH-04-A-child)
- **องค์กรพัฒนาเอกชนหลายองค์กร** ที่ทำงานกับไทแคค ทั้งในประเทศและต่างประเทศ
- **สถานทูต**
- **หน่วยงานรัฐอื่นๆ** เช่น กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
- **เจ้าหน้าที่ตำรวจในพื้นที่**

ข้อมูลจากไทแคคระบุว่าในระหว่างเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2558 และเดือนตุลาคม พ.ศ. 2563 ไทแคคได้สืบสวนคดี 302 คดี: เป็นคดีการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ 122 คดี คดีเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ 50 คดี และคดีล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก 38 คดี จังหวัดที่มีจำนวนการจับกุมมากที่สุด คือ นครราชสีมา กรุงเทพฯ และชลบุรี (สำหรับรายละเอียดเกี่ยวกับการวิเคราะห์ข้อมูลทางอาชญากรรม ดูบทที่ 2.1)

กรณีศึกษา - การสืบสวนคดีของไทยแคค

ในเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2561 ไทยแคคได้รับข้อมูลจากเด็กผู้เสียหายคนหนึ่งผ่านทางเฟซบุ๊กว่าได้มีการผลิตสื่อการล่วงละเมิดทางเพศของเด็กและของเพื่อนๆ ขึ้นและถูกนำไปขายทางออนไลน์ การสืบสวนของไทยแคคนำไปสู่การดำเนินคดี ผู้กระทำความผิดสามคน ถูกตัดสินจำคุกเป็นเวลา 22 ปี 6 ปี และ 8 ปี ตามลำดับ ผู้เสียหายสามคนได้รับเงินชดเชยจำนวน 3,769,000 บาท (125,216 ยูเอสดอลลาร์)⁹⁰ ในกรณีนี้และกรณีอื่นๆ ที่คล้ายคลึงกัน ไทยแคครายงานว่าเจ้าหน้าที่ของไทยแคคดำเนินงานร่วมกับกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ สำนักงานอัยการสูงสุด โครงการฮัก และมูลนิธิเอ-ทเวนตีวัน ในการเตรียมคดีสำหรับการดำเนินคดีทางศาล รวมถึงทำให้การถึงผลกระทบของผู้เสียหายซึ่งสะท้อนถึงผลของการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทั้งทางร่างกายและจิตใจ⁹¹

กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยี

กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยีดำเนินงานเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการกระทำความผิดที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยี ติดตามตรวจสอบสื่อออนไลน์ที่ผิดกฎหมายและลามกอนาจาร และประสานงานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานในประเทศและหน่วยงานต่างประเทศ⁹² ในขณะที่ไทยแคคเน้นจับกุมผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ กองบังคับการฯ ทำงานสืบสวนเว็บไซต์ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ (และผู้ดูแลเว็บ)⁹³

การแจ้งเหตุ[กรณีต้องสงสัย]สามารถทำได้ทางช่องทางออนไลน์ของกองบังคับการฯ หรือทางโทรศัพท์ ในปี พ.ศ. 2562 มีการรายงานต่อกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยีมากกว่า 2,500 กรณี ซึ่งประกอบด้วยกรณีหมิ่นประมาท (40%) กรณีหลอกลวงทางไซเบอร์ (25%) กรณีโจมตีผ่านทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์หรืออีเมลเพื่อหลอกลวงผู้รับให้ทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง (3%) กรณีโจรกรรมข้อมูล (5%) และอื่นๆ (27%)⁹⁴ ไม่ชัดเจนว่ามีรายงานกรณีการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ที่ทางกองบังคับการฯ สืบสวนสอบสวนที่รายต่อปี เนื่องจาก

ไม่มีการแยกประเภทการกระทำความผิดชนิดนี้ในระบบการรายงาน

จากการสัมภาษณ์ผู้แทนของกองบังคับการสืบสวนสอบสวนของตำรวจภูธรภาค 5 กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยีอยู่ในกระบวนการขยายหน่วยงานโดยการสร้างหน่วยไซเบอร์ (cyber unit) ขึ้น ผู้ให้สัมภาษณ์ท่านหนึ่งกล่าวว่างานหลักของหน่วยไซเบอร์ใหม่นี้จะรวมถึง “การจัดทำกรณีที่เป็นการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ รวมถึงกรณีการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์” (RA4-TH-03-A)

3.1.2 ศูนย์ช่วยเหลือสังคม สายด่วน 1300

อีกช่องทางหนึ่งที่เด็กในประเทศไทยสามารถติดต่อขอความช่วยเหลือได้คือสายด่วน 1300 ศูนย์ช่วยเหลือสังคมซึ่งให้บริการตลอดยี่สิบสี่ชั่วโมง สายด่วน 1300 ดำเนินงานระดับประเทศโดยกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ รับรายงานกรณีที่เกี่ยวกับความรุนแรง การล่วงละเมิด การแสวงหาประโยชน์ทางเพศ และการค้ามนุษย์⁹⁵ นอกจากนี้สายด่วนดำเนินการประสานงานเพื่อให้ผู้เสียหายได้รับบริการที่เหมาะสม เช่น การช่วยเหลือแบบฉุกเฉิน การช่วยเหลือทางจิตใจและการให้บริการทางสังคม เป็นต้น ศูนย์ช่วยเหลือสังคม สายด่วน 1300 ให้ความช่วยเหลือแก่เด็กทุกคนโดยไม่คำนึงถึงเชื้อชาติ โดยมีบริการแปลภาษา 20 ภาษา จากเจ้าหน้าที่ที่ผ่านการอบรมแล้ว ในปี พ.ศ. 2560 สายด่วนมีเจ้าหน้าที่ทั้งหมด 68 คน⁹⁶

ศูนย์ช่วยเหลือสังคมได้รับรายงานผ่านสายโทรศัพท์เพิ่มขึ้นทุกปี อย่างไรก็ตาม โทรศัพท์รายงานเกี่ยวกับการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กลดลงในแต่ละปี ไม่มีข้อมูลเกี่ยวกับการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กสำหรับปี พ.ศ. 2562 ทั้งนี้ สายด่วน 1300 แยกประเภทการรายงานที่ได้รับเกี่ยวกับการคุกคามทางเพศต่อเด็ก/การกระทำอนาจารต่อเด็กและการค้าเด็กออกจากกัน ทั้งนี้ไม่เป็นที่ชัดเจนว่าได้รับรายงานเกี่ยวกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์เท่าใด

นอกจากสายด่วนทางโทรศัพท์ 1300 แล้ว สายด่วนได้เปิดตัวช่องทางการรายงานผ่านทางโมบายแอปพลิเคชันที่เรียกว่าไลน์ (Line) ด้วย โดยในปี พ.ศ. 2563 ได้รับ 32,317 รายงานทางช่องทางนี้^{97,98} ไม่มีข้อมูลเกี่ยวกับรูปแบบของการรายงานและประสิทธิภาพของช่องทางการรายงานนี้

90. รัฐบาลไทย (2563) รายงานการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ของประเทศไทย

91. รัฐบาลไทย (2563) รายงานการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ของประเทศไทย

92. ดู: สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยี

93. จินตน์นัท ชญาตร์ สุภมิตร (2561) ปัญหาการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กและการค้ามนุษย์ ที่เกิดจากสื่อลามกอนาจารเด็ก อันส่งผลต่อการสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม

94. สำนักงานว่าด้วยยาเสพติดและอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ หรือ UNODC. (n.d.) การนำเสนอเรื่องอาชญากรรมทางไซเบอร์: ประเทศไทย

95. ยูนิเซฟ (2559) การคุ้มครองเด็กในยุคดิจิทัล: การดำเนินงานในระดับชาติเกี่ยวกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ในประเทศไทย

96. กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (2560) รายงานการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ของประเทศไทย

97. กรณีที่รายงานทางโมบายแอปพลิเคชันไม่รวมในจำนวนทั้งหมดที่รับรายงานทางโทรศัพท์ที่นำเสนอในรูปแบบ 28

98. กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ศูนย์ช่วยเหลือสังคมสายด่วน 1300 (n.d.) สลิตสายด่วน

3.1 กลไกการรายงานเหตุ

รูปภาพ 28: จำนวนรายงานที่สายด่วน 1300 ได้รับเมื่อปี พ.ศ. 2560–2563

	2560 ⁹⁹	2561 ¹⁰⁰	2562 ¹⁰¹	2563 ¹⁰²
จำนวนการรับโทรศัพท์ และ/หรือดำเนินการ	96,150	106,412	129,497	343,552
การแจ้งเหตุเกี่ยวกับการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก ¹⁰³ (จำนวน)	504 กรณี	453 กรณี	ไม่มีข้อมูล	375 กรณี
การแจ้งเหตุเกี่ยวกับการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก (% ของจำนวนทั้งหมด)	0.5%	0.4%	ไม่มีข้อมูล	0.1%

ที่มา: <https://1300thailand.m-society.go.th/statyearly>

นอกจากนี้ กรมกิจการเด็กและเยาวชนได้เปิดตัวระบบข่าวสารการคุ้มครองเด็กโดยเชื่อมเข้ากับระบบดำเนินงานทางออนไลน์ระบบ ซึ่งหนึ่งในระบบคือกลไกการรายงานผ่านทางโมบายแอปพลิเคชัน ซึ่งเพิ่งเปิดตัวไปเมื่อพฤษภาคม พ.ศ. 2564 ดังนั้นจึงเร็วเกินไปสำหรับ *Disrupting Harm* ที่จะประเมินประสิทธิภาพของแอปพลิเคชันดังกล่าว

3.1.3 ไทยฮอตไลน์

ไทยฮอตไลน์รับรายงานเกี่ยวกับสื่อการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กโดยเฉพาะ ก่อตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2552 และปัจจุบันนี้เป็นสมาชิกของ INHOPE ไทยฮอตไลน์ดำเนินงานโดยมูลนิธิอินเทอร์เน็ตร่วมพัฒนาไทย โดยร่วมมือกับกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตไทย และหน่วยงานผู้บังคับใช้กฎหมาย¹⁰⁴ มีวัตถุประสงค์ในการลบเนื้อหาออนไลน์ที่ผิดกฎหมายและอันตราย (รวมถึงเนื้อหาเกี่ยวกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์) ผ่านทางระบบรายงานทางออนไลน์ ทางโทรศัพท์ และทางอีเมล แบบไม่ระบุชื่อผู้รายงาน¹⁰⁵ สำหรับผู้ใช้อินเทอร์เน็ต

หลังจากได้รับรายงานแล้ว ไทยฮอตไลน์จะวิเคราะห์เนื้อหาที่ได้รับและพยายามระบุตำแหน่งทางภูมิประเทศของบริการโฮสติ้ง (hosting) เนื้อหาดังกล่าว และส่งต่อรายงานที่ได้รับไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ถ้าเนื้อหานั้นถูกฝากไว้กับบริการโฮสติ้งที่ตั้งอยู่นอกประเทศไทย ไทยฮอตไลน์ จะส่งต่อรายงานดังกล่าวผ่านทางอินโฮปเพื่อส่งต่อไปยังหน่วยงานสายด่วนที่เป็นสมาชิกของอินโฮปในประเทศนั้นๆ ตามความเหมาะสม¹⁰⁶ ถ้าเนื้อหาดังกล่าวถูกฝากไว้กับบริษัทให้บริการโฮสติ้งที่ตั้งอยู่ในประเทศไทย หน่วยงาน ผู้บังคับใช้กฎหมายจะได้รับการแจ้งเตือน และผู้ให้บริการโฮสติ้งจะได้รับแจ้งให้ลบเนื้อหาดังกล่าวออก ผู้แทนไทยฮอตไลน์อธิบายว่าหลังจากการส่งต่อรายงานซึ่งมีเด็กเป็นผู้เสียหายแล้ว ไทยฮอตไลน์ได้ติดตามการดำเนินงานช่วยเหลือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้วย ทั้งนี้

ผู้แทนไทยฮอตไลน์กล่าวว่า อุปสรรคหนึ่งในการร่วมมือกับหน่วยงานผู้บังคับใช้กฎหมาย คือสถานีตำรวจบางท้องที่ขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดการกับกรณีการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์: “เราควรมีทางเลือกในการแจ้งเหตุ [กรณีต้องสงสัยเกี่ยวกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์] ต่อสถานีตำรวจท้องที่ไหนก็ได้ ความเป็นจริงที่เกิดขึ้นคือบางครั้งเจ้าหน้าที่ตำรวจปฏิเสธที่จะรับรายงานกรณีดังกล่าว เพราะพวกเขาไม่มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับกรณีการล่วงละเมิดต่อเด็กทางออนไลน์ รวมถึงวิธีการรวบรวมหลักฐานทางดิจิทัล”

(RA2-TH-01-A)

จำนวนยูอาร์แอล (URLs) ที่รายงานมายังไทยฮอตไลน์และได้รับการยืนยันว่ามีสื่อการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กปรากฏอยู่เพิ่มขึ้นอย่างมากในแต่ละปี ในระหว่างปี พ.ศ. 2559-2562 มีจำนวนทั้งสิ้น 14,411 ยูอาร์แอล (รูปภาพ 29)

รูปภาพ 29: ยูอาร์แอล (URLs) ที่รายงานมายังไทยฮอตไลน์และได้รับการยืนยันว่ามีสื่อการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กปรากฏอยู่

	2559	2560	2561	2562
จำนวนยูอาร์แอล (URLs) ที่ได้รับการยืนยันว่ามีสื่อการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก	846	1,421	4,223	7,921

ที่มา: ได้รับความอนุเคราะห์ข้อมูลจากไทยฮอตไลน์

ตัวเลขเหล่านี้รวมถึงโฮสต์ในประเทศและในต่างประเทศ ซึ่งทำให้ไม่สามารถประเมินจำนวนของเว็บไซต์ที่โฮสต์ในประเทศไทยได้ เนื่องจากสถิติเหล่านี้เกี่ยวกับยูอาร์แอลสำหรับเว็บไซต์ซึ่งตรงกันข้ามกับสื่อการ

99. อ้างอิงจากปีงบประมาณของรัฐบาลไทย: 1 ตุลาคม 2559-30 กันยายน 2560

100. อ้างอิงจากปีงบประมาณของรัฐบาลไทย: 1 ตุลาคม 2559-30 กันยายน 2560

101. อ้างอิงจากปีงบประมาณของรัฐบาลไทย: 1 ตุลาคม 2559-30 กันยายน 2560

102. อ้างอิงจากปีงบประมาณของรัฐบาลไทย: 1 ตุลาคม 2559-30 กันยายน 2560

103. จำนวนนี้รวมถึงความรุนแรงในครอบครัวและไม่ใช่นครครอบครัว

104. ทำเนียบข้อมูลและแหล่งข้อมูลระดับโลก (n.d.) [ประเทศไทย](#)

105. ดู: [ไทยฮอตไลน์](#)

106. Stroebel, M. & Jeleniewski, S. (2558) *โครงการงานวิจัยระดับโลก: ภาพระดับโลกของการดำเนินงานสายด่วน [ฮอตไลน์] ในการต่อต้านสื่อการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ตและการประเมินความท้าทายที่ประสบในลักษณะเดียวกัน*

ล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กที่เป็นรายขึ้น ข้อมูลสถิติยูอาร์แอลดังกล่าวอาจเป็นตัวบ่งชี้ที่ครอบคลุมเกี่ยวกับขอบเขตการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ในระดับประเทศได้มากกว่าโฮสต์ที่ตั้งค้นพบโดยหน่วยงานต่างประเทศ

ไทยฮอตไลน์ประมาณการว่าในจำนวน 15-20 กรณีต่อปี พวกเขาจะได้รับการติดต่อฉุกเฉินจากเด็กหนึ่งคนซึ่งกำลังถูกล่วงละเมิดทางวิดีโอคลิปออนไลน์ หรือกำลังจะถูกล่วงละเมิดทางออฟไลน์สำหรับการแสวงหาประโยชน์ทางออนไลน์ (เช่น ผู้กระทำความผิดกำลังจะบันทึกการล่วงละเมิดและเผยแพร่ทางออนไลน์) ไทยฮอตไลน์สังเกตว่าการขอความช่วยเหลือฉุกเฉินจากเด็กส่วนใหญ่เกิดขึ้นเนื่องจากเด็กไม่สามารถยอมรับหรือทนต่อการคุกคามจากผู้ละเมิดพวกเขาได้อีกต่อไป ในกรณีฉุกเฉินลักษณะนี้ ไทยฮอตไลน์จะติดต่อประสานงานกับตำรวจ นักสังคมสงเคราะห์และองค์กรพัฒนาเอกชนอื่นๆ เร็วที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้เพื่อผสมความร่วมมือในการช่วยเหลือเด็กอย่างรวดเร็ว (RA2-TH-01-A)

นอกเหนือจากการรับรายงานจากประชาชนทั่วไปเกี่ยวกับสื่อการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กแล้ว ไทยฮอตไลน์ได้ประสานงานกับกูเกิ้ล (ดูบทที่ 2.1) เพื่อลบสื่อการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กออกจากยูทูบซึ่งเป็นแพลตฟอร์มที่ได้รับความนิยมสำหรับการเผยแพร่วิดีโอโดยกูเกิ้ลเป็นเจ้าของแพลตฟอร์ม “[ตอนนี้]เราเป็น ‘ผู้ส่งสัญญาณเตือนที่ได้รับความเชื่อถือ’ เกี่ยวกับยูทูบ พวกเขาเชื่อถือเราเวลาที่เรา ‘ส่งสัญญาณ’ [เกี่ยวกับ ช่องทาง หรือ วิดีโอ]” ตัวแทนไทยฮอตไลน์กล่าว (RA2-TH-01-A) และได้กล่าวเพิ่มเติมว่ากูเกิ้ลมีแผนในการจัดให้มีเครื่องมือในการเรียนรู้

สายด่วนเด็กสำหรับแจ้งเหตุและสำหรับให้คำปรึกษา – มีความแตกต่างอย่างไร?

สายด่วนสำหรับแจ้งเหตุ (child hotlines) และสายด่วนสำหรับให้คำปรึกษา (child helplines) เป็นช่องทางที่เด็กและผู้ใหญ่สามารถรายงานกรณีการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ได้ สายด่วนสำหรับแจ้งเหตุเน้นทำงานกับอุตสาหกรรม [อินเทอร์เน็ตและเทคโนโลยี] และหน่วยงานผู้บังคับใช้กฎหมายเพื่อลบเนื้อหาดังกล่าว ซึ่งปัจจุบันนี้สามารถติดต่อสายด่วนรับแจ้งเหตุได้ทางเว็บไซต์มากกว่าทางโทรศัพท์ สำหรับสายด่วนสำหรับให้คำปรึกษานั้น ดำเนินงานให้ความช่วยเหลือทันทีในสถานการณ์ฉุกเฉิน การส่งต่อรายการและบริการให้คำปรึกษาและจัดการรายการ โดยทั่วไปแล้วสายด่วนลักษณะนี้มีแนวโน้มรับรายงานและให้ความช่วยเหลือต่อกรณีให้การคุ้มครองเด็กในหลายๆ ด้าน แต่บางแห่งจะเน้นดำเนินงานเกี่ยวกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์โดยเฉพาะ

ที่จะสแกนหรือตรวจจับสื่อการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก (เพื่อให้กระบวนการลบเนื้อหาที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น) และนอกจากนี้ ไทยฮอตไลน์กำลังศึกษา เกี่ยวกับการจัดการกับสื่อการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กในประเทศอื่นๆ เพื่อสนับสนุนการทบทวนปรับปรุงนโยบายหรือกฎหมายในประเทศไทย

3.1.4 สายเด็ก ประเทศไทย (Childline Thailand) และหน่วยงานภาคประชาสังคมอื่นๆ

สายเด็กประเทศไทย (Childline Thailand) เป็นสายด่วนให้คำปรึกษาระดับประเทศซึ่งมีดำเนินงานภายใต้หน่วยงานรัฐใดๆ สายเด็กประเทศไทยหรือเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า “สายเด็ก 1387” ดำเนินงานให้คำปรึกษาตลอดยี่สิบสี่ชั่วโมงโดยไม่มีค่าใช้จ่าย [ต่อผู้ที่ขอรับคำปรึกษา] สายเด็กประเทศไทยดำเนินงานเพื่อให้ความช่วยเหลือแก่เด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี ที่เป็นผู้เสียหายจากการล่วงละเมิดและการแสวงหาประโยชน์ โดยได้รับรายงานทางโทรศัพท์ประมาณ 150,000 ครั้งต่อปี¹⁰⁷ สายเด็กประเทศไทยเป็นสมาชิกของสายเด็กสากล (Child Helpline International) ทั้งนี้สายเด็กสากลระบุว่าในปี พ.ศ. 2560 ไม่ได้รับรายงานเกี่ยวกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ แต่ในปีพ.ศ. 2561 ได้รับรายงานดังกล่าวจำนวน 61 ครั้ง และไม่ได้รับรายงานดังกล่าวเลยในปี พ.ศ. 2562¹⁰⁸ กรณีส่วนใหญ่ที่ติดต่อสายด่วนสากลในปี พ.ศ. 2561 (ได้รับการติดต่อ 50 ครั้ง) เกี่ยวข้องกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์: โดยการติดต่อ 30 ครั้งเป็นกรณีเกี่ยวกับเด็กชาย และ 20 ครั้งเกี่ยวกับเด็กหญิง¹⁰⁹ อนึ่ง ในขณะที่สายเด็กสากลให้คำนิยามการแสวงหาประโยชน์ทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ว่าเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวกับสื่อการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก

เมื่อเด็กเปิดเผยประสบการณ์ของตนต่อองค์กรภาคประชาสังคมแล้ว เจ้าหน้าที่ขององค์กรนั้นๆ จะส่งต่อกรณีดังกล่าวไปให้ตำรวจ แล้วในขั้นตอนต่อมาตำรวจอาจประสานงานการสืบสวนและหาหลักฐานจากหน่วยงานรัฐและองค์กรพัฒนาเอกชน หลังจากนั้น ตำรวจจะส่งมอบหลักฐานและข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับการจัดการรายการให้แก่อัยการ อัยการท่านหนึ่งให้ข้อสังเกตว่ากระบวนการดังกล่าวไม่ได้ราบรื่นเสมอไป และแนะนำการปรับปรุง: “นักสังคมสงเคราะห์และเอ็นจีโอในท้องถิ่น [องค์กรพัฒนาเอกชน] เล่าให้ฉันฟังว่าการส่งมอบกรณีจากเจ้าหน้าที่ตำรวจมีความล่าช้า ดังนั้นเพื่อทำให้กระบวนการดำเนินงานของตำรวจรวดเร็วขึ้น ฉันได้แนะนำนักสังคมสงเคราะห์และเจ้าหน้าที่เอ็นจีโอ [สนับสนุน] ช่วยรวบรวมหลักฐานและมอบให้เจ้าหน้าที่ตำรวจ ดังนั้นหน่วยงานรัฐสำหรับบริหารจัดการรายการมีความสำคัญมากในการปรับปรุงการดำเนินงานให้ดีขึ้น” (RA4-TH-05-A)

107. ดู: สายเด็ก ประเทศไทย

108. ข้อมูลปี 2560 และปี 2561 ได้รับการยืนยันจากสายเด็กสากล (Child Helpline International), พฤศจิกายน 2563

109. ในปี 2562 สายเด็กสากลได้ปรับปรุงกรอบข้อมูลให้ง่ายขึ้นเพื่อพัฒนาคุณภาพและความเชื่อถือของข้อมูลที่รวบรวมและรายงานโดยสายเด็กต่างๆ ที่เป็นสมาชิก) โดยในปี 2560 และปี 2561 การรายงานข้อมูลดำเนินไปภายใต้การจัดประเภทย่อยเก้าประเภท และในปี 2562 การรายงานข้อมูลดำเนินไปภายใต้การจัดประเภทย่อยสองประเภท

3.1 กลไกการรายงานเหตุ

หนึ่งในเจ้าหน้าที่ที่ให้ความช่วยเหลือด้านสังคมสงเคราะห์ให้ข้อสังเกตว่า องค์การภาคประชาสังคมที่ได้รับรายงานเกี่ยวกับสื่อการล่วงละเมิดทางเพศ ต่อเด็กมักจะลบไฟล์ดังกล่าวออกจากเว็บไซต์หรือจากสื่อสังคมออนไลน์ในทันทีแทนที่จะรายงานกรณีต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง - เช่น ชุดปฏิบัติการปราบปรามการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ต [หรือไทแคค] - ซึ่งวิธีนี้จะลบข้อมูลดังกล่าวออกอย่างเหมาะสมหลังจากที่ได้เก็บข้อมูล ดังกล่าวไว้เป็นหลักฐานสำหรับกระบวนการทางศาล ผู้ให้สัมภาษณ์ท่านนั้นเน้นว่า “หน่วยงานเอ็นจีโอใดก็ตามที่ทำงานด้านสายด่วนสำหรับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ และส่งต่อรายกรณีให้ตำรวจ ควรเข้าใจถึงขั้นตอนที่เหมาะสมในการปฏิบัติงาน พวกเขาไม่ควรช่วยผู้เสียหายลบข้อมูลออนไลน์ แต่ควรส่งต่อกรณีให้กับตำรวจโดยเร็วที่สุดเพื่อดำเนินการต่อไป” (RA4-TH-04-A) สำหรับบทบาทของภาคประชาสังคมในการแก้ปัญหาการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ กรุณาดูบทย่อยที่ 3.4.2

ความท้าทายในการแจ้งเหตุ

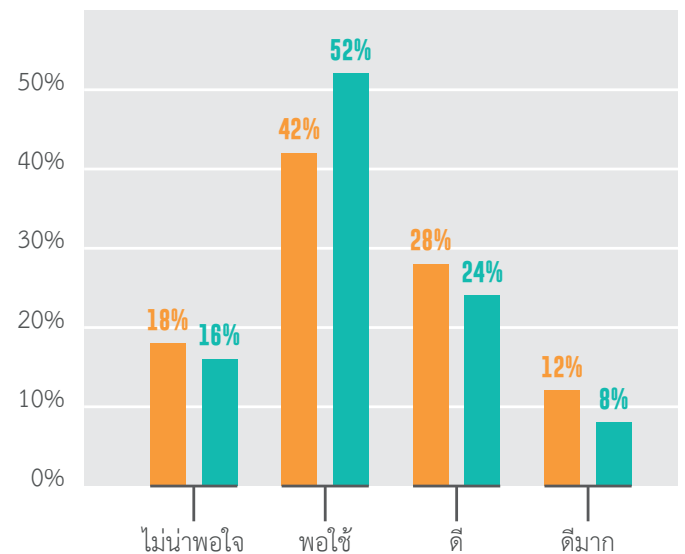
กระบวนการแจ้งเหตุไม่ชัดเจน ผู้ให้สัมภาษณ์ท่านหนึ่งตั้งข้อสังเกตว่า กระบวนการรายงานเหตุไม่ชัดเจน - ซึ่งเป็นข้อสังเกตที่ได้รับการยืนยันจากผู้เข้าร่วมในการสำรวจข้อมูลคร่าวๆ เรือน: “ในกรณีของกระบวนการแจ้งเหตุร้องทุกข์นั้น เด็กผู้เสียหายไม่รู้ว่าจะแจ้งเหตุร้องทุกข์ได้ที่ไหน โดยปกติแล้วพวกเขาตัดสินใจแจ้งเหตุร้องทุกข์ที่สถานีตำรวจในพื้นที่ อย่างไรก็ตาม สถานีตำรวจมักจะไม่มียอมรับการแจ้งเหตุร้องทุกข์ดังกล่าว [เพื่อดำเนินการด้านคดี] แต่จะลงบันทึกประจำวันไว้ แล้วเจ้าหน้าที่ตำรวจจะแนะนำผู้เสียหายให้นำบันทึกประจำวันนั้นมาให้เรา [กองบังคับการสืบสวนสอบสวนของตำรวจภูธรภาค 5]” (RA4-TH-03-A-justice) นี่คือปัญหา โดยเฉพาะสำหรับเด็กที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกลหรืออยู่คนละจังหวัด พวกเขาอาจใช้เวลาประมาณหนึ่งวันในการเดินทางจากภูมิลำเนาของตนมายังกองบังคับการสืบสวนสอบสวนของตำรวจภูธรภาค 5 ในจังหวัดเชียงใหม่ (ซึ่งมีศูนย์คุ้มครองเด็ก ผู้หญิง และครอบครัวตั้งอยู่ด้วย) ซึ่งอาจทำให้การรายงานกรณีที่เกิดขึ้นกับพวกเขาเป็นไปได้ยาก และด้วยเหตุนี้ จึงเหมือนเป็นการขัดขวางมิให้พวกเขาเข้าถึงความยุติธรรม

มีเหตุเกิดจำนวนมากในขณะที่ทรัพยากร[ในการดำเนินงาน]ไม่เพียงพอ ดูเหมือนว่าจำนวนกรณีการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ที่รายงานต่อตำรวจนั้นเกินกว่าศักยภาพและทรัพยากรที่มีอยู่ ตัวแทนไทยฮอตไลน์กล่าวว่า “ฉันยังคงเห็นเนื้อหาทางออนไลน์อยู่ ทั่วๆ ที่เราได้รายงานเนื้อหาดังกล่าวต่อตำรวจแล้ว ตำรวจรับทราบแล้ว อย่างไรก็ตาม กรณีที่เรารายงานไปยังไม่ถึงคิวในการจัดการ หรือกล่าวอีกอย่างก็คือ ตำรวจมีจำนวนคนสรมากมายที่ต้องจัดการ” (RA2-TH-01-A)

ผู้บังคับใช้กฎหมายในท้องที่ขาดความรู้เกี่ยวกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ อีกปัจจัยหนึ่งอาจเป็นเพราะเจ้าหน้าที่ตำรวจในพื้นที่ขาดความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ จากการสำรวจข้อมูลคร่าวๆ เรือน เจ้าหน้าที่

ส่วนหน้าที่ให้ความช่วยเหลือด้านสังคมสงเคราะห์ระบุว่า ในมุมมองของพวกเขา ยังมีความเป็นไปได้ในการพัฒนาความตระหนักรู้และการจัดการกับกรณีการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์สำหรับผู้บังคับใช้กฎหมาย (รูปภาพ 30) ดังเช่นผู้ปกครองและผู้ดูแลเด็กท่านหนึ่งซึ่งต้องการแจ้งเหตุร้องทุกข์เกี่ยวกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ที่สถานีตำรวจให้ข้อสังเกตว่า: “เมื่อเราไปถึงสถานีตำรวจในพื้นที่ [ไม่ระบุที่ตั้งเพื่อปกป้องตัวตน] พวกเขาบอกว่าหลังจากนี้สักช่วงระยะเวลาหนึ่ง เหตุการณ์ลักษณะนี้ก็จะถูกลืมเลือนไป... ฉันรู้สึกว่าเป็นการยากที่จะแกะรอยติดตาม[ผู้กระทำผิด และ] เป็นไปไม่ได้เลยที่จะจับกุมผู้กระทำผิด” (RA4-TH-03-A-B-caregiver) เจ้าหน้าที่ส่วนหน้าที่ให้ความช่วยเหลือด้านสังคมสงเคราะห์กล่าวว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจในพื้นที่และเจ้าหน้าที่รัฐที่ไม่มีความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับประเด็นด้านการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์จะไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประเด็นนี้ “พวกเขาไม่มีความตระหนัก พวกเขาไม่สามารถ - หรือเชื่อว่าพวกเขาไม่สามารถ - ช่วยเหลือผู้เสียหายได้ อย่างไรก็ตาม เจ้าหน้าที่ผู้รักษากฎหมายของหน่วยที่มีความเชี่ยวชาญด้านนี้สามารถจัดการกับกรณีที่เกิดขึ้นกับผู้เสียหายได้ดีกว่า มีประสิทธิภาพกว่า และเร็วกว่า” (RA3-TH-49-A)

รูปภาพ 30: ความเห็นของเจ้าหน้าที่ส่วนหน้าที่ส่วนหน้าเกี่ยวกับความตระหนักและการจัดการกับกรณีการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ของผู้บังคับใช้กฎหมาย

■ ความตระหนักเกี่ยวกับอาชญากรรมและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์

■ การจัดการกับอาชญากรรมและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์

ที่มา: เจ้าหน้าที่ส่วนหน้าที่ให้ความช่วยเหลือด้านสังคมสงเคราะห์ จำนวน = 50 คน

3.2 การดำเนินงานของผู้บังคับใช้กฎหมาย

3.2.1 ผู้บังคับใช้กฎหมาย

ประเทศไทยไม่มีหน่วยงานด้านการบังคับใช้กฎหมายเป็นการเฉพาะในการตอบสนองต่อปัญหาการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ *Disrupting Harm* ได้สัมภาษณ์ผู้ดำเนินงานระดับชาติ หลายท่านกล่าวว่าจะมีการตั้งหน่วยงานดังกล่าวขึ้นในอนาคตอันใกล้ ดังที่ได้กล่าวไว้ในรายละเอียดในบทที่ผ่านมาแล้ว ไทแคคภายใต้สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และดีเอสไอภายใต้กระทรวงยุติธรรมลงพื้นที่เพื่อปฏิบัติการพิเศษในการดำเนินงานต่อต้านการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก และปัจจุบันทั้งสองหน่วยงานเป็นหน่วยงานหลัก

ที่มีความเชี่ยวชาญในการดำเนินคดีเกี่ยวกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ในประเทศ โดยไทแคคดำเนินงานสืบสวนสอบสวนรายงานที่ส่งมาจาก NCMEC และพันธมิตรอื่นๆ รวมถึงรายงานที่ได้รับจากประชาชนทั่วไป และดีเอสไอดำเนินงานโดยร่วมมือกับหน่วยงานผู้บังคับใช้กฎหมายต่างประเทศเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลและพัฒนาการสืบสวนสอบสวนเกี่ยวกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์¹¹⁰ นอกจากนี้เจ้าหน้าที่ของกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ได้ร่วมมือในการสืบสวนสอบสวนกรณีการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ด้วย

รูปภาพ 31: หน่วยงานผู้บังคับใช้กฎหมายสองหน่วยงานหลักที่ดำเนินงานต่อต้านการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ในประเทศไทย

	ชุดปฏิบัติการปราบปรามการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ต (ไทแคค)	กรมสอบสวนคดีพิเศษ (ดีเอสไอ)
เจ้าหน้าที่และศักยภาพ	มีเจ้าหน้าที่จำนวน 220 คนทั่วประเทศ รวมถึงผู้เชี่ยวชาญการตรวจพิสูจน์พยานหลักฐานดิจิทัลหรือการตรวจสอบทางนิติวิทยาศาสตร์รูปแบบดิจิทัล ผู้ชำนาญการวิเคราะห์ข่าวกรองดิจิทัล และนักจิตวิทยา ซึ่งเจ้าหน้าที่เหล่านี้จะถูกดึงตัวมาทำงานประจำที่ทำอยู่ และได้รับมอบหมายงานพิเศษเฉพาะของไทแคคเป็นกรณีไป เนื่องจากเจ้าหน้าที่ไม่ได้รับมอบหมายให้ทำงานในลักษณะเป็นเจ้าหน้าที่ประจำของไทแคค ดังนั้นไทแคคจึงมีศักยภาพจำกัดสำหรับการดำเนินงานที่ต้องใช้ทรัพยากรมาก เช่น การแสวงหาพยานหลักฐานโดยการสืบสวนทางลับ และการติดตามตรวจสอบเว็บไซต์ที่เปิดสำหรับประชาชนทั่วไปและเว็บไซต์มืด (dark web) อนึ่ง ในกรณีที่มีข้อสงสัยว่า มีกิจกรรมการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศทางออนไลน์เชิงพาณิชย์เกิดขึ้น ไทแคคสามารถขอการสนับสนุนด้านการสืบสวนสอบสวนและด้านเทคนิคจากหน่วยงานอาชญากรรมทางการเงิน สำนักงานตำรวจแห่งชาติให้ระบุเส้นทางทางการเงินที่เกี่ยวข้องและรวบรวมหลักฐาน ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้แทนของผู้บังคับใช้กฎหมาย พบว่าไม่มีเอกสารคู่มือมาตรฐานการปฏิบัติงาน (Standard Operating Procedures) สำหรับการร้องขอและการได้รับการสนับสนุนดังกล่าว โดยเจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่จะอาศัยความสัมพันธ์ส่วนบุคคลในการขอรับความสนับสนุน ไทแคค ร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ตำรวจท้องที่ในการดำเนินงานด้านคดี ซึ่งส่วนใหญ่ เจ้าหน้าที่ตำรวจท้องที่จะรับผิดชอบในการตรวจสอบพยานหลักฐานทางออนไลน์	ในปี พ.ศ. 2563 เจ้าหน้าที่ 5 คนได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบคดีเกี่ยวกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ทั่วประเทศ ในการดำเนินงาน ดีเอสไอดึงผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้องหลายหน่วยงานเป็นประจำ รวมทั้งสำนักงานอัยการสูงสุด (สำหรับการขอคำปรึกษาด้านข้อกฎหมาย) สถาบันนิติวิทยาศาสตร์ กระทรวงยุติธรรม (สำหรับการวิเคราะห์พยานหลักฐานดิจิทัล) และกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (สำหรับการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้เสียหาย) นอกจากนี้ ดีเอสไอยังทำงานอย่างใกล้ชิดกับองค์กรภาคประชาสังคม เมื่อมีความจำเป็นโดยขึ้นอยู่กับแต่ละกรณี
งบประมาณ	เนื่องจากไทแคคมิใช่หน่วยงานถาวร ดังนั้นจึงไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณจากรัฐบาลในทุกๆ ปี อย่างไรก็ตามในปี พ.ศ. 2560 และ พ.ศ. 2561 รัฐบาลได้จัดสรรงบประมาณให้ไทแคคเป็นเงินจำนวน 9 ล้านบาท (278,210 ดอลลาร์สหรัฐ) และจำนวน 11.84 ล้านบาท (366,000 ดอลลาร์สหรัฐ) ตามลำดับ สำหรับใช้เพื่อดำเนินงานด้านคดีเกี่ยวกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ในเฉพาะคดีที่ได้รับรายงาน เจ้าหน้าที่ไทแคคท่านหนึ่ง (RA1-TH-02-A) กล่าวว่า การขาดความตระหนักเกี่ยวกับความสำคัญของการคุ้มครองเด็ก ส่งผลให้การเตรียมการเพื่อเสนอขอการจัดสรรงบประมาณสำหรับการสืบสวนกรณีการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์เป็นไปอย่างยากลำบากและใช้เวลานาน	ดีเอสไอได้รับการจัดสรรงบประมาณในการดำเนินงานเป็นการเฉพาะ อย่างไรก็ตาม กรณีการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ไม่รวมอยู่ในรูปแบบอาชญากรรมที่ระบุไว้ในพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ ยกเว้นกรณีอื่นๆ มีความเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ พื้นที่ที่คดีได้รับการอนุมัติให้เป็นคดีพิเศษ กรมสอบสวนคดีพิเศษจะให้การสนับสนุนทางการเงินแก่หน่วยงานที่ดำเนินงานร่วมกับดีเอสไอด้วย

110. ไทแคคลงนามในข้อตกลงเพื่อรับรายงานโดยตรงจาก NCMEC เมื่อมีนาคม พ.ศ. 2560 ดู: [สหรัฐอเมริกาและไทยร่วมลงนามในข้อตกลงแบ่งปันข้อมูลเพื่อต่อต้านการแสวงหาประโยชน์จากเด็ก](#)

3.2 การดำเนินงานของผู้บังคับใช้กฎหมาย

	ชุดปฏิบัติการปราบปรามการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ต (ไทแคค)	กรมสอบสวนคดีพิเศษ (ดีเอสไอ)
<p>การเข้ารับ การอบรม</p>	<p>เจ้าหน้าที่ไทแคคได้รับการอบรมเกี่ยวกับการสืบสวนจากแหล่งข้อมูลเปิดอาชญากรรมออนไลน์ และอาชญากรรมต่อเด็ก นอกจากนี้ ทีมงานสืบสวนสอบสวนของไทแคคได้รับการอบรมเกี่ยวกับการตรวจพิสูจน์หลักฐานดิจิทัล ผู้แทนของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ยืนยันว่าไทแคค “มีเทคโนโลยีสำหรับการสืบสวนพิสูจน์หลักฐานดิจิทัล เพื่อให้กระบวนการรวบรวมหลักฐานมี ประสิทธิภาพมากขึ้น” (RA1-TH-06-A) นอกจากนี้ ผู้ตอบแบบสอบถามท่านหนึ่งได้กล่าวถึงแผนงานที่จะรวมฐานข้อมูลที่อยู่ภายใต้การดำเนินงานของไทแคค และของดีเอสไอเข้าด้วยกัน เพื่อลดการทำงานซ้ำซ้อนและเพิ่มประสิทธิภาพของความพยายามระดับประเทศในการต่อต้านการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์</p>	<p>เจ้าหน้าที่ดีเอสไอเข้าร่วมอบรมเกี่ยวกับการสืบสวนสื่อล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก ซึ่งจัดโดยหน่วยงานในสหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย และยุโรป ผู้แทนดีเอสไอกล่าวว่า (RA1-TH-03-A) “เจ้าหน้าที่ที่เข้ารับการอบรมเหล่านี้ จะจัดกิจกรรมพัฒนาศักยภาพโดยอบรมให้แก่เจ้าหน้าที่คนอื่นๆ ในประเทศไทย” จาก การสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่จากดีเอสไอและสำนักงานอัยการสูงสุด พบว่าหน่วยงานภาครัฐได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานต่างประเทศ เช่น องค์การตำรวจสากล จัดอบรม เพื่อเสริมสร้างศักยภาพให้กับเจ้าหน้าที่รัฐในการสืบสวนสอบสวน กรณีการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ เป็นต้น</p>
<p>การจัดอบรม ให้แก่หน่วย งานอื่น</p>	<p>ไทแคคมีวัตถุประสงค์ในการให้ความรู้และทักษะที่จำเป็นในการจัดการกับกรณีการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์แก่บุคคลต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ตำรวจในพื้นที่ ในปี พ.ศ. 2562 ถึงเดือนกันยายน พ.ศ. 2563 ไทแคคจัดอบรมให้แก่เจ้าหน้าที่ตำรวจใน 4 จังหวัดที่มีกรณีการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์มากที่สุด ได้แก่ กรุงเทพฯ กระบี่ เชียงใหม่ และนครราชสีมา โดยมีเจ้าหน้าที่ตำรวจในแต่ละจังหวัดเข้าร่วมอบรมจังหวัดละประมาณ 50 นาย ทั้งนี้ เชื่อว่าจากการที่เจ้าหน้าที่ตำรวจในพื้นที่เข้ารับการอบรมมีความรู้มากขึ้น จะนำไปสู่จำนวนคดีที่ถูกบ่งชี้ว่าเป็นการกระทำเกี่ยวกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์มากขึ้นในภูมิภาคนี้ ไทแคคมีบทบาทเป็นผู้นำในการให้การอบรมประเด็นการคุ้มครองเด็กในโรงเรียน: “การอบรมมีวัตถุประสงค์ เพื่อสร้างความตระหนักและส่งเสริมมาตรการป้องกันสำหรับเด็กที่มีความเปราะบาง หลังจากการอบรม เด็กบางคนมาพบเจ้าหน้าที่ไทแคคเพื่อรายงานเหตุการณ์การแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ที่เกิดขึ้นกับพวกเขาหรือกับเพื่อนของพวกเขา” เจ้าหน้าที่ไทแคคกล่าว (RA1-TH-02-A) ทั้งนี้ การอบรมซึ่งจัดขึ้นโดยความร่วมมือกับโครงการอีกซึ่งเป็นองค์การภาคประชาสังคม ได้อบรมให้แก่เด็กนักเรียนแล้วมากกว่า 5,000 คน ใน 13 โรงเรียน นอกจากนี้ ไทแคคยังได้ใช้ช่องทางสื่อสังคมออนไลน์ในการประชาสัมพันธ์ คำแนะนำในการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างปลอดภัยด้วย ^{111,109}</p>	<p>ดีเอสไอร่วมมือกับสถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย และมูลนิธิพัฒนาการคุ้มครองเด็ก พัฒนาและดำเนินงานโครงการอบรม “โครงการลงมือทำ: การต่อต้านการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กในธุรกิจการท่องเที่ยว” แก่เจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมาย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มความรู้ ทักษะ และเทคนิคที่เกี่ยวข้องในการระบุตัวผู้เสียหายจากการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ และการค้นหาบุคคลที่ต้องสงสัยว่าครอบครองสื่อการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก</p>
<p>ความร่วมมือ ระดับสากล</p>	<p>ตามที่ได้นำเสนอการดำเนินงานของไทแคคไว้แล้วในบทที่ 2.1 ไทแคค ทำงานโดยตรงกับหน่วยงานผู้บังคับใช้กฎหมายประเทศสหรัฐอเมริกา ทั้งหน่วยสืบสวนเพื่อความมั่นคงแห่งมาตุภูมิ กระทรวงความมั่นคงแห่งสหรัฐอเมริกา (Homeland Security Investigations) และสำนักงานสอบสวนกลาง (Federal Bureau of Investigation) นอกจากนี้ ผู้แทนไทแคคได้ตั้งข้อสังเกตว่าโครงการอบรมพิเศษที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานเหล่านี้ รวมถึงที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานปราบปรามอาชญากรรมแห่งชาติของสหราชอาณาจักร (National Crime Agency-NCA) ได้ช่วยพัฒนาความสามารถของทีมงานด้านการสืบสวน สอบสวน และการตอบรับการส่งต่อคดีระหว่างประเทศที่เกี่ยวกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ เช่น CyberTips ของ NCMEC ซึ่งเป็นรายงานกรณีต้องสงสัยว่ามีการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อบนแพลตฟอร์มออนไลน์ระดับโลก</p>	<p>ดีเอสไอเป็นพันธมิตรที่ดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพกับหน่วยงานผู้บังคับใช้กฎหมายต่างประเทศ ซึ่งรวมถึงคณะกรรมการว่าด้วยยาเสพติดและอาชญากรรมต่างชาติ และผู้แทนของหน่วยงานต่างประเทศที่ตั้งอยู่ในประเทศไทย นอกจากการแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับผู้เดินทางเพื่อล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กแล้ว กรมสอบสวนคดีพิเศษยังได้ทำงานด้านคดีร่วมกับหน่วยงานต่างประเทศ (ดูความร่วมมือในระดับสากล ข้างล่างนี้) อย่างไรก็ตาม ดีเอสไอไม่สามารถเข้าถึง CyberTips ของ NCMEC ได้โดยตรง</p>

111. ดู: ทวิตเตอร์ – ไทแคค; และ เฟซบุ๊ก – ไทแคค - ชุดปฏิบัติการปราบปรามการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ตในประเทศไทย

แนวปฏิบัติที่ดี

- **ศักยภาพ** ในขณะที่เจ้าหน้าที่ไทแคคและดีเอสไอมีจำนวนจำกัด แต่บุคลากรที่มีอยู่เป็นคนที่มีความสามารถ มีความรู้ความชำนาญ ประสบการณ์ และคุณสมบัติที่เหมาะสมสำหรับการสืบสวนสอบสวน และนำคดีเข้าสู่กระบวนการฟ้องร้อง เจ้าหน้าที่ที่ได้รับการสนับสนุน ด้านการอบรมและพัฒนาเป็นประจำโดยเข้าร่วมสัมมนากับหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงสมาคมผู้บังคับใช้กฎหมายต่างประเทศ และความร่วมมือในลักษณะทวิภาคีด้วย หนึ่ง สำนักงานของผู้อำนวยการบริหารที่ตั้งอยู่ที่สำนักงานอัยการสูงสุดกำลังวางแผนเสนอโครงการเพื่อประสานความร่วมมือของสองหน่วยงานเข้าด้วยกัน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการประสานงานและใช้ทรัพยากร
- **การประสานงานระหว่างหน่วยงานผู้บังคับใช้กฎหมายและองค์กรภาคประชาสังคม** เป็นสิ่งที่น่าชื่นชม ยกย่อง ดังเช่นการทำงานกับโครงการอีก – ศูนย์ที่สนับสนุนเด็กซึ่งให้บริการที่เป็นมิตรกับเด็กโดยจัดอุปกรณ์เครื่องอำนวยความสะดวกต่างๆ รวมถึงให้บริการคำแนะนำช่วยเหลือ และสนับสนุนเพื่อฟื้นฟูร่างกายและจิตใจเด็กที่ตกเป็นเหยื่อเสียหายจากการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศ รวมทั้งให้การศึกษาและสร้างความตระหนักในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับพวกเขา ในปี พ.ศ. 2562 ไทแคคได้ร่วมมือกับโครงการอีก จัดพิมพ์แนวปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ตำรวจโดยมีเด็กเป็นศูนย์กลางในการดำเนินงานเกี่ยวกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก ซึ่งแนวปฏิบัตินี้นำเสนอกรอบแนวทางปฏิบัติที่ดีในการทำงานกับเด็กผู้เสียหาย แนวคิดหลักๆ เกี่ยวกับการคุ้มครองเด็กในการให้บริการทางสังคม นอกจากนี้ แนวปฏิบัติดังกล่าวได้สนับสนุนการจัดหาผู้เชี่ยวชาญที่สามารถทำงานกับเด็กผู้เสียหายได้อย่างปลอดภัย รวมทั้งมีทำเนียบรายชื่อพร้อมด้วยรายละเอียดข้อมูลการติดต่อผู้เชี่ยวชาญดังกล่าวสำหรับผู้เกี่ยวข้องไว้ด้วย สมาชิกหลายท่านของไทแคคกล่าวว่าพวกเขาทำงานอย่างใกล้ชิดกับกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และองค์กรเอกชนหลายหน่วยงานที่ให้ความช่วยเหลือแก่เด็กที่เป็นผู้เสียหาย
- **ความคิดริเริ่มในการจัดอบรม** ผู้ให้สัมภาษณ์ซึ่งเป็นผู้แทนจากดีเอสไอ และสำนักงานอัยการสูงสุดกล่าวว่าหน่วยงานรัฐ – ด้วยการสนับสนุนจากหน่วยงานระดับสากล เช่น องค์กรตำรวจสากล – ได้จัดการอบรมให้กับเจ้าหน้าที่รัฐและพันธมิตรในการปฏิบัติงานสืบสวนสอบสวนกรณีการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์: “เรา [สำนักงานอัยการสูงสุด] จัดกิจกรรมส่งเสริมศักยภาพให้แก่เจ้าหน้าที่ ผู้บังคับใช้กฎหมายและเจ้าหน้าที่ตำรวจระดับสูงเพื่อสร้างความตระหนักเกี่ยวกับสถานการณ์การแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ที่เกิดขึ้นในพื้นที่รับผิดชอบของพวกเขา” ผู้แทนจากสำนักงานอัยการสูงสุดกล่าว “ณ ปัจจุบันนี้ เราได้เริ่มจัดกิจกรรมส่งเสริมศักยภาพให้แก่เจ้าหน้าที่ทั้งสองกลุ่มแล้ว โดยในระยะเริ่มต้นนี้ คาดว่าจะจัดกิจกรรมสร้างเสริมศักยภาพให้แก่เจ้าหน้าที่กองบังคับการจำนวน 9 แห่ง” (RA1-TH-04-A) ทั้งนี้ เจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมาย

และเจ้าหน้าที่ตำรวจระดับสูงได้รับการอบรมรวมกันแล้วจำนวนทั้งสิ้น 510 นาย ผู้แทนสำนักงานอัยการยังได้กล่าวเพิ่มเติมว่าสามารถจัดการอบรมได้ครั้งละหนึ่งกลุ่มเท่านั้นเนื่องจากขาดงบประมาณสนับสนุน โดยคาดว่าเจ้าหน้าที่ที่ได้รับการอบรมไปแล้ว จะส่งต่อความรู้ที่ได้รับให้แก่เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ทำงานกับพวกเขาต่อไป

- **การจัดอบรมให้ความรู้แก่เด็ก** ผู้แทนของไทแคคและดีเอสไอเข้าร่วมการอบรม การประชุม และกิจกรรมที่เกี่ยวกับการต่อต้านการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ อย่างสม่ำเสมอทั้งในฐานะเป็นผู้เข้ารับการอบรมและในฐานะวิทยากรนั้นหมายความว่า นอกจากดำเนินงานด้านการสืบสวนสอบสวนและการดำเนินคดีแล้ว ไทแคคและดีเอสไอยังมีบทบาทในการให้การความรู้แก่เด็กเกี่ยวกับข้อมูลและการป้องกันการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ ผู้แทนไทแคคได้ให้ข้อมูลว่าในเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2563 ไทแคคได้เปิดตัวชุดกิจกรรมหรืออีเวนต์ – ที่เรียกว่าโครงการดูแลกัน (CARE project) – เพื่อสร้างความตระหนัก และให้การศึกษาแก่เด็กในประเด็นเกี่ยวกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ โดยได้ดำเนินงานโครงการดูแลกันใน 6 โรงเรียนในปีแรกของการดำเนินงาน “ฉันคิดว่าเราได้รับการตอบรับที่ดีจากโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ และเด็กนักเรียนบางคนมาพบเจ้าหน้าที่ไทแคคที่ให้ความรู้เพื่อขอคำแนะนำเกี่ยวกับกรณีการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์” เจ้าหน้าที่ไทแคคกล่าว (RA1-TH-02-A)
- **แผนก่อตั้งหน่วยงานเฉพาะภายใต้หน่วยอาชญากรรมทางไซเบอร์ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ** โดยจะดำเนินงานต่อต้านอาชญากรรมต่อเด็กทางออนไลน์ด้วย คาดว่าเมื่อหน่วยงานนี้เริ่มปฏิบัติงาน การสืบสวน สอบสวน และกระบวนการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องจะมีความคล่องตัวและมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยมีกำหนดเปิดตัวหน่วยงานเฉพาะนี้ในเดือนตุลาคม พ.ศ. 2563 แต่ในขณะที่กำลังร่างรายงาน *Disrupting Harm* นี้ (เดือนสิงหาคม พ.ศ. 2564) ยังไม่มีคำสั่งแต่งตั้งหน่วยงานที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะดังกล่าว และองค์การตำรวจสากลยังไม่ได้รับแจ้งอย่างเป็นทางการเกี่ยวกับหน่วยงานเฉพาะดังกล่าวเช่นกัน อย่างไรก็ตาม ได้มีการประชาสัมพันธ์แล้วว่าสำนักงานตำรวจแห่งชาติตั้งใจจะรับสมัครเจ้าหน้าที่ที่มีประสบการณ์ในการดำเนินงานเกี่ยวกับกรณีการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ คาดว่าเมื่อหน่วยงานเฉพาะดังกล่าวถูกก่อตั้งขึ้นภายใต้กองบัญชาการสืบสวนสอบสวนอาชญากรรมทางเทคโนโลยี เจ้าหน้าที่ที่ได้รับการมอบหมายจะดำเนินงานเกี่ยวกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ และสามารถมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานลับ รวมถึงการสืบสวนและติดตามตรวจสอบการสื่อสารทางเว็บไซต์บนแพลตฟอร์มที่อยู่บนเครือข่ายเปิดของอินเทอร์เน็ต เช่น แพลตฟอร์มสื่อสังคมออนไลน์ ตัวกลางในการสื่อสารข้อมูล (communication media) และเครือข่ายนิรนาม (anonymous networks)

3.2 การดำเนินงานของผู้บังคับใช้กฎหมาย

ปฏิบัติการระหว่างประเทศโดยกรมสอบสวนคดีพิเศษ

องค์การตำรวจสากลเริ่มปฏิบัติการแบล็คริสต์ (Operation Blackwrist) จากการติดตามตรวจสอบเว็บมืดซึ่งดำเนินงานเป็นประจำนั้น พบว่ามีสื่อการล่วงละเมิดทางเพศเด็กชาย 11 คนปรากฏอยู่ โดยทั้งหมดอายุน้อยกว่า 13 ปี สื่อการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กดังกล่าว มีต้นทางจากเว็บไซต์ซึ่งผู้เข้าเว็บไซต์จะต้องสมัครเป็นสมาชิกเท่านั้น โดยเว็บไซต์ดังกล่าวมีสมาชิกเกือบ 63,000 คน ทั่วโลก 2 ปีของปฏิบัติการระหว่างประเทศแบล็คริสต์นำไปสู่การช่วยเหลือเด็ก 50 คน และจับกุม ดำเนินคดีผู้ละเมิดทางเพศต่อเด็กที่อยู่ในประเทศไทย ออสเตรเลีย และสหรัฐอเมริกา ทั้งนี้ องค์การตำรวจสากลได้อัปเดตภาพและวิดีโอทั้งหมดที่ยึดไว้ได้ในการจับกุมไว้ในฐานข้อมูลสากลเกี่ยวกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กขององค์การตำรวจสากล

กรมสอบสวนคดีพิเศษ (ดีเอสไอ) ประเทศไทย เข้าร่วมปฏิบัติการแบล็คริสต์เมื่อเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2560 โดยทำงานอย่างใกล้ชิดกับสำนักประสานงานขององค์การตำรวจสากลในกรุงเทพฯ ทั้งนี้ เจ้าหน้าที่สืบสวนจากทั่วโลกเข้าร่วมในปฏิบัติการนี้เพื่อค้นหาเด็กชายทั้ง 11 คน รวมถึงผู้ดูแลเว็บไซต์ ทั้งนี้ หน่วยสืบสวนเพื่อความมั่นคงแห่งมาตุภูมิ กระทรวงความมั่นคงแห่งสหรัฐอเมริกา (U.S. Homeland Security Investigations) ได้แยกแยะและระบุตัวตน ที่อยู่ไอพีของเว็บไซต์ รวมทั้งระบุความเป็นไปได้ของการเชื่อมโยงข้อมูลภายในประเทศสหรัฐอเมริกา นอกจากนี้กรมอาชญากรรมไซเบอร์ของประเทศบัลแกเรีย (Bulgaria's Cybercrime Department) ซึ่งดำเนินงานภายใต้คณะกรรมการบริหารการต่อต้านองค์กรอาชญากรรม (General Directorate Combating Organized Crime) โดยการสนับสนุนขององค์การตำรวจแห่งสหภาพยุโรปหรือ

ยูโรโพล (Europol) ได้ลบข้อมูลในเครื่องคอมพิวเตอร์ ที่ให้บริการที่เก็บเว็บไซต์ (the website's servers) ดังกล่าวออกไป และกรมกิจการภายในของประเทศนิวซีแลนด์ (Department of Internal Affairs in New Zealand) ได้รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับผู้ใช้เว็บไซต์ดังกล่าวและแบ่งปันให้กับประเทศสมาชิกขององค์การตำรวจสากล ศูนย์ข้อมูลเด็กหายและเด็กถูกแสวงหาประโยชน์แห่งชาติสหรัฐอเมริกา หรือ NCMEC (U.S. National Center for Missing and Exploited Children) ได้ตรวจสอบที่อยู่ อีเมลและให้ข้อมูลด้านข่าวกรองเพิ่มเติม สำนักงานตำรวจสหพันธรัฐออสเตรเลีย (Australian Federal Police) และสำนักงานตำรวจรัฐเซาท์ออสเตรเลีย (South Australian Police) เข้าร่วมปฏิบัติการเมื่อที่อยู่ไอพีหนึ่งชี้ไปยังสถานที่แห่งหนึ่งในเมืองแอดิเลด [ในรัฐเซาท์ออสเตรเลีย]

เจ้าหน้าที่สามารถระบุตัวเด็กผู้เสียหายคนแรกได้เมื่อเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2560 ซึ่งนำไปสู่การจับกุมผู้กระทำความผิดแต่ละรายในเวลาทีไล่เลี่ยกันในประเทศไทยและประเทศออสเตรเลียในอีก 2 เดือนต่อมา ผู้ดูแลหลักของเว็บไซต์ดังกล่าวอยู่ในประเทศไทยและถูกจับเมื่อเดือนมกราคม พ.ศ. 2561 และอีก 6 เดือนต่อมาศาลไทยได้พิพากษาจำคุกผู้กระทำความผิดเป็นเวลา 146 ปี ในข้อหาข่มขืนกระทำชำเรา ค้ามนุษย์ ครอบครอง และเผยแพร่สื่อลามกอนาจารเด็ก นอกจากนี้ผู้ดูแลเว็บไซต์ดังกล่าวอีกคนหนึ่งอยู่ในประเทศออสเตรเลีย ถูกศาลออสเตรเลียตัดสิน จำคุก 40 ปี 3 เดือน ในเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2562 ซึ่งเป็นการตัดสินโทษจำคุกที่มีระยะเวลายาวนานที่สุดเท่าที่เคยมีการตัดสินการกระทำความผิดเกี่ยวกับคดีแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กในประเทศออสเตรเลีย

ปฏิบัติการอีสเทอร์น เซฟการ์ด (Operation Eastern Safeguard) ข้อมูลที่หน่วยงานปราบปรามอาชญากรรมแห่งชาติของสหราชอาณาจักรส่งให้ประเทศไทย ส่งผลให้ในวันที่ 2-10 เมษายน พ.ศ. 2561 ดีเอสไอค้นพบและระบุแหล่งเผยแพร่สื่อการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กในประเทศไทยได้จำนวน 13 แห่ง และจากข้อมูล ที่ได้รับเพิ่มเติมเกี่ยวกับพลเมืองสหรัฐอเมริกาที่มีประวัติอาชญากรรม ซึ่งอาศัยอยู่ในประเทศไทย ดีเอสไอจึงร่วมมือกับเจ้าหน้าที่จากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เจ้าหน้าที่จากกรมการปกครอง [กระทรวงมหาดไทย] และองค์กรเอกชนเพื่อจับกุมพลเมือง ของประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศฝรั่งเศส และประเทศสวีเดน

ปฏิบัติการรันอะเวย์ (Operation Runaway) ในเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2561 เจ้าหน้าที่จากดีเอสไอ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และกรมการปกครอง ได้ร่วมมือสืบสวนเบาะแสที่ได้รับจากหน่วยงานปราบปรามอาชญากรรมแห่งชาติของสหราชอาณาจักร จากหน่วยสืบสวนเพื่อความมั่นคงแห่งมาตุภูมิสหรัฐอเมริกาและสำนักงานสอบสวนกลาง และจากสำนักงานตำรวจเนเธอร์แลนด์ (Dutch National Police) จากการปฏิบัติงานร่วมกันของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดังกล่าว ได้ค้นพบและระบุแหล่งเผยแพร่สื่อการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กได้ 16 แห่งใน 12 จังหวัดของประเทศไทย

ปฏิบัติการเลพาร์ด (Operation Leopard) ในเดือนธันวาคม พ.ศ. 2561 เจ้าหน้าที่จากดีเอสไอ จากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และจากกรมการปกครอง ร่วมมือสืบสวนข้อมูลที่ได้รับจากผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต ซึ่งนำไปสู่การจับกุมผู้ต้องสงสัยว่ากระทำความผิดเกี่ยวกับสื่อการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กจำนวน 8 คน ในจำนวนนี้ 4 คนเป็นคนไทยและอีก 4 คนเป็นคนต่างชาติจากสหราชอาณาจักร ประเทศออสเตรเลีย ประเทศฝรั่งเศส และประเทศอิตาลี¹¹²

112. กรมสอบสวนคดีพิเศษ (ดีเอสไอ), กระทรวงยุติธรรม (2561) ดีเอสไอ รายงานประจำปี 2561

ความท้าทาย

- **การทำงานซ้ำซ้อน** ในขณะที่ดีเอสไอและไทแคคมีแนวปฏิบัติที่ต่างกัน และได้เข้าร่วมการอบรมสัมมนา ที่จัดขึ้นโดยสำนักงานอัยการสูงสุด แต่ผู้แทนจากทั้งสองหน่วยงานตั้งข้อสังเกตว่ามีบ่อยครั้งที่งานและความรับผิดชอบของพวกเขามีลักษณะทับซ้อน ซึ่งก่อให้เกิดการทำงานที่ซ้ำซ้อนกัน (RA8-TH)
- **การขาดความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่** เป็นความท้าทายที่ผู้บังคับใช้กฎหมายที่ใช้สัมภาษณ์ทุกท่านกล่าวถึงมากที่สุด เนื่องจากการประสานงานและการแบ่งปันข้อมูลจำกัดส่งผลให้เกิดความล่าช้าและพลาดโอกาสในการสืบสวนสอบสวนและดำเนินคดี ผู้ให้สัมภาษณ์เน้นว่าการที่แต่ละหน่วยงานมีฐานข้อมูลเกี่ยวกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ที่แตกต่างกัน เป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดความยุ่งยากในการดำเนินงาน ยกตัวอย่างเช่น ไทแคคเป็นหน่วยงานเดียวที่ได้รับมอบหมายให้เข้าถึงข้อมูล CyberTips ของ NCMEC ได้โดยตรง นั่นหมายความว่าดีเอสไอต้องขอข้อมูล NCMEC ที่เกี่ยวข้องกับสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เป็นต้น (RA8-TH)
- **ศักยภาพของเจ้าหน้าที่ตำรวจในพื้นที่:** ขณะนี้เจ้าหน้าที่ตำรวจในพื้นที่ขาดความรู้และทักษะการสืบสวนสอบสวนกรณีการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ หากไม่ได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานผู้เชี่ยวชาญระดับชาติ ผู้ให้สัมภาษณ์ทุกท่านจาก ไทแคค ดีเอสไอ และสำนักงานอัยการสูงสุด เน้นถึงกิจกรรมเสริมศักยภาพของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติงานในระดับพื้นที่ เนื่องจากมีความสำคัญในการจัดการกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์: “เจ้าหน้าที่ตำรวจในพื้นที่แนะนำให้ผู้ปกครองพาลูกๆ ซึ่งเป็นผู้เสียหายจากการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ มาที่กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยี (บก ปอท) ซึ่งตั้งอยู่ที่กรุงเทพฯ เนื่องจากเจ้าหน้าที่ตำรวจในพื้นที่ไม่รู้ว่าจะสืบสวนตรวจสอบพิสูจน์หลักฐานดิจิทัลได้อย่างไร... เจ้าหน้าที่ตำรวจในพื้นที่อาจรู้สึกว่าการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ หรือกรณีอาชญากรรมทางเทคโนโลยีมีความสำคัญน้อยกว่าคดีอื่นๆ เช่น คดีฆาตกรรม หรือคดีล่วงละเมิดทางเพศ” (RA1-TH-04) เจ้าหน้าที่จากไทแคคได้อธิบายถึงความสำคัญของความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในพื้นที่ในการดำเนินงานด้านคดีว่า: “ผู้กระทำความผิดเพียงคนเดียวสามารถแสวงหาประโยชน์จากเด็กได้มากมายครอบคลุมพื้นที่กว้างขวาง ซึ่งเป็นการยากต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจที่จะติดตามสืบสวนเด็กผู้เสียหายได้ทั้งหมด ยกตัวอย่างเช่น เจ้าหน้าที่ตำรวจ อาจค้นหาและระบุตัวเด็กผู้เสียหายได้เพียงหนึ่งคนเท่านั้น เนื่องจากเจ้าหน้าที่ตำรวจในพื้นที่ไม่สามารถสืบสวนสอบสวนเด็กผู้เสียหายนอกพื้นที่ ความรับผิดชอบของตนได้” (RA1-TH-02-A) เนื่องจากจำนวนผู้เสียหายมีความเกี่ยวข้องกับระดับของการรับโทษทางกฎหมายของผู้กระทำความผิด การขาดการประสานงานจึงเป็นข้อจำกัดอย่างยิ่งในการดำเนินงาน ในกรณีดังกล่าว การประสานงานที่มีประสิทธิภาพ

และการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างเจ้าหน้าที่สืบสวนสอบสวนในพื้นที่ และจากส่วนกลางจะช่วยให้สามารถค้นพบและระบุตัวผู้เสียหายได้มากขึ้นและผู้กระทำความผิดจะได้รับโทษที่เหมาะสมกับอาชญากรรมที่ตนก่อ

- **เครื่องมือและการสนับสนุนเฉพาะทาง:** ประเทศไทยไม่เชื่อมต่อกับฐาน ข้อมูลการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กขององค์การตำรวจสากล ทั้งนี้ หากสามารถเชื่อมต่อกับฐานข้อมูลดังกล่าวได้จะทำให้เจ้าหน้าที่สืบสวนสอบสวนที่มีความเชี่ยวชาญในกรณีการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ สามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลทางคดีได้ รวมทั้งยังเป็นการหลีกเลี่ยงการทำงานซ้ำซ้อน โดยเจ้าหน้าที่สืบสวนสามารถตรวจสอบฐานข้อมูลได้ว่าภาพที่กำลังสืบสวนอยู่นั้นผ่านการตรวจสอบจากผู้บังคับใช้กฎหมายในระดับสากลแล้วหรือไม่ หรือมีผู้เสียหายที่ยังคงต้องค้นหาและระบุตัวหรือไม่
- ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับประเด็นข้างต้น ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนหนึ่งให้ความสำคัญในประเด็นความท้าทายทางสุขภาพจิตของเจ้าหน้าที่ผู้ตรวจสอบสื่อการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กที่ต้องดูแลบ่อยครั้ง และเป็นเวลานาน โดยไม่มีบริการให้คำปรึกษา (counselling) หรือความช่วยเหลือด้านสุขภาพจิตแก่เจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายผู้ทำหน้าที่สืบสวนสอบสวนกรณีการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์
- ดีเอสไอและไทแคคมีเจ้าหน้าที่จำนวนจำกัด จึงทำให้ไม่สามารถดำเนินงานได้ทุกกรณีและไม่สามารถให้การสนับสนุนแก่เจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายในพื้นที่ได้อย่างเต็มที่
- **งบประมาณสนับสนุนจากรัฐบาลไม่เพียงพอ** เมื่อคำนึงถึงความจำเป็นในการแข่งขันกับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี เครื่องมือคัดกรองสื่อการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กเพื่อช่วยในการดำเนินงานสืบสวนสอบสวนยังคงมีราคาสูงมากเกินกว่าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายจะจัดหามาใช้
- **ข้อจำกัดของพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ** ดีเอสไอประสบกับความยากลำบากทางข้อกฎหมายในการทำคดีเกี่ยวกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ ยกเว้นคดีที่มีความเชื่อมโยงกับการกระทำความผิดด้านการค้ามนุษย์ ทั้งนี้เนื่องจากพระราชบัญญัติดังกล่าวซึ่งเป็นแนวทางการดำเนินงานของกรมฯ มิได้กำหนดให้คดีเกี่ยวกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์เป็นคดีอาชญากรรมที่ต้องดำเนินงานสืบสวนสอบสวนพิเศษ ผู้แทนจากดีเอสไอกล่าวว่า “คดีค้ามนุษย์เป็นหนึ่งในคดีความผิดทางอาญาที่กำหนดไว้ในบัญชีท้ายของพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ แต่ไม่ได้กำหนดการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ไว้ด้วย ดังนั้น หากไม่มีระเบียบเป็นลายลักษณ์อักษร ดีเอสไอจะไม่อำนาจดำเนินการสืบสวนสอบสวนพิเศษ หากมีกรณียกเว้นที่ต้องการให้ดำเนินการสืบสวนสอบสวนพิเศษนอกเหนือจากที่ระบุไว้ในพระราชบัญญัติฯ จำเป็นต้องขออนุมัติจากคณะกรรมการฯ โดยมีนายกรัฐมนตรีและ ดร.วิษณุ เครืองาม (ที่ปรึกษาทางกฎหมายของ

3.2 การดำเนินงานของผู้บังคับใช้กฎหมาย

คณะรัฐมนตรี - มีนาคม 2563) เป็นประธาน¹¹³ ไม่มีใครรู้ว่าเมื่อไหร่ที่ คณะกรรมการฯ จะตัดสินใจว่าร้องขออนุมัติดังกล่าว... กระบวนการ อนุมัติใช้เวลา” (RA1-TH-03-A) ในกรณีที่คดีมีความเชื่อมโยงกับ องค์การอาชญากรรมหรือการค้ามนุษย์ กระบวนการดำเนินงานจะ ตรงไปตรงมามากกว่ามาก

- การจำแนกการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทาง เพศต่อเด็กทางออนไลน์ ออกจากทางออฟไลน์ เป็นการยากที่จะ จำแนกการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อ เด็กทางออนไลน์ จากทางออฟไลน์ ทั้งในแง่ความเป็นจริงและการ ปฏิบัติการ โดยเฉพาะในการสืบสวนสอบสวนที่มีรูปแบบการค้ามนุษย์ เข้ามาเกี่ยวข้อง เนื่องจากองค์ประกอบของการแสวงหาประโยชน์ทาง เพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กนั้นเกิดขึ้นได้ทั้งทางออฟไลน์ และในบางครั้งทางออนไลน์ด้วย เช่น การติดต่อสร้างสัมพันธ์ภาพ การสร้างความไว้วางใจ และค่อยๆ พัฒนาความสัมพันธ์ไปสู่การผลิต สื่อกิจกรรมล่วงละเมิดต่อเด็ก และตามด้วยการเผยแพร่สื่อดังกล่าว

3.2.2 ทิวทัศน์ตอน: เกิดอะไรขึ้นเมื่อเด็กพบเจ้าหน้าที่ตำรวจ?

ครั้งแรกที่เด็กและผู้ปกครองและผู้ดูแลเด็กพบกับตำรวจ

หลังจากแจ้งเหตุแล้วเด็กต้องเข้าพบกับตำรวจด้วยตัวเอง ถ้าเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี เด็กต้องมาพร้อมกับผู้ปกครองหรือผู้ดูแลพวกเขา “ก่อนเริ่ม การสืบสวนสอบสวน เราจะต้องรู้อายุของเด็ก ถ้าเด็กอายุน้อยกว่า 18 ปี ฉันทันจะเชิญที่ทีมงานสหวิชาชีพ¹¹⁴ มาร่วมสืบสวนสอบสวนด้วย แต่ถ้าบุคคล ดังกล่าว/ผู้เสียหายอายุเกิน 18 ปี ก็จะขึ้นอยู่กับความร่วมมือของผู้เสียหายเอง” (RA4-TH-03-A-justice) ในขั้นตอนนี้ แนวปฏิบัติของสหวิชาชีพ ระบุว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจจะประสานงานกับพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อเสริม สร้างพลังให้แก่เด็กในการเข้าร่วมกระบวนการยุติธรรม โดยบางองค์กร มีนักสังคมสงเคราะห์และนักจิตวิทยาที่รู้จักสื่อสารกับเด็กและผู้ปกครอง ของเด็กอย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตาม มีการดำเนินการตามแนว ปฏิบัติดังกล่าวแค่ในบางพื้นที่เท่านั้น ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นพื้นที่ที่ทีมงาน สหวิชาชีพและแนวปฏิบัติของสหวิชาชีพได้รับการพัฒนาดีแล้ว ในขณะที่ ทีมงานสหวิชาชีพในพื้นที่อื่นๆ อาจอยู่ในช่วงเริ่มต้น และกลไกในการ ปฏิบัติยังไม่มีประสิทธิภาพ (RA4-TH)

เมื่อถามเด็กที่แจ้งความกับตำรวจว่าพวกเขารู้สึกอย่างไรหลังจากที่พบกับตำรวจ เด็กเหล่านี้แสดงออกถึงความรู้สึกที่หลากหลาย เด็กผู้เสียหาย คนหนึ่งรู้สึกอึดอัดใจและไม่อยากเข้าร่วมจนสิ้นสุดกระบวนการ[ทาง กฎหมาย] เนื่องจากไม่มีตำรวจหญิงพูดคุยกับเธอ “พวกเขา[ทั้งหมด] เป็นชาย... ฉันทันไม่อยากบอกเรื่องราวของฉันทันกับตำรวจชาย เพราะว่า ผู้ชายบางคนจะดูถูกเราและพูดว่าเป็นความผิดของพวกเรา บางทีพวกเขาอาจไม่สามารถช่วยฉันทันได้ ดังนั้นจะดีกว่าถ้าไม่แจ้งความเลยเพราะ เป็นการเสียเวลา” (RA4-TH-04-A)

อัยการท่านหนึ่งได้ให้ข้อสังเกตว่าตำรวจชายและตำรวจหญิงมีทัศนคติ

ต่อผู้เสียหายจากการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทาง เพศต่อเด็กทางออนไลน์ที่แตกต่างกัน ในมุมมองของผู้ให้สัมภาษณ์ ตำรวจชายมีแนวโน้มมากกว่าตำรวจหญิง ที่จะคิดว่าผู้เสียหายอาจไม่ถูกล่วงละเมิดหากเธอไม่ออกไปกับผู้กระทำความผิด (RA4-TH-05-A) อีก สิ่งหนึ่งที่สำคัญคือการที่เด็กได้รับการบอกและอธิบายเกี่ยวกับกระบวนการทางกฎหมาย “เจ้าหน้าที่ควรอธิบายกระบวนการทางกฎหมายให้ เด็กได้รับรู้ เช่น จะเกิดอะไรขึ้น ขั้นตอนต่อไปคืออะไร และคำถามลักษณะ ไหนที่พวกเขาจะถาม... เพื่อที่เด็กจะได้เข้าใจถึงกระบวนการทั้งหมด” (RA4-TH-05-A) ในการสัมภาษณ์ ผู้เสียหายคนหนึ่งกล่าวว่าพวกเขาไม่ ได้รับการอธิบายเกี่ยวกับกระบวนการอย่างชัดเจน: “ฉันไม่ได้เข้าใจถึง กระบวนการทั้งหมด พวกเขาแค่บอกฉันว่าขั้นตอนต่อไปอาจจะเกิดขึ้น ในศาล” (RA4-TH-05-A-child)

ในอีกแง่หนึ่ง มารดาของผู้เสียหายคนหนึ่งกล่าวว่า หลังจากที่พวกเขา แจ้งความกับตำรวจภูธรภาค 5 แล้ว ตำรวจเริ่มปฏิบัติการในคืนนั้นเลย รวมถึงการเข้าบัญชีไลน์ (Line) ของผู้เสียหายและสื่อสารกับผู้กระทำความผิด “ในความเห็นของฉัน ตำรวจทำงานเร็วมาก พวกเขาจับผู้กระทำความผิดได้ภายในหนึ่งเดือนโดยประมาณ” (RA4-TH-02-A, B-caregiver) กรณีนี้แสดงให้เห็นถึงประโยชน์ของการที่เจ้าหน้าที่ตำรวจแต่ละหน่วยได้รับการอบรมเกี่ยวกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์และสามารถตอบสนองต่อคดีล่วงละเมิดใน ลักษณะนี้ได้

กระบวนการสัมภาษณ์

มาตรการที่เป็นมิตรกับเด็ก: ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้แทนหน่วยงานผู้บังคับใช้กฎหมายบ่งชี้ว่าการสืบสวนสอบสวนและแนวปฏิบัติที่เป็นมิตรกับเด็กในการระบุตัวผู้เสียหายโดยมีเด็กผู้เสียหายเป็นศูนย์กลางนั้น เป็นกระบวนการมาตรฐานที่มีการบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร และนำไปใช้ระหว่างการสืบสวนสอบสวน อย่างไรก็ตาม การอบรมอย่างต่อเนื่องใน ประเด็นนี้ยังมีความจำเป็นอยู่ เนื่องจากหนึ่งในเด็กที่เป็นผู้เสียหายจากการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ได้สะท้อนว่า ตำรวจไม่ได้ใช้วิธีการสอบถามปากคำที่เป็นมิตรกับเด็กเสมอไป ทั้งนี้ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาชญากรรมว่า กับการกระทำความผิดทางเพศภายใต้กฎหมายอาญาไทยหรือกฎหมาย อื่นๆ นั้น หากผู้เสียหายเป็นเด็กและผู้เสียหายร้องขอ การถามปากคำ ผู้เสียหายนั้น ให้พนักงานสอบสวนแยกกระทำเป็นส่วนคัดในสถานที่ที่เหมาะสมสำหรับเด็ก และให้มีนักจิตวิทยา หรือนักสังคมสงเคราะห์ บุคคลที่เด็กร้องขอ และพนักงานอัยการร่วมอยู่ด้วยในการถามปากคำ เด็กผู้เสียหายดังกล่าว¹¹⁵ อย่างไรก็ตาม เด็กคนหนึ่งให้สัมภาษณ์ว่าตนไม่ได้ถูกสัมภาษณ์ในสถานที่ที่เหมาะสมและไม่มียุติธรรม หรือนักสังคม สงเคราะห์ร่วมอยู่ด้วยในการสอบถามปากคำ “การสอบถามเกิดขึ้นใน สถานที่ตำรวจตรงโต๊ะรับแจ้งความ มีคนอยู่บริเวณนั้นประมาณ 10 คน [รวมทั้ง]ตำรวจชาย 2 นายและเพื่อนของฉันทัน 5 คน” (RA-TH-01-A) เด็กผู้เสียหายคนหนึ่งให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่าคำถามที่ถามนั้นเป็นคำถามที่

113. ที่ปรึกษาทางกฎหมายของคณะรัฐมนตรี - มีนาคม 2563

114. ทีมงานสหวิชาชีพ มีบทบาทในการประสานงานด้านการแพทย์ ด้านกฎหมาย และบริการให้คำปรึกษา (counselling) แก่ผู้เสียหายจากความรุนแรงที่เป็นเด็กและผู้ใหญ่ รวมถึงความรุนแรงทางเพศ

115. รัฐบาลไทย (2551) ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา, 2477 (แก้ไขโดยพ.ร.บ. แก้ไขเพิ่มเติม ป.วิอาญา (ฉบับที่ 28) พ.ศ.2551), มาตรา 133 ทวิ

ชัดเจนแต่น้ำเสียงของเจ้าหน้าที่ตำรวจไม่เป็นมิตร: “ในตอนนั้น ฉันเกือบหมดสติ และฉันรู้สึกหดหู่ใจ ทุกหัวใจ ฉันไม่ต้องการพูดคุยอะไรมาก มีเจ้าหน้าที่ ตำรวจอยู่สองคน คนหนึ่งใจดี และอีกคนหนึ่งค่อนข้างดุ เขาตะโกนและตะโกนใส่ฉันว่า ‘มึง พูดให้รู้เรื่อง!’ เขาไม่สามารถเข้าใจสิ่งที่ฉันพูด เขาพูดว่าเรารบกวนเวลาทำงานของพวกเขา”

จากประสบการณ์ของเด็กบางคนที่ได้รับสัมภาษณ์บ่งบอกว่าเมื่อมีการใช้มาตรการที่เป็นมิตรกับเด็ก จะทำให้เกิดผลลัพธ์ในทางบวกต่อเด็กผู้เสียหายจากการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ และเด็ก ๆ เองก็รู้สึกขอบคุณ: เด็กคนหนึ่งกล่าวว่า “ฉันคิดว่าคำถามที่ถามนั้นเป็นคำถามที่ชัดเจนและไม่ยากที่จะตอบ ในระหว่างการสัมภาษณ์ พวกเขาถามฉันด้วยว่าฉันต้องการให้แม่ของฉันมานั่งอยู่กับฉันไหม หรือว่าฉันอยากให้แม่ฉันอยู่อีกห้องหนึ่ง หลังจากให้ปากคำแล้ว พวกเขาบอกเราว่าพวกเขาอาจขออนัดพบอีก 2-3 ครั้ง และถามแม่ฉันว่าจะสะดวกไหม... ฉันชอบวิธีที่ตำรวจทำงานด้วยกันซึ่งทำให้ฉันรู้สึกว่าพวกเขาสามารถคุ้มครองฉันได้ ฉันรู้สึกปลอดภัยและโล่งใจ” (RA4-TH-02-A, B) เด็กอีกคนกล่าวว่าคำถามปากคำเกิดขึ้นในห้องที่มีความเป็นส่วนตัว ซึ่งทำให้เธอรู้สึกสะดวกใจที่จะบอกเล่าถึงประสบการณ์ที่เกิดขึ้นกับเธอ

การดำเนินผู้เสียหาย: จากการให้ปากคำของเด็กผู้เสียหายจากการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ จำนวน 6 คนที่เข้ารับการสอบสวนสะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อทั่วไปในหมู่เจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายและประชาชนว่า เด็กเป็นผู้รับผิดชอบต่อการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศทางออนไลน์ ที่พวกเขาประสบ และพวกเขาไม่ควรถูกมองว่าเป็นผู้เสียหาย เด็กผู้เสียหายคนหนึ่งเล่าว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจซึ่งเป็นผู้เสียหายอย่างไร: “ตำรวจพูดว่า มันมีคดีแล้ว และ[ถามว่า]ทำไมพวกเราจึงไม่อยู่บ้าน ฉันอธิบายให้พวกเขาฟังว่าเกิดอะไรขึ้น หลังจากนั้นพวกเขาพูดว่า “ทำไมเธอถึงออกนอกบ้านในตอนกลางคืน? ดูเหมือนว่าพวกเขาต้องการตำหนิฉันเกี่ยวกับสิ่งที่เกิดขึ้น[กับฉัน]” (RA4-TH-01-A) ผู้แทนจากองค์กรภาคประชาสังคมซึ่งทำงานกับผู้เสียหายจากการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์กล่าวว่า การดำเนินผู้เสียหายเป็นทัศนคติที่พบเห็นโดยทั่วไปในกลุ่มเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมาย และได้แนะนำการเปลี่ยนแปลงกระบวนการสืบสวนสอบสวนอาจช่วยปรับการเข้าถึงและวิธีพูดคุยกับเด็กผู้เสียหายจากการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศทางออนไลน์ของเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมาย: “ถ้าเจ้าหน้าที่ได้มีโอกาสเห็นสถานการณ์จริงๆ ของเด็ก อาจช่วยให้พวกเขาเปลี่ยนแปลงทัศนคติและมุมมองที่มีต่อเด็กเหล่านี้” (RA4-TH-01-A)

โอกาสในการเลือกเจ้าหน้าที่ตำรวจ: ในการสัมภาษณ์เด็กผู้เสียหายจากการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์นั้น เด็กผู้เสียหายทั้งหมดเป็นผู้หญิง และเด็กทุกคนมีความเชื่อมั่นในความคิดของพวกเขาเกี่ยวกับความสำคัญของการมีตำรวจหญิง เด็กผู้เสียหายคนหนึ่งกล่าวว่า: “ระหว่างการสอบสวน ฉันรู้สึกอึดอัดใจนิดหน่อย และฉันถามตัวเองว่าทำไมถึงต้องเป็น[ตำรวจ]ชาย ไม่ใช่ตำรวจหญิง ฉันไม่รู้ว่าเราสามารถเลือกตำรวจหญิงให้ทำหน้าที่สอบสวนได้ ฉันไม่รู้เลย... เมื่อฉันต้องเล่าว่าฉันถูกล่วงละเมิดโดยผู้ชาย[อย่างไร]ให้แก่ตำรวจซึ่งก็เป็นผู้ชายทั้ง มันก็เหมือนกับว่าฉันกำลังซ้ำเติมความบอบช้ำทางจิตใจของตัวเองและฉันรู้สึกเกี่ยวกับเรื่องนี้ ถ้าเป็นตำรวจหญิง ฉันรู้สึกว่าคุณสามารถเชื่อใจตำรวจหญิง เหมือนกับแม่ของฉันที่จะรับฟังฉัน” (RA4-TH-06-A, B)

ถึงแม้ว่าไม่ได้ระบุไว้ในกฎหมาย สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้ออกนโยบายกำหนดให้พนักงานสอบสวนหญิงเป็นผู้รับผิดชอบในการสอบสวนกรณีทางเพศ รวมถึงกรณีที่เป็นความผิดภายใต้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวและพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ นอกจากนี้ พนักงานสอบสวนหญิงยังเป็นผู้ดูแลคดีที่เด็กอายุต่ำกว่า 10 ปี กระทำความผิดที่มีลักษณะความผิดทางอาญาด้วย^{116,117} เด็กที่ให้สัมภาษณ์ในงานวิจัยนี้ยืนยันว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจหญิงมีบทบาทสำคัญในการให้การสนับสนุนและปลอบประโลมผู้เสียหายจากการถูกแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ในขั้นตอนการสืบสวนสอบสวน อย่างไรก็ตาม จากการที่ได้สะท้อนให้เห็นถึงประสบการณ์ของตนเอง พบว่าจำนวนเจ้าหน้าที่ตำรวจหญิงที่เกี่ยวข้องกับการสืบสวนสอบสวนกรณีการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ยังคงมีอยู่อย่างจำกัด

เมื่อถามเด็กถึงปัจจัยที่จะช่วยให้กระบวนการนี้ง่ายขึ้นสำหรับพวกเขา พวกเขาได้พูดถึงประเด็นด้านความเป็นส่วนตัวและภาษาที่เป็นมิตรต่อเด็ก เด็กคนหนึ่งกล่าวว่า “ฉันคิดว่าควรมีสถานที่ที่มีความเป็นส่วนตัวในระหว่างการสอบสวน และควรมีบุคคล ณ ที่นั้นเพียงสองคนเท่านั้น เช่นตัวฉันเองและเจ้าหน้าที่ เป็นต้น และในการพูดคุย ควรใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย” (RA-TH-01-A) เด็กอีกคนหนึ่งได้เน้นย้ำถึงความสำคัญในการจำกัดจำนวนครั้งที่ผู้เสียหายต้องบอกเล่าถึงประสบการณ์[ที่ถูกล่วงละเมิด]: “พวกเราไม่ควรมีต้องเล่าเหตุการณ์ [การถูกล่วงละเมิด]หลายครั้ง ซึ่งแต่ละครั้งก็เหมือนเป็นการซ้ำเติมความบอบช้ำทางใจของเราเอง ทุกวันนี้ฉันยังคงร้องไห้เมื่อนึกถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น” (RA4-TH-04-A)

116. มาตรา 73 ในประมวลกฎหมายอาญา กำหนดไว้ว่า “เด็กอายุยังไม่เกินสิบปีกระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิด เด็กนั้นไม่ต้องรับโทษ”

117. บทบาทและความรับผิดชอบพนักงานสอบสวนหญิงกำหนดไว้ในคำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เลขที่ 514/2537

3.3 การเข้าถึงระบบยุติธรรมและกระบวนการเยียวยา

เนื่องจาก *Disrupting Harm* ประสบกับความยากลำบากในการระบุตัวเด็ก[ผู้เสียหาย]ที่แจ้งความกรณีถูกแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์อย่างเป็นทางการ และเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม (ดูบทที่ 2.5 อุปสรรคของการแจ้งเหตุ) ดังนั้น รายละเอียดในสิ่งที่เด็กอาจจะประสบเมื่อพบกับผู้เชี่ยวชาญทางกฎหมาย เป็นครั้งแรกจึงค่อนข้างจำกัด โดยอยู่บนพื้นฐานของการสัมภาษณ์เด็ก[ผู้เสียหาย] 6 คน พร้อมด้วยผู้ปกครองและผู้ดูแลพวกเขา และผู้เกี่ยวข้องในกระบวนการยุติธรรมจำนวน 11 คน แม้ว่าข้อมูลที่ได้ อาจไม่สามารถเป็นตัวแทนของสิ่งที่เกิดขึ้นในภาพรวม แต่ก็ให้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับสิ่งที่เด็กอาจประสบหากพวกเขาตัดสินใจเข้าสู่กระบวนการทางศาลเพื่อรับความยุติธรรมในคดีอาชญากรรมการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ในประเทศไทย

3.3.1 กระบวนการพิจารณาคดี

ประสบการณ์ของเด็กในศาล

จากการสัมภาษณ์เด็ก 6 คนในคดีการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ที่พวกเขาเป็นผู้เสียหาย และเข้าสู่กระบวนการพิจารณาคดี พบว่าประสบการณ์โดยทั่วไปของเด็กที่มีต่อเจ้าหน้าที่ในระหว่างกระบวนการยุติธรรมนั้นเป็นประสบการณ์ที่ดี และเจ้าหน้าที่ที่พวกเขาพบก็เป็นผู้เชี่ยวชาญและปฏิบัติต่อพวกเขาดี เด็กคนหนึ่งกล่าวว่า “ฉันคิดว่าเจ้าหน้าที่ทั้งหมดดี[กับฉัน] ฉันไม่เห็นว่ามีใครที่ไม่เป็นมิตรกับฉันเลย พวกเขาทำงานในหน้าที่อย่างดีที่สุดเวลาที่พวกเขาอยู่กับฉัน” (RA4-TH-06-A, B) นอกจากนี้ ในขณะที่เด็กบางคนรวมทั้งผู้ปกครองและผู้ดูแลกล่าวว่าพวกเขาได้รับการบอกกล่าวให้ทราบถึงกระบวนการทางกฎหมายเป็นอย่างดี เด็กคนหนึ่งกล่าวว่า เธอไม่รู้เลยว่า จะพบกับอะไรบ้าง ไม่มีอะไรที่ชัดเจนเลย: “ในตอนนั้น ฉันไม่รู้เลยว่า กระบวนการในศาล[จะเป็นอย่างไร] ฉันจะต้องพบกับผู้กระทำความผิดไหม? พวกเขาจะถามคำถามฉันไหม?” (RA4-TH-06-A, B)

ในการสัมภาษณ์เด็กผู้เสียหายจากการถูกแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์นั้น กรณีของเด็ก 3 คนใน 6 คนได้รับการตัดสินโดยที่เด็กไม่ต้องไปที่ศาลเลย สำหรับเด็กที่ต้องไปที่ศาลนั้น คำถามที่ถามเด็กเป็นคำถามที่สั้นมาก เด็กคนหนึ่งกล่าวว่าเธอแค่ต้องตอบว่า “ใช่” หรือ “ไม่ใช่” ต่อผู้พิพากษา เด็กอีกคนหนึ่งกล่าวว่าคำถามที่ศาลถามนั้น เป็นคำถามที่มีลักษณะเป็นข้อเท็จจริงและตรงไปตรงมา เช่น “บุคคลนี้ทำสิ่งนี้ใช่ไหม?”

ในจำนวนเด็ก 3 คนที่เป็นผู้เสียหายจากการถูกแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ และต้องเข้าร่วมฟังการพิจารณาคดีนั้น เด็กคนหนึ่งให้สัมภาษณ์ว่า เธอได้รับคำแนะนำให้พบกับนักสังคมสงเคราะห์เพื่อเตรียมตัวก่อนเข้าร่วมการพิจารณาคดีในศาล ซึ่งเด็กอธิบายขั้นตอนนี้ว่ามีประโยชน์อย่างมาก: “นักสังคมสงเคราะห์บอกฉันว่าฉันอาจต้องพูดเกี่ยวกับสิ่งที่เกิดขึ้นกับฉันเพราะพวกเขาซักถามผู้กระทำความผิด และพวกเขาต้องการซักถามฉันด้วยเพื่อพิสูจน์ว่า ข้อมูลที่ได้รับเป็นความจริงและตรงกัน เพื่อดำเนินการพิจารณาคดี เธอแนะนำให้ฉันเล่าสิ่งที่เกิดขึ้นและให้บอกความจริง เธอแนะนำคำที่ฉันควรใช้ในห้องพิจารณาคดีด้วย สิ่งนี้ทำให้ฉันรู้สึกมั่นใจมากขึ้นและผ่อนคลายหลังจากที่เข้าสู่กระบวนการพิจารณาคดี ฉันถึงรู้ว่ามันไม่ได้น่ากลัวอย่างที่ฉันคิด” (RA-TH-01-A)

นายความท่านหนึ่งที่ให้สัมภาษณ์อธิบายว่าเธอและเพื่อนร่วมงานของเธอได้ฝึกซ้อมกับเด็กผู้เสียหายก่อนที่จะเข้าสู่กระบวนการพิจารณาคดี ซึ่งช่วยให้เด็กจัดระบบความคิดและเตรียมตัวสำหรับตอบคำถาม (RA4-TH-09-A) เด็ก 2 คนในจำนวนเด็กผู้เสียหายจากการถูกแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์กล่าวว่า การที่อัยการและ/หรือนักสังคมสงเคราะห์เป็นเพศหญิงในคดีของพวกเขา นั้น ช่วยทำให้พวกเขา รู้สึกผ่อนคลายระหว่างกระบวนการพิจารณาคดี เด็กหนึ่งในจำนวนสองคนดังกล่าว กล่าวว่า “จะเป็นการดีมากถ้าเจ้าหน้าที่เป็นผู้หญิง พวกเขาจะเข้าใจเราได้มากกว่าเพราะเราเป็นผู้หญิงเหมือนกัน และฉันเองก็จะบอกรายละเอียดได้มากขึ้น” (RA4-TH-04-A)

ประสบการณ์ที่ยากลำบาก[สำหรับเด็กผู้เสียหาย]ในกระบวนการพิจารณาคดี คือ

- การเผชิญหน้ากับผู้กระทำความผิดในศาล ผู้เสียหายทั้ง 3 คนที่ต้องเข้าร่วมการพิจารณาคดีกล่าวว่า พวกเขาต้องเผชิญหน้ากับผู้กระทำความผิดขณะที่อยู่ในศาล ซึ่งเป็นประสบการณ์ที่เป็นความชอกช้ำทางใจอย่างมากสำหรับผู้เสียหายทั้ง 3 คน ดังเช่นเด็กคนหนึ่งกล่าวว่า “ฉันรู้สึกกังวลมากเพราะผู้กระทำความผิดเหล่านั้นนั่งอยู่ข้างหลังฉัน และฉันอยู่ตรงกลางของห้องพิจารณาคดี พวกเขาจ้องมองฉัน ฉันรู้สึกกดดัน ฉันกลัวพวกเขา ฉันกลัวผู้กระทำความผิดเหล่านั้นเพราะพวกเขาสามารถได้ยินในสิ่งที่ฉันพูด ฉันกลัวว่าพวกเขาจะเกลียดสิ่งที่ฉันกลัวว่าพวกเขาจะเกลียดฉัน และวันหนึ่ง... พวกเขาจะแก้แค้นเพราะฉันทำลายอนาคตของพวกเขา” เด็กได้กล่าวต่ออีกว่า “เราไม่ควรพบเจอผู้กระทำความผิดเวลาที่เราไป[ที่ศาล]ควรมีฉากกั้นหรือมีบางอย่างที่แยกเรา[ออกจากกัน]” (RA4-TH-01-A-child)

[ข้อมูลจาก]การสัมภาษณ์แสดงให้เห็นว่ายังคงมีการปฏิบัติที่แตกต่างกันในการตัดสินใจว่าเด็กผู้เสียหายจากการถูกแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์จำเป็นต้องปรากฏตัวในศาลหรือไม่ ดังเช่นเด็กคนหนึ่งกล่าวว่า: “พวกเขาบอกว่าพวกเขาไม่ต้องการให้ฉันพบกับผู้กระทำความผิด” (RA4-TH-02-A, B-child) ทั้งนี้ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาไม่มีมาตราเฉพาะที่ให้ความชัดเจนว่าเด็กผู้เสียหายควรเข้าร่วมฟังการพิจารณาคดีหรือไม่ หลักการของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาคือหลักประโยชน์สูงสุดของเด็ก ซึ่งนักสังคมสงเคราะห์ได้ให้ข้อมูลว่าหากมีหลักฐานเพียงพอและ

ในรายงานของอัยการมีคำรับสารภาพของผู้กระทำความผิดอยู่ด้วย ผู้พิพากษาสามารถพิจารณาคดีและตัดสินลงโทษผู้กระทำความผิดได้โดยที่เด็กผู้เสียหายไม่ต้องเข้าร่วมการพิจารณาคดีด้วย ทั้งนี้ การดำเนินการดังกล่าวเป็นสิ่งดีสำหรับเด็กโดยอยู่บนพื้นฐานหลักประโยชน์สูงสุดสำหรับเด็ก นั่นคือพวกเขาไม่ต้องเผชิญกับบรรยากาศที่เป็นทางการและเคร่งเครียดในศาล และไม่ต้องบอกเล่าสิ่งที่เกิดขึ้นกับพวกเขาซ้ำอีกครั้งหรือไม่ต้องเผชิญหน้ากับผู้กระทำความผิด

- **ภาษาที่ใช้** อีกประเด็นหนึ่งที่สำคัญคือการสื่อสารของอัยการและผู้พิพากษากับเด็ก เด็กบางคนไม่รู้สึกรู้ว่าปัญหาในเรื่องนี้ เด็กคนหนึ่งกล่าวว่า “การสื่อสารเข้าใจง่าย และชัดเจน พวกเขาไม่ได้เร่งให้ฉันพูด พวกเขาอนุญาตให้ฉันพูดช้าๆ และค่อยๆ พูด... พวกเขาใช้ภาษาปกติที่พวกเราใช้ ดังนั้นฉันเข้าใจ” (RA4-TH-05-A) แต่เด็กอีกคนหนึ่งกล่าวว่าภาษาที่ใช้ในนั้นเข้าใจยาก แสดงให้เห็นว่ายังคงมีสิ่งที่ควรปรับปรุง “ในตอนนั้นฉันไม่เข้าใจมากเท่าไร พวกเขาไม่ได้ใช้ภาษาที่เข้าใจได้ง่าย” (RA-TH-01-A) อัยการท่านหนึ่งแนะนำว่าการสื่อสารที่เหมาะสมกับเด็กตลอดกระบวนการทางด้านกฎหมายจะเป็นการสร้าง ความไว้วางใจกับเด็กและส่งผลให้กระบวนการทางกฎหมายเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น (RA4-TH-05-A)
- **การที่ต้องพูดถึงความเจ็บปวดทุกข์ทรมานใจซ้ำๆ** ประเด็นนี้เป็นการตอกย้ำความบอบช้ำทางจิตใจคือการที่เด็กต้องให้การเกี่ยวกับการถูกแสวงหาประโยชน์และการล่วงละเมิดที่เกิดขึ้นซ้ำๆ หลายครั้ง เด็กผู้เสียหายคนหนึ่ง (RA4-TH-02-A, B) กล่าวว่ารู้สึกอึดอัดใจที่ต้องเล่าถึงเรื่องราวที่เกิดขึ้นกับเธอประมาณ 5 ครั้งกับเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานที่ต่างกันและในโอกาสที่แตกต่างกัน หลักการของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาระบุไว้ว่า ห้ามมิให้ถามเด็กซ้ำซ้อนหลายครั้งโดยไม่มีเหตุอันสมควร¹¹⁸ ทั้งนี้ พนักงานสอบสวนจะจัดให้มีการบันทึกภาพและเสียงการสอบถามปากคำดังกล่าวซึ่งสามารถนำออกถ่ายทอดอย่างต่อเนื่องไว้เป็นพยาน¹¹⁹ ทั้งนี้ เด็กผู้เสียหายจากการถูกแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ที่ให้สัมภาษณ์ มีเด็กเพียง 1 คนเท่านั้นที่กล่าวถึงการบันทึกวิดีโอในระหว่างการสอบสวน

ระยะเวลาของกระบวนการพิจารณาคดีและการตัดสินคดี

เด็กผู้เสียหายจากการถูกแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ทั้ง 6 คนที่ให้สัมภาษณ์กล่าวว่า ผู้กระทำความผิดถูกจับและถูกดำเนินคดีในช่วงระยะเวลาอันสั้น ศาลตัดสินจำคุกผู้กระทำความผิดภายในระยะเวลาไม่กี่เดือนหรือไม่เกินหนึ่งปี เด็ก 4 คนจากเด็กผู้เสียหายจากการถูกแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ทั้ง 6 คนที่ให้สัมภาษณ์ได้รับทราบเกี่ยวกับการพิพากษาลงโทษ ในบางกรณีเด็กไม่ได้รับการบอกเล่าเกี่ยวกับการตัดสินของศาล โดยเฉพาะกรณีของเด็กที่ไม่ได้ร่วมฟังการพิจารณาคดีในศาลด้วยตนเอง “ฉันไม่รู้ว่าจะเกิดอะไรขึ้น ไม่มีใครบอกอะไรฉันว่าผู้ชายคนนี้ได้รับการตัดสินประหารชีวิต หรือจำคุก หรือเสียค่าปรับ” เด็กผู้เสียหายคนหนึ่งกล่าว (RA4-TH-06-A, B) ในกรณีหนึ่ง (RA4-TH-03-A) ผู้กระทำความผิดถูกตัดสินจำคุกเป็นเวลา 27 ปี แต่ได้รับการลดโทษจำคุกเหลือครึ่งหนึ่งเนื่องจากเขาได้รับสารภาพ ในอีกกรณีหนึ่ง (RA4-TH-04-A) ผู้กระทำความผิด 3 คนถูกตัดสินจำคุกเป็นเวลา 11 ปี ครั้งหนึ่งของเด็กผู้เสียหาย 6 คนรู้สึกว้าบวบลงโทษผู้กระทำความผิดนั้นน้อยเกินไปและไม่ยุติธรรม “คุณไม่สามารถเปรียบเทียบ 11 ปีของเขาในคุก กับชีวิตของฉันจากนี้ไป” เด็กผู้เสียหายคนหนึ่งกล่าว (RA4-TH-04-A-child) “เขาจะอยู่ในคุก 11 ปี และหลังจากนั้น เขาสามารถหลอกหลวงคนอื่น ๆ ต่ออีก มันไม่โอเค”

ศักยภาพของเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรม

เป็นที่น่าชื่นชมที่ศาลสามารถตัดสินลงโทษกรณีการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ที่เกิดขึ้นกับเด็กผู้เสียหายได้ทั้งหมด 6 คน อย่างไรก็ตาม [ข้อมูล]จากการสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องในกระบวนการยุติธรรมและเจ้าหน้าที่หน่วยงานรัฐชี้ให้เห็นถึงความท้าทายในบางประเด็น ซึ่งบางประเด็นค่อนข้างคล้ายกับประเด็นท้าทายของหน่วยงานผู้บังคับใช้กฎหมาย นั่นคือเจ้าหน้าที่ด้านความยุติธรรมมีปัญหาในการแยกแยะความแตกต่างระหว่างรูปแบบของการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ และการจัดหมวดหมู่หรือจัดประเภทของการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ภายใต้กฎหมายปัจจุบัน เพื่อเติมเต็มช่องว่างทางกฎหมาย อัยการบางท่านจำแนกประเภทของกรณีดังกล่าวเป็นกรณีการค้ามนุษย์ ซึ่งอาจส่งผลโดยมิได้ตั้งใจต่อจำนวนเงินค่าชดเชยที่เด็กผู้เสียหายจะได้รับ รวมถึงการรักษาเยียวยา การเข้าถึงบริการต่างๆ ของเด็กผู้เสียหาย และระดับการรับโทษของผู้กระทำความผิด นอกจากนี้ ยังเกิดความสับสนว่าเมื่อไหร่ควรจะนำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาใช้ และเมื่อไหร่ควรจะนำพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ มาใช้ เนื่องจากยังไม่มีคำตอบชัดเจนโดยเฉพาะสำหรับผู้บังคับใช้กฎหมายในระดับจังหวัด อัยการท่านหนึ่งกล่าว (RA4-TH-10-A-justice)

118. รัฐบาลไทย (2551) ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา, 2477 (เพิ่มโดย พ.ร.บ. แก้ไขเพิ่มเติม ป.วิอาญา (ฉบับที่ 28) พ.ศ. 2551), มาตรา 133 ทวิ

119. รัฐบาลไทย (2551) ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา, 2477 (เพิ่มโดย พ.ร.บ. แก้ไขเพิ่มเติม ป.วิอาญา (ฉบับที่ 28) พ.ศ. 2551), มาตรา 133 ทวิ

3.3 การได้รับความยุติธรรมและเข้าถึงการเยียวยา

ทั้งนี้ การกำหนดอำนาจทางกฎหมายเป็นสิ่งที่ทำนายสำหรับคดีการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ ผู้เชี่ยวชาญด้านกระบวนการยุติธรรมตั้งข้อสังเกตว่า “ปัจจุบันนี้ เป็นความท้าทายอย่างมากในการกำหนดอำนาจทางกฎหมายสำหรับกรณี[การแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์] เนื่องจากเราไม่สามารถระบุสถานที่เกิดเหตุเพราะอาชญากรรมเกิดขึ้นทางออนไลน์ ดังนั้น เราไม่แน่ใจว่าสถานที่เกิดเหตุคือที่ไหน หรือเขตปกครองใดมีอำนาจในการสืบสวนสอบสวนคดี”

(RA4-TH-01-A-justice)

ท้ายนี้ ทรัพยากรในการต่อต้านการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์อย่างมีประสิทธิภาพนั้นมีไม่พอเพียง ผู้เชี่ยวชาญด้านความยุติธรรมท่านหนึ่งกล่าวว่า “เราควรพิจารณางบประมาณและทรัพยากรบุคคลที่เหมาะสมสำหรับคดีเหล่านี้... การคุกคามทางออนไลน์เป็นสิ่งที่ยากต่อการควบคุม” (RA4-TH-02-A-justice) ในสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานคดีคุ้มครองฯ ของสำนักงานอัยการสูงสุด มีรองอัยการเพียง 6 คนซึ่งรับผิดชอบคดีเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ และคดีการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ (RA8-TH)

ประเทศไทยได้จัดให้มีศาลต่อต้านการค้ามนุษย์เพื่อพิจารณาคดีเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านกระบวนการยุติธรรมทั้งหมด 13 ท่าน 4 ท่านใน 13 ท่านแนะนำให้มีการดำเนินงานกรณีการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ด้วยกระบวนการที่คล้ายคลึงกับคดีการค้ามนุษย์ ทนายความท่านหนึ่งกล่าวว่า “ถ้ามีกฎหมายวิธีพิจารณาความพิเศและมีหน่วยงานพิเศษทางศาลเช่นเดียวกับ[ที่มีอยู่สำหรับ]กรณีการค้ามนุษย์ จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพของกฎหมายสำหรับการพิจารณาคดีการล่วงละเมิดเด็กทางออนไลน์มากขึ้น” (RA4-TH-02-A)

3.3.2 ค่าเสียหาย/เงินเยียวยา

อีกด้านหนึ่งของกระบวนการยุติธรรมคือผู้เสียหายจากการถูกแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์มีสิทธิได้รับเงินชดเชย เด็กผู้เสียหายสามารถเรียกร้องค่าเสียหายได้โดยผ่านทางตำรวจหรือยื่นคำร้องต่อศาล อนึ่ง เป็นแนวปฏิบัติทั่วไปของตำรวจในประเทศไทยที่จะขอให้ผู้กระทำความผิดจ่ายเงินให้กับผู้เสียหายเพื่อเป็นการชดเชยต่อความเสียหายที่เกิดขึ้น ซึ่งการกระทำดังกล่าวอาจนำไปสู่การถอนฟ้องในกรณีอาชญากรรมเล็กๆ น้อยๆ แต่หากอาชญากรรมนั้นร้ายแรง กรณีดังกล่าวจะถูกส่งฟ้องศาล

ผู้แทนเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมหลายท่านให้ข้อสังเกตว่า การร้องขอค่าเสียหายแบบค่าสินไหมทดแทนในศาลมีความยุ่งยากและใช้เวลานาน ซึ่งอาจทำให้ผู้เสียหายท้อใจและไม่ติดตามเรื่องจนถึงที่สุด ผู้เสียหายคนหนึ่งกล่าวว่า “วันหนึ่งเราไปที่สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ แต่เราไม่ได้เอาเอกสารที่ต้องใช้ในการเรียกร้องเงินชดเชย]มาด้วย ครอบครัวของฉันคิดว่ากระบวนการซับซ้อนเกินไปเนื่องจากต้องแสดงเอกสารมากมายเพื่อพิสูจน์ข้อเรียกร้อง [ค่าสินไหมทดแทน] เช่น บันทึกของตำรวจ เอกสารต่างๆ ที่เป็นเอกสารส่วนตัวของฉัน และเอกสารจากบุคคลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องด้วย ดังนั้น เราจึงไม่ได้ติดตามเรียกร้องค่าเสียหายต่อไปอีก” (RA-TH-01-A) อย่างไรก็ตาม ผู้เสียหายสามารถร้องขอค่าเสียหายในชั้นศาลบนพื้นฐานของข้อกฎหมายมากมาย ยอดรวมของเงินค่าเสียหายขึ้นอยู่กับกฎหมายที่ใช้ในการร้องขอ [เช่น] คดีที่ถูกฟ้องด้วยพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์อาจได้เงินชดเชยค่อนข้างสูง นอกจากนี้ ยังมีเงินเยียวยาที่เป็นกองทุนต่างๆ ของรัฐ เช่น กองทุนต่อต้านการค้ามนุษย์ และกองทุนคุ้มครองเด็ก เป็นต้น แต่จำนวนเงินชดเชยค่อนข้างน้อย

ในกรณีเด็กผู้เสียหายจากการถูกแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ 2 ใน 6 ที่ให้สัมภาษณ์ ศาลสั่งให้ผู้กระทำความผิดจ่ายค่าเสียหายแก่ผู้เสียหายสำหรับความบอบช้ำทางจิตใจและความเสียหายอื่นๆ ในคดีหนึ่ง [เด็กผู้เสียหายได้รับ] ค่าเสียหายประมาณ 100,000 บาท (3,000 ดอลลาร์สหรัฐ) ในอีกคดีหนึ่ง [เด็กผู้เสียหายได้รับ] ค่าเสียหายประมาณ 20,000 บาท (600 ดอลลาร์สหรัฐ) เนื่องจากผู้กระทำความผิดสามารถจ่ายได้เท่านั้น (RA4-TH-04-A-child)

3.3.3 การให้บริการความช่วยเหลือทางสังคม

รัฐบาลไทยได้ก่อตั้งศูนย์ช่วยเหลือสังคมที่มีการดำเนินงานแบบสหวิชาชีพหรือ โอเอสซีซี (multi-disciplinary One-Stop Crisis Centres – OSCC) มีบทบาทประสานงานให้บริการด้านการแพทย์ ด้านกฎหมาย และให้คำปรึกษา (counselling services) สำหรับผู้เสียหายจากความรุนแรงทั้งเด็กและผู้ใหญ่ รวมถึงผู้เสียหายจากความรุนแรงทางเพศ การดำเนินงานของศูนย์ช่วยเหลือสังคมเป็นการทำงานแบบบูรณาการร่วมกับสำนักงานตำรวจแห่งชาติ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงสาธารณสุขและกระทรวงแรงงาน¹²⁰ ทั้งนี้ ศูนย์ช่วยเหลือทางสังคมก่อตั้งในปี พ.ศ. 2556 แม้ว่าคุณภาพของการให้บริการและศักยภาพของเจ้าหน้าที่ของศูนย์ฯ อาจแตกต่างกันขึ้นอยู่กับพื้นที่ที่ศูนย์ฯ ตั้งอยู่ แต่โดยทั่วไปแล้ว ศูนย์ช่วยเหลือสังคมเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดในระบบการคุ้มครองเด็ก

120. รัฐบาลไทย (2554) ศูนย์ช่วยเหลือสังคม

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ งานหลักๆ ของทีมสหวิชาชีพรวมถึง:

- การสัมภาษณ์เด็กด้วยคำถามและภาษาที่เป็นมิตรต่อเด็ก
- การเตรียมเด็ก (เด็กผู้เสียหายและเด็กที่เป็นพยาน) เพื่อลดความกังวลใจและความเครียดขณะอยู่ในศาล โดยเฉพาะการตอบคำถามเกี่ยวกับเหตุการณ์การแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ที่พวกเขาประสบ
- การร่วมมือกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและพันธมิตรในการปฏิบัติงาน เช่น ภาคเอกชน (บริษัทอินเทอร์เน็ตและการสื่อสาร) เพื่อรับข้อมูลและหลักฐาน และส่งต่อให้กับตำรวจ
- การช่วยเหลือเด็กผู้เสียหาย และผู้ปกครองและผู้ดูแลพวกเขาในการเรียกร้องค่าชดเชย
- ให้บริการช่วยเหลือทางสังคมแก่เด็กผู้เสียหาย และผู้ปกครองและผู้ดูแลตามความเหมาะสม

อย่างไรก็ตาม ผู้ให้สัมภาษณ์บางท่านตั้งข้อสังเกตว่าศูนย์ช่วยเหลือสังคมมักจะกระจุกตัวอยู่ในระดับจังหวัด และตั้งอยู่ในอำเภอเมืองของจังหวัดนั้นๆ นอกจากนี้ เจ้าหน้าที่ของศูนย์ช่วยเหลือสังคมสามารถเข้ามาเกี่ยวข้องในกรณีที่เด็กอยู่ในความดูแลของโรงพยาบาลเท่านั้น เนื่องจากไม่ได้รับมอบหมายหน้าที่หรือไม่มีศักยภาพที่จะดำเนินการด้านการป้องกัน หรือการติดตามดูแลเด็กและครอบครัว โดยปกติแล้วการบริการช่วยเหลือของศูนย์ช่วยเหลือสังคมจะสิ้นสุดลงเมื่อเด็กออกจากโรงพยาบาล

จากการสัมภาษณ์แสดงให้เห็นว่าเจ้าหน้าที่ของศูนย์ช่วยเหลือสังคมดูเหมือนจะได้รับการอบรมเฉพาะด้านค่อนข้างจำกัด เกี่ยวกับการให้คำปรึกษา การประเมินความเสี่ยง และการสัมภาษณ์เด็กผู้เสียหาย เจ้าหน้าที่มีความตระหนักรู้และมีศักยภาพเกี่ยวกับแนวปฏิบัติที่นอกเหนือจากโรงพยาบาลและการประสานงานกับหน่วยงานและการให้บริการภายนอกที่จำกัด ยกเว้นกรณีหนึ่งที่ประสบความสำเร็จ ถึงแม้ว่าจะค่อนข้างจำกัดก็ตาม นั่นคือการประสานงานระหว่างศูนย์ช่วยเหลือสังคมและสถานแรกรับสำหรับเด็ก¹²¹

ตามกฎหมายของประเทศไทย เด็กผู้เสียหาย โดยเฉพาะจากคดีการค้ามนุษย์สามารถได้รับการรักษาเยียวยาและบริการต่างๆ อย่างครอบคลุมรวมทั้งการดูแลด้านสุขภาพจิต อย่างไรก็ตาม โดยทั่วไปแล้วการรักษาเยียวยาและบริการต่างๆ เหล่านี้ไม่มีให้สำหรับเด็กซึ่งกระทำหรือเกี่ยวข้องกับการกระทำอาชญากรรม ดังเช่นทนายความท่านหนึ่งได้อธิบายในระหว่างให้สัมภาษณ์ว่า “ฉันเคยทำคดีค้าประเวณีเด็ก ซึ่งในตอนนั้นเด็กหญิงยอมรับว่าเธอเต็มใจที่จะค้าประเวณี แต่การปฏิบัติต่อเธอเช่นอาชญากรเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง... ในตอนนั้น ประเด็นที่เราเสนอต่อศาลและพันธมิตรในการปฏิบัติงาน คือเด็กหญิงคนนั้นเป็นผู้เสียหายด้วย

ในฐานะผู้เสียหาย เธอสามารถได้รับเงินชดเชยจากหน่วยงานของรัฐ” (RA4-TH-02-A) ประเด็นสำคัญคือการตระหนักว่าเด็กทุกคนที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรมการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์คือผู้เสียหายภายใต้กฎหมาย ซึ่งจะช่วยให้เด็กเข้าถึงความช่วยเหลือและบริการต่างๆ ที่จัดให้สำหรับผู้เสียหายจากอาชญากรรมและสามารถลดความเสี่ยงที่เด็กเหล่านี้จะเกี่ยวข้องกับอาชญากรรมลักษณะนี้อีกในอนาคต

ทีมสหวิชาชีพที่ดำเนินงานกรณีการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ต้องรู้วิธีการสื่อสารและการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับเด็กผู้เสียหายและผู้ปกครองและผู้ดูแลพวกเขา เพื่อให้การมีส่วนร่วมของเด็กในกระบวนการยุติธรรมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพรวมทั้งเพื่อประเมินสถานการณ์ของเด็กได้อย่างเหมาะสม¹²²

เอาผู้เสียหาย “ออกจาก” [จากสถานการณ์] น้อยลง และย้ายผู้กระทำความผิดออก [จากสถานการณ์ดังกล่าว] ให้มากขึ้น

ในขณะที่บางสถานการณ์ฉุกเฉินทำให้ต้องช่วยเหลือเด็ก “ให้รอดพ้น” จากสถานการณ์ความเป็นอยู่ที่อันตราย การนำเด็กออกจากครอบครัวและชุมชนของพวกเขาที่มีความเสี่ยงเช่นกัน ความกลัวว่าจะถูกนำออก[จากครอบครัวหรือชุมชน]อาจกระตุ้นให้เด็กไม่ต้องการเปิดเผยการถูกล่วงละเมิดและไม่ร้องขอความช่วยเหลือ พวกเขาอาจมีความรู้สึกเชิงลบต่อการดูแลในสถานสงเคราะห์หรือมองว่าการถูกนำไปอยู่ในสถานที่ดังกล่าวเป็นการลงโทษ แต่ถึงกระนั้นก็ตาม ในสถานการณ์ฉุกเฉินบางสถานการณ์ยังคงจำเป็นต้องย้ายเด็กออกจากสถานการณ์ดังกล่าว แต่หากเป็นไปได้ การย้ายผู้กระทำความผิดแทนการย้ายผู้เสียหายจากสถานการณ์ดังกล่าวสามารถคุ้มครองเด็กได้ดีกว่า เนื่องจากเด็กยังคงได้อยู่กับระบบการให้ความช่วยเหลือตามธรรมชาติที่พวกเขาคุ้นเคย ถ้าจำเป็นต้องย้ายเด็กมาที่สถานสงเคราะห์ การดำเนินงานของสถานสงเคราะห์ต้องเป็นไปตามแนวทางมาตรฐานสากลที่เหมาะสม เช่น แนวปฏิบัติสหประชาชาติสำหรับการเลี้ยงดูทดแทนสำหรับเด็ก¹²³

121. พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 กำหนดให้จัดตั้งสถานสงเคราะห์เด็กชั่วคราว หรือที่รู้จักกันในนามสถานแรกรับ เพื่อการดูแลและให้ที่พักพิงแก่เด็กที่จำเป็นต้องได้รับการช่วยเหลือและคุ้มครองในช่วงเวลาจำกัด ทั้งนี้เพื่อการสืบสวนสอบสวน และการส่งเด็กและครอบครัวอันนำไปสู่การพัฒนาแนวทางให้ความช่วยเหลือและคุ้มครองแก่เด็กแต่ละคนอย่างเหมาะสม

122. กรมกิจการเด็กและเยาวชน (2562) คู่มือและหลักปฏิบัติ: การคุ้มครองและการช่วยเหลือเด็กที่อยู่ในสถานการณ์เสี่ยง และเด็กผู้เสียหายจากการล่วงละเมิด การละเลย การแสวงหาประโยชน์ และความรุนแรง

123. ข้อมติสมัชชาสหประชาชาติ [ว่าด้วยรายงานครั้งที่สามของคณะกรรมการ (A/64/434)] 64/142 Guidelines for the Alternative Care of Children

3.3 การได้รับความยุติธรรมและเข้าถึงการเยียวยา

เป็นที่น่าสังเกตว่านักสังคมสงเคราะห์ไม่จำเป็นต้องจบการศึกษาด้านสังคมสงเคราะห์¹²⁴ และแม้แต่การศึกษาด้านสังคมสงเคราะห์ก็ไม่อาจเป็นข้อยืนยันได้ว่าบุคคลที่จบการศึกษาดังกล่าว จะมีความรู้และทักษะในการให้คำปรึกษา รวมทั้งการประเมินความเสี่ยงและการสัมภาษณ์เด็กผู้เสียหาย สภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์พยายามยืนยันว่านักสังคมสงเคราะห์มีความรู้และทักษะเพียงพอที่จะทำงานกับผู้ที่ต้องการความช่วยเหลือ - รวมทั้งเด็กผู้เสียหาย - โดยกำหนดให้ผู้ประกอบวิชาชีพนักสังคมสงเคราะห์ต้องขึ้นทะเบียนและมีใบอนุญาตจากสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ที่ต้องผ่านการสอบและการฝึกงานครบตามระยะเวลาที่กำหนดไว้¹²⁵ ถึงกระนั้น ก็ไม่ได้มีการกำหนดว่าผู้ปฏิบัติงานตำแหน่งนักสังคมสงเคราะห์ในหน่วยงานรัฐต้องมีใบอนุญาตดังกล่าว รองอัยการ (RA4-TH-05-A) ของสำนักงานอัยการสูงสุดกล่าวว่าการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพจัดอบรมพิเศษสำหรับนักสังคมสงเคราะห์ (และอัยการ) เกี่ยวกับการพูดคุยกับเด็กผู้เสียหาย นอกจากนี้ สำนักงานอัยการยังได้สื่อสารกับนักสังคมสงเคราะห์เป็นประจำเกี่ยวกับวิธีการดูแลรักษาบาดแผลทางจิตใจ และการเชิญนักจิตวิทยาที่เหมาะสมสำหรับการช่วยเหลือเด็กผู้เสียหายด้วย

พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กระบุไว้ว่า คณะกรรมการคุ้มครองเด็กควรดำเนินงานในระดับชาติและระดับจังหวัด เพื่อดำเนินกิจกรรมและหน้าที่เกี่ยวกับการคุ้มครองเด็ก¹²⁶ อย่างไรก็ตาม หนึ่งในผู้ให้สัมภาษณ์ซึ่งเข้าร่วมการประชุมคณะกรรมการคุ้มครองเด็กของจังหวัดเชียงใหม่กล่าวว่า “พวกเขาไม่มีแผนงานเกี่ยวกับปัญหาที่ต้องการแก้ไขและเราควรทำอะไร... พวกเขาจัดประชุมขึ้นเพราะว่ากฎหมายกำหนดไว้ว่าพวกเขาต้องประชุมตามหน้าที่... แต่ถ้าคุณถามเกี่ยวกับผลงาน ไม่มีอะไรเลย” (RA4-TH-01-A) เนื่องจากธรรมชาติของอาชญากรรมการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์เป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา และมีความซับซ้อน ดังนั้นจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่คณะกรรมการคุ้มครองเด็กควรได้รับการอบรมและรับทราบข้อมูลเกี่ยวกับประเด็นนี้เป็นประจำและอย่างเหมาะสม

ทั้งนี้ เนื่องจากผู้เสียหายขาดความตระหนักรู้เกี่ยวกับการบริการที่มีอยู่ จึงเป็นการยากที่จะเข้าถึงบริการที่จัดไว้ให้ ซึ่งเจ้าหน้าที่ส่วนหน้าที่ให้ความช่วยเหลือด้านสังคมสงเคราะห์ให้ข้อสังเกตว่า “บ่อยครั้งที่ผู้เสียหายจากการถูกแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์...ไม่สามารถเข้าถึงหรือไม่รู้ว่ามีบริการให้ความช่วยเหลือสำหรับพวกเขาอยู่” (RA3-TH-49-A) และหนึ่งในนายความที่สัมภาษณ์กล่าวว่า ประเทศไทยมีนักจิตวิทยาน้อยมาก และใช้เวลานานกว่าจะได้รับการนัดหมายให้เข้าพบ

“ฉันเคยทำคดีเกี่ยวกับการค้าบริการเด็ก ตอนนั้น เด็กยอมรับกับฉันว่า เธอเต็มใจที่จะขายบริการ อย่างไรก็ตาม เธอไม่ควรถูกมองว่าเป็นอาชญากร เราเสนอต่อศาลและหน่วยงานภาคีไปว่าเด็กเป็นผู้เสียหาย ในฐานะผู้เสียหาย เธอสามารถเข้าถึงเงินเยียวยาจากภาครัฐ”

ในการดำเนินงานสำรวจกับเจ้าหน้าที่ส่วนหน้าที่ให้ความช่วยเหลือด้านสังคมสงเคราะห์ ผู้เข้าร่วมการสำรวจถูกขอให้ประเมินการเข้าถึงและคุณภาพของบริการสำหรับเด็กที่เป็นผู้เสียหายจากการถูกแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ในด้านการแพทย์ ด้านจิตใจ ด้านกฎหมาย และด้านการคืนสู่สังคม ผลจากการประเมินคือมากกว่า 2 ใน 3 ของผู้ร่วมการสำรวจมีมุมมองเกี่ยวกับการเข้าถึงบริการ โดยให้คะแนนในระดับปานกลางถึงระดับควรปรับปรุง ยกเว้นการเข้าถึงบริการด้านการแพทย์ที่ร้อยละ 52 ให้คะแนนในระดับดีถึงระดับดีมาก ทั้งนี้ เจ้าหน้าที่ส่วนหน้าที่เหตุผลของมุมมองในการเข้าถึงบริการที่อยู่ในระดับควรปรับปรุง เนื่องจากความจริงที่บริการส่วนใหญ่จะอยู่ในเขตเมือง (64%) และไม่มีการให้บริการเหล่านี้เกิดขึ้น (84%) สำหรับการประเมินด้านคุณภาพของบริการเหล่านี้ ส่วนใหญ่มีมุมมองว่าคุณภาพอยู่ในระดับปานกลางถึงระดับควรปรับปรุงยกเว้นคุณภาพของการให้บริการด้านการแพทย์ ซึ่งประมาณครึ่งหนึ่งของเจ้าหน้าที่ส่วนหน้าที่เข้าร่วมการสำรวจให้คะแนนอยู่ในระดับดีมาก

124. สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (2554) คุณสมบัติเฉพาะตำแหน่ง: นักสังคมสงเคราะห์ ระดับปฏิบัติการ นักสังคมสงเคราะห์ระดับปฏิบัติการคือบุคคลที่ “ได้รับปริญญาตรีหรือคุณวุฒิอย่างอื่นที่เทียบได้ในระดับเดียวกัน ในสาขาวิชาใดวิชาหนึ่งทางจิตวิทยา สาขาวิชาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ สาขาวิชาสังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์ หรือสาขาวิชารัฐศาสตร์ หรือสาขาวิชาใดวิชาหนึ่งหรือหลายสาขาวิชาดังกล่าว ในทางที่ส่วนราชการเจ้าสังกัดเห็นว่าเหมาะสมกับหน้าที่ ความรับผิดชอบ และลักษณะงานที่ปฏิบัติ”

125. สภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ (2563) Social Work Licensing Process

126. รัฐบาลไทย (2546) พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546, มาตรา 7-16

3.4 การประสานงานและความร่วมมือ

3.4.1 นโยบายและหน่วยงานภาครัฐ

การริเริ่มและการพัฒนาที่ดี

ในระดับนโยบายและหน่วยงานภาครัฐ มีการพัฒนาและการริเริ่มที่ดีในการแก้ไขการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ในประเทศไทย

- ผู้แทนหน่วยงานภาครัฐมีความตระหนักรู้มากขึ้น ผู้แทนหน่วยงานภาครัฐจาก 10 หน่วยงานที่ให้สัมภาษณ์ แสดงความเห็นโดยไม่เปิดเผยชื่อว่า การแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์เป็นปัญหาที่เติบโตขึ้นอย่างรวดเร็วในประเทศไทย และนั่นหมายถึง – แม้ว่าจะมีความก้าวหน้า – แต่การแก้ไขปัญหาในระดับชาติยังคงตามไม่ทันกับปัญหาที่เติบโตขึ้นอย่างรวดเร็ว ผู้ที่มีหน้าที่ส่วนใหญ่กล่าวว่าการดำเนินงานเพื่อให้ทันกับปัญหาดังกล่าวจำเป็นต้องอาศัยความสนใจจากผู้กำหนดนโยบาย และต้องจัดสรรงบประมาณจำนวนมาก แม้ว่าจะมีความตระหนักรู้เพิ่มขึ้น แต่จากการสัมภาษณ์พบว่าผู้แทนหน่วยงานภาครัฐยังไม่ได้แสดงให้เห็นถึงความเข้าใจเชิงลึกเกี่ยวกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ และบางครั้งยังมีความสับสนกับปัญหาในประเด็นอื่นๆ รวมถึงปัญหาการติดเกมออนไลน์และการพนันออนไลน์ ยกตัวอย่าง ผู้ให้สัมภาษณ์ท่านหนึ่งกล่าวถึงความร่วมมือกับสถาบันสุขภาพจิตฯ ในการป้องกันมิให้เด็กติดเกมออนไลน์ ดังที่ผู้แทนไทยออกแถลงการณ์ได้ให้ข้อสังเกตว่า “แม้ว่าฉันจะเห็นว่ามีความก้าวหน้าเกิดขึ้นอย่างช้าๆ แต่ยังมีหลายอย่างที่ประเทศไทยควรปรับปรุง” (RA2-TH-01-A)
- แม้ว่าการสืบสวนสอบสวนกรณีการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์มีการประสานงานระหว่างหน่วยงานต่างๆ จำกัด แต่ประเทศไทยก็อยู่ในระหว่างการดำเนินงานจัดตั้งหน่วยงานเฉพาะภายในสำนักงานตำรวจแห่งชาติเพื่อสืบสวนสอบสวนอาชญากรรมต่อเด็ก¹²⁷ (RA8-TH-06)
- ความตั้งใจและความพยายามของพันธมิตรปฏิบัติงานที่จะปรับปรุงกรอบกฎหมายเพื่อแก้ไขปัญหาการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ให้ดีขึ้น ผู้ให้สัมภาษณ์จากสำนักงานอัยการสูงสุดกล่าวว่า ขณะนี้มีการร่างกฎหมายเกี่ยวกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ ซึ่งจะสนับสนุนให้พันธมิตรปฏิบัติงานสามารถดำเนินงานกรณีการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

- กิจกรรมเกี่ยวกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์สำหรับเด็กและเยาวชน
 - การอบรมและการสร้างวิทยากร ได้มีการจัดอบรมเกี่ยวกับการค้ามนุษย์และการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ให้แก่เด็กในพื้นที่ชนบท ทั้งนี้ ผู้แทนจากกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์กล่าวว่า “เด็กที่เข้าร่วมการอบรมจะได้รับหนังสือขนาดพกพา (booklet)... เราได้จัดอบรมให้แก่ผู้นำท้องถิ่นเกี่ยวกับวิธีปกป้องคุ้มครองเด็กที่อยู่ภายใต้อำนาจหน้าที่ของตนจากการค้ามนุษย์ด้วย” (RA1-TH-06-A) นอกจากนี้ มีการอบรมการเป็นวิทยากรให้แก่สมาชิกสภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทย เพื่อส่งเสริมให้พวกเขาสามารถให้การอบรมเด็กคนอื่น ๆ ในระดับท้องถิ่นต่อไป แม้ว่ากรอบรมต่างๆ นี้เป็นแนวกรดำเนินงานที่ดี แต่ *Disrupting Harm* ไม่ได้รับเอกสารการอบรมต่างๆ ที่กล่าวถึงแม้ว่าจะได้ร้องขอแล้วก็ตาม ดังนั้น จึงไม่สามารถยืนยันหรือประเมินเนื้อหาของเอกสารที่ใช้สำหรับกรอบรมได้
 - ‘18 กล่าวว่ามี’ (18 Says No) ผู้ให้สัมภาษณ์จากกองต่อต้านการค้ามนุษย์ได้แนะนำโครงการ ชื่อว่า ‘18 กล่าวว่ามี’ โดยได้เปิดตัวโครงการเมื่อปี พ.ศ. 2562 เพื่อให้การศึกษาแก่เด็กและเยาวชนเกี่ยวกับสื่อออนไลน์ “จากการเข้าร่วมกิจกรรมของโครงการ ผู้เข้าร่วมจะรู้ว่าผู้กระทำผิดคิดสร้างบัญชีเฟซบุ๊กปลอมขึ้นมาและใช้เฟซบุ๊กปลอมนั้นข่มขู่เด็กได้อย่างไร ดังนั้น ผู้เข้าร่วมการอบรมจะมีความตระหนักรู้มากขึ้นเวลาที่พวกเขาคุยกับคนอื่น ๆ ทางสื่อสังคมออนไลน์” ผู้ให้สัมภาษณ์กล่าว ทั้งนี้ โครงการนี้ดำเนินการในโรงเรียนของผู้เสียหายจากการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ (RA1-TH-05-A)
- การผนวกประเด็นเกี่ยวกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์เข้าไปในหลักสูตรของโรงเรียน ผู้เกี่ยวข้องจากกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และกระทรวงสาธารณสุข กำลังร่วมกันพิจารณาพัฒนาหลักสูตรที่มีเป้าหมายเพื่อให้การศึกษาแก่เด็กและเยาวชนเกี่ยวกับวิธีปกป้องคุ้มครองตนเองจากอาชญากรรมไซเบอร์ โดยคาดว่าจะเผยแพร่ให้แก่โรงเรียนระดับประถมและระดับมัธยมทั่วประเทศในปี พ.ศ. 2564 ซึ่งหลักสูตรดังกล่าวจะให้คำแนะนำแก่เด็กและครูเกี่ยวกับการจัดการกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ (RA1-TH-09)

127. ณ เดือนสิงหาคม 2564, ไม่มีข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับแผนในการจัดตั้งหน่วยงานพิเศษนี้

3.4 การประสานงานและความร่วมมือ

ความท้าทาย

- การขาดกฎหมายเฉพาะเกี่ยวกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ ดังที่ได้กล่าวในรายละเอียดข้างต้น ปัจจุบันนี้ยังไม่มีกฎหมายไทยเกี่ยวกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ เป็นการเฉพาะ ส่งผลให้หน่วยงานบังคับใช้กฎหมายและพันธมิตรปฏิบัติงานจำเป็นต้องพึ่งกฎหมายฉบับอื่นๆ ในการดำเนินคดีผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ เช่น พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ประมวลกฎหมายอาญา พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2560 และพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ทั้งนี้ผู้ให้สัมภาษณ์ท่านหนึ่งให้ความเห็นว่า การไม่มีกฎหมายเฉพาะเกี่ยวกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์เป็นอุปสรรคสำหรับการดำเนินคดี (RA1-TH-04-A) ผู้ให้สัมภาษณ์ท่านอื่นๆ ในประเทศไทยแนะนำว่าจะเป็นการดีกว่า หากผู้เกี่ยวข้องในกระบวนการ ยุติธรรมมีกฎหมายที่ชัดเจนเกี่ยวกับกรณีการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์สำหรับอ้างอิงและนำมาใช้
- นโยบายในการแก้ปัญหาการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์มีจำกัด จากการสัมภาษณ์ผู้แทนจากกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม และกรมกิจการเด็กและเยาวชนพบว่า ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องไม่สามารถนำเสนอแนะนโยบายเกี่ยวกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ได้อย่างชัดเจนและอย่างมั่นใจ รวมทั้งไม่สามารถยืนยันได้ว่าผู้เสียหายในกรณีการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์หรือผู้กระทำความผิดจะได้รับการปฏิบัติดังเช่นผู้เสียหายและผู้กระทำความผิดในลักษณะเดียวกันกับกรณีอื่นๆ
- กรอบแนวคิดแรกเริ่มที่มีอยู่ สามารถใช้เป็นแนวทางพัฒนานโยบายเพื่อยุติการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ เช่น ยุทธศาสตร์ส่งเสริมและปกป้องคุ้มครองเด็กและเยาวชนในการใช้สื่อออนไลน์ (พ.ศ. 2560-2564) แต่ยุทธศาสตร์ดังกล่าวกำลังจะสิ้นสุดลง หน่วยงานที่รับผิดชอบหลัก รวมถึงคณะอนุกรรมการส่งเสริมการปกป้องคุ้มครองเด็กและเยาวชนในการใช้สื่อออนไลน์ คณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ และศูนย์ประสานงานขับเคลื่อนการส่งเสริมและปกป้องคุ้มครองเด็กและเยาวชนในการใช้สื่อออนไลน์ (COPAT - โคแพท) ซึ่งดำเนินงานภายใต้กรมกิจการเด็กและเยาวชน จำเป็นต้องจัดทำยุทธศาสตร์และแผนงานใหม่สำหรับคุ้มครองเด็กจากภัยออนไลน์
- ขาดหน่วยงานหลักที่ดำเนินงานแก้ไขปัญหาการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์โดยเฉพาะ จากการสัมภาษณ์ผู้แทนหน่วยงานภาครัฐและผู้เกี่ยวข้องในกระบวนการยุติธรรมพบว่า มีความติดขัดหรือยากลำบากของการประสานงานระหว่างหน่วยงานที่มีอำนาจและหน่วยงานต่างๆ ไป ในการแก้ไขปัญหาการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทาง

ออนไลน์ มีการดำเนินงานที่ซ้ำซ้อน และเพิ่มค่าใช้จ่ายโดยไม่จำเป็น ถ้าผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีการประสานงานกันอย่างมีประสิทธิภาพมากกว่านี้ ก็จะสามารถดำเนินงานได้มากขึ้นด้วยงบประมาณที่น้อยลง

หน่วยงานหนึ่งที่สามารถทำหน้าที่องค์กรประสานงานเพื่อแก้ไขปัญหาการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์คือ ศูนย์ประสานงานขับเคลื่อนการส่งเสริมและปกป้องคุ้มครองเด็กและเยาวชนในการใช้สื่อออนไลน์ ศูนย์ประสานงานฯ ได้ก่อตั้งขึ้นเมื่อเดือนธันวาคม พ.ศ. 2560 ภายใต้การกำกับดูแลของอธิบดีกรมกิจการเด็กและเยาวชน วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งศูนย์ประสานงานฯ ดังกล่าวคือ เป็นหน่วยประสานงานสำหรับหน่วยงานและเครือข่ายต่างๆ ที่ทำงานในประเด็นการคุ้มครองเด็กเพื่อส่งเสริมการคุ้มครองเด็กและเยาวชนในการใช้สื่อออนไลน์

- ปริมาณงานที่รับผิดชอบมาก ผู้ให้สัมภาษณ์เกือบทั้งหมดระบุว่างานที่พวกเขารับผิดชอบมีปริมาณมาก ดังนั้นจึงไม่สามารถหาเวลาเพื่อทำงานเฉพาะประเด็นการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ได้ กรมกิจการเด็กและเยาวชนต้องดูแลเด็กที่อยู่ในสถานการณืเปราะบางทั่วประเทศไทย นั่นหมายความว่าเจ้าหน้าที่ไม่สามารถอุทิศเวลาในการตอบสนองต่อความจำเป็นของเด็กแต่ละคนได้อย่างทั่วถึง “ฉันคิดว่าอุปสรรคคือปริมาณงานที่รับผิดชอบ ที่แม้แต่ตัวฉันเองก็แทบจะไม่มีเวลาอน” (RA4-TH-04-A)
- ความกดดันทางสังคมให้การดำเนินคดีเป็นไปอย่างรวดเร็ว แม้ว่าความกดดันของสังคมต่อการดำเนินงานเพื่อคลี่คลายคดีอาจเป็นสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อผู้เสียหาย แต่ในขณะเดียวกันก็อาจทำให้การจัดลำดับความสำคัญในการดำเนินงานด้านคดีเน้นไปยังคดีที่เป็นที่สนใจของสังคม มากกว่าคดีที่มีความจำเป็นต้องดำเนินงานโดยเร็วที่สุด ดังเช่นผู้แทนของโครงการอีกได้ให้ข้อสังเกตว่า “เราเองก็ได้รับความกดดันจากสังคมผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ฉันสามารถพูดแทนตำรวจได้เลยว่าพวกเขาที่มีจำนวนคดีมากที่ต้องดำเนินการและได้รับความกดดันจากสื่อสังคมออนไลน์เป็นอย่างมาก โดยเฉพาะเวลาที่มีการโพสต์เรื่องราวของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น และผู้คนบนสื่อสังคมออนไลน์ตั้งแฮชแท็ก (hashtag) และตำหนิพวกเขา หลายต่อหลายครั้งที่พวกเราตกอยู่ในสถานการณ์ที่กดดันดังกล่าว [...] ยกตัวอย่าง ถ้าคุณเห็นข่าวบนทวิตเตอร์ที่มีแฮชแท็ก #หลานของฉัน และมีผู้ชายซึ่งแสดงให้เห็นว่ามีความตั้งใจล่วงละเมิดหลานของตัวเอง และสื่อสังคมออนไลน์ก็ใส่แฮชแท็กนี้เพื่อพยายามปกป้องหลาน ในขณะเดียวกัน พวกเราทำคดีอยู่ 5 คดี ซึ่งเด็ก 6 หรือ 7 คนถูกแสวงหาประโยชน์ แต่ว่าผู้คนบนสื่อสังคมออนไลน์ไม่ได้รับรู้ว่าพวกเรากำลังทำคดีดังกล่าวอยู่ จึงกดดัน (เจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมาย) ให้เร่งให้ความสำคัญกับกรณีที่หลานถูกล่วงละเมิด ท้ายสุด ปรากฏว่ากรณีหลานถูกล่วงละเมิดเป็นเรื่องราวที่ถูกขึ้นมา ซึ่งการที่จะกลับไปทำงานช่วยเหลือเด็กที่ตกเป็นผู้เสียหายจริงๆ ในกรณีอื่นๆ นั้นก็เป็นอันว่าสายเกินไป ซึ่งสิ่งที่เกิดขึ้นนี้ทำให้พวกเรารู้สึกหมดกำลังใจมาก” (RA4-TH-04-A)

- งบประมาณ** จากการสำรวจกับเจ้าหน้าที่ส่วนหน้าที่ให้ความช่วยเหลือด้านสังคมสงเคราะห์พบว่า งบประมาณที่จำกัดของรัฐเป็นปัญหาใหญ่ที่สุดในการจัดบริการให้ความช่วยเหลือด้านต่างๆ แก่เด็กผู้เสียหายจากการถูกแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ งบประมาณที่มีอยู่ได้ถูกจัดสรรให้แก่ประเด็นอื่นๆ เช่นต่อต้านการค้ามนุษย์ หรือการข่มเหงรังแกทางไซเบอร์ (cyberbullying) ซึ่งไม่ได้ระบุให้รวมถึงการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ ทั้งนี้ เงินทุนสนับสนุนการดำเนินงานเพื่อช่วยเหลือผู้เสียหายจากการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์อย่างครอบคลุมและในระยะยาวเป็นสิ่งที่ยังเป็นอย่างเร่งด่วน ทั้งนี้ผู้ให้สัมภาษณ์จากสถาบันสุขภาพจิตเด็กและวัยรุ่นสนับสนุนข้อมูลจากการสำรวจนี้ *“เท่าที่ฉันรู้ไม่มีการจัดสรรงบประมาณในการดำเนินงานกับครอบครัวของเด็กผู้เสียหาย ถ้าคุณถามฉันว่างบประมาณที่กระทรวงสาธารณสุขจัดสรรให้ฉันเพียงพอหรือไม่ คำตอบคือเพียงพอสำหรับค่าใช้จ่ายทางการแพทย์... ควรมีการจัดสรรงบประมาณเพิ่มสำหรับการดำเนินงานเชิงรุก เช่น การเยี่ยมบ้านและโรงเรียนเพื่อติดตามดูว่าเด็ก [ผู้เสียหาย] สามารถปรับตัวเข้ากับครอบครัวและโรงเรียนได้หรือไม่”* (RA1-TH-09-A) นอกจากนี้ ผู้ให้สัมภาษณ์บางท่านได้กล่าวถึงเสถียรภาพของการจัดสรรงบประมาณ ทั้งนี้ บางหน่วยงานได้รับการจัดสรรงบประมาณแบบรายปี ส่งผลให้หน่วยงานเหล่านั้นต้องมองหาแหล่งเงินทุนหรือความช่วยเหลือด้านเงินทุนอื่นๆ เอง การขาดเสถียรภาพทางการเงินส่งผลให้เกิดความเสี่ยงต่อการดำเนินงานของหน่วยงานอย่างต่อเนื่อง

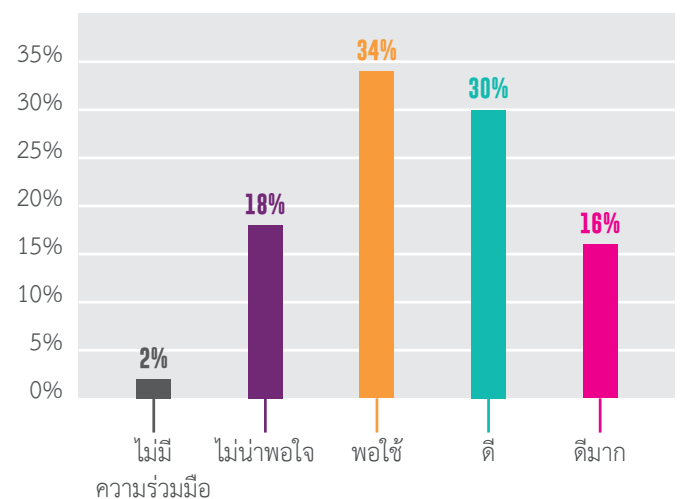
3.4.2 ภาคประชาสังคม

องค์กรภาคประชาสังคมมีบทบาทหลักในการแก้ไขปัญหาการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ โดยดำเนินงานส่งเสริมและผนวกเข้ากับโครงสร้างของรัฐในหลายตำบลทั่วประเทศ ทั้งนี้การเข้าร่วมขององค์กรภาคประชาสังคมในประเทศไทยแตกต่างกันในแต่ละพื้นที่ ทัศนคติและนักสังคมสงเคราะห์ที่ทำงานกับองค์กรภาคประชาสังคมทางเหนือให้สัมภาษณ์ว่า พวกเขาร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ตำรวจและอัยการเพื่อช่วยเหลือให้เด็กผู้เสียหายจากการถูกแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์เข้าถึงกระบวนการยุติธรรมอย่างเหมาะสม

องค์กรภาคประชาสังคมในระดับท้องถิ่นและสากล และหน่วยงานขององค์กรสหประชาชาติดำเนินงานเพื่อแก้ไขปัญหาการละเมิดเด็ก (รวมทั้งการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์) ในประเทศไทย ซึ่งรวมถึงมูลนิธิเอ-ทเวนตีวัน, ยูนิเซฟ ประเทศไทย, ไทยฮอตไลน์, สายเด็ก ประเทศไทย, โครงการฮัก, มูลนิธิเพื่อยุติการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก, ศูนย์ต่อต้านการค้ามนุษย์และเด็กถูกล่วงละเมิด (เอทีซีซี พัทยา), มูลนิธิเออเบิร์น โลท์ ประเทศไทย, องค์กรไลฟ์ อินเตอร์เนชั่นแนล, ศูนย์เพื่อน้องหญิง, มูลนิธิพิทักษ์สตรี, มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก, มูลนิธิเพื่อความเข้าใจเด็ก, องค์กรโอเปอร์เรชั่น อินเตอร์กราวด์ เรลโรด (O.U.R.) เป็นต้น

ความร่วมมือระหว่างองค์กรภาคประชาสังคมและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอื่นๆ นำไปสู่การระดมทุนการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์หลายกรณีซึ่งหลุดจากการสืบสวนของตำรวจ เมื่อขอให้ประเมินความร่วมมือเกี่ยวกับการต่อต้านการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ระหว่างองค์กรพัฒนาเอกชนด้วยกัน ส่วนใหญ่ประเมินว่ามีความร่วมมือในระดับปานกลาง (34%) หรือในระดับดี (30%) และ ร้อยละ 18 ประเมินว่าความร่วมมืออยู่ในระดับควรปรับปรุง ร้อยละ 16 ประเมินว่าอยู่ในระดับดีมาก และร้อยละ 2 ประเมินว่าไม่มีความร่วมมือระหว่างองค์กรเอกชนด้วยกัน (ดูรูปภาพ 32) ทั้งนี้ คำตอบที่ประเมินว่าอยู่ในระดับ ‘ควรปรับปรุง’ นั้น เป็นคำตอบจากเจ้าหน้าที่องค์กรเอกชนทั้งหมด

รูปภาพ 32: มุมมองของเจ้าหน้าที่ส่วนหน้าที่ให้ความช่วยเหลือด้านสังคมสงเคราะห์ต่อความร่วมมือระหว่างองค์กรเอกชนด้วยกันในประเด็นการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์

ที่มา: เจ้าหน้าที่ส่วนหน้าที่ให้ความช่วยเหลือด้านสังคมสงเคราะห์ จำนวน = 50 คน

ความช่วยเหลือในระหว่างกระบวนการทางกฎหมาย

ภาคประชาสังคมในประเทศไทยมีบทบาทสำคัญในการแก้ปัญหาการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ เด็กผู้เสียหายในประเทศไทยทั้ง 6 คนที่ให้สัมภาษณ์กับ *Disrupting Harm* กล่าวว่า พวกเขาได้รับคำแนะนำและการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่ผู้เชี่ยวชาญเหล่านี้ ซึ่งช่วยให้พวกเขาผ่านขั้นตอนการพิจารณาคดีไปได้

ในขณะที่เขียนรายงานฉบับนี้ กฎหมายไทยไม่ให้ความช่วยเหลือด้านกฎหมายโดยไม่มีค่าใช้จ่าย รวมทั้งความช่วยเหลือด้านผู้แทนทางกฎหมายแก่ผู้เสียหายจากการถูกแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ ดังนั้นนักสังคมสงเคราะห์และทนายความในภาคประชาสังคมจึงมีบทบาทเกี่ยวข้องกับผู้เสียหาย โดยเฉพาะ อย่างไรก็ตาม ในขณะที่ผู้เชี่ยวชาญทางกฎหมายสามารถให้ความช่วยเหลือแก่ผู้เสียหายจากการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ รวมทั้งผู้ปกครองและผู้ดูแลของผู้เสียหาย โดยการแจ้งให้พวกเขาทราบเกี่ยวกับกระบวนการทางกฎหมาย การถามคำถามพวกเขาโดยใช้ภาษาง่ายๆ และการให้ความช่วยเหลือทางกฎหมาย แต่ผู้เชี่ยวชาญทางกฎหมายอาจไม่มีทักษะในการจัดการกับความเครียด ความกังวล ความทุกข์ใจ และความบอบช้ำทางจิตใจ ที่เกิดขึ้นกับเด็กตั้งแต่เวลาที่พวกเขาถูกล่วงละเมิด และนี่คือเหตุผลที่เด็กและผู้ปกครองและผู้ดูแลเด็กที่ให้สัมภาษณ์

หลายคนรู้สึกว่าการได้รับความช่วยเหลือจากนักสังคมสงเคราะห์มากที่สุด ผู้ปกครองและผู้ดูแลเด็กท่านหนึ่งกล่าวว่า “มูลนิธิเอ-ทเวนตีวันให้ความช่วยเหลือแก่พวกเรามากที่สุด ถ้าพวกเขาไม่ได้เข้ามาหาพวกเราตั้งแต่แรก พวกเราก็คงไม่ได้อยู่ ณ จุดนี้ในเวลานี้ พวกเราคงกลัวกลืนสิ่งต่างๆ ไว้กับตัวเอง ทุกข์ทรมาน และไม่ได้รับอะไรเลย ฉันคิดว่าพวกเราโชคดีที่มีมูลนิธิฯ เสนอความช่วยเหลือให้พวกเรากระตุนพวกเราและช่วยประสานงานต่างๆ ให้ หากมีสิ่งใดที่ฉันไม่เข้าใจ ฉันจะถามนักสังคมสงเคราะห์” (RA4-TH-03-A, B, Caregiver)

เด็กผู้เสียหาย 2 คนก็มีประสบการณ์ในลักษณะคล้ายคลึงกัน “คนที่ยอดเยี่ยมที่สุดน่าจะเป็นนักสังคมสงเคราะห์จากมูลนิธิเอ-ทเวนตีวัน เพราะเธอดูแลฉันในทุกๆ ด้าน เวลาที่ฉันรู้สึกแย่ เวลาที่ฉันมีปัญหา ด้านการเรียน และเวลาที่ฉันถูกเพื่อนแกล้ง เธอจะอยู่ที่นั่นตลอดเพื่อช่วยเหลือฉัน” (RA4-TH-04-A-child)

“ฉันคิดว่าผู้ที่คอยช่วยเหลือฉันมากที่สุดคือนักสังคมสงเคราะห์จากมูลนิธิเพื่อยุติการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก [ซึ่งเป็นองค์กรพัฒนาเอกชน] เธอปกป้องฉันเมื่อฉันรู้สึกเครียดและกังวล เธอบอกฉัน ว่าพวกเขาจะถามคำถามฉันในโลกขณะไหน มันทำให้ฉันรู้สึกผ่อนคลาย เจ้าหน้าที่ด้านกฎหมายไม่ได้ให้ความช่วยเหลือฉันในลักษณะนี้ พวกเขาเพียงบอกฉันเกี่ยวกับกระบวนการที่จะเกิดขึ้น และปล่อยให้ฉันเผชิญกับมันเอง” (RA4-TH-05-A-child)

3.4.3 ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต และแพลตฟอร์ม

ความร่วมมือกับผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตและโทรศัพท์เคลื่อนที่ และแพลตฟอร์ม เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการสืบสวนสอบสวนอาชญากรรมและป้องกันการเผยแพร่สื่อการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก ทั้งนี้ ข้อกำหนดทางกฎหมายและขั้นตอนแนวปฏิบัติอาจแตกต่างกันขึ้นอยู่กับผู้ให้บริการเป็นไทยหรือสากล

ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตในประเทศไทย

การรวบรวมหลักฐาน: เมื่อเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายต้องการหลักฐานจากผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตในประเทศไทย เช่น ค้นหาและระบุตัวบุคคลที่ใช้ที่อยู่ไอพีหรือเบอร์โทรศัพท์ ณ เวลาที่การกระทำผิดเกิดขึ้น พวกเขาจะแสดงหมายศาลต่อผู้ให้บริการเพื่อร้องขอข้อมูลดังกล่าว ซึ่งพวกเขาสามารถใช้ข้อมูลการเป็นสมาชิกเพื่อระบุตำแหน่งและจับกุมผู้ต้องสงสัย รวมทั้งใช้เป็นหลักฐานในชั้นศาลด้วย¹²⁸

มาตราที่ 18 และ 19 ของพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์กำหนดให้ “พนักงานเจ้าหน้าที่” มีอำนาจโดยได้รับคำสั่งอนุญาตจากศาล เมื่อมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าบุคคลใดกระทำความผิดกำลังจะกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดอันเป็นความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ สั่งให้ผู้ให้บริการ¹²⁹ ส่งมอบข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับผู้ให้บริการ¹³⁰ ผู้ให้บริการในประเทศไทยต้องเก็บข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ไว้ไม่น้อยกว่า 90 วัน (หรือในบางกรณีอาจนานกว่านี้ แต่ไม่เกินหนึ่งปี) นับแต่วันที่ข้อมูลนั้นเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ ทั้งนี้ ผู้ให้บริการใดไม่ปฏิบัติตาม ต้องระวางโทษปรับ (ไม่เกิน 500,000 บาท (15,000 ดอลลาร์สหรัฐ))¹³¹ พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ ให้ความหมายคำว่า “พนักงานเจ้าหน้าที่” ไว้อย่างกว้างๆ ว่าหมายถึง “ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติกรตามพระราชบัญญัตินี้”¹³² ดังที่อัยการท่านหนึ่งได้ตั้งข้อสังเกตว่า ที่จริงแล้วการที่กฎระเบียบต่างๆ เช่น พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ ไม่กำหนดว่าผู้ใดได้รับการจัดให้อยู่ในฐานะ

128. อย่างไรก็ตาม วิธีการนี้ย่อมข้ามความท้าทายจากเทคโนโลยีที่เรียกว่า แครียร์ เกรด (carrier grade) ซึ่งช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานสามารถนำเทคโนโลยีที่เรียกว่า เน็ตเวิร์ก แอดเดรส แทรนสเลชัน (Network Address Translation) ซึ่งเป็นกระบวนการที่ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตส่งต่อที่อยู่ไอพีบนที่สี่ที่ขาดแคลนอย่างรวดเร็วไปยังผู้ใช้บริการจำนวนมากในเวลาเดียวกัน ส่งผลให้ไม่สามารถระบุเครื่องหรือการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตและผู้ใช้อินเทอร์เน็ตด้วยที่อยู่ไอพีดังกล่าวได้ในบางกรณี
129. รัฐบาลไทย (2550) พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550, มาตรา 3: “ผู้ให้บริการ” หมายความว่า: (1) ผู้ให้บริการแก่บุคคลอื่นในการเข้าสู่อินเทอร์เน็ต หรือให้สามารถติดต่อถึงกันโดยประการอื่น โดยผ่านทางระบบคอมพิวเตอร์ ทั้งนี้ ไม่ว่าจะเป็นการให้บริการในนามของตนเอง หรือในนามหรือเพื่อประโยชน์ของบุคคลอื่น. (2) ผู้ให้บริการเก็บรักษาข้อมูลคอมพิวเตอร์เพื่อประโยชน์ของบุคคลอื่น”
130. รัฐบาลไทย (2550) พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550, มาตรา 18 และ 19
131. รัฐบาลไทย (2550) พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550, มาตรา 26
132. รัฐบาลไทย (2550) พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550, มาตรา 3

“พนักงานเจ้าหน้าที่” ทำให้ตำรวจและนักสังคมสงเคราะห์เกิดความลังเลในการสื่อสารเพื่อเรียกให้บริษัทผู้ให้บริการส่งข้อมูลหลักฐานที่สามารถใช้สำหรับดำเนินคดีการกระทำความผิดเกี่ยวกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ (RA1-TH-04-A)

ในทำนองเดียวกัน เจ้าหน้าที่จากกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนได้นั้นถึงความยากลำบากที่พวกเขาต้องเผชิญ เนื่องจากการแก้ไขพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัว และวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 โดยพระราชบัญญัติฉบับก่อนหน้านี้อำนาจแก่กรมพินิจฯ เข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับเด็กผู้เสียหายหรือเด็กผู้กระทำความผิดแต่ฉบับแก้ไขปรับปรุง พ.ศ. 2553 ได้ยกเลิกอำนาจดังกล่าว ซึ่งหมายความว่าเจ้าหน้าที่ของกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนไม่สามารถเรียกขอข้อมูลจากบริษัทด้านการสื่อสารหรือภาคธุรกิจได้โดยตรง แต่ต้องร้องขอตำรวจให้ช่วยหาข้อมูลให้ ซึ่งตำรวจไม่ได้มีภาระหน้าที่ที่ต้องตอบสนองต่อคำร้องขอนี้ เจ้าหน้าที่จากกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนอธิบายว่า “เมื่อเราพยายามหาข้อมูลเกี่ยวกับเด็ก เราพบกับความท้าทายในการเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับเทคโนโลยีออนไลน์ เราไม่รู้ว่าจะเด็กลือคอินเข้าไปในแพลตฟอร์มไหนบ้างและเข้าไปเมื่อไหร่ พวกเขาใช้บัญชีอะไร เป็นต้น ดังนั้น เราไม่สามารถทำอะไรได้มากนักแม้ว่าจะมีเบอร์โทรศัพท์ของเด็กๆ ก็ตาม เราไม่สามารถส่งบริษัทด้านโทรศัพท์ให้เช็คเด็กๆ ให้เรา ซึ่งเมื่อก่อนเราเคยทำได้... คณะกรรมการร่างกฎหมายแจ้งพวกเราว่าเกิดความซ้ำซ้อนกับพนักงานสอบสวนซึ่งต้องรวบรวมหลักฐานเกี่ยวข้องกับคดี ดังนั้นเราไม่จำเป็นต้องมีบทบาทในทำนองเดียวกันอีก อย่างไรก็ตาม ฉันคิดว่าคณะกรรมการไม่เข้าใจงานของเรา แม้ว่าเราไม่ได้ทำงานโดยตรงเกี่ยวกับการฟ้องร้องดำเนินคดี แต่เราจำเป็นต้องได้รับหลักฐานเพื่อสนับสนุนงานของเรา หลักฐานคือสิ่งจำเป็นไม่ใช่สำหรับตำรวจเท่านั้น แต่สำหรับเราด้วย” (RA1-TH-01-A-F)

การลอบออก/การรายงานสื่อการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก กฎหมายไทยไม่มีบทบัญญัติอย่างชัดเจนที่กำหนดให้ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตมีหน้าที่ตามกฎหมายในการกั้นกรอง และ/หรือ ระบุจับ และ/หรือ ขจัดสื่อการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก ผู้ให้บริการไม่มีพันธะผูกพันใดๆ ที่ต้องรายงานหน่วยงาน และ/หรือ บุคคลซึ่งเผยแพร่ ทำการค้า หรือแจกจ่ายสื่อดังกล่าว ผู้แทนจากไทยฮอตไลน์ให้ความเห็นว่า “ถ้าเราไม่มีหนังสือคำสั่งจากศาล ผู้ให้บริการก็จะไม่ลบเนื้อหาดังกล่าวออก [...] บริษัทจะดำเนินการถ้าพวกเขาได้รับคำสั่งจากศาลเท่านั้น ถ้าพวกเขาได้รับรายงานจากผู้ปกครอง พวกเขา ก็จะแค่รอหนังสือคำสั่งจากศาล แล้วพวกเขาจึงจะลบเนื้อหาดังกล่าวออก” ไทยฮอตไลน์ให้ความเห็นเพิ่มเติมว่า “เป็นที่ชัดเจนว่า [ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต] ในประเทศไทยจะไม่ลบเนื้อหาการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กออกจากแพลตฟอร์มของพวกเขา ยกเว้นเสียแต่พวกเขาได้รับหนังสือคำสั่งจากศาล...” (RA2-TH-01-A)

อย่างไรก็ตาม พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ลงโทษผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตที่ตั้งใจให้ความร่วมมือ หรือยินยอมให้มีการกระทำความผิดตามที่ระบุไว้ในพระราชบัญญัติ “ในระบบคอมพิวเตอร์ที่อยู่ในความควบคุมของตน”¹³³ และในลักษณะเดียวกัน เป็นความรับผิดชอบของทั้งผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตและเจ้าของร้านอินเทอร์เน็ตหากมีการกระทำความผิดเกี่ยวกับการโอนข้อมูลลามกอนาจาร รวมถึงสื่อการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก โดยใช้ระบบคอมพิวเตอร์ที่อยู่ในความควบคุมของพวกเขา

กรณีศึกษา: ตัวอย่างของความพยายามสร้างความตระหนักเกี่ยวกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ของภาคธุรกิจ

SafeInternetForKid.com – เป็นแพลตฟอร์มออนไลน์ที่มีการสื่อสารระหว่างกัน ซึ่งช่วยครูและผู้ปกครองและผู้ดูแลเด็กให้ความรู้แก่เด็กเกี่ยวกับการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างปลอดภัย รวมทั้งสอนเด็กเกี่ยวกับภัยคุกคามออนไลน์ โดยสามารถเข้าถึงเนื้อหาในการสอนดังกล่าวได้ทางเว็บไซต์ที่พัฒนาขึ้นโดยผู้ให้บริการโทรศัพท์มือถือรายใหญ่ – ดีแทค, เทเลนอร์ กรุ๊ป, สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจทางดิจิทัล, สถาบันการศึกษา และโครงการด้านการศึกษาและสังคมอินสครู (the educational, social enterprise INSKRU) เนื้อหาดังกล่าวรวมถึงบทเรียนที่สอนให้เด็กเผชิญความเสี่ยงและพัฒนาวิธีการรับมือกับภัยคุกคามทางดิจิทัล (digital resilience) ข้อมูลเกี่ยวกับการเข้าถึงเว็บไซต์และเกมออนไลน์ เกมและแบบทดสอบเพื่อการศึกษา (educational interactive games and quizzes) สำหรับเด็กอายุ 7-16 ปี ในภาพรวม ดีแทคสามารถเข้าถึงครูและเด็กนักเรียนระดับมัธยมมากกว่า 50,000 โรงเรียน โดยผ่านทางกิจกรรมออนไลน์และออฟไลน์¹³⁴

133. รัฐบาลไทย (2550) พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550, มาตรา 15

134. เทเลนอร์ กรุ๊ป (2562) ดีแทค, เทเลนอร์ กรุ๊ป และสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจทางดิจิทัล (ดีอีพี) เปิดตัวเว็บไซต์ที่มีการสื่อสารระหว่างกันสำหรับการศึกษากับความปลอดภัยในการใช้อินเทอร์เน็ต

3.4 การประสานงานและความร่วมมือ

แพลตฟอร์มระดับโลก

การรวบรวมหลักฐาน: หมายศาลของไทยหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ไทยไม่อาจสั่งให้แพลตฟอร์มระดับโลกเปิดเผยข้อมูล[ที่ร้องขอ] เนื่องจากพวกเขาดำเนินงานภายใต้กฎหมายภายในประเทศของตน – เช่น กฎหมายว่าด้วยการเก็บข้อมูลการสื่อสาร (Stored Communication Act) และ กฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองความเป็นส่วนตัวในการสื่อสารผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Communication Privacy Act) ในกรณีของประเทศสหรัฐอเมริกา ทั้งนี้ กฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริการะบุอย่างชัดเจนว่าห้ามมิให้เปิดเผยเนื้อหาการสื่อสาร เช่น ข้อความหรือภาพ แก่บุคคลที่ไม่ใช่เจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกาโดยตรง อย่างไรก็ตาม แพลตฟอร์มทางเทคโนโลยีที่ตั้งอยู่ในประเทศสหรัฐอเมริกาอาจเปิดเผยข้อมูลที่ไม่ใช่เนื้อหาการสื่อสาร เช่น ข้อมูลสมาชิก และที่อยู่ไอพีที่ใช้ในการเข้าถึงข้อมูล ซึ่งจำเป็นสำหรับการดำเนินงานสืบสวนสอบสวนให้แก่เจ้าหน้าที่ต่างชาติด้วยความสมัครใจ

อนึ่ง ข้อมูลที่รวบรวมจากการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องแสดงให้เห็นว่าบริษัทเอกชนด้านการสื่อสารอาจไม่เปิดเผยข้อมูลต่อโทแคคอย่างสม่ำเสมอ

การนำเนื้อหาออก/การรายงานสื่อการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก: แม้ว่าแทบจะไม่มีข้อตกลงอย่างเป็นทางการระหว่างหน่วยงานผู้บังคับใช้กฎหมายระดับชาติและแพลตฟอร์มระดับโลกในประเด็นการนำออก/การรายงานสื่อการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก แต่แพลตฟอร์มระดับโลกมีแนวโน้มที่จะมองคำร้องขอ[ข้อมูล]จากพันธมิตรที่เป็นหน่วยงานรัฐว่าเป็นการแจ้งเตือนถึงความเป็นไปได้ในการละเมิดข้อตกลงของการให้บริการของแพลตฟอร์มเอง ทั้งนี้ เนื่องจากสื่อการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กเป็นสิ่งที่ขัดต่อข้อตกลงในการให้บริการของแพลตฟอร์ม รวมทั้งขัดต่อกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกา ดังนั้น บริษัทเหล่านี้จึงให้ความสำคัญในการลบเนื้อหาดังกล่าวออก[จากแพลตฟอร์มของตน]

ผู้ให้สัมภาษณ์ท่านหนึ่งให้ข้อสังเกตเกี่ยวกับกระบวนการรายงานและนำสื่อการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กออกจาก[แพลตฟอร์มของ]ผู้ให้บริการที่ตั้งอยู่ในประเทศสหรัฐอเมริกา: “ฉันสามารถรายงานต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจ และเจ้าหน้าที่ตำรวจจะส่งกรณีดังกล่าวไปยัง NCMEC เพื่อบังคับให้เฟซบุ๊กหรือทวิตเตอร์นำเนื้อหาดังกล่าวออก” (RA2-TH-01-A) สำหรับผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตที่ไม่รายงานต่อ NCMEC – เช่น ไลน์ (Line) ซึ่งเป็นแอปพลิเคชันส่งข้อความทันทีและเป็นที่ยอมรับในประเทศไทย – จะได้รับความร่วมมือน้อย ดังที่เจ้าหน้าที่ของโทแคคกล่าว “ประเทศไทยไม่มีกฎระเบียบที่จะช่วยเพิ่มศักยภาพของตำรวจในการร้องขอข้อมูลจากไลน์... ฉันขอข้อมูลจากบริษัท แต่ไม่เคยได้รับข้อมูลที่ร้องขอเลย... รัฐบาลไทยไม่กำหนดกฎหมายที่จะควบคุมการลงทุนของธุรกิจต่างชาติในประเทศไทย โดยเฉพาะธุรกิจที่เป็นที่ยอมรับในหมู่คนไทย” (RA1-TH-02-A)

ผู้แทนจากไทยฮอตไลน์กล่าวว่า ดิจิต็อกซึ่งเป็นอีกแอปพลิเคชันหนึ่งที่เป็นที่ยอมรับในประเทศไทย ให้ความร่วมมือแต่เป็นความร่วมมือที่จำกัด: “พูดอย่างย่อๆ ก็คือ เราพยายามประสานงานกับผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตมากที่สุดเท่าที่เราสามารถทำได้ ถ้ามีหน่วยงานหรือผู้แทนที่มีสำนักงานอยู่ในประเทศไทยที่เต็มใจทำงานกับเรา เรายินดีประสานงานกับพวกเขา” (RA2-TH-01-A)

ข้อมูลด้านความโปร่งใส

รายงานความโปร่งใสของสื่อสังคมออนไลน์แพลตฟอร์มใหญ่ต่างๆ สำหรับ ปี พ.ศ. 2560 ปี พ.ศ. 2561 และปี พ.ศ. 2562 ระบุว่าเจ้าหน้าที่ในประเทศไทยได้ทำคำร้องขอจำนวน:

- 2,695 คำร้อง สำหรับเฟซบุ๊กในเรื่องการควบคุมเนื้อหา
- 144 คำร้อง สำหรับเฟซบุ๊กเพื่อขอข้อมูลเกี่ยวกับผู้ใช้
- 18,662 คำร้อง สำหรับกูเกิ้ลเพื่อนำเนื้อหาออก
- 22 คำร้อง สำหรับกูเกิ้ลเพื่อขอข้อมูลเกี่ยวกับผู้ใช้กูเกิ้ล
- 38 คำร้อง สำหรับแอปเปิ้ล
- 2 คำร้อง สำหรับทวิตเตอร์เพื่อขอข้อมูลเกี่ยวกับผู้ใช้ทวิตเตอร์ และ 3 คำร้องสำหรับการนำเนื้อหาออก
- 1 คำร้อง สำหรับเวโรซอน มีเดีย (Verizon Media)

แม้ว่าข้อมูลส่วนใหญ่ที่ได้จากการร้องขอจะไม่ได้ระบุประเภทของของอาชญากรรม แต่ระดับจำนวนคำร้องที่แตกต่างกันในแต่ละแพลตฟอร์มอาจบ่งบอกถึงระดับ[อาชญากรรมที่มี]ความเกี่ยวข้องกับบริษัทเทคโนโลยีอเมริกัน¹³⁵

135. แพลตฟอร์มที่ถูกเลือกมา เป็นการเลือกจากรายงานที่นำส่งแก่ NCMEC ในจำนวนมาก (10,000+), ความพร้อมของรายงานความโปร่งใส และเป็นแพลตฟอร์มที่เป็นที่รู้จักว่าได้รับความนิยมนในประเทศไทยที่ *Disrupting Harm* ดำเนินงาน นอกเหนือจากบริษัทที่ตั้งอยู่ในประเทศสหรัฐอเมริกาแล้ว ยังได้ศึกษาวิเคราะห์รายงานความโปร่งใสของไลน์และดิจิต็อกด้วย

4. จะหยุดยั้งภัยอันตรายใน ประเทศไทยได้อย่างไร

การหยุดยั้งอันตรายจากการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์นั้น ต้องอาศัยการดำเนินงานอย่างครอบคลุมและยั่งยืนจากผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน ทั้งครอบครัว ชุมชน หน่วยงานรัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้อง หน่วยงานผู้บังคับใช้กฎหมาย บริการของผู้เชี่ยวชาญทางกฎหมายและสังคม และภาคธุรกิจการสื่อสารและเทคโนโลยีในระดับชาติและระดับสากล ในขณะที่เด็กเป็นส่วนหนึ่งของการแก้ปัญหา แต่ผู้ใหญ่มีพันธะหน้าที่ที่ต้องกระทำการต่างๆ เพื่อปกป้องคุ้มครองเด็กจากอันตรายที่เกิดจากการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ ผู้ใหญ่ต้องระมัดระวังไม่โอนพันธะหน้าที่นี้ให้กับเด็กโดยให้เด็กปกป้องคุ้มครองตนเองจากอันตราย โดยไม่ให้การสนับสนุนใดๆ แก่พวกเขา

งานวิจัย *Disrupting Harm* รวบรวมรายละเอียดของข้อเสนอแนะสำหรับประเทศไทยไว้ภายใต้หกประเด็นหลัก โดยระบุผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในแต่ละภาคส่วนไว้ในแต่ละประเด็นด้วย อย่างไรก็ตาม ข้อเสนอแนะสำหรับผู้เกี่ยวข้องในแต่ละกลุ่มนี้มีความเชื่อมโยงกัน และจะมีประสิทธิภาพมากที่สุดหากดำเนินการร่วมกัน

ความรู้ความเข้าใจเชิงลึก 1

ในปีที่ผ่านมา ร้อยละ 9 ของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตที่มีอายุระหว่าง 12-17 ปี ตกเป็นผู้เสียหายจากการถูกแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศทางออนไลน์ ซึ่งรวมถึงการที่เด็กถูกแบล็คเมลให้เข้าร่วมในกิจกรรมทางเพศ การที่บางคนส่งต่อรูปภาพทางเพศของเด็กโดยไม่ได้รับอนุญาต หรือบีบบังคับให้พวกเขาเข้าร่วมกิจกรรมทางเพศโดยสัญญาว่าจะได้รับเงินหรือของขวัญเป็นการตอบแทน ซึ่งหากเปรียบเทียบกับสัดส่วนต่อประชากร จะประมาณการได้ว่าในช่วงระยะเวลาเพียงหนึ่งปี มีเด็กจำนวน 400,000 คน ตกเป็นเป้าหมายของอันตรายดังกล่าวนี้

รัฐบาล

1.1 ปรับเปลี่ยนโครงการให้การศึกษาที่มีอยู่และสร้างความตระหนักรู้ระดับชาติเกี่ยวกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศจากเด็ก – เพื่อให้ประชาชนทั่วไปเข้าใจถึงบทบาทของเทคโนโลยีที่อาจเกี่ยวข้องกับการล่วงละเมิดทางออนไลน์ ทั้งนี้การปรับเปลี่ยนโครงการที่มีอยู่ควรกระทำบนพื้นฐานของหลักฐาน และควรให้ความสำคัญกับโครงการที่เป็นที่ประจักษ์แล้วว่ามีประสิทธิภาพ และให้ความสำคัญกับความยั่งยืนด้วย เมื่อกำหนดโครงการเพื่อให้การศึกษาและการสร้างความตระหนักรู้ดังกล่าวขึ้นแล้ว การปฏิบัติงานตามโครงการดังกล่าวต้องดำเนินไปอย่างเหมาะสม รวมถึงควรกำหนดกลไกการติดตามตรวจสอบ และประเมินผลไว้ด้วย

นอกจากนี้ สิ่งที่สำคัญอย่างยิ่งคือควรดำเนินการปรับปรุงโครงการเหล่านี้โดยจัดประชุมรับฟังความคิดเห็นที่คำนึงถึงความปลอดภัยและหลักจริยธรรม เพื่อทดสอบและรับฟังความเห็นจากเด็ก จากผู้ปกครองและผู้ดูแลเด็ก และจากครู โดยควรเป็นการประชุมที่สะท้อนความคิดเห็นเฉพาะของแต่ละกลุ่มในเรื่องความเสี่ยงทางออนไลน์ และเทคนิคที่พวกเขาใช้เพื่อให้ตนเอง/เด็กปลอดภัย ซึ่งวิธีการปรับปรุงโครงการดังกล่าวนี้จะช่วยให้สามารถผลิตข้อความรณรงค์ที่เชื่อมโยงกับประสบการณ์ปัจจุบันของเด็ก อันอาจส่งผลให้ข้อความรณรงค์ดังกล่าวเป็นสิ่งที่ติดหูเด็กหรือทำให้เด็กจดจำได้

วัตถุประสงค์หลักของข้อความรณรงค์เหล่านี้ควรรวมถึง

- ตีอาวูรด้านความรู้และทักษะให้แก่ผู้ปกครองและผู้ดูแลเด็กเพื่อให้พวกเขาสามารถสนับสนุนส่งเสริมการสื่อสารอย่างต่อเนื่องและอย่างปลอดภัยกับเด็กเกี่ยวกับกิจกรรมออนไลน์
- ส่งเสริมสิ่งแวดล้อมที่เด็กรู้สึกสบายใจในการขอคำแนะนำ ความช่วยเหลือ และพูดคุยเกี่ยวกับเรื่องเพศ เนื่องจากบรรทัดฐาน[ทางสังคม]ที่จำกัดการพูดคุยเกี่ยวกับเรื่องเพศ เป็นเหตุให้เด็กรู้สึกลำบากใจและอับอายเมื่อพวกเขาได้รับผลกระทบจากการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศทางออนไลน์ อันเป็นความรู้สึกที่ไม่เอื้อให้เด็กขอความช่วยเหลือ
- เสริมสร้างทักษะของเด็กในการหลีกเลี่ยงหรือนำพาตนเองให้พ้นจากความเสี่ยงและสถานการณ์อันตรายทางออนไลน์ ซึ่งรวมถึงการเรียนรู้ที่จะปิดกั้นบุคคล การรายงานเนื้อหาหรือคำร้องขอที่ไม่เหมาะสม และการแบ่งปันข้อมูลเกี่ยวกับความเสี่ยงที่มาพร้อมกับการสื่อสารทางออนไลน์และการแลกเปลี่ยนข้อมูล รวมถึงภาพและวิดีโอส่วนตัว ทั้งนี้ข้อมูลจากการสำรวจข้อมูลครัวเรือนพบว่า กลุ่มเด็กอายุน้อยที่สุด คืออายุ 12-13 ปี มักจะขาดความตระหนักถึงความเสี่ยงทางออนไลน์มากกว่าเด็กโตกว่า (อายุ 14-17 ปี) ดังนั้น การรณรงค์สร้างความตระหนักจึงควรให้ความสนใจเป็นพิเศษกับกลุ่มเด็กอายุน้อยเหล่านี้
- ให้ความสำคัญกับการสอนเด็กให้รู้วิธีใช้อินเทอร์เน็ตอย่างมีความรับผิดชอบ และมีปฏิสัมพันธ์เชิงบวกกับบุคคลอื่นทางออนไลน์ ข้อมูลจาก *Disrupting Harm* แสดงให้เห็นว่าผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์มีแนวโน้มเป็นเพื่อน (ทั้งบุคคลที่มีอายุไล่เลี่ยกันและที่เป็นผู้ใหญ่) [กับเด็กผู้เสียหาย] ดังนั้นจึงเป็นสิ่งสำคัญที่เด็กและเยาวชนเข้าใจถึงผลของการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ว่าสามารถเทียบเท่ากับผลของการถูกระงับที่เกิดขึ้นทางออฟไลน์เช่นกัน

ควรเผยแพร่ข้อมูลนี้ผ่านการรณรงค์สร้างความตระหนักทั่วประเทศ เพื่อกระตุ้นให้เกิดการหลีกเลี่ยงการแลกเปลี่ยนทางความคิดและการสื่อสารที่ทำลายในประเด็นเกี่ยวกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก เนื่องจากสิ่งเหล่านี้อาจช่วยให้เกิดการคุ้มครองเด็กได้ดีขึ้น ตัวอย่างเช่น การตระหนักว่าเกือบทุกๆ กรณี ผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการละเมิดทางเพศคือผู้ที่เด็กรู้จักนั้นเป็นสิ่งที่ทำลายแต่ก็เป็นสิ่งที่สำคัญเช่นเดียวกัน ซึ่งสามารถสื่อสารข้อความเหล่านี้แก่ผู้ปกครองและผู้ดูแลเด็กผ่านทางโรงเรียน ผ่านทางเพื่อนหรือครอบครัวของเขา ผ่านทางโทรทัศน์ และสื่อสังคมออนไลน์ ซึ่งเป็นที่นิยมในหมู่ผู้ปกครองและผู้ดูแลเด็ก ทั้งนี้รายงาน¹³⁶ และโครงการริเริ่มต่างๆ¹³⁷ ที่มีอยู่เป็นจุดเริ่มต้นที่ดีและเป็นตัวอย่างของสื่อที่เหมาะสมกับอายุของเด็ก¹³⁸

136. UNFPA. (2564) ร่างกายฉันเป็นของฉัน

137. UNGEI. (2563) ความปลอดภัยทางร่างกาย และสิทธิและสุขภาพทางเพศและอนามัยเจริญพันธุ์

138. NSPCC. (2560) Talk PANTS with Pantosaurus and his PANTS song #TalkPANTS - YouTube แม้ว่าแพนโทซอร์สไม่ได้พูดอย่างเจาะจงว่าผู้กระทำความผิดคือบุคคลที่คุ้นรู้จัก แต่เขาก็พูดว่าสิ่งเหล่านี้คือกฎพื้นฐานที่ใช้เมื่อใครบางคน (ไม่ว่าจะเป็นใครก็ตาม) ก้าวข้ามขอบเขตเหล่านี้

1.2 ให้แน่ใจว่าเด็กที่ไม่ได้เข้าเรียนและเด็กที่อาศัยในชุมชนห่างไกล และด้อยโอกาสได้เรียนรู้เกี่ยวกับความปลอดภัยทางอินเทอร์เน็ตและความสามารถทางดิจิทัล ดังที่ได้กล่าวแล้วใน 1.1 เช่น ผ่านทางโครงการเข้าถึงชุมชน นอกจากนี้ ควรให้แน่ใจว่ามีการดำเนินการเฉพาะเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์สำหรับเด็กที่มีความพิการ

ความรู้ความเข้าใจเชิงลึก 2

จากการสำรวจข้อมูลครัวเรือนพบว่า โดยส่วนมากแล้วผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์เป็นผู้ที่เด็กรู้จัก ซึ่งบุคคลเหล่านี้ไม่เพียงแต่เป็นเพื่อนหรือคนรู้จักของเด็ก (ทั้งผู้ที่อยู่ในรุ่นราวคราวเดียวกันและที่เป็นผู้ใหญ่) แต่ยังเป็นแฟนของเด็กหรือสมาชิกครอบครัวของเด็กเองด้วย ส่วนบุคคลที่เด็กไม่รู้จักมีเพียงประมาณหนึ่งในห้าของกรณีที่เกิดขึ้น การแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์สามารถเกิดขึ้นในขณะที่เด็กใช้เวลาอยู่บนโลกออนไลน์และเกิดขึ้นโดยซึ่งหน้าแต่มีเทคโนโลยีเข้ามาเกี่ยวข้อง

รัฐบาล

2.1 การที่เด็กไม่รู้เกี่ยวกับเรื่องเพศทำให้ผู้กระทำความผิดเอาเปรียบเด็กได้ เราต้องมั่นใจว่าเด็กทุกคนได้รับความรู้ที่เหมาะสมกับอายุของพวกเขา รวมถึงความรู้เกี่ยวกับเรื่องเพศ ความยินยอม ขอบเขตพื้นที่ส่วนตัว สิ่งผู้ใหญ่หรือบุคคลอื่นรอบตัวเด็กสามารถหรือไม่สามารถทำต่อพวกเขา ความเสี่ยงและความรับผิดชอบเมื่อพูดคุย ส่ง และรับภาพทางเพศ และการกล่าวปฏิเสธต่อคนอื่น ๆ สิ่งเหล่านี้จะช่วยให้เด็กสามารถแยกแยะความเสี่ยงหรือการปฏิสัมพันธ์ที่ไม่เหมาะสมทั้งทางออนไลน์และโดยซึ่งหน้า

ควรเพิ่มประสิทธิภาพของนโยบายและแนวปฏิบัติคุ้มครองเด็กในระบบโรงเรียนเพื่อป้องกันความเสี่ยงเกี่ยวกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ได้อย่างทันท่วงที กรณศึกษาแนวทางความร่วมมือในการสร้างความปลอดภัยให้เด็ก¹³⁹

ผู้ปกครองและผู้ดูแลเด็ก ครู บุคลากรทางการแพทย์ และบริการทางสังคม¹⁴⁰

2.2 บอกให้เด็กถึงสิทธิของพวกเขาในการได้รับการคุ้มครองจากการถูกละเมิดทางกาย ทางเพศ และทางจิตใจในทุกรูปแบบ และวิธีการทำให้ตนเองปลอดภัยโดยกำหนดขอบเขต[พื้นที่ส่วนตัว] ตระหนักถึงพฤติกรรมที่เหมาะสมและไม่เหมาะสมของผู้ใหญ่และบุคคลรอบๆ ตัวเขา และการกล่าวปฏิเสธต่อพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม

2.3 ผู้ปกครองและผู้ดูแลเด็ก และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องควรเรียนรู้ว่าเด็กทำอะไรบนโลกออนไลน์และออฟไลน์ และมีความระมัดระวังต่อบุคคลที่เด็กหรือเด็กในชุมชนมีปฏิสัมพันธ์ด้วย รวมทั้งพิจารณาว่าปฏิสัมพันธ์ดังกล่าวมีความเหมาะสมต่อเด็กหรือไม่ ดังเช่นข้อมูล *Disrupting Harm* แสดงให้เห็นว่ามีการคุกคามทางออนไลน์ในบางกรณีเท่านั้นที่เกิดจากบุคคลที่ไม่รู้จัก แต่บ่อยครั้งที่งานป้องกันเน้นไปที่ภัยคุกคามจากบุคคลที่ไม่รู้จัก อันส่งผลให้ขาดการระวังความเสี่ยงที่เกิดขึ้นจากผู้ใหญ่ที่เด็กรู้จัก

ความรู้ความเข้าใจเชิงลึก 3

แพลตฟอร์มสื่อสังคมออนไลน์ที่เด็กส่วนใหญ่ตกเป็นเป้าหมายของการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศ คือ เฟซบุ๊ก หรือเฟซบุ๊ก เมสเซนเจอร์ ทวิตเตอร์ ทิกต็อก และอินสตาแกรม

รัฐบาล

3.1 กำหนดให้ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตมีพันธผูกพันทางกฎหมายในการให้ความร่วมมือกับหน่วยงานผู้บังคับใช้กฎหมาย เพื่อให้แน่ใจว่าผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตจะตอบสนองต่อคำร้องขอข้อมูลจากหน่วยงานผู้บังคับใช้กฎหมายในทันที และจะเก็บรักษาข้อมูลไว้ในระยะเวลาที่กำหนด รวมทั้งจะกลั่นกรอง และ/หรือ ระบุ และ/หรือ ขจัดสื่อที่ล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก การดำเนินการเช่นนี้นอกจากจะช่วยการสืบสวนสอบสวนทางอาชญากรรมแล้ว ยังช่วยจำกัดการเผยแพร่สื่อการล่วงละเมิด ทางเพศต่อเด็กไม่ให้กระจายออกไปในวงกว้างด้วย

3.2 ส่งเสริมความตระหนักรู้เกี่ยวกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์กับภาคเอกชน เพื่อให้แน่ใจว่าบริษัทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารทุกขนาดมีความเข้าใจมากขึ้นเกี่ยวกับความเสี่ยงที่เด็กเผชิญ รวมทั้งสิ่งที่ภาคเอกชนสามารถทำได้เพื่อต่อต้านการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์

139. การสร้างความปลอดภัยให้เด็ก มาตรฐานการสร้างความปลอดภัย

140. รัฐบาล, หน่วยงานรัฐบาล-สากล และภาคประชาสังคม จำเป็นต้องแปลและเผยแพร่ข้อมูลเหล่านี้ให้ถึงผู้ปกครองและผู้ดูแลเด็ก ชุมชน และเจ้าหน้าที่ทางการแพทย์ และครู

4. จะหยุดยั้งภัยอันตรายในประเทศไทยได้อย่างไร

หน่วยงานบังคับใช้กฎหมาย

3.3 ปรับปรุงการสื่อสารและเสริมสร้างกลไกความร่วมมือที่มีอยู่กับแพลตฟอร์มสื่อสังคมออนไลน์ระดับโลก เพื่อให้มั่นใจในประสิทธิภาพการรวบรวมหลักฐานทางดิจิทัลจากแพลตฟอร์มเหล่านี้ โดยเฉพาะการร้องขอข้อมูลและขั้นตอนในการลบเนื้อหา ซึ่งในบริบทนี้ การเชื่อมต่อเข้ากับฐานข้อมูลสากลเกี่ยวกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศต่อเด็ก (ICSE) จะช่วยยกระดับการดำเนินงานให้ดีขึ้น และจัดการทำงานซ้ำซ้อนของหน่วยงานบังคับใช้กฎหมาย

ภาคธุรกิจ

3.4 จัดทำกลไกการรายงานเหตุอย่างเป็นทางการบนแพลตฟอร์มออนไลน์ให้ชัดเจนและให้เด็กเข้าถึงได้ง่าย พร้อมทั้งระบุรายละเอียดกระบวนการที่เกิดขึ้นหลังจากที่เด็กรายงานเหตุแล้ว โดยรายละเอียดดังกล่าวควรนำเสนอในลักษณะที่เป็นมิตรกับเด็ก ทั้งนี้ ความรวดเร็วในการตอบสนองต่อรายงานที่เด็กส่งมา และการประชาสัมพันธ์กลไกเหล่านี้แก่ผู้ใช้บริการและสาธารณชน เป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงความโปร่งใส (transparency) และความรับผิดชอบ (accountability) ของแพลตฟอร์ม และผู้ให้บริการ

3.5 ออกแบบ[ผลิตภัณฑ์]โดยคำนึงถึงความปลอดภัยเป็นสิ่งสำคัญ โดยคำนึงถึงความจำเป็นของเด็กในระบบการพัฒนาสินค้า ความปลอดภัยของผลิตภัณฑ์ควรมีพื้นฐานจากข้อมูลพฤติกรรมทางดิจิทัลของเด็ก และประสบการณ์ของพวกเขาเกี่ยวกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ รวมทั้งการศึกษาของ *Disrupting Harm* ฉบับนี้ด้วย¹⁴¹

ความรู้ความเข้าใจเชิงลึก 4

เด็กที่ถูกแสวงหาประโยชน์และถูกล่วงละเมิดทางเพศทางออนไลน์มีแนวโน้มที่จะปรับทุกข์หรือบอกความลับกับบุคคลที่ตนสนิทสนม โดยเฉพาะมารดาของพวกเขา ผู้ปกครองและผู้ดูแลเด็กและตัวเด็กมักไม่เต็มใจรายงาน เหตุการณ์ผ่านกลไกแจ้งเหตุที่เป็นทางการ เช่น ฮอตไลน์สำหรับแจ้งเหตุ (hotlines) ฮอตไลน์สำหรับให้คำแนะนำ (helplines) หรือตำรวจ

รัฐบาล

4.1 ก่อตั้ง และ/หรือ เสริมสร้างความเข้มแข็งของสายด่วนทางอินเทอร์เน็ตหรือช่องทางรายงานเกี่ยวกับสื่อการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กที่มีอยู่ ซึ่งสามารถทำได้โดยร่วมมือกับองค์กรเอกชน เช่น ไทยฮอตไลน์ ทั้งนี้ การเพิ่มศักยภาพของไทยฮอตไลน์และองค์กรอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง จะทำให้พวกเขาสามารถนำเสนอข้อมูลและบทวิเคราะห์ที่ทำให้ เข้าใจถึงรูปแบบต่างๆ ของการล่วงละเมิดที่เด็กๆ ประสบ รวมทั้งความท้าทายในการแก้ไขปัญหากรณีดังกล่าว ในทางกลับกัน ข้อมูลและการวิเคราะห์นี้สามารถช่วยพัฒนานโยบายและแก้ไขกฎหมายที่จำเป็นด้วย

4.2 เพิ่มความพยายามในการสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับสายด่วนให้คำปรึกษา ในฐานะกลไกการรายงานและให้คำปรึกษากรณีการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ ทั้งนี้ ข้อมูลจาก *Disrupting Harm* แสดงให้เห็นว่าอุปสรรคที่สำคัญอย่างหนึ่งในการแจ้งเหตุของเด็ก คือพวกเขาไม่รู้ว่าควรจะไปรายงานที่ไหนและกับใคร และครึ่งหนึ่งของเด็กที่เป็นผู้ใช้อินเทอร์เน็ตไม่รู้ว่าควรขอความช่วยเหลือจากใคร หากตัวเขาเองหรือเพื่อนถูกลวนลามหรือคุกคามทางเพศ

การสร้างความตระหนักรู้ในหมู่เด็ก – ที่มีลักษณะเป็นมิตรและเหมาะสมกับอายุของเด็ก – ว่าการรายงานดังที่กล่าวแล้วข้างต้นเป็นวิธีที่ปลอดภัยที่พวกเขาสามารถเปิดเผยประสบการณ์ยากลำบากที่พวกเขาประสบ รวมทั้งอธิบายให้พวกเขาทราบว่าต้องทำอะไรในการรายงานและหลังจากการรายงานแล้วจะเกิดอะไรขึ้นบ้าง

เงื่อนไขเบื้องต้นที่สำคัญคือ เจ้าหน้าที่สายด่วนให้คำปรึกษาต้องได้รับการอบรม และมีทรัพยากรที่เพียงพออันจะช่วยให้พวกเขาปฏิบัติหน้าที่ในการให้การสนับสนุนและดูแล [เด็กผู้เสียหาย] ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ แม้ว่าเด็กมีความตระหนักรู้เกี่ยวกับสายด่วนให้คำปรึกษา และได้เปิดเผย[ประสบการณ์ของเขา]และขอความช่วยเหลือ แต่หากในเบื้องต้น ได้รับการตอบรับที่ไม่เหมาะสม เด็กอาจจะทุกใจและมีแนวโน้มว่าจะจะไม่แสวงหาความช่วยเหลือจากใครอีก เด็กอื่นๆ ที่กำลังใคร่ครวญว่าจะเปิดเผย[ประสบการณ์ของตน] อาจสังเกตเห็นการตอบรับที่ไม่เหมาะสม และอาจเป็นสาเหตุให้พวกเขาตัดสินใจไม่เปิดเผย [ประสบการณ์ของตน]

ควรกำหนดให้มีหน่วยงานหลักสำหรับรับรายงานเกี่ยวกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ เพื่อหลีกเลี่ยงความสับสนจากการรับรายงานในหลายช่องทาง และเพื่อก่อให้เกิดระบบที่มีประสิทธิภาพในการจัดการกรณีที่ได้รับรายงานและการวิเคราะห์ข้อมูล ทั้งนี้ รัฐบาลอาจแสวงหาพันธมิตรและการสนับสนุนจากภาคธุรกิจเทคโนโลยี ในด้านการพัฒนาเครื่องมือและการดำเนินงานเพื่อสร้างความตระหนัก[ในความผิดริเริ่มดังกล่าว]

4.3 ใช้ประโยชน์จากความจริงที่ว่าเด็กมักเปิดเผยการถูกล่วงละเมิดกับเครือข่ายซึ่งตนมีปฏิสัมพันธ์ด้วย โดยสร้างศักยภาพและทรัพยากรในระดับชุมชนเพื่อส่งเสริมการเปิดเผยและรายงานการล่วงละเมิด ตัวอย่างเช่น โครงการพัฒนาศักยภาพของสมาชิกชุมชนที่เคยได้รับการอบรมแล้ว [ในประเด็นที่เกี่ยวข้อง] โดยเน้นการอบรมเกี่ยวกับกระบวนการ [รายงาน] วิธีการรับฟังและการให้ความสนับสนุน [แก่เด็กผู้เสียหาย] (เช่น ผ่านทางนโยบายคุ้มครองเด็กในโรงเรียน ในชมรมกีฬา หรือองค์กรศาสนา) ซึ่งจะทำให้สามารถช่วยเหลือเด็กและครอบครัวเกี่ยวกับกระบวนการรายงานและขอความช่วยเหลือ

141. จุดเริ่มต้นที่ดีคือเครื่องมือที่ไม่มีค่าใช้จ่าย ซึ่งจัดทำโดยกรมการออสเตรเลียด้านความปลอดภัยทางออนไลน์ (Australian eSafety Commissioner)

หน่วยงานผู้บังคับใช้กฎหมาย

4.4 จัดตั้งหน่วยงานที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะเพื่อจัดการกับคดีการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ และส่งเสริมการอบรมแก่เจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายในวงกว้าง (โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายในท้องถิ่น) และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอื่นๆ เพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเหมาะสม เพื่อให้เด็กและครอบครัวสะดวกใจที่จะรายงานการถูกล่วงละเมิด ทั้งนี้ ควรสนับสนุนทรัพยากรทั้งด้านบุคลากรและการเงิน [สำหรับหน่วยงานที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะดังกล่าวด้วย] นอกจากนี้ ควรขยายแนวปฏิบัติที่เป็นมิตรกับเด็กในทุกภาคส่วนเพื่อให้แน่ใจว่าเด็กได้รับประโยชน์สูงสุดและปกป้องสิทธิของเด็กในการรับฟังความคิดเห็นและได้รับคำแนะนำ (right to be heard and informed) เมื่อพวกเขาต้องเกี่ยวข้องกับกระบวนการพิจารณาคดีทางอาญา

4.5 สร้างกลไกสำหรับการแลกเปลี่ยนข้อมูลและหลักฐานระหว่างผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างเป็นทางการในคดีการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์

4.6 กำหนดแนวปฏิบัติที่ชัดเจนในการส่งต่อกรณีระหว่างหน่วยงานต่างๆ ในทุกส่วนที่เกี่ยวข้องกับการสืบสวนสอบสวน พร้อมทั้งกำหนดระบบติดตามตรวจสอบเพื่อให้แน่ใจว่าแนวทางที่กำหนดไว้ดังกล่าวได้รับการติดตาม นำไปปฏิบัติ และปรับปรุง

ผู้ปกครองและผู้ดูแลเด็ก ครู บุคลากรทางการแพทย์ และการให้บริการทางสังคม¹⁴²

4.7 ส่งเสริมการสื่อสารที่ปลอดภัยอย่างต่อเนื่องกับเด็กและผู้ใหญ่ที่เด็กไว้วางใจเกี่ยวกับโลกออนไลน์ของพวกเขา โดยทำให้การพูดคุยเกี่ยวกับกิจกรรมออนไลน์เป็นเรื่องปกติของการพูดคุยในชีวิตประจำวัน ซึ่งจะเพิ่มความเป็นไปได้ที่เด็กจะเปิดเผยสิ่งที่พวกเขากำลังเจอ ความเสี่ยง และประสบการณ์ไม่ดี หากสิ่งเหล่านี้เกิดขึ้น

4.8 ควรตอบสนองการรายงานของเด็กเมื่อเด็กเปิดเผยเกี่ยวกับการถูกแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ โดยสื่อสารกับพวกเขาในทุกๆ ครั้งว่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นนั้นไม่ใช่ความผิดของเด็กไม่ว่าเด็กจะตัดสินใจอย่างไร ทั้งนี้เป็นความผิดของผู้ใหญ่ที่เป็นผู้ละเมิดและแสวงหาประโยชน์จากเด็กเสมอ งานวิจัยแสดงให้เห็นว่าเด็กที่ถูกแสวงหาประโยชน์ทางเพศและถูกล่วงละเมิดทางเพศทางออนไลน์จะตำหนิตัวเองและรู้สึกว่าเขาทำให้ผู้ปกครองและผู้ดูแลพวกเขาผิดหวัง หรือรู้สึกว่าเขาถูกตัดสินโดยตำรวจ ดังนั้นการตอบสนองต่อการเปิดเผยดังกล่าวควรทำโดยไม่ตัดสินหรือลงโทษเด็ก ทั้งนี้ขอให้ศึกษาตัวอย่างเกี่ยวกับการตอบสนองเบื้องต้นในกรณีเด็กถูกละเมิดได้จากแนวทางขององค์การอนามัยโลก (World Health Organization guidelines)¹⁴³

4.9 ลงทุนในการพัฒนาศักยภาพของเจ้าหน้าที่ที่ให้บริการด้านสังคม พัฒนาศักยภาพของเจ้าหน้าที่ส่วนหน้าที่ติดต่อสื่อสารกับเด็ก เพื่อให้พวกเขาสามารถระบุตัวเด็กที่ตกอยู่ในสถานการณ์เสี่ยงหรือเด็กที่ถูกแสวงหาประโยชน์และถูกล่วงละเมิดทางเพศทางออนไลน์ได้ดียิ่งขึ้น เจ้าหน้าที่ส่วนหน้าที่ติดต่อสื่อสารกับเด็กดังกล่าวควรรวมถึงบุคคลากรที่ให้การสนับสนุนเด็กทางจิตใจและสังคม ครู/เจ้าหน้าที่ดูแลเด็กในโรงเรียน และเจ้าหน้าที่ด้านสาธารณสุขด้วย

ความรู้ความเข้าใจเชิงลึก 5

เจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมาย เจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรม และระบบสนับสนุนทางสังคม จำเป็นต้องได้รับการส่งเสริมความรู้ พัฒนาศักยภาพ และทรัพยากร เพื่อตอบสนองต่อกรณีที่เกี่ยวข้องกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์

รัฐบาล

5.1 ก่อตั้ง/แต่งตั้งหน่วยงานหลักของรัฐ เพื่อเป็นผู้นำในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ พร้อมทั้งมอบหมายงานและจัดสรรทรัพยากรด้วย ทั้งนี้ อาจศึกษาจากตัวแบบบาร์นาฮุส (Barnahus model)¹⁴⁴ ซึ่งเป็นศูนย์ที่เป็นมิตรกับเด็กโดยเจ้าหน้าที่ที่ให้ความช่วยเหลือด้านสังคมสงเคราะห์ เจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมาย บุคลากรทางการแพทย์และทางสุขภาพจิต ทำงานร่วมกันเพื่อช่วยเหลือผู้เสียหายจากการถูกล่วงละเมิด การแก้ปัญหาโดยมีเด็กเป็นศูนย์กลางเช่นนี้ช่วยให้มั่นใจได้ว่าเด็กผู้เสียหายจากการถูกแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศเข้าถึงความยุติธรรมและได้รับการดูแลช่วยเหลืออย่างเหมาะสม กระบวนการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์สามารถเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินงานแก้ปัญหาในลักษณะดังกล่าว รัฐบาลศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมที่แนวทางบาร์นาฮุส¹⁴⁵

5.2 ส่งเสริมพัฒนาความร่วมมือในการดำเนินงานระหว่างผู้เกี่ยวข้องในภาคส่วนต่างๆ เช่น ลดขั้นตอนการดำเนินงาน แบ่งปันข้อมูลและทรัพยากร และลดการทำงานที่ซ้ำซ้อน จะช่วยพัฒนาความสามารถในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมเฉพาะนี้ นอกจากนี้ ควรทำงานร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งควรพิจารณาให้มีการลงนามบันทึกความเข้าใจร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการสืบสวนสอบสวนและกระบวนการรวบรวมหลักฐาน เช่น องค์กรพัฒนาเอกชน ภาคธุรกิจ และหน่วยงานผู้บังคับใช้กฎหมาย

142. รัฐบาล, หน่วยงาน องค์การระหว่างประเทศระดับรัฐบาล และภาคประชาสังคม จำเป็นต้องสื่อสารและถ่ายทอดข้อความเหล่านี้ไปยังผู้ปกครองและผู้ดูแลเด็ก ชุมชน บุคลากรทางการแพทย์ และครู

143. องค์การอนามัยโลก (2562) [แนวทางขององค์การอนามัยโลกว่าด้วยการตอบสนองของภาคส่วนการแพทย์ในกรณีเด็กถูกละเมิด](#)

144. ดู: ศูนย์เป็นมิตรกับเด็กสำหรับเด็กผู้เสียหายจากการล่วงละเมิด: บาร์นาฮุส (Barnahus)

145. สัญญา เครือข่ายบาร์นาฮุส (n.d.) [ขั้นตอน 3 – การก่อตั้งบาร์นาฮุส](#)

4. จะหยุดยั้งภัยอันตรายในประเทศไทยได้อย่างไร

5.3 ลงทุนพัฒนาความรู้ด้านเทคนิคเกี่ยวกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์และการล่วงละเมิดในรูปแบบอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ให้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจ อัยการ ผู้พิพากษา/เจ้าพนักงานตุลาการ ศาลแขวง หน่วยงาน เจ้าหน้าที่ศาล เจ้าหน้าที่คุ้มครองเด็ก บุคลากรทางการแพทย์ และเจ้าหน้าที่ส่วนหน้าที่ให้ความช่วยเหลือด้านสังคมสงเคราะห์ เมื่อคำนึงถึงความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา จำเป็นและสำคัญอย่างยิ่งที่เจ้าหน้าที่ในสาขาวิชาชีพต่างๆ ที่ได้กล่าวแล้วนั้นต้องมีความรู้และความเข้าใจถึงวิธีการดำเนินงานกรณีการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ในบทบาทที่ตนรับผิดชอบและโดยความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นๆ ทั้งนี้ การอบรมที่เสนอนี้ควรเป็นการอบรมระดับองค์กรในระบบของหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้องและควรมีการปรับปรุง [เนื้อหาการอบรม] อย่างสม่ำเสมอเพื่อให้ทันต่อการพัฒนาทางเทคโนโลยีและแนวโน้มของการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์

5.4 ขยายความร่วมมือในการดำเนินงานและลดขั้นตอนการแบ่งปันข้อมูลระหว่างหน่วยงานผู้บังคับใช้กฎหมายและภาคธุรกิจ เพื่อช่วยส่งเสริมการตรวจจับสัญญาณเตือนภัยและการทำงานด้านข่าวกรองอื่นๆ อันจะส่งผลให้สามารถคุ้มครองเด็กที่ถูกคุกคามได้อย่างรวดเร็ว

5.5 ต้องมั่นใจว่าการปฏิบัติตามข้อกำหนดต่างๆ ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาจำเป็นต้องคำนึงถึงความยุติธรรมที่เป็นมิตรกับเด็ก เนื่องจากข้อมูลจาก *Disrupting Harm* แสดงให้เห็นว่าการดำเนินงานที่เป็นมิตรกับเด็กเป็นไปอย่างไม่สม่ำเสมอ ทั้งนี้ จำเป็นต้องจัดสรรงบประมาณ กำหนดแนวปฏิบัติในการดำเนินงาน ตลอดจนการฝึกอบรมเพื่อให้แน่ใจว่าการปฏิบัติตามข้อกำหนดต่างๆ ที่กล่าวแล้วนั้นเกิดขึ้นกับคดีการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์และคดีที่เกี่ยวข้องกับออนไลน์ทุกๆ คดี

5.6 จัดให้มีการดำเนินงานช่วยเหลือทางด้านจิตใจที่ได้รับการออกแบบเฉพาะและมีความต่อเนื่อง สำหรับเจ้าหน้าที่ที่ทำงานด้านการให้ความคุ้มครอง และการดูแลเด็กผู้เสียหาย ที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรมนี้

5.7 ขยายพันธะหน้าที่ เพิ่มศักยภาพและคุณภาพการให้บริการของทีมงานสหวิชาชีพ ตัวอย่างเช่น บทบาทของนักสังคมสงเคราะห์หรือนักจิตวิทยาในกระบวนการสืบสวนสอบสวน หรือความช่วยเหลือในการร้องขอเงินชดเชย – รวมถึงการเข้าร่วมในกระบวนการดังกล่าวของนักสังคมสงเคราะห์และนักจิตวิทยาทั่วประเทศ เด็กผู้เสียหายได้ระบุในการให้สัมภาษณ์ว่า การมีส่วนร่วมของทีมงานสหวิชาชีพในกระบวนการสืบสวนสอบสวนและการพิจารณาคดี ช่วยลดความกังวลและความเครียดของเด็กในการเรียกร้องความยุติธรรมได้เป็นอย่างดี

“เราต้องระมัดระวังไม่ผลักภาระหน้าที่ให้เด็กทำหน้าที่ปกป้องตัวเอง โดยไม่ได้รับความช่วยเหลือที่เหมาะสม”

5.8 เปิดโอกาสให้เด็กผู้เสียหายเลือกว่าพวกเขาต้องการให้เจ้าหน้าที่ตำรวจเพศใดเป็นผู้สัมภาษณ์พวกเขา ทั้งนี้ แม้ว่ากฎหมายจะมีได้กำหนดไว้ แต่สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้กำหนดนโยบายให้เจ้าหน้าที่ตำรวจหญิงรับผิดชอบการสอบปากคำกรณีล่วงละเมิดทางเพศ รวมถึงกรณีที่อยู่ภายใต้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว และพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์

เจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมาย

5.9 พัฒนาและดำเนินงานตามขั้นตอนมาตรฐานการรายงานเหตุและขั้นตอนการปฏิบัติงาน ควรให้แน่ใจว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจ อัยการ และศาล มีชุดข้อมูลมาตรฐานเพื่อแจ้งและอธิบายถึงขั้นตอนต่างๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างชัดเจน รวมทั้งสิทธิในการเรียกร้องเงินชดเชยและสิทธิอื่นๆ แก่เด็กผู้เสียหายจากการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศทุกคน (รวมถึงเด็กผู้เสียหายจากการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์) และผู้ปกครองและผู้ดูแลเด็กเหล่านั้น ซึ่งจะช่วยให้เด็กผู้เสียหายสามารถตัดสินใจบนพื้นฐานของข้อมูลและตระหนักถึงขั้นตอนที่จะเกิดขึ้นต่อไป

5.10 จัดอบรมให้แก่เจ้าหน้าที่ตำรวจและอัยการทุกคน – โดยเฉพาะในระดับท้องถิ่น – เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์และโดยซึ่งหน้า โดยแจ้งให้พวกเขาทราบเกี่ยวกับกฎหมายต่างๆ ที่สามารถนำมาใช้เพื่อตั้งข้อกล่าวหาในกรณีการล่วงละเมิดทางออนไลน์ รวมทั้งความเชื่อมโยงกับงานคุ้มครองเด็ก

5.11 จัดให้มีกลไกที่มีประสิทธิภาพและทรัพยากรที่เพียงพอต่อการดำเนินการสืบสวนสอบสวนในระดับที่เหมาะสม เพื่อให้เกิดความมั่นใจในการส่งต่อคดีการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ในระดับสากล รวมถึงกรณีที่เกี่ยวข้องใน CyberTips ของ NCMEC ด้วยเป้าหมายลดการทำร้ายเด็กที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง

5.12 ลดขั้นตอนการดำเนินงานภายในของกรมสอบสวนคดีพิเศษ และชุดปฏิบัติการปราบปรามการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ต และสร้างกลไกแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างสองหน่วยงาน รวมทั้งพัฒนาฐานข้อมูลด้านสื่อลามกอนาจารเด็กในระดับชาติขึ้นและพิจารณาเชื่อมต่อกับฐานข้อมูลสื่อล่วงละเมิดเด็กขององค์การตำรวจสากล (ICSE) ซึ่งจะช่วยให้เกิดการใช้ทรัพยากรที่เน้นการสืบสวนสอบสวนเชิงรุกและขยายความร่วมมือในระดับสากล

ผู้เกี่ยวข้องในกระบวนการยุติธรรม

5.13 **อบรมบุคลากรที่ดำเนินงานด้านความยุติธรรมทั้งหมด รวมทั้งอัยการและผู้พิพากษา** เกี่ยวกับการดำเนินคดีการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ รวมทั้งดำเนินงานด้านกระบวนการยุติธรรมที่เป็นมิตรกับเด็ก

5.14 **ลดระยะเวลาการพิจารณาคดีที่เกี่ยวข้องกับเด็กของศาลอาญา** คดีการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ต้องได้รับการดำเนินการและพิจารณาตัดสินโดยปราศจากการความล่าช้า เพื่อเก็บรักษาหลักฐานทางดิจิทัลและคุ้มครองสุขภาพ [หมายรวมถึงสุขภาพกาย สุขภาพใจ และสุขภาพทางสังคมและสิ่งแวดล้อม] ที่ดีของเด็ก ทั้งนี้ ในการจัดทำตารางนัดหมายการพิจารณาคดีนั้น ศาลสามารถจัดลำดับการพิจารณาคดีโดยให้ความสำคัญในกรณีที่เกี่ยวข้องกับเด็ก หรือควรให้มีการแก้ไขกฎหมายเพื่อจำกัดระยะเวลาในการพิจารณาคดี

5.15 **พัฒนาและดำเนินโครงการสนับสนุนเด็กผู้เสียหายในการเข้าสู่กระบวนการทางศาล** รวมทั้งขยายความร่วมมือกับทีมงานสหวิชาชีพ ระหว่างการเข้าสู่กระบวนการดังกล่าว

5.16 **ทำให้เกิดความมั่นใจว่าเด็กผู้เสียหายจะไม่ต้องเผชิญหน้ากับผู้กระทำความผิด** แม้ว่าประเด็นนี้จะได้กำหนดไว้แล้วในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา แต่ข้อมูลจาก *Disrupting Harm* แสดงให้เห็นว่าข้อกำหนดดังกล่าวมิได้เกิดขึ้นในภาคปฏิบัติเสมอไป ทั้งนี้ ควรพิจารณาเชื่อมต่อการบันทึกภาพและเสียง [การสอบถามเด็กผู้เสียหาย] เพื่อแสดงหลักฐาน[ต่อศาล]จากอีกห้องหนึ่ง ถ้าเป็นไปได้ ควรให้ผู้กระทำความผิดเข้าไปในคอกแทนที่จะเป็นเด็กผู้เสียหาย

5.17 **ปรับปรุงแนวปฏิบัติในการร้องขอเงินชดเชย** รวมทั้งยึดทรัพย์สินของผู้กระทำความผิดเพื่อนำมาจ่ายค่าชดเชย [ให้แก่เด็กผู้เสียหาย] นอกจากนี้ ควรพิจารณากำหนดให้เป็นข้อบังคับตามกฎหมายที่ผู้กระทำความผิดต้องวางเงินฝากระหว่างคดีความ เพื่อรับรองว่าผู้เสียหายจะได้รับเงินชดเชย หรือตั้งระบบเงินกองทุนสำหรับเด็กผู้เสียหายซึ่งผู้กระทำความผิดสามารถจ่ายได้

การให้บริการทางสังคม

5.18 **จัดอบรมให้แก่เจ้าหน้าที่ส่วนหน้าที่ให้ความช่วยเหลือด้านสังคม** สงเคราะห์ทุกคน (มิใช่แต่บริการเฉพาะด้านเท่านั้น) เพื่อให้เกิดความตระหนักรู้เกี่ยวกับความเสี่ยงต่อเด็กเนื่องจากการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ และเข้าใจว่า ความเสี่ยงที่เกิดขึ้นคาบเกี่ยวกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กโดยซึ่งหน้าอย่างไร รวมทั้งลักษณะเฉพาะของอันตรายที่เกิดจากรูปแบบการแสวงหาประโยชน์และการล่วงละเมิดต่อเด็กโดยมีเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาเกี่ยวข้อง ความตระหนักรู้และความเข้าใจของบุคลากรกลุ่มนี้เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการดำเนินงานในขั้นเริ่มต้น เนื่องจากเมื่อใดก็ตามที่เด็กมีความกล้าพอที่จะแสวงหาความช่วยเหลือ เจ้าหน้าที่ที่ส่วนหน้าจำเป็นต้องมีความรู้และทักษะเพียงพอที่จะให้ความช่วยเหลือแก่เด็ก

5.19 **การให้บริการด้านสังคมสงเคราะห์จำเป็นต้องหาวิธีที่สร้างสรรค์ และทันสมัยเพื่อให้เด็ก ๆ เข้าถึงบริการดังกล่าว** นอกจากนี้ สายด่วนสำหรับให้คำปรึกษาเป็นวิธีหนึ่งที่สามารถเข้าถึงประชากรเด็กได้ในวงกว้าง ซึ่งการจัดให้มีบริการดังกล่าวไม่ถือว่าเป็นสิ่งที่เพียงพอ ทั้งนี้ การให้บริการด้านสังคมสงเคราะห์จำเป็นต้องอาศัยการลงทุน การจัดสรรทรัพยากร และความสามารถในการจัดการ ทั้งนี้ การให้บริการสังคมสงเคราะห์ด้านอื่นๆ นั้นจำเป็นต้องใช้วิธีออนไลน์เพื่อให้เด็กสามารถเข้าถึงบริการได้ รวมทั้งต้องได้รับการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่ที่ผ่านการอบรมและมีความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีหรือรูปแบบที่เด็กปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมดิจิทัล

ภาคธุรกิจ

5.20 **ให้ความสำคัญกับการตอบสนองต่อการร้องขอข้อมูล** ในกรณีที่เกี่ยวข้องกับเด็กเพื่อช่วยลดระยะเวลาที่ใช้ในกระบวนการสืบสวนสอบสวน ซึ่งสามารถดำเนินการได้โดยผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตมอบหมายให้มีพนักงานที่ทำหน้าที่เฉพาะในการติดต่อประสานงานกับผู้บังคับใช้กฎหมาย ซึ่งรับผิดชอบและจัดการการร้องขอข้อมูลจากเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมาย เพื่อช่วยให้กระบวนการสืบสวนสอบสวนและดำเนินคดีกรณีการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์เป็นไปอย่างรวดเร็วยิ่งขึ้น

ความรู้ความเข้าใจเชิงลึก 6:

เพิ่มประสิทธิภาพของการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ในประเทศไทย รวมทั้งเร่งสร้างความตระหนักรู้แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องแต่ละภาคส่วนในด้านเครื่องมือและมาตรฐานสากลเพื่อต่อต้านการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์

รัฐบาล

6.1 **พิจารณาแก้ไขกฎหมายเพื่อให้เป็นแนวทางเดียวกับอนุสัญญาสากลอื่นๆ** ที่เสนอแนวทางแก้ไขปัญหาการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ เช่น อนุสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองเด็กจากการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศ (อนุสัญญาลันซาโรเต) และอนุสัญญาว่าด้วยอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ (อนุสัญญาบูดาเปสต์) อนุสัญญาเหล่านี้แนะนำกลไกที่มีประโยชน์ต่อกรอบกฎหมายระดับชาติที่เกี่ยวข้องกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ และเปิดให้มีการลงนามหรือเปิดให้มีการภาคยานุวัติโดยรัฐที่มีสมาชิกของสภายุโรป

6.2 **แก้ไขกฎหมายเกี่ยวกับสื่อการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก** โดยให้ครอบคลุมการบรรยายหรือพรรณนาให้เห็นภาพร่างกายของเด็กเพื่อวัตถุประสงค์ทางเพศ รวมทั้งเพื่อให้ครอบคลุมสื่อที่บรรยายถึงบุคคลที่ดูเหมือนเด็กที่เข้าร่วมกิจกรรมทางเพศอย่างชัดแจ้งด้วย

4. จะหยุดยั้งภัยอันตรายในประเทศไทยได้อย่างไร

6.3 กำหนดให้รูปแบบต่างๆ ของการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์เป็นความผิดทางอาญาอย่างชัดเจน เช่น การล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กโดยการถ่ายทอดสด (live streaming) การเตรียมเด็กเพื่อล่วงละเมิดทางเพศ (online grooming) และการกรรโชกทางเพศ (sexual extortion) ทั้งนี้สามารถทำได้โดยให้การรับรองและบังคับใช้ร่างกฎหมายว่าด้วยการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ที่ร่างโดยกลุ่มมาเจสติก (Majestic Group) ซึ่งเป็นคณะอนุกรรมการที่ได้การมอบหมายให้ทบทวนกฎหมายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์

6.4 แก้ไขกฎหมายว่าด้วยการคุกคามทางเพศ เพื่อให้มีความครอบคลุมอย่างชัดเจนถึงสถานการณ์ถึงอาชญากรรมต่อเด็กที่เกิดขึ้นทางออนไลน์

6.5 ขยายการบังคับใช้บทบัญญัติว่าด้วยเขตอำนาจศาลนอกราชอาณาจักร (extraterritoriality provisions) ให้รวมถึงอาชญากรรมเกี่ยวกับสื่อการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก และการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์

6.6 รมรณรงค์ให้การแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์เป็นวาระแห่งชาติ เพื่อส่งผลให้เกิดการจัดสรรงบประมาณที่เหมาะสม

ความสอดคล้องของ *Disrupting Harm* กับแบบอย่างการแก้ไขปัญหาระดับชาติ (Model National Response) และแผนปฏิบัติการระดับภูมิภาคสำหรับการคุ้มครองเด็กจากการแสวงหาประโยชน์และการล่วงละเมิดต่อเด็กทางออนไลน์ในทุกรูปแบบในอาเซียน (The Regional Plan of Action for the Protection of Children from All Forms of Online Exploitation and Abuse in ASEAN)

องค์กรและบริษัทในหลายประเทศได้เข้าเป็นสมาชิกของพันธมิตรระดับโลกวีโพรเทค เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ ในฐานะสมาชิกของพันธมิตรระดับโลก ประเทศไทยสามารถใช้แบบอย่างการแก้ไขปัญหาระดับประเทศ เพื่อจัดการการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วงละเมิดทางเพศของประเทศ แบบอย่างดังกล่าวเป็นเครื่องมือที่มีคุณค่าสำหรับรัฐบาลในการพัฒนาระดับการแก้ไขปัญหาคือข้อเสนอแนะของรายงานฉบับนี้ส่วนใหญ่เป็นไปในแนวทางเดียวกับ ‘ประสิทธิภาพ’ 21 ด้าน ที่ระบุไว้ในแบบอย่างการแก้ไขปัญหาระดับชาติ

ทั้งนี้ *Disrupting Harm* จัดลำดับความสำคัญของการดำเนินงานจากข้อมูลสถานการณ์ของประเทศไทย ข้อเสนอแนะของ *Disrupting Harm* นั้นส่วนใหญ่จะเป็นการดำเนินงานเพื่อแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับข้อกฎหมาย¹⁴⁶ เจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายเฉพาะด้าน¹⁴⁷ การพิจารณาคดีของศาลและอัยการ¹⁴⁸ และโครงการด้านการศึกษา¹⁴⁹

เมื่อเร็วๆ นี้ อาเซียนได้รับรองแผนปฏิบัติการระดับภูมิภาคสำหรับการคุ้มครองเด็กจากการแสวงหาประโยชน์และการล่วงละเมิดทางออนไลน์ในทุกรูปแบบในอาเซียน¹⁵⁰ ซึ่งรวมถึงพันธะสัญญาของประเทศสมาชิกในการเสริมสร้างการคุ้มครองเด็กออนไลน์ในภูมิภาค แผนปฏิบัติการดังกล่าวเน้นประเด็นเป้าหมาย 7 ประเด็น ซึ่งรวมถึงการเสริมสร้างความตระหนักรู้ การรวบรวมข้อมูล จนถึงการใช้กฎหมาย คำแนะนำของ *Disrupting Harm* ได้แนะนำรายละเอียดกิจกรรมด้านความยั่งยืน แนวปฏิบัติ และการนำหลักฐานเชิงประจักษ์มาใช้กำหนดกิจกรรม ซึ่งสามารถดำเนินการในประเทศไทยในฐานะส่วนหนึ่งของพันธะสัญญาที่ประเทศไทยมีต่อการแก้ไขปัญหาระดับภูมิภาคด้วย

146. การป้องกันและแก้ไขปัญหาระดับชาติในการแสวงหาประโยชน์และการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก แบบอย่างระดับประเทศ #3

147. รูปแบบการแก้ไขปัญหาระดับชาติ #4

148. รูปแบบการแก้ไขปัญหาระดับชาติ #5

149. รูปแบบการแก้ไขปัญหาระดับชาติ #13

150. สมามคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (2563) แผนปฏิบัติการระดับภูมิภาคสำหรับการคุ้มครองเด็กจากการแสวงหาประโยชน์และการล่วงละเมิดทางออนไลน์ในทุกรูปแบบในอาเซียน: เพิ่มเติมจากแผนปฏิบัติการระดับภูมิภาคอาเซียนว่าด้วยการยุติความรุนแรงต่อเด็ก

รายงานที่มีเนื้อหาครอบคลุมอย่างรอบด้านนี้สำเร็จลงได้ ภายใต้อิทธิพลความร่วมมือในการออกแบบงานวิจัย การเก็บข้อมูล และการนำเสนอหลักฐานที่มีความพิเศษเป็นเวลาสองปี การดำเนินงานจะไม่สามารถล่องลอยไปได้หากปราศจากความมีส่วนร่วมของบุคคลและองค์กรภาคีต่างๆ ในประเทศไทย พันธมิตรผู้ดำเนินโครงการขอแสดงความขอบคุณต่อทุกท่านที่มีส่วนร่วมกับ *Disrupting Harm* ผ่านการ:

พิจารณาผลการวิจัยตามบริบทของประเทศไทย: ได้แก่ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม; กระทรวงศึกษาธิการ; กระทรวงมหาดไทย; กระทรวงยุติธรรม; กระทรวงสาธารณสุข; กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์; สถาบันนิติวัชร์, สำนักงานอัยการสูงสุด; กลุ่มงานต่อต้านการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กผ่านทางอินเทอร์เน็ต, กองบังคับการตรวจสอบและวิเคราะห์อาชญากรรมทางเทคโนโลยี, ชุดปฏิบัติการปราบปรามการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ต (ไทแคค), สำนักงานตำรวจแห่งชาติ; กรมการปกครอง; กรมสอบสวนคดีพิเศษ (ดีเอสไอ); กองบังคับการปราบปรามการค้ำมนุษย์; สถาบันสุขภาพจิตเด็กและวัยรุ่นราชนครินทร์; สถาบันนิติวิทยาศาสตร์; กรมราชทัณฑ์; กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน; สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล; สถาบันวิจัยเพื่อพัฒนาการสืบสวนสอบสวนและดำเนินคดี; สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย; มูลนิธิเอ-ทเวนตีวัน; มูลนิธิพิทักษ์สตรี; มูลนิธิศูนย์เพื่อน้องหญิง; มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก; มูลนิธิสายเด็ก 1387; มูลนิธิเดสทินี่ เรสคิว; มูลนิธิเพื่อยุติการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก, มูลนิธิครอบครัวพร้อมรัก; มูลนิธิเพื่อความเข้าใจเด็ก; มูลนิธิหญิงชายก้าวไกล; โครงการฮัก; มูลนิธิริชเด็ก; องค์กรไลฟ์ อินเทอร์เน็ตเนชั่นแนล; องค์กรโอเปอร์เรชั่น อินเตอร์กราวด์ เรลโรด (โอ.ยู.อาร์.) กรุงเทพฯ; องค์กรแพลน อินเตอร์เนชั่นแนล ประเทศไทย; องค์กรช่วยเหลือเด็ก; สำนักงานกฎหมาย เอส.อาร์.ทนายความ จำกัด; (องค์กรมหาชน), ไทยฮอตไลน์; ยูนิเซฟ สำนักงานภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และแปซิฟิก; ยูนิเซฟ ประเทศไทย; และมูลนิธิศุภนิมิตแห่งประเทศไทย

สนับสนุนการรวบรวมข้อมูล: กองต่อต้านการค้ามนุษย์ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, กรมการปกครอง, กรมสอบสวนคดีพิเศษ กระทรวงยุติธรรม, อีปซอสส์ เอ็มไออาร์ไอ, อีปซอสส์ ประเทศไทย, สำนักงานกลางแห่งชาติตำรวจสากลประเทศไทย (เอ็นซีบี) กรุงเทพฯ, สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, ชุดปฏิบัติการปราบปรามการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ต (ไทแคค), สถาบันนิติวิทยาศาสตร์, กองบังคับการตรวจสอบและวิเคราะห์อาชญากรรมทางเทคโนโลยี, กระทรวงมหาดไทย และสำนักงานอัยการสูงสุด

แบ่งปันความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ผ่านการสัมภาษณ์และตอบแบบสำรวจ: คณะกรรมการปกป้องคุ้มครองเด็กแห่งชาติ; คณะอนุกรรมการส่งเสริมการปกป้องและคุ้มครองเด็กและเยาวชนในการใช้สื่อออนไลน์; กรมกิจการเด็กและเยาวชน, กองต่อต้านการค้ามนุษย์, กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์; สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด; กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม; ชุดปฏิบัติการปราบปรามการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ต; กระทรวงสาธารณสุข; กรมสอบสวนคดีพิเศษ, กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน; กรมราชทัณฑ์, สถาบันนิติวิทยาศาสตร์, กระทรวงยุติธรรม; ตำรวจภูธรจังหวัดเชียงใหม่, สำนักงานอัยการจังหวัดเชียงราย, โรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์, สำนักงานอัยการสูงสุด; มูลนิธิเอ-ทเวนตีวัน; มูลนิธิแอ๊ดเวนตีสเพื่อการพัฒนาและบรรเทาทุกข์ (แอ๊ดดร้า ประเทศไทย); มูลนิธิพิทักษ์สตรี; ศูนย์ต่อต้านการค้ามนุษย์และเด็กถูกล่วงละเมิด (เอทีซีซี พัทยา); มูลนิธิไว.เอ็ม.ซี.เอ. กรุงเทพฯ (ศูนย์พะเยา); ศูนย์เพื่อน้องหญิง; สายเด็ก 1387; มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก (ซีพีซีอาร์); บ้านพักเด็กและครอบครัว จังหวัดเชียงราย; มูลนิธิเดสทินี่ เรสคิว; มูลนิธิครอบครัวพร้อมรัก; มูลนิธิเพื่อความเข้าใจเด็ก; มูลนิธิฟอร์ฟร็ดอมอินเทอร์เน็ตเนชั่นแนล; มูลนิธิส่งเสริมความเสมอภาคทางสังคม ; โครงการฮัก (ศูนย์ ACT); องค์กรไลฟ์ อินเทอร์เน็ตเนชั่นแนล; องค์กรโอเปอร์เรชั่น อินเตอร์กราวด์ เรลโรด (โอ.ยู.อาร์) (กรุงเทพฯ); มูลนิธิภคินีศรีชุมพวา; บริษัทสำนักงานกฎหมาย เอส.อาร์.ทนายความ จำกัด; ไทยฮอตไลน์; มูลนิธิเอเปิร์น โลท์ (ประเทศไทย); โรงพยาบาลวชิระ; และ มูลนิธิโซเอ อินเทอร์เน็ตเนชั่นแนล

องค์กรเอ็คแพค อินเทอร์เน็ตเซ็นแนล, องค์กรตำรวจสากล และศูนย์วิจัย อินโนเซนติขององค์กรยูนิเซฟ รู้สึกยินดีเป็นอย่างยิ่งที่ได้มีโอกาสทำงาน เคียงบ่าเคียงไหล่ในการประเมินสถานการณ์การแสวงหาประโยชน์ทาง เพศและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ หากปราศจากความ พยายามร่วมกันของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการจัดทำรายงานฉบับนี้ รายงานวิจัยที่ตีพิมพ์ขึ้นนี้จะไม่สามารถสำเร็จลงได้เลย และเราขอถือ โอกาสนี้ขอบคุณบุคคลเหล่านี้โดยเฉพาะ:

องค์กรเอ็คแพค อินเทอร์เน็ตเซ็นแนล:

Tiago Afonso, Dr Victoria Baines, Alice Beaven, Will Beaven, Willy Buloso, Yermi Brenner, Dr Mark P. Capaldi, Narciso Cumbe, Dr Dorothea Czarnecki, Jarrett Davis, Rangsimma Deesawade, Julia Durska, Sonia Espallargas Val, Anneka Farrington, Beatrice Gacengo, Thiyagu Ganesan, Dr. Susanna Greijer, Zipporah Goetze, Josefin Hagstrom, Alastair Hilton, Maria Ibañez Beltran, Worrawan Jirathanapiwat, Supriya Kasaju, Dr Mark Kavenagh, Bernard Kennedy, Dorine van der Keur, Susan Kreston, Marie Laure Lemineur, Raphaelle Lecler, Katrina Mariswamy, John McGill, Mark McKillop, Stella Motsi, Florence Mueni, Manida Naebklang, Cathrine Napier, Rumbidzai Ngindi, Freddie Nickolds, Megan Northey, Esther Obdam, Dr Nativity Petallar, Dr Kirsten Pontalti, Marie Joy Pring, Dr Ethel Quayle, Marita Rademeyer, Kieran Rumsby, Jennifer Schatz, Cuncha Sharma, Nong Socheat, Chitrapon Vanaspong, Andrea Varrella, Kirsten Walkom, Skyler Wiet, Timothy Williams;

ศูนย์วิจัยอินโนเซนติขององค์กรยูนิเซฟ:

Dr David Anthony, Dr Daniel Kardefelt-Winther, Marie Nodzenski, Marium Saeed, Rogers Twesigye.

หน่วยต่อต้านอาชญากรรมต่อเด็กขององค์กรตำรวจสากล พันธมิตร ผู้จัดทำรายงานฉบับนี้ขอขอบคุณคำแนะนำจากคณะที่ปรึกษา และการ สนับสนุนเงินทุนจำนวนมากจากพันธมิตรระดับโลกเพื่อยุติความรุนแรง ต่อเด็ก ผ่านทางโครงการความปลอดภัยออนไลน์สำหรับการดำเนินงาน โครงการนี้ ทั้งนี้พันธมิตรของ *Disrupting Harm* ขอขอบคุณทีมงาน ความปลอดภัยทางออนไลน์สำหรับกรอบความคิดของ *Disrupting Harm* และคำแนะนำด้านเทคนิค และการสนับสนุนอย่างไม่ย่อท้อ

สุดท้ายนี้ เราขอบคุณเด็กๆ ที่มีส่วนร่วมในงานวิจัยชิ้นนี้ – โดยเฉพาะ เด็กที่เป็นผู้เสียหายจากการถูกแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการล่วง ละเมิดทางเพศทางออนไลน์ และมีความกล้าหาญที่จะพูดถึงประสบการณ์ ของพวกเขา กับทีมงานวิจัย ประสบการณ์ของเด็กคือกุญแจที่นำไปสู่ ความเข้าใจและชี้แนวทางการดำเนินงานต่อไปให้แก่พวกเรา

